8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet

a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (3) bekezdés *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *i)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Tanárképzésben tanári szakképzettség a tanárképzés rendszeréről, szakosodási rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdésében meghatározott szakképzettségi elemek követelményeinek teljesítésével szerezhető

a) osztatlan képzésben, tanárszakon, tanárszakokon,

b)[1] osztott képzésben, tanári mesterszakon vagy

c)[2] az adott tanárszak szakterülete szerinti nem tanári mesterképzési szakkal, illetve osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon.

d)[3]

1/A. §[4] (1) Alapfokozat és szakképzettség birtokában az alapképzésben megszerzett ismeretek beszámításával

a) az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan tanárképzésben a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdésében foglaltak alapján vagy

b) az 1. § *b)* pontja szerinti közismereti tanárszakon osztott képzésben, tanári mesterszakon részidős képzésben a köznevelési feladatok ellátása tekintetében oktatásért felelős miniszternek a Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése szerinti előzetes véleménye alapján

szerezhető tanári szakképzettség.

(2) A Korm. rendelet 1. mellékletében foglaltak alapján párosíthatók a 3. mellékletben meghatározott közismereti tanárszakok és az 5. mellékletben meghatározott zenetanárszak és zeneművész-tanárszak szakirányai.

(3) A 4. mellékletben meghatározott mérnöktanár, közgazdásztanár, agrármérnöktanár szakon a Korm. rendelet 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat szerinti specializációt a tanulmányi követelmények teljesítését követően az általános szabályok szerint kell megjelölni.

(4) Az 5. melléklet szerinti zenetanár szakképzettség képzési és kimeneti követelményeinek teljesítése során, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak legalább egy további tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismeretek elsajátítását az oklevélmelléklet igazolja.

(5) A zenetanár szak képzési és kimeneti követelményei két szakirányon az 5. melléklet *A)* MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1. pont 1.2-1.4. alpontja szerint tejesíthetők.

2. § (1) A tanárképzés általános követelményeit az 1. melléklet határozza meg.

(2) A tanárképzésben szerezhető tudást, készségeket, képességeket a 2. melléklet határozza meg.

(3) A közismereti tanárszakok képzési és kimeneti követelményeit, a Nemzeti alaptanterv műveltségi területei alapján, a 3. melléklet határozza meg.

---

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 1.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 1. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Hatályon kívül helyezte: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 9. § 1. Hatálytalan: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 2. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

(4) A szakmai tanárszakok képzési és kimeneti követelményeit, a művészeti szakképzés kivételével, a szakképzés szakmai területeinek megfelelően a 4. melléklet határozza meg.

(5) A művészeti tanárszakok képzési és kimeneti követelményeit, a művészeti szakképzés szakmai területeinek megfelelően az 5. melléklet határozza meg.

(6)[1] A hitéleti tanárszakok képzési és kimeneti követelményeit a 6. melléklet határozza meg.

(7)[2] A szaktanárszakok képzési és kimeneti követelményeit a 7. melléklet határozza meg.

3. §[3] (1) Az 1. § *a)* pontja szerinti osztatlan, kétszakos tanárképzésben a tanulmányokat a két tanárszakon egyszerre kell megkezdeni és befejezni. A záróvizsgára bocsátás feltétele mindkét tanárszakon a tanulmányok lezárása, beleértve a szakdolgozat elkészítését és az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítését is. A kétszakos tanárképzésben az oklevél kiadásának feltétele a két tanárszak képzési és kimeneti követelményeinek teljesítése, a záróvizsga sikeres letétele és a nyelvvizsga követelményeinek teljesítése.

(2) Az 1. § *a)* pontja szerinti, két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben a tanári felkészítés szakmódszertani követelményeit, valamint az adott tanárszakhoz tartozó tantárgyak tanításával kapcsolatos - a képzéssel párhuzamosan, vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával folyó és az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat keretében folyó - tanítási gyakorlatokat mindkét tanárszakon teljesíteni kell.

(3) A nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamos képzésben vagy a mesterfokozatot követően felvett, az 1. § *c)* pontja szerinti tanárszakon tanári szakképzettség csak a nem tanári mesterképzési szak vagy osztatlan szak képzési és kimenti követelményeinek, valamint az 1. melléklet 4. pont 4.3. alpontjában meghatározottak és a 2. melléklet szerinti tanári felkészítés követelményeinek teljesítésével, a megfelelő nem tanári mesterképzési szak, illetve osztatlan szak szakképzettségével együtt vagy annak birtokában szerezhető meg.

(4) Az 1. § *c)* pontja szerinti tanárszak - a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 47. § (3) bekezdésében a támogatási időre vonatkozó rendelkezéseket és a Korm. rendelet 6. § *c)* pontja szerinti képzési időt figyelembe véve - a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint vehető fel. A belső felvételi eljárásban azokkal a hallgatókkal létesíthető hallgatói jogviszony, akiknek az adott, nem tanári mesterképzési szakon vagy osztatlan képzésben utolsó évesként az összegyűjtendő kreditből 66 vagy annál kevesebb kreditet kell megszerezniük a tanulmányi követelmények eredményes teljesítéséhez, valamint akiknél a felsőoktatási intézmény ajánlott tanterve alapján biztosítható, hogy a két szakon a párhuzamos képzés tanulmányi ideje legfeljebb egy félévvel lehet hosszabb az adott nem tanári mesterképzési szak vagy osztatlan szak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott képzési idejénél.

1 Beiktatta: 79/2013. (XII. 19.) EMMI rendelet 1. §. Hatályos: 2013. XII. 20-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 3. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 4. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

(5) A 3. mellékletben meghatározott II. Idegen nyelv tanulási terület cím szerinti finn nyelv és kultúra tanára, a II. Idegen nyelv tanulási terület cím szerinti magyar mint idegen nyelv tanára, a IV. Történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület cím szerinti filozófiatanár, a VIII. Művészet tanulási terület cím szerinti művészettörténet-tanár, a X. honvédelmi alapismeretek tanára, a 4. melléklet VI. Neveléstudomány szakmai terület cím szerinti pedagógiatanár, valamint az 5. melléklet II. Táncművészet szakmai terület cím szerinti táncművésztanár, III. Ipar-, építő-, film- és videóművészet, multimédia szakmai terület cím szerinti design- és vizuálisművészet-tanár, a IV. Képzőművészet szakmai terület cím szerinti képzőművésztanár, az V. Színház- és filmművészet szakmai terület cím szerinti színházművészeti tanár és filmművészeti tanárszakképzettség kizárólag az 1. § *c)* pontja szerinti tanárszakon, továbbá a 4. mellékletben meghatározott konduktortanár szakképzettség kizárólag az 1. § *b)* pontja szerinti tanárszakon szerezhető.

(6) A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *c)* pont *cc)* alpontjában meghatározott összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a nem tanári mesterképzési szak vagy osztatlan szak tanulmányi és vizsgakövetelményeinek teljesítését követően kezdhető meg.

(7) Az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) tudás a tanárszak szerinti nem tanári mesterszakon vagy osztatlan képzésben, a mesterfokozat és szakképzettség megszerzésével szerezhető meg.

(8) Az 1. § *c)* pontja szerinti mesterképzésben, a tanári szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése megegyezik a tanárszak képzési és kimeneti követelményeiben, az 1. melléklet 2. pontjára figyelemmel meghatározott szakképzettség-megjelöléssel.

4. §[1] (1)[2]

(2)[3]

(3)[4] Az Nftv.-nek az egyházi felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezései alapján a hittanár-nevelőtanár szakképzettség tekintetében a hitéleti képzés tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.

4/A. §[5] A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti, a képzéssel párhuzamosan folyó pedagógiai, pszichológiai és tanítási gyakorlat az 1. melléklet 4. pont 4.1.2. alpont *c)* pont *ca)-cc)* alpontjában meghatározott gyakorlat, a teljes tanárképzést átfogó, félévenként meghatározott tantervi egység, amelyben

a) a *c)* pont *ca)* és *cb)* alpontja szerinti gyakorlat a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint,

b) a *c)* pont *cc)* alpontja szerinti összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a tanárszak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott képzési forma utolsó félévében vehető fel.

4/B. §[6] Természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség birtokában az 1. melléklet 4. pont 4.4.1. alpont *a)* pontja szerinti újabb, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló biológiatanár, fizikatanár, kémiatanár, földrajztanár szakos képzésben a tanulmányi idő 3 félév az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit azzal, hogy az előzetesen a természettudomány-környezettan szakos tanárszakon megszerzett szakterületi ismeret elismerése kerül az adott tanárszakon.

4/C. §[7] (1) A Korm. rendelet 12. § (7) bekezdése szerinti és a 7. mellékletben foglalt képzési és kimeneti követelményekkel meghatározott szaktanárszakon szerzett tanári szakképzettség munkakör betöltése szempontjából megegyezik a 3. melléklet szerinti azonos tanárszakon szerzett szakképzettséggel.

---

1 Módosította: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 16. § a). Lásd: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 8-9. §.
2 Hatályon kívül helyezte: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 9. § 2. Hatálytalan: 2021. XII. 30-tól.
3 Hatályon kívül helyezte: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 9. § 2. Hatálytalan: 2021. XII. 30-tól.
4 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 2.
5 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 5. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
6 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 5. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
7 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 5. §. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

(2) A tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet, valamint egyes kapcsolódó miniszteri rendeletek módosításáról szóló 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet (a továbbiakban: Mód1. rendelet) hatálybalépése előtt a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott általános iskolai tanári szakképzettséggel, továbbá a (3) bekezdésben meghatározottak kivételével, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: 1993. évi felsőoktatási törvény) szerinti főiskolai szintű tanári szakképzettséggel rendelkezők - ugyanazon a szakterületen - a 7. melléklet szerinti szaktanárszakon szerezhetnek újabb, mesterfokozatú tanári szakképzettséget, amely felkészít az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán és a középfokú nevelés-oktatás szakaszában az adott tantárgy oktatására és az érettségi feladatok ellátására.

(3) Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű

a) testnevelő tanár, továbbá

b) az ének-zenetanár,

az ének-zenetanár, karvezetés,

az ének-zene, népzenetanár,

az ének-zenetanár, egyházzene,

c) a főiskolai szintű zeneművészeti (kamaraművész, előadóművész) tanári szakképzettségek, valamint

d) a rajztanári

a vizuális kommunikáció tanári szakon tanári szakképzettséggel rendelkezők - azok sorrendjében - a Korm rendelet 1. mellékletében meghatározott

a) testnevelő tanár, továbbá

b) ének-zene tanár,

népzene- és népikultúra-tanár,

c) zenetanár, valamint

d) vizuáliskultúra-tanár,

tanárszakon, illetve zenetanárszak főiskolai szintű szakképzettségének megfelelő szakirányán szerezhetnek mesterfokozatú tanári szakképzettséget.

(4) A Korm. rendelettel meghatározott testnevelő tanár (általános iskolai) tanárszakon mester fokozatú szakképzettséggel rendelkező, valamint az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű táncpedagógus az 1. melléklet 4. pont 4.4.2. alpontja szerint szerezhet a Mód1. rendeletben meghatározott testnevelő tanár, illetve tánctanár szakképzettséget.

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

6. §[1] (1) E rendelet rendelkezései alapján a hitoktatási területén osztatlan képzésben a tanárképzés, felmenő rendszerben, először 2014. szeptember 1. után indulhat.

(1b)[2] A Korm. rendelet 1. melléklet 3. Hitéleti tanárszak pontjában és a 6. mellékletben meghatározott hittanár-nevelőtanár tanárszak képzési területe egyszakos képzésben hitéleti képzési terület, a 3. mellékletben meghatározott közismereti tanárszakkal párosítva pedagógusképzés képzési terület.

(2) Az egyházi felsőoktatási intézmény jogosulttá válik e rendeletben meghatározott osztatlan képzésben folyó hittanár-nevelőtanár szak szakindításának nyilvántartásba vételére, ha az egyházi felsőoktatási intézmény szakindítását hittanár-nevelő tanár szakon, osztott képzésben az Oktatási Hivatal 2006. szeptember 1. után nyilvántartásba vette. Az intézményi bejelentés alapján az Oktatási Hivatal nyilvántartásba veszi az osztatlan képzést.

1 Beiktatta: 79/2013. (XII. 19.) EMMI rendelet 3. §. Hatályos: 2013. XII. 20-tól.
2 Beiktatva: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (1) alapján. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

(3) Az Nftv. 103. § (9) bekezdése szerint az egyházi felsőoktatási intézmény más felsőoktatási intézménnyel folyó közös képzése az Nftv. 67. §-a szerinti szakindítási eljárás lefolytatását követően vehető nyilvántartásba és a nyilvántartásba vételt követően hirdethet meg az egyházi felsőoktatási intézmény a közismereti tanárszakkal szakpáros tanárképzést. A közös tanárképzésre e rendelet hatálybalépésekor - szakindítási eljárás nélkül - csak az az egyházi felsőoktatási intézmény jogosult, amelyik a 2006. szeptember 1. után másik felsőoktatási intézménnyel párhuzamos képzésben hitéleti és nem hitéleti tanári képzésre irányuló együttműködését az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vette.

(4)[1] Ha egyházi felsőoktatási intézmény felsőoktatási intézménnyel köt a (3) bekezdés szerint hitéleti tanárképzést érintő együttműködési megállapodást, az ennek eredményeként megvalósuló képzésre felvett hallgató hallgatói jogviszonya - az Nftv. 91. § (1) bekezdésében foglaltakra is tekintettel - az egyházi felsőoktatási intézménnyel jön létre.

(5)[2] E rendeletnek a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet és a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet módosításáról szóló 3/2019. (II. 11.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Mód. rendelet) által módosított 1. § *c)* pontját, 3. § (3) bekezdését, valamint 1., 3., 4., 5. és 7. mellékletét a Mód. rendelet hatálybalépését követően az első évfolyamon tanulmányaikat kezdő hallgatókra, majd azt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(6)[3] Az Oktatási Hivatal hivatalból nyilvántartásba veszi a felsőoktatási intézménynek a Mód1. rendelettel módosított 3-6. melléklet szerinti tanárszak indítására való jogát, ha a felsőoktatási intézménynek a tanárszak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott képzési formája a Mód1. rendelet hatálybalépésekor az Oktatási Hivatal nyilvántartásában szerepel.

(7)[4] Az Oktatási Hivatal a Mód1. rendelet hatálybalépését megelőzően nyilvántartásba vett általános iskolai és középiskolai közismereti tanárszak indításának jogát a 2022/2023. tanévtől kezdődően hivatalból törli a nyilvántartásából.

(8)[5] A Mód.1. rendelettel módosított 1-6. mellékletet és a Mód.1. rendelettel megállapított 7. mellékletet a Mód1. rendelet hatálybalépését követően, a 2022/2023-as tanév őszi félévében az első évfolyamon tanulmányaikat kezdő hallgatókra, majd azt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(9)[6] Az Oktatási Hivatal hivatalból nyilvántartásba veszi, a finn nyelv és kultúra szaktanárszak indításának jogát kivéve, a felsőoktatási intézménynek a Mód1. rendelettel megállapított 7. melléklet szerinti szaktanárszak indítására való jogát, ha a felsőoktatási intézménynek a 3. melléklet szerinti közismereti tanárszak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározott bármely képzési formája a Mód1. rendelet hatálybalépésekor az Oktatási Hivatal nyilvántartásában szerepelt. A finn nyelv és kultúra szaktanárszak indításának jogát az Oktatási Hivatal hivatalból akkor veszi nyilvántartásba, ha az Oktatási Hivatal nyilvántartásában szerepelt a Mód1. rendelet hatálybalépése előtt a felsőoktatási intézmény finn nyelv és kultúra tanárszak mesterképzésben történő indításának joga.

(10)[7] A Mód.1. rendelet hatálybalépését megelőzően hatályos 1-7. mellékletben foglalt követelményeket a 2022/2023-as tanév őszi félévét megelőzően tanulmányaikat megkezdők esetében továbbra is alkalmazni kell.

---

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 3.
2 Beiktatta: 3/2019. (II. 11.) EMMI rendelet 2. §. Hatályos: 2019. II. 19-től.
3 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
6 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
7 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 6. § (2). Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez[1]

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. A mesterképzési szak megnevezése: a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakmegnevezés

2. A tanárképzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ..... szakos tanár [kétszakos tanárképzésben a két tanári szakképzettségre utaló megjelöléssel];
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of

Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

4.1. Az 1. § *a)* pontjában foglalt osztatlan képzésben - a kétszakos zeneművésztanár képzés kivételével - 10 félév, 300 kredit, amelyen belül:

a) a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit;

b) a szabadon választható tárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit,

c) a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke

ca) kétszakos képzésben

caa) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárképzésben tanári szakképzettségenként - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, a 3. melléklet *A)* A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben, valamint *B)* A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben meghatározottak szerint -

cab) az 5. melléklet szerinti zenetanár képzésben hangszeres szakirányonként - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, az 5. melléklet *A)* A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.4. pontjában meghatározottak szerint -

105 kredit.

cb) Az 1. § *a)* pontja szerinti kétszakos zeneművésztanár képzésben az 5. melléklet *A)* MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.3. pontjában meghatározott szakirányok párosításával a képzési idő 12 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 360 kredit, amelyen belül a művészeti ismeretek aránya 270 kredit.

cd) A 4. melléklet szerinti szakmai és az 5. melléklet szerinti művészeti tanárképzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke egyszakos képzésben - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével - legfeljebb 210 kredit.

ce) A 3. mellékletben meghatározott, az 1/A. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti közismereti szakokon osztott képzésben, tanári mesterszakon egyszakos részidős képzésben a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kerdit 120 kredit, a szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével - 40 kredit.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (1), 1. melléklet. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

d) A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és *c)* pontja szerinti tanári felkészítés szakképzettségi elem kreditértéke a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával 90 kredit.

4.1.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint a tanárszak szerinti szakterületi tudást, képességeket, attitűdöt (viszonyulást), valamint a tanári szakképzettséghez vezető szakterületek és a sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretköreit *e rendelet 3-6. melléklete* határozza meg.

4.1.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja szerint a tanári szakképzettség tanári felkészítés elemében
a) a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke 28 kredit, ebből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legalább 2 kredit;
b) a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke tanárszakonként 12-12 kredit, ebből
ba) a tanárszak szerinti sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök kreditértéke 8 kredit,
bb) az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 2 kredit,
bc) a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a tanárszak szerinti képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján 2 kredit;
c) az iskolai gyakorlatok a 4/A. § szerint a teljes tanárképzést átfogó, az 1-10. félévben végzett iskolai gyakorlat, amelynek kreditértéke 38 kredit. A gyakorlati rendszer részei:
ca) pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok:
1-4. félévben 6 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglakozásokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva;
cb) tanítási gyakorlatok:
a 3-9. félévben 12 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett tanítási gyakorlatok a szakmódszertani szakterületek támogatásával:
- partnerintézményben a 3-7. félévben végzett társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok,
- gyakorlóintézményben vagy erre felkészült partnerintézményben végzett szaktárgyi tanítási gyakorlat a 8-9. félévben legalább 2, legfeljebb 4 kredit értékben;
cc) összefüggő egyéni iskolai gyakorlat:
a 10. félévben, 20 kredit értékben partneriskolában, szakos mentortanár, és ha a jelölt szakpárjának csak az egyik szakja egyezik a mentoráéval, akkor a másik szakján konzulens, mentor támogatásával végzett féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szakmódszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.

4.2. Az 1. § *b)* pontjában foglalt osztott képzésben szakmai tanárszakon és művészeti tanárszakon a képzési idő 2-4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60-120 kredit.
a) Szakmai tanárszakon:

aa) 120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 30 kredit, a tanári felkészítés 90 kredit azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit, a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit;
ab) 90 kredites képzésben - az ac) alpontban meghatározott gyógypedagógia-tanár szakot és konduktortanár szakot kivéve - a képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 10 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit; a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit.
ac) a gyógypedagógia-tanárszakon, a konduktortanár szakon a 90 kredites képzésben képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 40 kredit azzal, hogy a köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.
b) Művészeti tanárszakon:
120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési, szakképző intézményben vagy felnőttképzési tevékenységet folytató intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

4.3. Az 1. § *c)* pontjában foglaltak szerinti nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan és mesterfokozatot követő képzésben a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit.
Az 1. § *c)* pontja szerinti tanárszakon a nem tanári mesterképzési szak vagy az osztatlan szak valamennyi tanulmányi és vizsga követelményének teljesítésével teljesül a szakterületi elem. A pedagógia, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, amelyekből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit, köznevelési intézményben megszervezett összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit. Az 1. § *c)* pontja szerinti tanárszakon a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat további 2 kredit.

4.4. Újabb oklevelet adó tanárképzésben
4.4.1. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári szakképzettséget vagy tanítói szakképzettséget követően újabb, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120 kredit.
a) Tanárszakon a szakterületi ismeret - a 4/B. §-ban meghatározott, a kémiaitanár, a biológiatanár, a fizikatanár a földrajztanár szakon folytatott tanulmányok kivételével - 100 kredit és a tanári felkészítés 20 kredit. A 4/B. § szerinti tanárszakon az újabb oklevelet adó képzésben a szakterületi ismeret 70 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, a szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.

b) Tanító szakon szerzett oklevéllel tanárszakon a szakterületi elem 90 kredit, a tanári felkészítés 30 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit.
c) Szakoktató szakképzettség birtokában szakmai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló mesterképzésben a szakmai tanárszakon a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 15 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat 20 kredit, a portfólió kreditértéke 2 kredit.

4.4.2. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti 4/C. § (3) és (4) bekezdésben meghatározott főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően a mesterfokozatú tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 2 félév 60 kredit, amelyben a szakterületi (szaktudományos) ismeret 45 kredit, a tanári felkészítés 15 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret kreditértéke 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, továbbá a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió 2 kredit.

5. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

6. A szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

7. Az elsajátítandó tanári kompetenciák
7.1. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott tanári felkészítés tekintetében a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
7.2. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott, a tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) kompetenciák tekintetében - a Nemzeti alaptanterv tanulási területei alapján - a *3-6. mellékletben* meghatározott tanárszakokon megszerezhető tudás, képesség, attitűd.
7.3. Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az adott tanári szakképzettségekhez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítását, készségek, képességek, attitűdök fejlődését, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezését és tudatosítását, valamint ezek gyakorlását és alkalmazását. Az iskolai gyakorlatokon a hallgatók megismerik a munkahely világát (az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt), a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alapjártasságokat szereznek ezekkel kapcsolatban.
7.4. Az 5. melléklet szerinti zenetanár szak hangszeres és énekes zenetanár szakirányain a zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei magukban foglalhatják az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteket.

8. Idegennyelvi követelmények:
A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió hivatalos nyelveiből vagy az orosz, az arab, a kínai, a romani, illetve lovári (cigány) vagy beás (cigány) nyelvből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

9.1. Az anyanyelvi ismeretek, kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.

9.2. Két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben - a szakterületi tanulmányok részeként egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

9.3. Az 1. § *a)-d)* pontja szerinti tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Az 1. § *b)-d)* pontja szerinti tanári mesterszakokon a portfólió a záróvizsga szakdolgozati eleme.

9.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott szakképzettségi elemekhez összegyűjtendő kredit.

9.5. Az 1. § *a)* pontja szerinti tanárképzésben a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdése alapján teljesített krediteket be kell számítani.

2. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez[1]

A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

1. A tanárképzésben megszerezhető tanári tudás, készségek, képességek

1.1. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

1.1.1. Tudás

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (2), 2. melléklet. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplinális szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, illetve az alaptörvénybe foglalt értékrendszerről. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről. Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

1.1.2. Képességek

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

1.1.3. Attitűd (viszonyulás)

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

1.2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:

1.2.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

1.2.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

1.2.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban. Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

1.3. A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:

1.3.1. Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítésében. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.
Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

1.3.2. Képességek
A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

1.3.3. Attitűd (viszonyulás)
A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

1.4. A pedagógiai folyamat tervezése területén

1.4.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelés és a szakképzés mint állami közszolgálat jelentőségével, a pedagógiai tevékenységnek a jövő generációin keresztül a nemzet sorsára gyakorolt hatásával. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.

1.4.2. Képességek

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

1.4.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

1.5. A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

1.5.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

1.5.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban, és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

1.5.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében. Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

1.6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

1.6.1. Tudás

A szakképzett tanár az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket. A szakképzett tanár ismeri a technológia alapú értékelés módszereit.

1.6.2. Képességek

A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével. Képes az adatbiztonságot szem előtt tartva kezelni és elemezni tanulók értékelési eredményeit. Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

1.6.3. Attitűd (viszonyulás):

Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

1.7. A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

1.7.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

1.7.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes kutatási módszerek használatára.

1.7.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

1.8. Az autonómia és a felelősségvállalás területén:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

2. A mesterfokozat és a tanárszak meghatározó ismeretkörei

2.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében a szakterületi (szaktudományos, művészeti) képzés magában foglalja
- a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit,
- a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti tantárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi (tanulási) területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, belső struktúrájának és terminológiájának más tantárgyakkal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztési feladatait, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének a tanári feladat minőségi ellátásához szükséges ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

2.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében
2.2.1. A pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait, az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit, a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.
2.2.2. A szakmódszertani képzés magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, a köznevelésben, szakképzésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a tartalmi követelményekben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi (tanulási) terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint az iskolai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását.

2.2.3. Az iskolai gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerében az egyes gyakorlattípusok egymásra épülnek, egymással koherens módon összekapcsolódnak, a hallgatók a gyakorlatok során az adott szakképzettségekkel is összefüggő tanári szerepekkel kapcsolatos, egyre komplexebb feladatokat, tevékenységeket végeznek. A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas és egyéni gyakorlatok formájában; végül önállóan komplex módon szaktárgyi tanítási és tanórán kívüli tanítási-nevelési tevékenységeket végeznek a tanári szerepekhez kapcsolódva. A gyakorlatok komplex rendszere lehetőséget teremt a szaktárgyi, szakmódszertani és pedagógiai, pszichológiai támogatás révén az adott tanári szakképzettségekkel összefüggő tanári szerepek komplex értelmezésére és mindezek tudatosítására.

a) A pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az iskola világát, megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, különböző iskolatípusokban tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken gyűjtsenek tapasztalatokat az iskola mint szervezet, mint munkahely működéséről, a visszajelzések alapján képet formáljon saját pályaalkalmasságáról.

b) A tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre szakmódszertanos-, pedagógia-, pszichológia oktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalat szerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; mindkét szakhoz kapcsolódóan szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításról.

A szaktárgyi tanítási gyakorlat célja, hogy a hallgatók önállóan részt vállaljanak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szerezzenek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A szaktárgyi tanítási gyakorlatok új, kibővült célja szaktárgyi órák, foglalkozások önálló tartása (vezetőtanári támogatással), a tanítási folyamatok tudatos tervezésének a megtapasztalása.

c) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlathoz kapcsolódik a gyakorlatot kísérő pedagógiai-pszichológiai és szakos szemináriumok teljesítése.

3. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez[1]

A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. Tanári szakképzettség - finn nyelv és kultúra tanára, magyar mint idegen idegen nyelv tanára, filozófiatanár és művészettörténet-tanár, a honvédelmi alapismeretek tanára szakképzettség kivételével
- az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan, kétszakos képzésben, tanárszakokon vagy
- az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon - a gyógytestnevelő tanár szak kivételével - adott tanárszak szakterülete szerinti nem tanári mesterképzési szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon vagy
- az 1. § *b)* pontja szerint osztott képzésben, tanári mesterszakon részidős képzésként megszervezett képzési formában

szerezhető.

2. Az 1. § *c)* pontja szerinti mesterképzésben a tanári mesterszakra való belépés előzményeként elfogadott szakok a miniszter által közleményben közzé tett, a szakterületi képzés képzési területének megfelelő szakirányú mesterképzési szakok, valamint az ezen szakok előzményeként az 1993. évi felsőoktatási törvény szerint megfeleltethető egyetemi szintű szakok.

3. A finn nyelv és kultúra tanára, a magyar mint idegen nyelv tanára, a filozófiatanár, a művészettörténet-tanár, valamint a honvédelmi alapismeretek tanára szakképzettség az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon szerezhető.
3.1. Az 1. § *c)* pontja szerinti magyar mint idegen nyelv tanára szakos tanári mesterszakon a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) tudás képzési területe szerinti nem tanári mesterképzési szak az alkalmazott nyelvészet, a magyar nyelv és irodalom és a hungarológia mesterképzési szak.
3.2. Az 1. § *c)* pontja szerinti magyar mint idegen nyelv tanára szakos tanári mesterszakra a bölcsészettudomány képzési terület idegen nyelvi mesterképzési szakján szerzett mesterfokozat és szakképzettség birtokában akkor is felvételt lehet nyerni, ha a korábbi mesterképzési vagy részismereti tanulmányokból 50 kredit elismerhető a tanárszak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározottak szerint.
3.3. A 1. § *c)* pontja szerinti honvédelmi alapismeretek tanára szakos tanári mesterszakon a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi (szaktudományos) tudás képzési területe szerinti nem tanári mesterképzési szakok: a bölcsészettudomány képzési területről a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a természettudomány képzési területről a biológus, a biotechnológia a geográfus, a geológus, a fizikus, a geofizikus, a vegyész, valamint a sporttudományi képzési területről a szakedző, továbbá az államtudományi képzési területről a katonai vezetői, a katonai üzemeltetés, a katonai műveleti logisztika, a védelmi vezetéstechnikai rendszertervező, a nemzetközi biztonság- és védelempolitikai mesterképzési szak.

4. A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan egy szakos képzésben, a tanárszakon szerezhető a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint szerezhető. A 4/B. § szerinti természettudomány-környezettan szakos tanári szakképzettség birtokában az 1. melléklet 4. pont 4.4.1. alpont *a)* pontja szerinti újabb oklevelet adó tanári szakképzettség megszerzésére irányuló biológiatanár, fizikatanár, kémiatanár, földrajztanár szakos képzésben a tanulmányi idő 3 félév.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (3), 3. melléklet. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

I. Magyar nyelv és irodalom tanulási terület

Magyar nyelv és irodalom szakos tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A magyar nyelv és irodalom szakos tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, speciális fejlesztési igényeit, a fejlesztés és a diagnosztikus mérés módszereit.
- Tisztában van a magyar nyelvnek és irodalomnak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri és hatékonyan alkalmazza a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval tehetséggondozó tevékenység lehetséges módjait.
b) képességei
- Képes a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésére gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére a magyar nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás fejlesztésének folyamatában.

- Képes a magyar nyelv és irodalomban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű, SNI-s, BTMN-s és a tehetséges tanulók tanulási-tanítási folyamatában a nyelvtan órán és az irodalom órán.
- Az olvasóvá nevelés folyamatában képes a tanulói személyiség fejlesztésére a művekkel való egyéni találkozás, a személyesen motivált műélvező megértés révén és érdekében.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulók megszeressék az olvasást, kialakuljon az olvasói tudatosságuk.
- Fontosnak tartja a különböző személyiségű tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális, valamint erkölcsi fejlődéséről való elképzelések, az együttnevelés elveinek megismerését, szakmódszertanát és alkalmazását a magyar nyelv és irodalom tanítása során.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az irodalmi és anyanyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak,

csoportos tevékenységeinek megszervezési módjait, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználási lehetőségeit.

- Jártas iskolai ünnepségek, magyar nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

b) képességei

- Képes az anyanyelvi kompetencia tekintetében az egyének közötti különbségek megértésére, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes a műértelmező folyamat egyéni és közösségi kereteinek megteremtésére, valamint arra, hogy e folyamatban - többféle szerepben - irányítóként, motiválóként, résztvevőként, segítőként, ellenőrzőként vegyen részt.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében képes a státuszkezelésre, a tanulói közösségek szervezésére és vezetésére, az önszerveződő tanulói csoportok támogatására, projektfeladatok tervezésére és vezetésére (többek között az iskolaújság, az iskolarádió, az iskolai és egyéb közösségi programok, honlapok) létrehozásának, szakmai működtetésének támogatására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók anyanyelvi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló csoportos tevékenységek (projektmunka, páros és csoportmunka, kooperatív tanulási technikák, heterogén tanulócsoportban differenciált fejlesztés, nem formális módszerek alkalmazása) megszervezésére, a tananyaghoz kapcsolt alkalmazására.
- Felkészült magyar nyelvi és irodalmi szakkörök, önképző körök irányítására, a tanulói önszerveződés elősegítésére.

A szaktárgyi és a szakmódszertani tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításának a Nemzeti alaptantervben és kerettantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.

- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi nevelés-oktatás céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait, tanulásszervezési módjait, tanítási és tanulási stratégiáit; a tantervben megfogalmazott tanulási eredményeket, valamint a tantárgyak tanulásának sajátosságait, megismerési módszereinek lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri a modern irodalom- és nyelvtudomány alapjait, tudományos módszereit az irodalomtörténet-írás, a korszakolás, a szövegfeldolgozás, valamint a nyelvi elemzés terén.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során felhasználható korszerű kézikönyveket, online folyóiratokat és adatbázisokat.
- Ismeri a különböző műfajú papíralapú és az online szövegek feldolgozásának változatos módszereit, technikáit; a szövegértési kompetencia fejlesztésének változatos módjait.
- Ismeri az irodalmi művek értelmezésének többféle tudományos eljárását, az irodalmi műnemek és a legfontosabb műfajok leírására és értelmezésére használt fogalmakat.
- Ismeri az európai irodalom- és művelődéstörténet, valamint a magyar irodalom történetének nagy korszakait, fontos alkotásait. Ismeri a modern nyelvtudomány alapjait, néhány modern nyelvleírási irányzatát, a nyelvi szerkezetek elemző leírásának többféle tudományos eljárását.
- Alapvető és sokrétű ismerettel rendelkezik a szöveg- és stílustípus-repertoárral, továbbá képes az erről való tudását, ismereteit kiterjeszteni, bővíteni a társas és kulturális változások alapján.
- Képes eltérő nyelvelméleti kiindulópontokból tekinteni a nyelvhasználat jelenségeire. Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni, és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.

b) képességei

- Tudja alkalmazni az irodalmi és anyanyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait.
- Képes a tudás tantervi és tanulási területi összefüggésekbe ágyazására, elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését, megismertetni a tudományterület értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulókban.
- Képes magát szakszerűen kifejezni, szóban és írásban, valamint szaktárgyi, szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni az anyanyelvi, illetve az irodalmi nevelés folyamatában.
- Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.
- Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a megértő műélvezetet, valamint a közösségi interpretációt, a szóbeli és az írásbeli nyelvi fejlesztést, az anyanyelvi, illetve irodalmi ismeretbővítést támogató szakmódszertani felkészültséggel.

c) attitűdje

- Törekszik a nemzeti kultúra alapvető értékeinek közvetítésére.
- Fontosnak tartja a tanulók szövegértési, szövegalkotási tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a kerettantervet és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó magyar nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus tervek, óratervek) összeállítására.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyag tartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tanulók tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a kerettantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.
- Képes figyelembe venni a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztő feladatok között.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására és megvalósítására a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően használni.
- Képes a tanórai (magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.
- Jártas az infokommunikációs eszközök kreatív és adaptív alkalmazásában.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tájékozott a differenciális pedagógia, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai lehetőségeit.
- Ismeri, továbbá alkalmazza a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az anyanyelvi és irodalmi ismeretbővítés folyamatában.

b) képességei

- Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására.
- Képes az olvasóvá nevelésre, a házi olvasmányok önálló tanulói feldolgozásának motiválására, a tanulók olvasási készségeinek és műértő képességének folyamatos fejlesztésére, a tanulók önálló olvasói tevékenységeinek támogatására.
- Ismeri, tudja alkalmazni az anyanyelvi és irodalmi nevelésben az egyéni, illetve a közösségi motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, a visszacsatolási mechanizmusokat.
- Tudja alkalmazni a korszerű beszéd- és beszédértés-fejlesztés, a folyamatelvű olvasás- és írástanítás egyéni, valamint csoportos módszertani eljárásait.
- Ismeri a szövegértési, szövegalkotási stratégiákat, azokat képes alkalmazni és gyakoroltatni.

c) attitűdje

- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

b) képességei
- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

c) attitűdje
- Törekszik az írásbeli és szóbeli értékelés különféle formáinak folyamatszerű, egységben való alkalmazására.
- Elkötelezett a tanulást fejlesztő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Ismeretekkel rendelkezik a mérlegelő gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Alapos infokommunikációs tudása van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei
- Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység segítésére, hatékony ismeretközvetítésre, irodalmi, anyanyelvi nevelésre.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának fejlesztésére, az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés színterein - az anyanyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően - az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így a közművelődési, a közgyűjteményi intézményekkel, színházakkal, múzeumokkal) való együttműködésre.

c) attitűdje
- Képes az iskolai nevelés folyamatának irányítására.
- Figyelembe veszi a rokon szakterületek képzési szempontjait.
- Képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása és b) képességei

- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai együttműködésre.
c) attitűdje
- Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának és értékközvetítő funkciójának bemutatására.
- Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát beépítésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 92-102 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 8-12 kredit
Nyelvtudomány: 4-6 kredit
- A nyelvtudomány alapjai (a nyelv fogalma, a nyelv több szempontú megközelítése; a nyelv mint jelrendszer, nyelv és gondolkodás, nyelv és cselekvés, nyelv és kreativitás, a nyelv tudományos vizsgálatának általános kérdései, a nyelvtudomány, az anyanyelv tanítása).
- A nyelvészeti ismeretszerzés alapjai (a nyelvtudomány kutatási területei, módszerei, könyvtár- és internethasználat, nyomtatott és elektronikus szótárak, nyelvtudományi és szakmódszertani folyóiratok, számítógépes nyelvészeti adatbázisok).

Irodalomtudomány: 4-6 kredit
- Az irodalomtudomány alapjai (az irodalom tanítása, poétikai rendszerek, az irodalom tudományos vizsgálatának általános kérdései).
- Az irodalomtudományi ismeretszerzés alapjai (az irodalomtudomány módszerei, a tudományos ismeretszerzés forrásai: könyvtár- és internethasználat, a digitális bölcsészet alapjai).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 84-90 kredit
Nyelvtudomány: 38-41 kredit
- Szöveg és kommunikáció (kommunikáció szóban és írásban: a személyközi, a csoportos, a nyilvános és a tömegkommunikáció, a nemverbális kommunikáció, pragmatikai ismeretek, szövegtani ismeretek: szövegelmélet, szövegtipológia, szövegalkotás, szövegelemzés, retorika; a pragmatikai szemlélet alkalmazása a szöveg szerkezeti és műveleti megközelítésében, az írott és a beszélt nyelv normái, a kommunikáció zavarai, ezek korrekciós lehetőségei, kommunikációs stratégiák, online kommunikáció).
- Nyelv és társadalom (a nyelv mint dinamikus rendszer, a nyelvi változó és a nyelvi változás, a nyelv rétegződése, szociolingvisztika, dialektológia, a világ nyelvi sokfélesége, nyelv és globalitás, nyelvi kontaktusjelenségek, nemzetiségi nyelvhasználat; nyelvpolitika, nyelvi jogok, nyelvi diszkrimináció, nyelvi tervezés és nyelvstratégia, az internetes nyelvhasználat).

- A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. Hangtani, alaktani, szótani, szószerkezettani, mondattani, jelentéstani és frazeológiai ismeretek. (A magyar hangrendszer főbb jellemzői és a hangok kapcsolódási szabályai. A szóelemek és a szófajok, ezek összefüggései, mondat- és szövegbeli szerepük. A mondatrészek. Az egyszerű és az összetett mondatok. A szószerkezetek fajtái. A szójelentés és grammatikai elemei és fajtái. A szó szerinti és a figuratív jelentés különbségei, különös tekintettel a frazeológiai egységekre. Lexikológiai, lexikográfiai és frazeológiai ismeretek.)
- Stílus és jelentés (stíluselemek, stílushatás, stíluseszközök, alakzatok és szóképek, stílusrétegek, stílusváltozatok, stíluskorszakok, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéselméleti és interakciós megközelítése).
- Nyelvtörténet (A nyelvrokonság fogalma, annak kritériumai és bizonyítékai, a magyar nyelv eredetének hipotézisei, a finnugor nyelvrokonság bizonyítékai. A nyelvi változás, ennek főbb okai, tendenciái. A magyar nyelv történetének korszakai, legfontosabb nyelvemlékeink. A nyelvtörténeti ismeretek felhasználhatósága a magyar nyelv és irodalom tanításában. A nyelvtörténeti szövegek elemzése, történeti dialektológia, történeti névtan.)
- A nyelvleírás fontosabb irányzatai (a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika szemlélet- és elemzésmódjai, a korpusznyelvészeti elemzés).
- Alkalmazott nyelvészet (kontrasztív nyelvészet, lexikológia, lexikográfia, számítógépes nyelvészet, tanári beszéd).

Irodalomtudomány: 46-49 kredit
- Irodalomelmélet (az irodalmi szöveg poétikai és stiláris sajátosságai, műnemek és műfajok, irodalmi alkotások elemzési, értelmezési eljárásai, verstan, az elbeszélésmód vizsgálata, a drámai művek elemzésének kérdései).
- Világirodalom (korstílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi, klasszikus és modern magyar irodalomtörténeti korszakok, stílusirányzatok, szerzők, művek, műfajok, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések, az irodalom társművészeti kapcsolatai a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben rögzített teljes törzsanyagot magában foglalva.
- Kortárs magyar irodalom, tendenciák és irányzatok, a kortárs irodalom és az irodalmi hagyomány, irodalmi művek, szerzők párbeszéde.
- 1920 utáni Kárpát-medencei magyar irodalom (közösségi lét- és hagyományfolytonosság, irodalom és nemzeti önismeret, a kisebbségi lét kifejeződésének új irányzatai identitásélmények a 20. századi határon túli magyar irodalomban).
- Műelemzések: olvasat, esztétikai minőség, értékelés; értékközvetítés irodalmi művek elemzésének és értelmezésének gyakorlata az irodalomtörténeti és -elméleti ismeretek alapján.
- Populáris irodalom: a népszerű irodalom történeti és kortárs változatai; műfajelméleti és poétikai, irodalomszociológiai aspektusok.
- Gyermek- és ifjúsági irodalom történeti és kortárs változatai; médiaelméleti, műfajelméleti, poétikai és fejlődéslélektani aspektusok.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A magyar nyelv és irodalom szakos tanári szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Az anyanyelvi, irodalmi nevelés cél- és feladatrendszere, alapelvei, interaktív és reflektív módszerei, munkaformái, eszközei kontakt és online környezetben.
  - Az anyanyelv- és az irodalompedagógia fogalma, szemléletmódjai, alternatív formái.
  - A magyarórák felépítése, hospitálás, mikrotanítás és óraelemzés, az osztálytermi kommunikáció elemzése, infokommunikációs eszközök és digitális alkalmazások a magyarórán.
  - Az anyanyelvi készségek és képességek (beszéd, beszédértés, olvasás, szövegértés, szövegalkotás), az irodalomolvasás, valamint a tanulási képesség fejlesztésének korszerű eljárásai.
  - Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása az általános iskolában, illetve középiskolában. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek közvetítése az általános iskolában, illetve középiskolában. Az olvasóvá nevelés módszerei, lehetőségei.
  - A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben. A drámapedagógia, a történetmesélés módszerei irodalmi művek segítségével.
  - Mérés és értékelés az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben.
  - Általános iskolai, illetve középiskolai magyar nyelvi és irodalmi programok, nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, tankönyvcsaládok.
  - A magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, felkészítés az érettségire.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlatok:* 2 kredit.

II. Idegen nyelv tanulási terület

1. Angol nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, az angol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás)*:* a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt szakmai dokumentumokat.
- Ismeri a különböző pedagógiai módszerek és a tanulók értékelésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van az angol nyelv ismeretének szerepével és az általa nyújtott lehetőségekkel a tanulók személyiségfejlődésében és életében.
b) képességei
- Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.
- Képes a különböző nyelvtanítási módszereket tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan elemezni, értékelni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy sajátos nevelési igényű, a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és differenciáltan oktatni, nevelni.
c) attitűdje
- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáikra érzékenyen és egyéni sajátosságaiknak megfelelően reagáljon.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait.
b) képességei
- Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.

- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók társadalmi és csoportos helyzetét és lehetőségeit az angol nyelv tanulása, illetve használata terén.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja a toleranciára és nyitottságra nevelést mind a tanulói csoportok, az iskola a társadalom és az angol nyelvet használó kultúrák és egyének tekintetében.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

az angol nyelvtudás, nyelvhasználat terén

- Legalább C1 szintű, használható angol nyelvtudással és magas szintű interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.
- Ismeri az általa tanított és legalább még egy angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját.

A kultúrák közvetítése terén

- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét.
- Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.

Szakmódszertani tudás terén

- Ismeri a nyelvészet és alkalmazott nyelvészet releváns területeinek alapvető kérdéseit (különösen a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, a szociolingvisztika, a pszicholingvisztika, a pragmatika, a fordítástudomány ismereteit); képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes hatékonyan alkalmazni a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.

- Képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során ismereteit helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális hátterű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes elméleti ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

b) képességei
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-felfedező és megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák szakmai tudására és tapasztalatára épülő kiválasztására és hatékony megvalósítására.
- Képes különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagok összeállítására, alkalmazására.
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a
tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a különböző motiváció-elméletek alapjait, a tanulási motiváció fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Ismeri az angol nyelv tanulásának és használatának tanórán, iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét és sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes tanulóinak segítséget nyújtani abban, hogy azok hatékonyan használják fel az iskolán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes tanulóival és kollégáival kooperálva az egyre bővülő angoltanulási lehetőségek feltárására és tanórán történő felhasználására.

c) attitűdje

- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket,
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit, ezekre érdemben, támogató módon reflektál.
- Reálisan ítéli meg az értékelés különböző formáinak szerepét a tanulók fejlődésében, képességeik fejlesztésében.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni.
- Képes és motivált saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más idegen nyelveket illetve szaktárgyakat idegen nyelven tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, intézményekkel és szervezetekkel.

c) attitűdje
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére.
- Képes tudatosan követni saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.
- Képes és felkészült szakmai tevékenységének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes az angol nyelven megtalálható információforrások megtalálására, azok értelmezésére és alkalmazására.

c) attitűdje
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az angol nyelv és kultúra további szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 24-51 kredit

- Angol nyelvi kompetenciák fejlesztése (minimum 12 kredit): beszédkészség-fejlesztés; beszédértés-fejlesztés; olvasáskészség-fejlesztés; fogalmazáskészség-fejlesztés; kiejtés; nyelvtani gyakorlatok; fordítási gyakorlatok
- Nyelvészeti, irodalmi, kulturális, történelmi és országismereti alapismeretek (minimum 12 kredit).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 48-75 kredit

- Szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (minimum 12 kredit): prezentációs készségek, képességek fejlesztése; tudományos írás; nyelvi tudatosság, folyamatos szókincsfejlesztés.
- Az általános iskolai, középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák (minimum 12 kredit): egyéni nyelvtanulói különbségek kezelése; nyelvelsajátítás; tesztkészítés és értékelés; nyelvtechnológia az osztályteremben, differenciálás; a szókincsfejlesztés módszerei.
- Angol nyelvű népek irodalma, történelme és kultúrája (minimum 12 kredit): például, brit irodalomtörténet; amerikai irodalomtörténet; modern brit kultúra; amerikai popkultúra; irodalom és vizuális kultúraelmélet; a brit és az amerikai irodalom és kultúra tanításának beilleszthetősége a köznevelésbe; más angol nyelvű kultúrák
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (minimum 12 kredit): például, szintaxis és morfológia; szemantika és pragmatika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek; szociolingvisztika.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, hazai kulturális értékek közvetítése.
  - Az angol nyelv tanításának szakmódszertana angol nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
  - Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés az angolórán, az angolóra elemzése és az arra való reflektálás, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei, WEB 2.0 alkalmazások ismerete.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat angol nyelven:* 2 kredit.

- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat angol nyelven:* 2 kredit.

2. Német nyelv és kultúra tanára

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
b) képességei
- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára**.**

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat**.**

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.

- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat**.**

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.

- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók
számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.
c) attitűdje
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
b) képességei
- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 90-100 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20-25 kredit
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret, jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 4 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit**.**

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70-75 kredit
- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok az idegennyelv-órán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 12 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; alkalmazott nyelvészeti ismeretek (kontrasztív nyelvészet, szociolingvisztika, pragmatika, nyelvtörténet), a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 29 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok a kezdetektől a XXI. századig, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; német-magyar irodalmi párhuzamok, ifjúsági- és gyermekirodalom; a modern kultúra- és médiatudomány alapfogalmai, elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, irodalom és medialitás; kulturális sokszínűség az irodalomban minimum 29 kredit.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei:* 8 kredit
  - Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás.
  - A német nyelv tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.

- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

- *A gyakorlatot támogató gyakorlat német nyelven*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven:* 2 kredit.

3. Német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv, a német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyaknak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének érdekében a megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Pozitív példát mutatva hozzájárul a tanulók német nemzetiségi identitásának erősítéséhez, tudatosításához**.**

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak keretein belül.
- Ismeri az interkulturális identitás fejlesztésének, tudatosításának módszereit**.**

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, etnikai, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a német nemzetiségi, a magyar nemzeti és az egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a német nemzetiségi és a magyar nemzeti értékek megismerését és német nemzetiségi identitástudat kialakítását, erősítését és tudatosítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a német nemzetiségi, a magyar és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a külföldi és hazai német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri a magyarországi németek tárgyi, szellemi kultúráját, a népcsoport történetét feltáró kutatások legújabb eredményeit.
- Ismeri és használja a nemzetiségi tantárgyak oktatásához szükséges szépirodalmi és tudományos műveket, ismeri a vonatkozó történeti forrásokat, adatbázisokat.
- Ismeri a nyelv/nemzetiségi nyelv és kultúra identitásképző és -erősítő szerepét.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv/nemzetiségi nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Tájékozott a hazai német közélet, valamint a nemzetiségpolitika aktuális eseményeiről, kérdéseiről.
b) képességei
- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.

- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzetiség nyelve, irodalma és kultúrája területén megszerzett ismereteit a diákok nyelvtudását fejlesztő, illetve nemzetiségi identitástudatát erősítő projektek tervezésében, megvalósításában alkalmazni.
- Képes az irodalmi műveket, a nemzetiségi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzetiséggel kapcsolatos ismeretek, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések levonására.
- Képes a nemzetiség múltjához és jeleléhez kapcsolódó források felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyaknak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
- A nemzetiség nyelvének tanításával és a nemzetiség kultúrájának megismertetésével párhuzamosan képes növelni a nyelvtanulásban résztvevők szűkebb, valamint tágabb közösségek iránti elkötelezettségét, amelyek alapján nyitottá válnak a hazai német nemzetiség közéleti tevékenységében való aktív részvételre, a helyi, etnikai, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret tantárgyak oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Tudatosan törekszik a nemzetiségi nyelve és kultúrája identitáserősítő szerepének maximális kiaknázására a tanulók szekundér szocializációjában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettanterv szerinti német idegen nyelv, nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak szaktárgyi követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német és nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.
- Ismeri az anyanyelvi oktatás és a szaktárgyi ismeretek a nemzetiség nyelvén történő oktatásának korszerű módszereit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására**.**

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése, nemzetiségi identitástudatuk fejlesztése, tudatosítása érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására**.**

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit**.**

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet/a nemzetiség nyelvét, szaktárgyat élő idegen/a nemzetiség nyelvén oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel, a hazai német nemzetiség különböző intézményeivel szervezeteivel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).
- Képes a magyarországi német nemzetiség szellemi, kulturális életében való aktív részvételre, a nemzetiség közéleti tevékenységének szervezésére iskolai, települési szinten.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 96-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20-25 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret; jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 2 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.
- Nemzetiségi alapismeretek: kutatástörténeti ismeretek és fogalmak minimum 2 kredit.

b) Szakmai képzés ismeretkörei: 76-81 kredit

- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok a nyelvórán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés (fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek); alkalmazott nyelvészeti (kontrasztív nyelvészeti, pszicholingvisztikai, szociolingvisztikai, pragmatikai, szemantikai, nyelvtörténeti) ismeretek; a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; a kultúra- és médiatudomány alapfogalmainak megismerése, főbb területeinek áttekintése, gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit
- Nemzetiségi ismeretek: a magyarországi németek története; a magyarországi németek nyelve (nyelvjárásai), nyelvhasználata; a magyarországi németek tárgyi és szellemi kultúrája; a magyarországi németek (1945 utáni) irodalma; gyerek- és ifjúsági irodalom; a magyarországi német nemzetiségi sajtófigyelés, aktuális nemzetiségpolitika; nemzetiségi jog- és intézményrendszer; nyelv-kultúra-identitás; a nemzetiségi ismeretek gyakorlati alkalmazása (projektmunka, forráselemzés) minimum 18 kredit.
- A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A német és a nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
    - Nyelvdidaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv és mint a nemzetiség nyelven tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás

- A német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok (a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a kerettantervek és a helyi tanterv) ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, infokommunikációs eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

- *Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven*: 2 kredit.

4. Bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a bolgár nyelv, a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Ismeri a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.

- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani. Képes a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály keretében is.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.

- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti bolgár szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az órarterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek:* 92-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70-80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

5. Finn nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles finn nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Finnish Language and Culture

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a finn nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A finn nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

- Ismeri a finn nyelv és kultúra tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a finn nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a finn nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

b) képességei

- Képes a finn nyelv és kultúra tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni és őket szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítani.
- Képes a finn nyelv és kultúra tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Biztosítja a tanulók számára a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a finn nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott finn nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a finn nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a finn kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a finn nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott finn nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.

- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a finn kultúra értékeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a finn nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a finn nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti finn nyelv szaktárgyi és
érettségi követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a finn nyelv és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a finn nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje
- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, a finn nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret finnugrisztika mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterképzési szakon szerzett a tanári szakképzettséghez tartozó finn nyelvtudást foglalja magába, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszában képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok finn nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének, értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése. A vizsgák minőségi kritériumai.
- A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

6. Francia nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a francia nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A francia nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei
- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a francia nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a francia nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott francia nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a francia nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a francia nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a francia nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a francia nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei
- Képes a francia nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a francia nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti francia szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei
- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztésekre, innovációkra.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 95-115 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: francia nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés francia nyelven; francia gyakorlati nyelvtan.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70-80 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő francia nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; francia-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek; kutatásmódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a francia nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a francia világban; kutatásmódszertan).

- A francia nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra, kutatásmódszertan).
- Nyelvfejlesztés és francia nyelvű szakmai kommunikáció.
- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-, kultúra-, médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

- *A francia nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

- *Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat francia nyelven:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

7. Holland nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a holland nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A holland nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása*)*

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei
- Képes a holland idegen nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

- Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.

- *b) képességei*
  - Képes a szaktárgyi oktatás keretében alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
  - Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
  - Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
  - Képes a tanulókat egyetemes emberi, nemzeti és helyi értékek elfogadására nevelni.
  - Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
  - Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
  - Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.
- *attitűdje*
  - Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
  - Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
  - Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
  - Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
  - Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
  - Fontosnak tartja a nemzetiségek és a kisebbségek iránti tolerancia kialakítását.
  - Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
  - Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a szakképzettségének megfelelő vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgynak megfelelő területeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásában betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland idegen nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland idegen nyelv tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására.
- Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességet és eredménytelenséget befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei
- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei
- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje
- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 95-115 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia: holland nyelv szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és szóbeli kifejezés holland nyelven; holland gyakorlati nyelvtan.
- Kulturális ismeretek: a holland nyelvű országok kultúrájának ismerete az adott országok történelmét, földrajzát, társadalmát, művészetét illetően.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek: a holland nyelvű országok irodalmának és médiakultúrájának ismerete.
- Nyelvészeti ismeretek: a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanának ismerete, az általános nyelvészet alapvetéseinek és alapfogalmainak ismerete.
- Digitális kompetenciák: a digitális eszközök, a digitális információs és kommunikációs technológiák és média alkalmazása a nyelvoktatásban**.**

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A holland nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit

A holland nyelv és kultúra tanításának módszertana: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése; tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a nyelvórán, hibaelemzés, a nyelvóra elemzése, munkaformák ismerete, infokommunikációseszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat holland nyelven*: 2 kredit.

8. Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a horvát nyelv és a horvát nyelv és irodalom, valamint a horvát népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.
c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a horvát nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti horvát szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70-80 kredit
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; , magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

9. Japán nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a japán nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A japán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat feladatleírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
b) képességei
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
c) attitűdje
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
b) képességei
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
c) attitűdje
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje
- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

b) képességei
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra, építő észrevételekre.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

a) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Kész végiggondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-106 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 28-32 kredit
- japán nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés
- nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 28-32 kredit
- japán nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
- irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek

c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35-42 kredit
- japanológiai és kutatási ismeretek
- egyéb kulturális ismeretek
- középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
- szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az adott nevelés-oktatási szakaszban képes legyen magas színvonalon ellátni a japán nyelv oktatási feladatait.
- *A japán nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei:* 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és kultúra-oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv vonatkozó tartalmi szabályozóinak ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

10. Kínai nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kínai nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.*2.* A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A kínai nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, készségei, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.
b) képességei
- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a terveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritériumorientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozójavaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.

b) képessége

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozójavaslatokra.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 28-32 kredit

- kínai nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés

- nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek
b) Szakmai törzsanyag ismeretkörei: 28-32 kredit
- kínai nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
- irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek
c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35-42 kredit
- sinológiai és kutatási ismeretek
- egyéb kulturális ismeretek
- középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
- szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A kínai nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei:* 8 kredit
- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana. Kínai nyelvfejlesztés (beszéd, hallás utáni értés, szövegértés) módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúra oktatásának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
- A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

11. Latin nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a latin nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A latin nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (motiváció, életkor, nyelvi szorongás, kognitív stratégiák, anyanyelvi tudatosság).
- Ismeri a tanulók megismerésének pedagógiai módszereit.
- Megbízható, friss tudással rendelkezik a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról sajátos igényeiről, a lehetséges magatartásproblémák okairól.
- Ismeri a latin nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, és a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve tudja felhasználni őket a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében.
b) képességei
- Képes a latin nyelv tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását objektivitásra törekedve elemezni.
- Képes ismereteit hatékonyan felhasználni tanulói általános fejlesztésére, illetve célzottan alkalmazni a nyelvtanítás érdekében.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a latin nyelv oktatásában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a latin nyelv és kultúra speciális ismeretanyagával és fogalomkészletével kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
c) attitűdje
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, és képes mindenkiben meglátni az értékeket, és elfogadó nyitottsággal viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtés lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a különböző szociokulturális hátterű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.
b) képességei
- Képes latin nyelv és kultúra oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és reális önképének kialakulását.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a kulturális szakmai tudáselemeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

c) attitűdje

- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság kialakítását a tanulókban.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Szaktanári munkája során tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható latin nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a tanított latin nyelvű szövegek kulturális összefüggéseit.
- Ismeri a latin nyelv tanításának különféle módszereit, tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának értékelésére, a tanulási módszerek eredményességének értékelésére, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Ismeri a klasszikus ókori kultúrák - különösen a római - kutatásának korszerű eredményeit.
- Ismeri a latin nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat, képes azok célcsoportnak megfelelő kiválasztására.
- Tájékozott a latin nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei:

- Képes latin nyelvű szövegek magas szintű nyelvi és kulturális értelmezésére.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a latin nyelv és kultúrával kapcsolatos diszciplínák területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom interpretációjára.
- Képes a szövegek értelmezése során saját narratíva kialakítására, illetve annak reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Törekszik nyelvi és ókortudományi tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a latin nyelv és kultúra oktatásának társadalmi szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti latin nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka jogszabályi szabályozását.
- Ismeri a munkájához szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket, digitális adatbázisokat és internetes portálokat.

- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje:

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

b) képességei

- Képes az élményközpontú latinoktatásra, a szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő nyelvtanulási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelvtanulás során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.

b) képességei:

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az önképzés lehetőségeit, tájékozódik a szakmai szervezetek működését és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Ismeri a megújuló latintanítás kiemelt területeit és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott környezetének visszajelzései felé.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-111 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit
- Könnyebb klasszikus latin irodalmi és egyéb latin nyelvű szövegek elemző olvasása (szövegolvasás, auktorolvasás).
- A latin (leíró) nyelvtan ismerete.
- Az ókori művelődés (mitológia, tárgyi kultúra, életmód és mindennapi élet az ókorban, ógörög nyelv alapjai), illetve a görög és római történelem átfogó ismerete.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 66-76 kredit
- Nehezebb klasszikus és középkori, illetve újkori latin irodalmi és egyéb szövegek elemző (grammatikai, esztétikai, irodalmi, irodalomelméleti, filozófiai, történeti szemléletű) olvasása (szövegolvasások, auktorolvasások).
- Latin (leíró) nyelvtan, amelynek egy része lehet stílusgyakorlat is.
- A görög és római irodalom áttekintő ismerete.
- Görög és római, általános ókori vallástörténet.
- A görög és római filozófia áttekintő ismerete.
- Latin nyelvű művek (irodalmi és nem irodalmi, esetleg a tárgyi kultúrába tartozó alkotások) esztétikai szempontú elemzése.
- A latin nyelvű kultúrák és a modern világ összefüggéseinek ismerete.
- Az ókori Mediterráneum, Pannónia, illetve a korai kereszténység régészeti emlékei.
- Az ókori Mediterraneum művészete, tárgyi emlékei.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A latin nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.

- A latin nyelv és kultúra oktatásához kapcsolódó oktatástechnikai eszközök innovatív használatának ismeretei (kollaborációs tér, oktatási szoftverek és applikációk).
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

- *Összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szeminárium:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat latin nyelven*: 2 kredit.

12. Lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a lengyel nyelv és lengyel nyelv és irodalom, valamint a lengyel népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.

- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.

- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti lengyel szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén.
a) tudása
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi , nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70-80 kredit
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika, alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.)
- A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat lengyel nyelven*: 2 kredit.

13. A magyar mint idegen nyelv tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar mint idegen nyelv tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian as a Foreign Language

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar mint idegen nyelv tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A magyar mint idegen nyelv tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a különböző nyelvtanítási módszereket, eljárásokat, technikákat, valamint a különböző szöveg- és feladattípusokat, amelyeket a tanulók szükségleteinek és a kitűzött céloknak megfelelően, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazza.
- Ismeri a különböző nyelvi és kulturális hátterű tanulók eltérő szükségleteit, és tanítási eljárásait ehhez igazítja.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, életkor, motiváció, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák), és ennek megfelelően alakítja ki osztálytermi gyakorlatát.
- Ismeri a magyar nyelv tanítása-tanulása során fejlesztendő készségeket, kompetenciákat, valamint ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes ismereteit a nyelvtanítási céloknak megfelelően, diákjai kompetenciáinak a fejlesztésére hatékonyan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a különböző nyelvi és kulturális hátterű, eltérő képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók igényeinek megfelelő módszerek, eljárások megválasztására, tervezésére és alkalmazására.
- Képes megtervezni a nyelvtanítás folyamatát (tanterv, tanmenet, óravázlat, mérés, értékelés) életkoruknak, tudásuknak, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat, feladatokat megtervezni és alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a magyar és az európai kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait és az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a tanórai és tanórán kívüli csoportos tevékenységek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, illetve az együttműködési képesség fejlesztésére.
- Képes az interkulturális szemlélet alkalmazására a tanulási tanítási folyamatban.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének és felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különböző kultúrák megismerésére, és fontosnak tartja az irántuk való tolerancia kialakítását.
- Tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és kultúra tanításához szükséges korszerű nyelvészeti, nyelvpedagógiai ismeretekkel, valamint a kultúra egészére kiterjedő interdiszciplináris tudással.
- Ismeri a magyar mint idegen- és mint származásnyelv oktatásának céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgy-specifikus alapelveit és módszertani eljárásait.

- Ismeri a mai magyar nyelv fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a magyar nyelv területi és társadalmi változatait, a beszélt és írott magyar nyelv jellegzetességeit, azok kontextuálisan helyes alkalmazását.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Rendelkezik az egyéni és a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a komplex nyelvi és interkulturális kompetenciafejlesztést, kulturális ismeretbővítést támogató szakmódszertani felkészültséggel.
- Ismeri a hazai és a külföldi (Kárpát-medencei és a nyugati diaszpóra) magyar nyelvű kultúrát, azok hasonlóságait, különbségeit.
- Ismeri a magyar kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, hagyományait, kanonikus és kortárs műveit; azokat képes saját maga, valamint tanulói fejlesztésére hatékonyan és motiválóan, a nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Ismeri a magyarországi és külhoni magyarok tárgyi, szellemi kultúráját, és képes azokat a más kultúrákból érkezett nyelvtanulók számára átadni, valamint alkalmazni magyar gyökerekkel rendelkező tanulói esetében a származásnyelv-tudás fejlesztésére, illetve nemzeti identitás erősítésére.
- A magyar nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén ismeri, és használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik.

b) képességei

- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes anyanyelvének külső szemléletére.
- Képes ismereteit a gyakorlatban alkalmazni és megfelelően közvetíteni a diákok számára.
- Képes magát szakszerűen kifejezni mind szóban, mind írásban, valamint szaktárgyi és szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni a nyelvpedagógiai folyamatban.
- Alkalmazza az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket az oktatásban.
- Rendszeresen elemezi az oktatási folyamatot, értékeli a választott munkamódszerek hatékonyságát és szükség szerint újratervezi azokat.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, valamint folyamatos fenntartását.
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Fontosnak tartja a kultúrák közötti közvetítést, a tanulók interkulturális kompetenciájának fejlesztését.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, az alap-, keret- és helyi tanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a magyar mint idegen nyelv tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztásának és rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Tájékozott a magyar mint idegen nyelvi tananyagokkal, segédanyagokkal kapcsolatban.

- Ismeri és tudja alkalmazni az idegen nyelvi nyelvpedagógiában bevált motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, illetve a visszacsatolási mechanizmusokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, az óraterv szintjén.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia és a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, valamint a hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a magyar mint idegen nyelv tanulása során felhasználható tananyagokat elemezni és a konkrét céloknak megfelelően használni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanórákra és egyéb oktatási tevékenységekre való alapos felkészülést, a tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szükségleteit.
- Fontosnak tartja a magyar kultúra iránt érdeklődők olvasóvá nevelését, a tanulók önálló olvasói tevékenységeinek támogatását.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző nevelési-oktatási módszerek alkalmazásának lehetőségeit, valamint tájékozott a differenciális és az adaptív tanulásszervezés kérdéseiben.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, továbbá ösztönzi a magyar mint idegen nyelvi vizsgákon való megmérettetést, ismeri azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar mint idegen nyelv tanulóinak további szakmai fejlődést biztosítanak.

b) képességei

- Képes a magyar nyelv iránti érdeklődés felkeltésére, az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét vagy sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, képes ezekről adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, és a diákok fejlődése érdekében a magyar mint idegen nyelvi tanulási folyamat gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására és javítására.
- Képes a köznevelésben magyar mint idegen nyelvet tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Fontosnak tartja a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében a tanulókkal és a kollégákkal való együttműködést.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvi kompetenciák mérésével és értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a nemzetközi mérések eredményeit, tanulságait, a Közös Európai Referenciakeret ajánlásait.

- Ismeri a különféle vizsgarendszerek követelményeit, képes tesztfeladatok összeállítására, továbbá eredményük értékelésére.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatának, tanulmányi teljesítményének és személyiségfejlődésének értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, továbbá az önértékelés fejlesztésére.
- Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására, akár vizsgáztatói feladatkörben is.

c) attitűdje

- Törekszik az értékelés különféle formáinak folyamatszerű és egységben való alkalmazására. A nyelvi nevelés és ismeretbővítés folyamatában olyan értékelő eljárásokat alkalmaz, amelyek pozitívan hatnak a tanulók nyelvi és személyiségbeli fejlődésére, önértékelésére, valamint segítik az eltérő kultúrából érkezők beilleszkedését.
- Támogatja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését, és lehetőséget ad a tanulók számára a visszacsatolásra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a tanári munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel, módjaival kapcsolatban.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben és a szakmai továbbképzési lehetőségekről.
- Alapos infokommunikációs ismerete van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, munkáját segítő, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalom folyamatos áttekintésére, értelmezésére, önálló ismeretszerzésre, valamint a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.
- Képes szakmailag folyamatosan megújulni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, a tantermi és az órákon kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő és -tartó kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes a nevelés különféle színterein az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így kulturális intézményekkel, a múzeumokkal) való együttműködő magatartásra.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, nyitott az önreflexióra a környezet visszajelzései alapján.
- Igénye van a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba történő adekvát beépítésére.
- Igénye van saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik a szakmájához kapcsolódó kérdések megfogalmazásában, kidolgozásában, valamint a szakmai nézetek képviseletében.
- Kezdeményező szerepet tud vállalni szakmai kooperáció kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai együttműködésben.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, illetve szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.

c) attitűdje

- Törekszik a magyar nyelv és kultúra gazdagságának interkulturális alapokon nyugvó, motiváló bemutatására.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmai tevékenységével, szakterületével és azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret

- az alkalmazott nyelvészet, a magyar nyelv és irodalom vagy a hungarológia mesterképzési szakon vagy
- előtanulmányok teljesülésével a bölcsészettudomány képzési terület idegen nyelvi mesterszakjain, valamint a keleti nyelvek és kultúrák alapképzésre épülő mesterképzési szakokon szerzett nyelvelméleti, leíró nyelvtani, funkcionális grammatikai, nyelvészeti, alkalmazott nyelvészeti, irodalmi, kultúra és médiatudományi ismereteket

foglalja magában, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv alapján közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

Az előtanulmányok tudásként való elfogadásának feltétele a korábbi tanulmányokból megszerzett legalább 50 kredit az alábbi ismeretkörökből:

- diszciplináris ismeretek: a magyar mint idegen nyelv fogalma, intézményrendszere, oktatástörténete, a hungarológia fogalma, diszciplináris helye a tudományok rendszerében, alkalmazott nyelvészeti ismeretek (lexikográfiai, lexikológiai, terminológiai ismeretek; interkulturális és pragmatikai ismeretek; interkulturális kommunikáció; nyelvoktatás-politikai ismeretek; fordítástudományi ismeretek; kontrasztív nyelvészeti ismeretek, idegen nyelvi alkalmazott nyelvészeti ismeretek), a magyar mint idegen nyelv oktatásának módszertana,
- grammatikai ismeretek: a magyar nyelv grammatikája és tipológiai sajátosságai, a magyar mint idegen nyelv leírása;
- nyelvészeti, nyelvpedagógiai ismeretek, mérés és értékelés, valamint kommunikációelméleti ismeretek;
- magyar kulturális ismeretek: művelődéstörténet; a magyar kultúra közvetítése; kisebbségtudományi ismeretek; transzkulturális kommunikáció; magyar országismeret, magyar történelmi, társadalmi, kulturális, irodalmi és néprajzi ismeretek, nemzetközi kommunikáció.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszaiban képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Ismeri a magyar grammatikát, a funkcionális magyar grammatikát és annak nyelvpedagógiai alkalmazását.
- Ismeri a magyar mint idegen nyelv és mint származásnyelv tanításának módszertanát, tananyagait, mérésének, értékelésének módszereit.
- Ismeri az élő nyelvek tanítási módszereit, különös tekintettel a magyar mint idegen nyelv és mint származásnyelv tanításának módszertanára, az osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, a felhasználható autentikus anyagokat. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Ismeri a tananyagokat és a segédanyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok magyar mint idegen nyelv tanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, tanórai eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének, értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a nyelvvizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni a magyar mint idegen nyelvi érettségi vizsgán, a kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Ismeri a magyar mint idegen nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgafeladatok készítésének, kipróbálásának, ellenőrzésének módszereit, eljárását. Ismeri továbbá a vizsgák minőségi kritériumait.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

14. Olasz nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. A képzési idő 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az olasz nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás*)*: a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az olasz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei
- Képes ismereteit diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az olasz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az olasz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott olasz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az olasz nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri az olasz nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az olasz nyelvű irodalomra, de a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket, a nyelvoktatásban alkalmazható applikációkat.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az olasz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei
- Képes az olasz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az olasz nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti olasz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
b) képességei
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.
c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.
b) képességei
- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása:

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: olasz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés olasz nyelven; olasz gyakorlati nyelvtan.
- Olaszország civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.

- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66-76 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő olasz nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; olasz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, szociolingvisztika, pszicholingvisztika, kutatásmódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (az olasz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra az olasz világban; kutatásmódszertan).
- Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és olasz nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *Az olasz nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:*8 kredit
  - Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat olasz nyelven:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat olasz nyelven*: 2 kredit.

15. Orosz nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, valamint a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az orosz nyelv tanítására, pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az orosz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, tanulási stratégiák).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

b) képességei
- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az orosz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az orosz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott orosz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az orosz kultúrát, annak sajátosságait, ismeri az orosz kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az orosz nyelvű irodalomra, illetve a kortárs kultúra elemeire.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az orosz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei
- Képes az orosz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az orosz nyelv és kultúra oktatásban betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti orosz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és online feladatgyűjteményekkel kapcsolatban.
- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

- Képes nyomtatott és online feladatgyűjtemények összeállítására és alkalmazására.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakításában.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 95-107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20-26 kredit

- Nyelvismeret, alapszintű idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: orosz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák, orosz gyakorlati nyelvtan.
- Az orosz civilizáció alapjai.
- Nyelvtudományi alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- *b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei:* 75-81 kredit
- Nyelvfejlesztés és orosz nyelvű kommunikáció közép- és haladó szinten, nyelvi közvetítés.
- Történeti, leíró és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (az orosz nyelv rendszere: hang-, alak-, mondattan, szövegtan és stilisztika; lexikológiai-lexikográfiai, orosz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek).
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek (az orosz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és irányzatok, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegértelmezés és szövegelemzés, társművészetek).
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek (történelmi és társadalmi ismeretek, média és kultúra, populáris kultúra, interkulturális kommunikáció).
- A tudományos írás alapjai.
- A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

- *4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek*: 12 kredit
- A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *Az orosz nyelv és irodalom tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
    - Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
    - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
    - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
    - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
    - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
    - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
    - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

16. Portugál nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a portugál nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A portugál nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei
- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a portugál nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a portugál nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott portugál nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkrón nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a portugál nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a portugál nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a portugál nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a portugál nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a portugál nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a portugál nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti portugál idegen nyelv szaktárgyi és érettségivizsga követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a portugál idegen nyelv tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit
- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: portugál nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés portugál nyelven; portugál gyakorlati nyelvtan.
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66-76 kredit
- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő portugál nyelv rendszere, használata és változatai; portugál-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatásmódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a portugál nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a portugál világban; kutatásmódszertan).
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és portugál nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A portugál nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök*: 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat portugál nyelven:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a szakterületen belül:* 2 kredit.

17. Román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a román nyelv és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanítására az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulását, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, felismeri a tanuló fizikai és pszichés tulajdonságait és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri a tanuló tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik a tanuló tevékenységének módosítására, tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei:

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni a tanulók esélyeit befolyásoló kontextuális folyamatokat iskolán belül és kívül.
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a román nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a szakterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes román nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre román nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti román szaktárgyi és érettségivizsga követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók román nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a román idegen nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.
- Tudatosan él a kiégést megelőző technikák alkalmazásával.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-111 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit
- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: román nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés román nyelven; román gyakorlati nyelvtan.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66-76 kredit
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: román irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-román irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet, kommunikációelméleti ismeretek (az élő román nyelv rendszere, használata és változatai; román-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatásmódszertan).
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi románok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi románok irodalma, a magyarországi román nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök*: 8 kredit
  - A román és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat román nyelven:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat román nyelven:* 2 kredit.

18. Romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra tanára)

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles romológiatanár (romani nyelv és kultúra, beás nyelv és kultúra tanára)
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romology (Romani Language and Culture, Beas Language and Culture)

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a romani nyelv és népismeret vagy a beás nyelv és népismeret tantárgy tanítására az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra tanára) szakterületi tudása, képességei és attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a beás/romani beszélt és írott nyelvi szabályait, képes azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni. Ismeretekkel rendelkezik a beás/romani nyelv dialektusairól, regisztereiről, képes azok megismertetésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Ismeri a hazai cigányság társadalmi, politikai, jogi, nyelvi, kulturális, oktatási, demográfiai egészségügyi és munkaerő-piaci helyzetét, továbbá kitekintése van a romológia nemzetközi összefüggéseire, illetve tudományos eredményeire.
- Tájékozott az Európai Unió és intézményei vonatkozó állásfoglalásairól, valamint ismeri a hazai oktatáspolitika vonatkozó szabályozóit, képes azok szellemében szervezni a cigánysággal kapcsolatos pedagógiai tevékenységét.
- Ismeri a cigányság kulturális értékeit, felkészült azok bemutatására, közvetítésére. Ismeretei birtokában képes a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, azok intézményei, valamint a népjóléti, gyermekvédelmi, politikai és civil szervezetek cigánysággal kapcsolatos feladatainak ellátására.
b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a köznevelés intézményrendszerében a cigány nyelv és népismeret tantárgyak oktatására, illetve a cigányságra, mint nemzetiségre fókuszáló interkulturális nevelés megvalósítására a legkülönbözőbb pedagógiai módszertani eszköztár alkalmazásával.
c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a magyar nemzeti, nemzetiségi és az európai kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoport fejlődése, a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.

b) képességei

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni a tanulók esélyeit befolyásoló kontextuális folyamatokat iskolán belül és kívül.
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a beás/romani nyelv redszerét, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyagát (szociolingvisztika, nyelvelsajátítás, kompetencia). Rendelkezik a tanításhoz szükséges nyelvészeti alapokkal.
- Ismeri a beás/romani nyelv nyelvállapotának, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai rendszerét.
- Ismeri e két nyelv szociolingvisztikai sajátosságait és képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák).
- Ismeri a nyelv-, és irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a didaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Ismeri a nevelésszociológia alapkérdéseit, legfontosabb kutatási eredményeit; képes ismereteit a különböző társadalmi helyzetű és eltérő kultúrájú közösségekben zajló nevelési folyamatok sikeressége érdekében mozgósítani.

b) képessége

- Képes mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a cigány nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre romani/beás nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szaktárgyi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Képzett a tanulási folyamatok különböző pedagógiai eszköztárral történő szervezése és irányítása területén, így az adott tanulási folyamathoz igazítva képes kiválasztani a legmegfelelőbb pedagógiai módszert a frontális tanítástól a differenciált és kooperatív tanulásszervezésen keresztül a projektoktatásig.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban.
- Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére.
- Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.
- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Képviseli az adott szakterület etikai álláspontját.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94-104 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 30-34 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok, szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése, szövegfajták.
- A hazai cigány nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája, többek között a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociálpszichológia, a szociológia, a nevelésszociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A cigány közösség, mint a sokszínű európai kultúra szerves része, különös tekintettel a közép- és délkelet-európai régióra.
- A romani vagy a beás nyelv és a cigány közösség kultúrájának átfogó ismerete, ezen belül a magyarországi és az európai cigányság nyelvei, kultúrája, problémavilága, története, a nemzetiség és magyarság közötti viszony, továbbá ezen ismeretek korosztály-specifikus közvetítésének ismeretei.
- Az irodalmi műfajok értő ismerete (műelemzés és befogadási modellek) az irodalomtörténet tükrében, az irodalom és a média összefüggései, a komparatisztika aktuális szempontjai magyar-romani/beás és egyéb európai nyelvek és kultúrák vonatkozásában.
- Nyelvészeti alapismeretek: nyelvészeti terminológia, módszerek áttekintő megismertetése.
- Nevelésszociológiai alapismeretek vonatkoznak az iskolázottsággal kapcsolatos kérdéskörökre, az iskola és család viszonyrendszerére, az oktatáspolitikai törekvésekre történetiségükben, valamint a nemzetiségi, interkulturális és inkluzív nevelés fogalomrendszerére.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 64-70 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő beás/romani nyelv rendszere, használata és változatai; kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika, nyelvi tervezés, kutatásmódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és népismeret (a lehetséges cigány irodalom definíciói, az irodalom történeti áttekintése) korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; művészetek és populáris kultúra, kutatásmódszertan.
- A beás/romani nyelvet használó közösségekre vonatkozó népismereti és kultúrantropológiai ismeretek.
- Nyelvfejlesztés és beás/romani nyelvű szakmai kommunikáció
- Nyelvészeti ismeretek: átfogó rendszernyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek Társadalomtudományi ismeretek: a hazai cigány nemzetiség története, szociológiai jellegzetességei azok történetiségében, demográfiai folyamatok, a cigányság helye, jogi helyzete a hazai és az európai társadalmakban.
- Nevelésszociológiai ismeretek: az iskola és társadalom alapvető kérdéskörei a sokszínű társadalomban tetten érhető társadalmi és iskolai stratégiák szempontjából fókuszban tartva a nemzetiségi oktatást, az interkulturális nevelést és az inkluzív iskolai környezetet.
- Kultúrantropológia és népismeret: a modern kultúra-médiatudomány, a néprajz, és kultúrantropológia elméletei, gyakorlati alkalmazásuk (interkulturalitás, intermedialitás); nyelv-kultúra-társadalom, a beás, romani és nem a nyelv által reprezentált kultúra magyarcigány (romungró) kultúra, valamint a diaszpóra más európai csoportjainak kulturális sajátosságai.
- A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A romológiatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök*: 8 kredit
- A nyelv és népismeret tanítás módszertana, a nyelvtanítási módszerek, osztálytermi eljárások, szöveg- és feladattípusok, autentikus anyagok.
- A kooperatív tanulásszervezés, a drámapedagógia és a projektoktatás eszköztárának használata. Ezek a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelő használata.
- Tantervek, tananyagok ismerete, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségek. A diákok nyelvtanulási programjának (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezése életkoruk, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelően.
- Az internet, a számítógép, információ-technológiai eszközök, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségek alkalmazása, a diákok önálló tanulásának támogatása és követése.
- A szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertana. A tanulók romani/beás nyelvtudásának fejlesztése a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva.
- A nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elmélete, gyakorlati kérdései. (Vizsgák és követelményeik, tesztfeladatok készítése, kipróbálása, az eredmények értékelése, a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztése.)
- A nyelvoktatás folyamatában a tudatos értékközvetítés, a társadalmi-kulturális elfogulatlanságra és toleranciára nevelésre, a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása. Célnyelvi kommunikációs képesség fejlesztése, célnyelven való gondolkodás és interkulturális szemléletmód.
- Az inter- és multikulturalizmus, az inkluzív pedagógia szemlélete az egyéni és csoportértékek figyelemben tartása mellett egyéni és csoportfejlesztés.
- Szakkör, önképzőkör működtetése az oktatott beás/romani nyelv és népismeret, illetve egy adott nemzetiség tárgyi, szellemi kulturális örökségének ápolása céljából.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. Vizsgafeladatok készítése, kipróbálására, ellenőrzésre. A vizsgák minőségi kritériumai, a Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

19. Spanyol nyelv és kultúra tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a spanyol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. a spanyol nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei
- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a spanyol nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott spanyol nyelv szabályait, regisztereit, képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a spanyol nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a spanyol nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a spanyol nyelvű irodalomra, de ideértve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a spanyol nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógiai tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a spanyol nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Törekszik arra, hogy szaktárgyi, szakmódszertani és interkulturális tudását folyamatosan, egyénileg fejlessze.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet és az arra épülő kerettantervek szerinti spanyol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes a pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, órater szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
b) képességei
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló és önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét, illetve sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére és képes ezekről osztálytermi kutatás alapján adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból, illetve a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.
c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyelvkönyvekről, feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a nyelvi érettségi vizsga követelményeit.
b) képességei
- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését. Biztosítja a tanulók számára a visszacsatolás lehetőségeit.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakításában. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 91-111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25-35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: spanyol nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés spanyol nyelven; gyakorlati spanyol nyelvtan.
- Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (földrajz, történelem, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.

- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) Szakmai törzsanyag szakterületei ismeretkörei: 66-76 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő spanyol nyelv rendszere, használata és változatai; spanyol-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatásmódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a spanyol nyelvű irodalmak történeti áttekintése, korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok és szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai, verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a hispán világban, kutatásmódszertan.
- Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és spanyol nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A spanyol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
  - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
  - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
  - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.
  - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
  - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
  - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

20. Szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szerb nyelv és szerb nyelv és irodalom, valamint a szerb népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás*)*: a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.
c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
b) képességei
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szerb szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje
- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.

- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi alapismeretek, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.

- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek A magyarországi szerbek régiói: a szerb nemzetiség települési területén a földrajzi adottságok, az életviszonyok, életmód és gazdasági kapcsolatok közötti összefüggések.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70-80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődésre ható tényezők, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
- Nyelv, irodalom tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

21. Szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára

- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szlovák nyelv és szlovák nyelv és irodalom, valamint a szlovák népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.
c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovák szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.

- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei
- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje
- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képessége
- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70-80 kredit
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
    - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
    - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
    - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv a nemzetiségi irányelvek és a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, a szlovák nemzetiségi népismeret kerettantervi ismeretei.
    - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
    - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.

- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

22. Szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szlovén nyelv és szlovén nyelv és irodalom, valamint a szlovén népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.

- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a szlovén nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.

- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovén szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70-80 kredit
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
    - Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának módszertana.
    - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.

- Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és szlovén népismeret oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a szlovén nyelv és irodalom, valamint szlovén népismeret kerettanterv ismerete
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

23. Újgörög és nemzetiségi görög nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölés: okleveles újgörög és nemzetiségi görög nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Modern Greek Language as a Minority Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az új görög nyelv, a görög nyelv és irodalom, a görög népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az újgörög és nemzetiségi görög nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulását, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, felismeri a tanuló fizikai és pszichés tulajdonságait és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri a tanuló tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik a tanuló tevékenységének módosítására, tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni a tanulók esélyeit befolyásoló kontextuális folyamatokat iskolán belül és kívül.
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az újgörög nyelv és görög népismeret tantárgy tanítása szakmódszertanának alapvető irányait, valamint a szakterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képessége

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az görög nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre újgörög nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.

- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti görög nyelv és irodalom, valamint görög népismereti tantárgyi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.

- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei
- Képes együttműködni az újgörög nyelv területéhez és a magyarországi görög nemzetiséghez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.
- Tudatosan él a kiégést megelőző technikák alkalmazásával.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 96-102 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 66-70 kredit
- Újgörög nyelvi ismeretek, nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvgyakorlatok az írásbeli és szóbeli szövegalkotási, illetve szövegértési készség fejlesztésének céljából, valamint szakterminológiai bevezető ismeretek.
- A görög nyelvű országok története, a görög kultúra (irodalom, film, képzőművészet, alkalmazott művészetek) legfontosabb irányzatai, a kultúra és a görög nyelvű országok (Görögország és Ciprus), továbbá a diaszpóra társadalmának (beleértve a politika és gazdaság) aktuális kérdései.
- Irodalomtudományi és nyelvtudományi alapismeretek.
- Áttekintés az újgörög nyelv és irodalom történetéről.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok stb.); a magyarországi görög nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 30-32 kredit
- Újgörög nyelvészet: a szinkrón és a diakrón nyelvészet alapjai, görög nyelvtörténet, alapvető rendszernyelvészeti ismeretek, az alkalmazott nyelvészet főbb területeinek ismeretanyaga (szocio- és pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, szövegnyelvészet és kompetencia, nyelvi variáció, stílus). A tanításhoz szükséges kontrasztív nyelvészeti alapok és kérdések.

- Ismeretek a görög irodalom területén (vázlatos áttekintés az ókori és bizánci görögségről, alapos ismerek az új- és modern kori görög irodalomról).
- Görögország és Ciprus aktuális kulturális-politikai kérdéseinek ismerete.
- A magyarországi görögök története, tárgyi és szellemi kultúrája a történet-, a nyelv-, az irodalomtudomány, a néprajz, a szociológia és a kulturális antropológia bevonásával. A görög nemzetiség, mint a sokszínű európai kultúra szerves része, különös tekintettel a közép- és dél-európai régióra.
- A magyarországi görögök nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi görögök irodalma, tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *Az újgörög és nemzetiségi görög nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, nemzetiségi irányelv, kerettanterv ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése. A vizsgák minőségi kritériumai.
- Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 *kredit.*
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

24. Ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ukrán nyelv és az ukrán nyelv és irodalom, ukrán népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelem bevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.
c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
b) képességei
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, és a kerettantervek szerinti ukrán szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása:

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92-106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.

- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70-80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv, stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei*: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi nyelv, a kerettanterv ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat*: 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat*: 2 kredit.

III. Matematika tanulási terület

1. Matematikatanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematikatanár

- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a matematika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A matematikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a matematika szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a matematika tantárgyban megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal, valamint a matematikatanulásban nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás módszereivel.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei
- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a matematika iránti megfelelő attitűd kialakításának képességével.
- Képes az egyéni matematikai képességek (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók) felismerésére és differenciált fejlesztésére. Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével, valamint ezen képesség és a megfelelő attitűd tanulókban történő megalapozásának, kialakításának képességével.

c) attitűdje
- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, a tehetséggondozást.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén
a) tudása
- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő matematika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
b) képességei
- Képes változatos munkamódszereket (így páros munka, csoportmunka, kooperatív munkaformák, projektmunka) alkalmazni a tanórákon, akár digitális eszközök bevonásával is.
c) attitűdje
- Elkötelezett aziránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Rendelkezik matematikai látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában, az oktatásban való hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás alapvető kutatási módszertanát.
- Ismeri a matematika társadalomban betöltött szerepét, a matematika tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a matematika tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a magyar matematika szakmódszertan legfontosabb jellemzőit, hagyományait, legismertebb képviselőit (Pólya György, Varga Tamás).
- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.
b) képességei
- Képes az oktatás során problémamegoldó technikák átadására (a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva).
- Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
- Képes - elsősorban a természettudományokon belül - a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára. Tisztában van azzal, hogy a matematika által közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Képes a matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.

- Matematikai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra kész.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre.
- Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei
- Képes meghatározni a matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes a matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.
- Képes a tanulási/tanítási célokhoz leginkább illeszkedő módszerek, eszközök, munkaformák kiválasztására.
- Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, önálló éves tematikus tervezési folyamatát erre alapozza.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a matematika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, illetve kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, hibáival.

b) képességei
- Képes a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamat szervezésére és irányítására, valamint a tanulókban az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tanulók életkori sajátosságainak és a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására, valamint a feltételek, körülmények javítására.
- A tanulók hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részének tekinti, és megértést elősegítő módon viszonyul hozzájuk.
- Ösztönzi az informatikai ismereteknek a matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, hagyományos és digitális eszközeit.
- Ismeri a matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei
- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő objektív értékelésére.

c) attitűdje
- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a matematika tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri és alkalmazza a kollaboratív platformokat a tanulókkal és a kollégáival történő kommunikációra, szakmai együttműködésre.

b) képességei
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a kereszttantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- A matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje
- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, megyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van a matematika alkalmazásának etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy matematikatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége a tanítás, a nevelés és a szemléletformálás terén.
- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei
- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Kialakítja, és egyre bővülő ismereteinek fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása, a tanulók matematikával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Vállalja a társadalom matematika iránti attitűdjének javítását, fellép a matematika alkalmazásával kapcsolatos szándékos megtévesztés ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a matematika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.
- a matematika alapjai (halmazelmélet, logika): minimum 3 kredit,
- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): minimum 5 kredit;
- algebra és számelmélet: minimum 15 kredit;
- analízis: minimum 20 kredit;
- geometria: minimum 15 kredit;
- valószínűségszámítás és statisztika: minimum 6 kredit;
- elemi matematika: minimum 8 kredit;
- a matematika története és filozófiai vonatkozásai: minimum 2 kredit;
- informatika: minimum 2 kredit.

Szakterületi ismeretkörök:

A matematika alapjai (halmazelmélet, logika)
- Műveletek halmazokkal. Bijekciók és számosságok. Megszámlálható halmazok, kontinuum számosság. Néhány „jól ismert” halmaz számossága. Cantor tétele a hatványhalmaz számosságáról. Paradoxonok, a Russell-paradoxon. A végtelen halmazok meglepő tulajdonságai. Műveletek számosságokkal. Axiomatikus halmazelmélet. Kiválasztási axióma.
- Kijelentéslogika: logikai műveletek, igazságtáblázatok, ítéletkalkulus. Kvantorok. Játékos feladatok a logikai jelenségek bemutatására.

Diszkrét matematika (*kombinatorika*, *gráfok*)
- Alapvető összeszámlálási eljárások, szorzási és összeadási elv, bijektív bizonyítások. Részhalmazok összeszámolása, binomiális együtthatók. Binomiális tétel.
- Sorbaállítási és átrendezési alapfeladatok. Szitaformula és alkalmazásai.
- Rekurzióval leírt sorozatok, Fibonacci-számok, lineáris rekurzió.
- Gráfelméleti alapfogalmak: gráf, egyszerű gráf, fokszámok. Példák gráfokra. Gráfok összefüggősége, komponensek. Fák, alternatív definíciók, alaptételek. Kitekintés: gráfok bejárásai, számítógépes útvonaltervezés.
- Euler-vonal, Euler-vonalak létezésének szükséges és elégséges feltételei. Hamilton-körök, Dirac tétele. Gráfok színezése, kromatikus szám. Térképszínezési probléma, síkgráfok, dualitás, hatszíntétel, ötszíntétel.
- Síkba rajzolható gráfok, Euler tétele, példák nem síkgráfokra. Síkgráfok jellemzése.
- Független élrendszerek, párosítások, párosítási algoritmus páros gráfokra. Párosítási tételek, Kőnig tétele.

Algebra és számelmélet

- Természetes számok, egész számok, racionális számok. Valós számok. Egész számok oszthatósága, prímszám, összetett szám, prímtényezős alak, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Polinomok osztása. Polinomok gyökei. Többszörös gyökök, gyöktényezős alak. Másodfokú egyenlet gyöktényezős alakja. Lagrange-interpoláció.
- Komplex számok, egységgyökök. Az algebra alaptétele. Egyértelmű irreducibilis faktorizáció test feletti polinomgyűrűkben. Irreducibilis polinomok az egész, a racionális, a valós és a komplex együtthatós polinomok gyűrűjében. Többhatározatlanú polinomok gyűrűje, elemi szimmetrikus polinomok, a szimmetrikus polinomok alaptétele. Kitekintés: harmad- és negyedfokú egyenletek.
- Vektortér, bázis, dimenzió, alterek. Faktortér, direkt összeg. Lineáris leképezések, transzformációk, mátrixuk. Képtér, magtér. Determináns, kifejtési tétel. Mátrixok, műveletek mátrixokkal, invertálhatóság, rang. Lineáris egyenletrendszerek, megoldhatóság, Gauss-elimináció, Cramer-szabály. Sajátérték, sajátvektor, karakterisztikus polinom, minimálpolinom. Számítógépes programcsomag használata.
- Alapvető algebrai struktúrák. Csoport, gyűrű, test, vektortér, algebra. Csoportelméleti alapfogalmak. Permutációcsoport, részcsoport, normális részcsoport, faktorcsoport. Lagrange-tétel. Cayley-tétel. Homomorfia-tétel. Direkt szorzat, a véges Abel-csoportok alaptétele. A gyűrűelmélet alapjai. Integritástartomány, részgyűrű. Euklideszi gyűrűk. Hányadostestek. Testbővítések, a geometriai szerkeszthetőség alapjai. Kitekintés: egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel, egyértelmű prímfaktorizáció integritástartományokban, véges testek.
- A számelmélet alaptétele. Az oszthatóság és tulajdonságai. Lineáris kongruenciák, lineáris diofantikus egyenletek. Euler-Fermat-tétel. Rend, primitív gyök, kvadratikus maradékok tulajdonságai. Pitagoraszi számhármasok. Számelméleti függvények. Prímek száma, prímek reciprokainak összege. Tökéletes számok, Mersenne- és Fermat-féle prímek. Algebrai és transzcendens számok. Diofantoszi egyenletek. Nevezetes számelméleti problémák. Kitekintés: kriptográfiai alapfogalmak.

Analízis

- Logikai alapfogalmak. Bizonyítási módszerek. Számtani, mértani és harmonikus közepek közötti egyenlőtlenségek, Bernoulli-egyenlőtlenség. Halmazok és halmazműveletek. Függvények és ábrázolásuk hagyományos és digitális eszközökkel.
- Valós számok. Tizedes törtek. Korlátos számhalmazok, alsó és felső határ. Hatványozás. Számsorozatok határértéke. Konvergens és divergens sorozatok. Végtelenhez tartó sorozatok. Határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Monoton sorozatok. Részsorozatok. A Bolzano-Weierstass-tétel és a Cauchy-kritérium.
- Valós függvények globális tulajdonságai. Monotonitás, konvexitás. Függvények folytonossága és határértéke. Átviteli elvek. Folytonosság, határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Korlátos zárt intervallumban folytonos függvények. Néhány fontos függvényosztály (polinom-függvények, exponenciális függvények, hatványfüggvények, logaritmusfüggvények, trigonometrikus függvények és inverzeik).

- A differenciálhányados fogalma és szemléletes jelentései. Differenciálási szabályok és az elemi függvények deriváltjai. Magasabb rendű differenciálhányadosok. A lokális tulajdonságok és a derivált kapcsolata. Középértéktételek. A differenciálható függvények vizsgálata. Szélsőérték-feladatok megoldása. Differenciálszámítás alkalmazása valóságközeli problémák megoldására. Taylor-polinom. A L'Hospital-szabály. A primitív függvény fogalma. Primitívfüggvény-keresési módszerek (parciális integrálás, helyettesítéses integrálás), racionális törtfüggvények primitív függvényeinek keresése. Szaporodási és bomlási folyamatok differenciálegyenletei. Differenciálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- A Riemann-integrál fogalma. Az integrálhatóság feltételei. Az integrál elemi tulajdonságai. A Newton-Leibniz-formula. Integrálszámításra vezető problémák, terület- és térfogatszámítás. Improprius integrál. Integrálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- Végtelen sorok. Mértani sor. Konvergenciakritériumok (összehasonlító-, gyök-, hányados- és integrálkritérium, Leibniz-sorok). Abszolút konvergencia. Sorok átrendezése. Hatványsorok, Taylor-sorok, konkrét függvények előállítása Taylor-sorok összegeként. Kitekintés: Euler-formula.
- Többváltozós függvény fogalma. Kétváltozós függvények grafikonja, szintvonalai. Parciális deriváltak és lokális szélsőértékek. Görbék és hosszuk. Kitekintés: fraktálok. Szemléltetés digitális eszközökkel.

Geometria
- Térelemek kölcsönös helyzete, párhuzamossága. Szög, töröttvonal, sokszög. Az irányítás szemléletes fogalma. Párhuzamos szelők tétele. Az egybevágósági és hasonlósági transzformációk szintetikus vizsgálata. Síkbeli affinitások, tengelyes affinitás. Osztóviszony. Ábrázolás merőleges és párhuzamos vetítéssel.
- Szögek mérése. Térelemek szöge, távolsága. Nevezetes szintetikus tételek háromszögre és sokszögre. Konvex halmazok, konvex burok. Poliéderek szemléletes fogalma, konvex poliéder. Euler-tétel konvex poliéderekre. Szabályos sokszögek, szabályos konvex poliéderek. Euklideszi szerkesztés. Kitekintés: nevezetes szerkesztések hagyományos és digitális eszközökkel.
- Geometriai vektorfogalom, bázis, koordináták. Skaláris, vektoriális és vegyes szorzás, geometriai jelentésük. A szögfüggvények geometriai értelmezése. Egyenesek és síkok egyenletei. Távolság- és szögfeladatok analitikus megoldása. A sík és a tér koordinátázása, koordináta-transzformációk. Súlyozott pontrendszerek, baricentrikus koordináták.
- A transzformáció fogalma, invariáns tulajdonságok. Fixelemek. A síkbeli mozgások, az egybevágósági, a hasonlósági és az affin transzformációk osztályozása. Transzformációcsoportok, részcsoportjaik. Síkbeli geometriai transzformációk analitikus leírása és számítógépes vizsgálata. Kitekintés: szimmetriacsoportok, szimmetriák a környezetünkben, térbeli transzformációk.
- Sokszögek területe. Az elemi területfogalom. Kör és részeinek területe. Poliéderek térfogata. Elemi térfogatfogalom. Henger és kúp térfogata. Cavalieri-elv. Gömb és részeinek térfogata. Transzformációk hatása a területre és a térfogatra. Elemi kerület- és felszínfogalom konvex síkidomok és mértani testek esetén. Kör kerülete, körív hossza. Gömb és részeinek felszíne. A gömbi geometria elemei. Gömbi trigonometria. Pont körre (gömbre) vonatkozó hatványa. Hatványvonal, hatványpont, illetve hatványsík. Az inverzió és tulajdonságai, alkalmazása szerkesztési feladatokban. A sztereografikus vetítés.
- Kúpszeletek mint mértani helyek definíciója, geometriai tulajdonságok. Származtatásuk forgáskúp síkmetszeteként. Kúpszeletek és másodrendű felületek a környezetünkben, ezek egyenletei, osztályozásuk. Görbék és felületek analitikus (implicit, explicit és paraméteres) megadása. Kitekintés: algebrai görbék és felületek.

- A projektív geometria alapjai. Centrális vetítés. A projektív sík és tér. Pont- és sugárnégyes kettősviszonya, Papposz tétele. Perspektivitások és projektivitások. A dualitás elve. Homogén koordináták. A projektív transzformációk analitikus leírása.
- Az euklideszi geometria axiomatikus megalapozása. A párhuzamossági axióma jelentősége, helyettes axiómák. Bolyai Farkas és Bolyai János szerepe a hiperbolikus geometria felfedezésében. A hiperbolikus síkgeometria néhány elemi tétele. A modell fogalma, a hiperbolikus geometria néhány modellje. A projektív síkgeometria axiómái, véges síkok.

Valószínűségszámítás és statisztika
- Véletlen kísérletek matematikai modellje, a hétköznapok véletlen jelenségei. Játékok és véletlen.
- Valószínűség fogalma, események. Klasszikus és geometriai valószínűség. Feltételes valószínűség, események függetlensége. Teljes valószínűség tétele és Bayes tétele.
- A valószínűségi változó fogalma, eloszlása. Eloszlásfüggvény és sűrűségfüggvény. Nevezetes diszkrét és folytonos eloszlások. Valószínűségi változók függetlensége. Várható érték és szórás. A nagy számok törvénye. A centrális határeloszlás-tétel.
- Leíró statisztika: Független azonos eloszlású minta, tapasztalati eloszlás. Alapstatisztikák (átlag, medián, szórás, kvantilisek).
- A matematikai statisztika alapjai. Pontbecslések és konfidenciaintervallumok. Statisztikai próba, első- és másodfajú hiba. Klasszikus próbák a normális eloszlás paramétereire. Kísérletek és adatgyűjtés tervezése. Adatok elemzése és megjelenítése digitális eszközökkel, eredmények értelmezése. A valószínűségek vizsgálata tapasztalati úton, kísérleteken és szimulációkon keresztül.

Elemi matematika
- Az általános- és középiskolai matematika tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar matematikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon, gyakorlati alkalmazásokon keresztül.
- Az elemi (általános és középiskolai) megoldások mellett - ahol lehetséges - jelenjenek meg „felsőbb matematikai” megoldások is, legyen lehetőség az „egyetemi matematika” elemi alkalmazásaira és a megoldások összehasonlítására.
- A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a tanulóknak az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt matematikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában.
- Az ABACUS, a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, valamint a korosztályos magyar és külföldi matematikaversenyek kitűzött feladatainak figyelemmel kísérése, megoldása.

Javasolt témakörök:
- Összeszámlálási feladatok. Skatulya-elv. A gráfok alkalmazása különböző típusú feladatokban.
- Oszthatósági feladatok. Egyszerű diofantikus egyenletek.
- Polinomokkal kapcsolatos feladatok. Speciális magasabb fokú egyenletek (pl. reciprok-egyenletek) megoldása. Racionális együtthatós polinomok.
- Szintetikus és analitikus geometriai feladatok megoldása elemi úton és dinamikus geometriai szoftver segítségével.
- Szélsőérték-feladatok megoldása különböző módszerekkel. Geometriai egyenlőtlenségek, szélsőérték-feladatok.
- Elemi függvények alkalmazása különböző típusú feladatokban (pl. egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek megoldása). Függvénytranszformációk és alkalmazásaik. Dinamikus matematikai szoftverek alkalmazása függvények szemléltetésére, jellemzésére.

- Valószínűségi kísérletek, játékok. Klasszikus valószínűségi mező. Geometriai valószínűség. A matematikai statisztika alapvető fogalmai, eljárásai, és alkalmazásuk gyakorlati problémákra. Matematikai (pl. stratégiás) játékok, rejtvények.

A problémamegoldás alapelvei, stratégiái
- Heurisztikus és más problémamegoldási stratégiák bemutatása, vizsgálata a matematika különböző területeiről válogatott problémákon keresztül.

Informatikai alapismeretek
- Programcsomagok használata a matematikai jelenségek szemléltetésére, állítások megsejtésére, kísérletek végzésére. Szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs valamint dinamikus geometriai szoftverek használata.

A matematika története és filozófiai vonatkozásai
- A matematika fejlődésének fontosabb csomópontjai.
- A matematika főbb ágainak fejlődése, és a matematika-tudomány változása az ókortól napjainkig.
- Néhány nagy matematikus hatása a matematika fejlődésére.
- Tudománytörténeti vonatkozások felhasználási lehetőségei a tanórákon.
- A matematika elvi kérdései: a matematikai tudás természete.
- A matematika alkalmazásai: a matematika szerepe a többi tudományágban. A matematika és a művészetek.
- A matematikatörténet eszmetörténeti irányzatainak szerepe az iskolai fogalom- és elméletalkotásban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. *Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek*: 12 kredit
- *A matematikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- A matematikadidaktika tárgya, főbb kérdései, kutatási módszerei, kapcsolata más tudományokkal. A matematikadidaktikai kutatások főbb irányai, eredményei. A magyar matematikatanítás vázlatos története, fejlődése, hagyományai, kiemelkedő szereplői (Pólya György, Varga Tamás).
- A matematika - mint tantárgy - didaktikai céljai, feladatai. A matematikatanítás formái, módszerei, segédeszközei a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével, munkaszervezési formák. A tankönyvek, feladatgyűjtemények ismerete. A tanulók motiválásának lehetőségei. A játékok szerepe és alkalmazásai a matematika tanításában. A tanítást és tanulást segítő (tárgyi és digitális) eszközök alkalmazási lehetőségei. Mérés és értékelés a matematika tanításában, értékelési módszerek.
- A Nemzeti alaptanterv átfogó céljai és a fejlesztési területekhez tartozó általános követelményei. A matematikatanítás tervezése és megvalósítása a Nemzeti alaptanterv, az erre épülő kerettantervek, a felvételi vizsgák és az érettségi vizsga követelményei alapján.
- Fogalomalkotás a matematikában, a matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban. Definiálási módok az általános iskolában és a középiskolában.

- Tételek, bizonyítások tanításának különbsége az általános iskolában és a középiskolában. Szemléletes okoskodások, indoklások az általános iskolában, bizonyítási stratégiák és technikák a középiskolában. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének lehetőségei.
- Felfedeztető matematikatanítás, a felfedeztetés lehetőségei a fogalmak és tételek tanításában.
- A problémamegoldási képességek fejlesztésének lehetőségei, a problémamegoldás lépései, stratégiái a felső tagozaton és a középiskolában. A matematikai problémák, feladatok osztályozása különböző szempontok szerint, problémavariációk, problémasorozatok. A problémamegoldás és problémaalkotás folyamata. A szöveges feladatok fajtái, megoldási lépései, megoldási módjai a felső tagozaton és a középiskolában.
- Modellalkotás az általános iskolában és a középiskolában, a hétköznapi matematika tanításának és az alkalmazásorientált oktatásnak a lehetőségei. A projektmódszer és a kooperatív technikák alkalmazásának lehetőségei.
- Differenciálás a matematikaórákon. Tehetséggondozás. A szakkörök, tagozatok és a versenyek szerepe a matematika tanításában. A lemaradó, alacsonyabb motivációjú tanulók felzárkóztatásának módszerei, lehetőségei. Felkészítés a középiskolai felvételi vizsgára és a középszintű érettségi vizsgára.
- Néhány témakör teljes felépítése 5-12. évfolyamon: a fogalmak kialakítása, fejlesztése, gyakorlása; tételek megsejtése, bizonyítása; mindezek alkalmazása hétköznapi problémák és matematikai feladatok megoldása során; matematikatörténeti vonatkozások bemutatása; tárgyi és digitális eszközhasználat lehetőségei.
- A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit. Különböző kollaborációs platformok ismerete, ezek használata a matematikaórákon; a korszerű oktatástechnikai innovációk ismerete és alkalmazása a matematikaórákon; a mesterséges intelligencia matematikai alapjai és alkalmazási lehetőségei a matematikatanításban; a gépi tanulás algoritmusai.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat:* 2 kredit.

IV. Történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület

1. Történelemtanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelemtanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a történelem tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A történelemtanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.
b) képességei
- Képes a történelem tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására és használatára.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Felismeri a tanulók problémáit, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.

- Ismeri a különböző szociokulturális hátterű tanulói csoportok oktatásának módszereit.
- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
- *b) képességei*
- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történeti és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és az objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történeti és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történeti-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi tanulást támogató, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.
- *c) attitűdje*
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, odafigyel az egyéni bánásmódot igénylő tanulókra.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, vallási közösségek iránti tolerancia kialakítását. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit.

- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Rendelkezik a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű ismeretekkel.
- Ismeri a magyar és az európai történelem történelmi korszakait.
- Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait, valamint legalább egy Európán kívüli kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a magyar és az egyetemes/világtörténelem kölcsönhatásait.
- Ismeri a történettudomány alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a történelemtudomány speciális forrásait és alapvető kutatási, valamint interpretációs módszereit.

- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tanításának korszerű munkaformáit és eszközeit, az infokommunikációs technológia felhasználásának lehetőségeit.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelességeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.
- Ismeri a latin nyelv alapjait
- A tágan értelmezett történettudomány legalább egy részterületén elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Képes a történelem diszciplína területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom és a történeti források értelmezésére, elemzésére, interpretációjára továbbá a legújabb kutatási eredmények nyomon követésére és felhasználására.
- Képes, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes saját történelmi narratíva kialakítására, illetve a reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.
- Képes az adott szempontból lényeges és lényegtelen jelenségek megkülönböztetésére, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásra, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén, valamint a csoport történelemformáló szerepének felismerésére.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra értékeit.
- Felismeri és elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét.
- Tiszteli a személyiségi és az emberi jogokat.
- Törekszik történeti tudásának folyamatos fejlesztésére.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tantárgy, valamint a történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület tanításának céljait, a tantárgy tanításának meghatározó dokumentumait: a Nemzeti alaptantervet, a kerettanterveket és a vizsgakövetelményeket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, segédeszközeit; ismeri a forráselemzés és forráskritika szabályait és a pedagógiai folyamat tervezésekor támaszkodik ezekre.

b) képességei

- Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv).

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.
- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a múltra és a jelenre vonatkozó tudás összekapcsolására a társadalmi, az állampolgári és a gazdasági ismeretek területén.
- Képes a történelem tantárgy keretein belül az érettségi feladatok összeállítására, értékelésére.

c) attitűdje

- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Korszerű tudással rendelkezik a történeti megismerés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló gondolkodás kompetenciái fejlesztésének módszerei terén.
- Ismeri a szaktárgy tanításának és tanulásának tanórai lehetőségeit és színtereit, valamint azok tanórán és iskolán kívüli felhasználási lehetőségeit.
- Tisztában van a közgyűjteményi ismeretekkel, és tájékozott a levéltárpedagógia és a múzeumpedagógia kérdéseiben, ismeri a levéltárak és múzeumok kínálta lehetőségeket a tantermen kívüli, a helytörténeti, nemzeti történeti és egyetemes történeti témák oktatásában.

b) képességei

- Képes a történeti problémák jobb megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az élményközpontú történelemoktatásra, a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.
- Tisztában van a tanítási-tanulási folyamat különböző szakaszaiban alkalmazható értékelési módszerekkel.
- A formatív értékeléshez kapcsolódóan ismeri a történelem tantárgy tanulási eredményeinek, valamint az ezek teljesítéséhez kapcsolódó kritériumoknak a tanár és a diák által történő azonosításának módjait.
- Értékelése a mérésmetodológiai követelményeken alapul.
- Tisztában van a megfelelő kompetenciaszintekkel, s ezek alapján végzi a diákok értékelését figyelembe véve a történelemhez kapcsolódó matematikai és szövegértési készségeket, a logikus gondolkodás adott évfolyamon elvárható szintjét.
- Ismeri a történelmi ismeretszerzés és forráshasználat, a tájékozódás időben és térben, a szaktárgyi kommunikáció és a történelmi gondolkodás fejlesztési területeihez kapcsolódó tanulási eredmények mérésének lehetőségeit.

b) képességei

- Képes az értékelés során figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Szaktanári, pedagógiai tevékenységében képes összhangot teremteni a történelem tantárgy Nemzeti alaptantervben és kerettantervben megfogalmazott tanulási céljai és saját értékelő tevékenysége között.
- Képes világos, egyszerű, adekvát terminológia használatával a tanulási eredmény írás- és szóbeli értékelésére, a konkrét és érthető cselekvés megfogalmazására.
- Képes a hatékony módon és időben megvalósuló érthető és gyakori visszajelzésre, valamint a diákok bevonására a saját tanulásukkal kapcsolatos kérdésekbe.
- Képes a mérés-értékelésben releváns teszt- és esszéfeladatokat készíteni.
- Képes fejlesztő, segítő, javító értékelő munkát végezni.
- Képes a történelem érettségi követelményekhez tartozó kompetenciák és témakörök az érettségi írás- és szóbeli részein megjelenő értékelései szempontjait alkalmazni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a történeti tudás, a történeti ismeretek megszerzésének, feldolgozásának sajátosságait, a történelem jellemző forrásfajtáit, elsajátítja a történeti források és a tudományos feldolgozások, módszerek közötti különbségtételt.
- Jól tájékozódik a történelemtanításhoz kapcsolódó könyvtári és múzeumi gyűjteményekben, ezek internetes megjelenéseiben, digitális adatbázisaiban, körültekintően használja a történelmi ismeretek megszerzéséhez, a történelem oktatásához szükséges egyéb adatbázisokat, információs forrásokat, kommunikációs csatornákat.

- Ismeri a média társadalmi hatásait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Ismeri a történelem tér- és idődimenzióinak jellemző változásait.
- Ismeri az egyes történeti korszakokra jellemző társadalmi kommunikációs sajátosságokat.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történelmi tárgyú hagyományos és mediális tudományos igényű ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések, jelenségek megkülönböztetésére.
- Képes a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a tudományos ismeretterjesztésben való részvételre.
- Képes a legkülönfélébb történelmi források mérlegelő elemzésére, interpretálására, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi gondolkodásra, a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjainak világos meghatározására, a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megadott szempontok szerinti szétválasztására, történeti jelenségek eltérő nézőpontok szerinti értelmezésének összehasonlító elemzésére.
- Képes saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, valamint ezeknek a szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra, valamint az Európán kívüli világ kulturális és társadalmi értékeit.
- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítéseket és pedagógiai módszereket.
- Meg tudja fogalmazni a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjait.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések és pedagógiai metódusok közül felelősséggel kiválasztani és összeállítani a tantárgy oktatásának középpontjában álló kompetenciák fejlesztéséhez, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Képes tudásának menedzselésére, a folyamatos megújulásra.

- Képes nagy fokú önállósággal, a diákok korosztályos sajátosságait, szociokulturális hátterét figyelembe véve kiválasztani az adott történeti probléma felvetéséhez, feldolgozásához alkalmazott eszközöket
- Önállóan képes kiválasztani azokat az eszközöket, kérdéseket, problémákat, amelyek feldolgozásán, szimulációján keresztül nem csupán a diákok demokratikus gondolkodása, de a vita és a saját narratíva kialakítása iránti igénye is fejlődik.
- Képes történelmi források önálló elemzésére, értelmezésére, feldolgozására, interpretációjára, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak szakszerű használatára, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi tárgyú ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések megkülönböztetésére, önálló, szakmailag megalapozott vélemény kialakítására.
- Nagy fokú autonómiára képes az adott szempontból a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megkülönböztetésében, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásban, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén és a csoport történelemformáló szerepének felismerésében.

c) attitűdje

- Nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.
- A végzett tanár megfelelő mértékű önállósággal rendelkezik a történettudomány által felvetett speciális kérdések, megközelítések, szakmai nézetek képviseletében.
- Törekszik arra, hogy oktatói munkájába az ismeretszerzés iskolán kívüli színtereinek (szűkebb és tágabb közösség, közgyűjtemények, kulturális intézmények) minél szélesebb skáláját bevonja.
- Elkötelezett a szakmai fejlődésben, az önreflexió mellett folyamatos önművelésre is törekszik.
- Tanári munkája során folyamatosan szem előtt tartja a történelem tanulásának klasszikus értelemben vett, műveltséget gyarapító célja mellett a problémamegoldó készség fejlesztésének fontosságát.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 99-107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 12-16 kredit

- bevezetés a történettudományba;
- közgyűjteményi alapismeretek;
- történeti demográfiai alapismeretek;
- történeti segédtudományok;
- forrásismeret: az egyes korszakokhoz és forrástípusokhoz kapcsolódó segédtudományi ismeretek, a források elemzése és feldolgozása;
- a latin nyelv alapjai.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 87-91 kredit

- áttekintő, horizontális igényű, szintetizáló, tudományosan megalapozott ismeretek az egyetemes és a magyar történelem nagy korszakainak (ókor, középkor, koraújkor, újkor, jelenkor), Európa és az Európán kívüli világ politikatörténetéről, társadalomtörténetéről, művelődéstörténetéről, gazdaságtörténetéről, lefedve a Nemzeti alaptanterv témaköreit;
- történeti földrajz;
- a magyarság és a Kárpát-medence népeinek története napjainkig;
- történeti ökológia;

- egyház- és vallástörténet;
- helytörténet;
- életmód- és művelődéstörténet;
- hadtörténet;
- állampolgári ismeretek;
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő ismeretek;
- a Nemzeti alaptantervre épülő kerettantervek szerinti történelem és állampolgári ismeretek tantárgyak szerkezetének, tartalmának, a tantárgyak oktatási, fejlesztési céljainak ismerete, alkalmazási lehetőségek a megfelelő korosztályban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A történelemtanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
- a történelem tantárgy középszintű érettségi vizsga vizsgakövetelményeinek és vizsgaleírásának ismerete;
- a történelemtanítás céljainak, feladatainak, a társadalomban betöltött szerepének ismerete;
- a történelemtanítás története;
- a történelemtanítás tanórai és tanórán kívüli lehetőségei, módszerei;
- korszerű infokommunikációs technikák ismerete és alkalmazási lehetőségeik a tantárgypedagógiában;
- a távoktatás módszertana;
- az e-learning oktatási környezet ismerete;
- a külső és a belső koncentráció lehetőségeinek ismerete;
- a történelemtanítás jogszabályi hátterének ismerete (Nemzeti alaptanterv, kerettantervek);
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és a középszintű vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

2. Filozófiatanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles filozófiatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Philosophy

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a filozófia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A filozófiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)
a) a megszerezhető tudás, képesség:
- a filozófiai alapfogalmak, a legjelentősebb filozófusok és filozófiatörténeti korszakok ismerete;
- a jelenkori filozófia problémafelvetéseinek és vitáinak átfogó ismerete;
- a filozófia szisztematikus művelésének áttekintő ismerete, és az alapvető területek közül (logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, etika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, történelemfilozófia, vallásfilozófia) néhánynak a részletes, elmélyült megismerése;
- az alkalmazott filozófia problémaköreinek és a szisztematikus filozófiával való kapcsolatrendszereinek az ismerete;
b) megszerezhető készségek, képességek:
- képes önálló filozófiai kérdésfeltevésre értékelésre;
- birtokolja a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat;
- tudja ismereteit önállóan bővíteni;
- képes felkelteni a tanulókban a filozófiai gondolkodás iránti fogékonyságot;
- képes arra, hogy segítse a tanulókat komplex fogalmi struktúrák felépítésében, a logikai viszonyok átlátásában, és hogy megismertesse velük az argumentáció alapvető szabályait;
- képes a különböző nézetek, álláspontok toleráns elfogadására.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*
A szakterületi ismeret a filozófia mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterképzési szakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó filozófiai tudást foglalja magában figyelemmel a tanári szakképzettségnek a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.
A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
A filozófiatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök
- Kompetenciafejlesztés a filozófiaoktatásban (szövegértelmezés, önálló kérdésfelvetés, filozófiai problémák problématörténeti elemzése).
- A filozófia tanításának módszertana: A filozófiatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek.
- Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.

- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a filozófiaoktatásban.

3. Hon- és népismeret szakos tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles hon- és népismeret szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ethnography and Ethnology

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a hon-és népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A hon- és népismeret szakos tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- Módot talál az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtésére az együttnevelés keretei között is, építve a különböző szociális és kulturális háttérből fakadó sokszínűségre.
- Hatékony segítséget tud nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni a felismert személyiségfejlődési és tanulási nehézségek megoldásában.
- Felismeri a tanulókban a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakozását a hon- és népismeret kínálta lehetőségek igénybevételével.

b) képességei
- Képes a szaktárgyi és az általános pedagógiai-pszichológiai ismereteket integrálni.
- Rendelkezik a források használatának és értékelésének kompetenciájával, amely elősegíti a tanulók értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését, a sajátos nemzeti hagyományok, emberi értékek elsajátítását.
- Felkészült arra, hogy kialakítsa, illetve fejlessze a tanulók kommunikációs képességét, tér- és időszemléletét, a nemzeti értékek, valamint a kulturális örökség iránti tiszteletét.

c) attitűdje

- Vállalja a tudatos értékközvetítést (így a haza, nemzet, szabadság, demokrácia, szolidaritás, béke, környezetvédelem) és támogatja a tanulók saját értékrendjének kialakítását.
- Világnézeti és politikai elfogulatlanság és tolerancia jellemzi.
- Törekszik a nemzeti és európai identitástudat kialakítására. A tanulókat önálló véleményalkotásra ösztönzi, a nemzeti, európai, etnikai, vallási és lokális azonosságtudatukat tiszteletben tartja, annak megőrzését támogatja.
- Törekszik a Kárpát-medencében, Európában és a világban eligazodni tudó mérlegelő gondolkodásmód kialakítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a differenciált munkaformákat alkalmazza a tapasztalati tanulás módszereit.

b) képességei
- Felkészült iskolai évfordulók, ünnepségek megszervezésére, iskolán kívüli művelődés (közgyűjtemények, színház, mozi, kiállítás), tanulmányi versenyek, kirándulások, tanulmányutak tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, iskolamúzeum, -újság, -rádió, -televízió létrehozására.
- Felkészült hon- és népismereti gyűjtemény kialakítására, illetve szakkör, önképzőkör, szaktanterem és szertár működtetésére.

c) attitűdje
- Törekszik a közösségi élet fejlesztésére.
- Motiválja a tanulói csoportokat a lokális kulturális értékek megismerésére.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Tájékozott a néprajzi, antropológiai, társadalomtörténeti kutatások, a muzeológiai és a kulturális örökség új eredményeiben, irányzataiban, a rokon- és segédtudományokban (gazdaság-, jog-, település-, család-, életmód-, művelődés-, vallás- és egyháztörténet), valamint a helytörténeti, honismereti kutatásokban, a Kárpát-medence, illetve a szomszédos országok, népek történetében.
- Rendelkezik a néprajz és társtudományai kutatásmódszertani ismereteivel.
- Ismeri a hon- és népismerethez szükséges szaknyelvet, topográfiai és kronológiai tájékozottsággal rendelkezik.
- Ismeri a néprajzi, földrajzi, történelmi atlaszokat, térképeket, adattárakat, segédkönyveket, online adatbázisokat.
- Tájékozott az ismeretanyagot támogató szépirodalmi, illetve népszerűsítő tudományos művekben.
- Tájékozott a hon- és népismeret tantárgy hazai helyzetében, a hon- és népismerettanítás módszereiben, eljárásaiban.
- Ismeri a fontosabb tanári kézikönyveket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket, információhordozókat, az alternatív tantárgypedagógiai törekvéseket.

b) képességei
- Felkészült a különböző szokások, események, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések megfogalmazására, források olvasására és értelmezésére.
- Ismeri a néprajzi, helytörténeti gyűjtőmunka menetét.
- Felkészült honismereti, helytörténeti munka megszervezésére, vezetésére, képes levéltári, muzeológiai, könyvtári gyűjteményeket ehhez felhasználni.
- Alkalmazza a virtuális és digitális adatbázisokat.

c) attitűdje
- Törekszik a lokális hagyományok megismerésére és megismertetésére.
- Elősegíti a helyi hagyományokhoz való személyes kötődés kialakítását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a hon- és népismerettanítás jogszabályi hátterét, tanterveit (a Nemzeti alaptantervet, a történelem és állampolgári ismeretek műveltségi terület követelményeit, a kerettanterveket), a vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait szaktudományi, pedagógiai, pszichológiai, illetve szakmódszertani nézőpontból.
- Ismeri a tanítandó tartalmakat, azok strukturálását, logikai felépítését, a hon- és népismeret tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket).
- Ismeri az alap-, a keret- és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó
- hon- és népismereti szakpedagógiai tervek (tanmenet, tematikus tervek, óratervek) összeállítására.
- Tudatosan tervezi a tanórai (hon- és népismeret tantárgyi, osztályfőnöki) és tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munkát.

b) képességei

- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére, értékelésére.
- Figyelembe veszi a vonatkozó kompetenciaterületek fejlesztési követelményeit, ugyanakkor képes alkalmazkodni az egyéni, illetve a közösségi igényekhez is, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei és a fejlesztő feladatok között.
- Felkészült kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önállóan tanmenet és tematikus tervek, óravázlatok készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Felismeri a tanulókban a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakozását a hon- és népismeret kínálta lehetőségek igénybevételével.
- Elemzi az egyéb tanulási forrásokat, a konkrét célokhoz illeszkedő taneszközöket (különös tekintettel a digitális technológiákra).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Rendelkezik a hagyományismeret kialakításához szükséges ismeretekkel, a néprajz és a történelem különböző korszakainak megértéséhez kötődő tanulási beállítódások és motivációs lehetőségek ismereteivel.
- Felkészült a kulturális örökség, hagyományozódás tanítására.
- Ismeri a sikeres hon- és népismeret tanulás feltételrendszerét (tanulási módszerek, eljárások, nehézségek).
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség tanulás-módszertani jellegzetességeit, hibáit, azok tipizálását és korrekciós lehetőségeit.
- Felkészült a társadalmi alapismereteknek a hon- és népismeret tantárgy keretében való oktatására, illetve az e tartalmi területeken való önálló tájékozódásra az aktuálisan elérhető források alapján.
- Információs bázisként tudja használni a térképeket, grafikonokat, táblázatokat, eredeti forrásszövegeket és ezek értelmezésére a tanulókat is rávezeti.

b) képességei

- Felismeri a tehetséges és a tanulási nehézségekkel küzdő, egyéni bánásmódot igénylő tanulókat, képes hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a tanítási-tanulási folyamat tervezése, szervezése és irányítása során hatékonyan és eredményesen alkalmazni, és ezáltal a tanulók műveltségét, készségeit és képességeit fejleszteni.

- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére, a tények, adatok, fogalmak elsajátítási nehézségeinek felismerésére.
- El tudja helyezni a tanulási-tanítási folyamatban a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példákat, problémákat.
- Rendelkezik az eseményeket alakító tényezők feltárásának kompetenciájával, amely segíti a tanulási-tanítási folyamat szervezésében.
- Képes a nemzeti és a világ kultúráinak megismerése iránti érdeklődés felkeltésére, kielégítésére, a tanulók ismeretszerző és -alkalmazó képességének kiművelésére.

c) attitűdje

- Motivált a hon- és népismeret tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók tehetséggondozásában, az ismeretkör elsajátításában nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatásában.
- Törekszik a néprajzi, nemzeti kulturális örökség tanulása során a digitális, virtuális tudásbázisok felhasználására.
- Ösztönzi a tanulókat a digitális, virtuális eszközök célszerű, etikus használatára a tanulás folyamatában.
- Támogatja a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanulási-tanítási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző ismeretellenőrző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek, személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák és eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére.
- Alkalmazni tudja a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelését.
- Folyamatosan reflektál a tanítási folyamat értékelési szempontjaira, felkészült a közös órai beszélgetések megszervezésére, az értékelési szempontok tanulókkal közös megvitatására, a tanulók egyéni nehézségeinek felmérésére.
- Az elméleti és gyakorlati ismereteket integráltan alkalmazza a pedagógiai gyakorlatban.
- Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő mérési eszközök és értékelési módszerek kidolgozására, adaptív alkalmazására.

c) attitűdje

- Törekszik az értékelés különféle formáinak folyamatszerű és egységben való alkalmazására, a szummatív és a formatív értékelés megfelelő arányának megteremtésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Rendelkezik a megfelelő szaknyelv alkalmazásának kompetenciájával, amely alkalmassá teszi a szakmai együttműködésre, kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, különböző szervezetekkel.

b) képességei

- Felkészült a nemzeti kultúrához kapcsolódó egyszerű kézműves tevékenységek, technikai eljárások tanári és tanulói együttműködésen alapuló meghonosítására (tanulástámogató eszközök készítése és felhasználása).

c) attitűdje

- Törekszik együttműködni a társtudományokkal foglalkozó rokon tárgyak (földrajz, történelem, gazdasági ismeretek, magyar nyelv és irodalom, társadalmi és állampolgári ismeretek, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel) tanáraival.
- Törekszik együttműködni a helyi, regionális, megyei és országos pedagógiai szolgáltató intézményekkel; a néprajzi, helytörténeti, honismereti szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Együttműködik ifjúsági szervezetekkel, a diákönkormányzattal.
- Kapcsolatot épít a közművelődési, közgyűjteményi intézmények (levéltárak, múzeumok, könyvtárak, történelmi játszóházak, helytörténeti gyűjtemények, tájházak) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri a kultúra/kultúrák társadalmi meghatározottságának összefüggéseit.
- Tisztában van a különböző kulturális igények megjelenési formáival.
- Ismeri a hon- és népismeret tantárgyhoz és a tanári hivatáshoz kötődő információs forrásokat azokhoz köthető szervezeteket.
- Részletesen ismeri az örökség átadásának speciális kérdéseit, a néprajztudomány nézeteit.
- Tudja és érti az örökül hagyott múlt értékeit.
- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
b) képességei
- Képes a hon- és népismeret tantárgy tanításával-tanulásirányításával kapcsolódó átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és a néprajz, a kulturális örökség ide vonatkozó forrásai alapján megfelelő válaszok kidolgozására, közvetítésére.
- Új látásmódot, megoldásokat, módszereket alkalmaz a hon- és népismeret tanításában.
- Konstruktívan közvetít a különböző kultúrák, korok és világok mindennapi életéről.
- Felismeri egy módszer tudományos megalapozottságának meglétét vagy hiányát.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértetésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
c) attitűdje
- Elkötelezett az örökségesítési folyamat, a kulturális örökség, a hon- és népismeret tanítása iránt.
- Elhivatott a népi, nemzeti kultúra közvetítésére.
- Motivált a különböző lokális sajátosságok és kulturális körülmények közötti tanítási-tanulási folyamat megszervezésére és megvalósítására.
- Adaptív módon együttműködik a néprajztudománnyal és más társtudománnyal.
- Kreatív, intuitív és alkotó módon új koncepciókat, innovatív módszereket fejleszt.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 95-105 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 18-21 kredit
- A magyar és az európai tradicionális kultúra, az értékek, az életmód sajátosságainak és ezek rendszerének átfogó, történeti és néprajzi ismerete.

- A nemzeti örökség fogalma.
- A helytörténeti (lokális értékek) kutatás forrásai és módszerei, a helyi identitás ápolásának formái.
- Magyar és európai társadalomtörténet, művelődéstörténet alapjai.
- Regionális tagoltság a Kárpát-medencében. Magyarország néprajzi tájai, régió.
- Magyarországi nemzetiségek, illetve a szomszéd országok népeinek története, interetnikus kapcsolatrendszere.
- Forrásismeret: a néprajzi, történeti forrásanyagok, a forrástípusokhoz kapcsolódó segédtudományok ismerete, a digitalizált örökség alkalmazhatósága. Források elemzése és feldolgozása.
- Kutatásmódszertani alapok, a lokális történések, a helyi értékek feltárása.
- Muzeológiatörténeti alapok, a múzeumok világa (múzeumpedagógiai alapismeretek, néprajzi, helytörténeti tárgyismeret).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 77-76 kredit

- Folklorisztikai ismeretek: a folklór jelenségvilágával kapcsolatos kutatásmódszertani aspektusok, európai folklór; történeti folklorisztika, szövegfolklorisztika. A szóbeliség és írásbeliség hagyományai.
- Szokásvilág ismeretköre: népszokások, hiedelmek, népi játékok, jelek és szimbólumok. Jeles napok, hétköznapok a népéletben, akkulturáció.
- Anyagi kultúra ismeretköre: az életmód és a tárgyi kultúra összefüggéseinek recens és történeti kérdései, források; a hagyományos paraszti és a modern társadalom tárgyi világa és a kultúra közötti kapcsolat (a magyar kultúra elemei: népművészet, mesterségek, viselet, táplálkozás, ház- és lakáskultúra). A történeti népéletmód periódusai.
- Településnéprajzi ismeretek: A magyar települések történeti, néprajzi, kulturális sajátosságai. A magyar népi építészet sajátosságai. A történeti falu szerkezete.
- Társadalomnéprajz ismeretköre: Magyarország társadalomtörténete. A társadalom szerveződési formái és tendenciái. A városi és vidéki kultúra, életmód változásai, szellemi és tárgyi öröksége, hagyományai. A nemzeti, etnikai kisebbségek, az etnicitás jelenségei; a globalizáció hatásai. Az életmód, a mindennapi élet és a mindennapi életvilágok.
- Kulturális örökség ismeretköre: Az örökségvédelem; a kultúra általános működési sajátosságai. Értéktárak és hungarikumok (a nagy tájegységek területén lévő, a világörökség részét képező helyszínek, a magyar szellemi kulturális örökség elemei). A magyar kultúra és tudomány kiemelkedő alakjai.
- Vallási néprajz ismeretköre: A Kárpát-medence népeinek vallási sokszínűsége és kulturális öröksége. Erkölcs, szokások és vallásosság a magyar népcsoportok körében.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A hon- és népismeret szakos tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök*: 8 kredit
  - A hon- és népismeret, mint a kultúra oktatására alkalmas eszköz ismerete.
  - A szellemi, tárgyi kulturális örökség ismeretének problémaközpontú tanítása.
  - A hon- és népismeret órán folyó kompetenciafejlesztés módszerei, a kulturális örökség tanításának tervezéséhez kapcsolódó kérdések, és ezek jogszabályi hátterének ismerete.
  - A tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének sajátos módszertana.

- A hagyomány, a kulturális örökség tanításához kapcsolódó technikák, módszerek, mikrotanítás.
- Differenciált munkaformák ismerete és alkalmazása.
- Az empirikus ismeretátadás különféle speciális formái, a hatékony tanulási környezet változatainak ismerete.
- Élménypedagógiai, multimediális hon- és népismerettanítási ismeretek.
- Sajátos mérési-értékelési rendszer, a tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás, csoportdinamika szerepe az oktatásban, a csoport, mint motiváló tényező.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

1. Könyvtárostanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles könyvtárostanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Library and Information Science

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a könyvtárhasználati ismeretek elsajátítására, az információs tartalmak előállítására, digitális produktumok létrehozására, az információforrások etikus használatának tanítására, a média és információs műveltség átadására és a digitális készségek fejlesztésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A könyvtárostanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a könyvtári szakterület működését meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági, politikai és technológiai folyamatok legfontosabb tényezőit.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri az egyes társadalmi csoportok könyvtári ellátásának alapvető módszereit és eszközeit, az információhoz való fizikai és intellektuális hozzáférés társadalmi fontosságát szociális, kulturális és politikai szempontból.
- Alapos ismeretekkel és adekvát problémamegoldási technikákkal rendelkezik a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén.

b) képességei

- Képes az információs társadalomban eligazodni tudó, mérlegelő gondolkodásmód és médiatudatosság kialakítására, valamint a források és webes tartalmak megítélésére.
- Képes a tanulók információs és kommunikációs képességének kialakítására, fejlesztésére.
- Képes arra, hogy eligazodjon az egyes társadalmi csoportok számára nyújtott szolgáltatások, a mindennapi élet által felvetett konkrét problémák és a lehetséges megoldási modellek, jó gyakorlatok között.
- Képes az elsajátított problémamegoldó technikák hatékony és adekvát alkalmazására a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén, a használókkal és más partnerekkel való kommunikációban.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Világnézeti és politikai tolerancia jellemzi.
- Támogatja és tiszteletben tartja a tanulók nemzeti, európai, etnikai, vallási, illetve lokális azonosságtudatát, kulturális identitását, annak megőrzését.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a hagyományos és online közösségfejlesztés sajátosságait és módszereit; eligazodik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésének lehetőségei között, valamint az élethosszig tartó tanulás eszközrendszerében.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Áttekintéssel rendelkezik a közösségi terek technológiai támogatásának feltételeiről.

b) képességei

- Képes aktív szerepet vállalni a hagyományos és online közösségfejlesztésben, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésében, valamint az élethosszig tartó tanulás támogatásában.
- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és eredményes működését.
- Alkalmazni tudja a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák által megjelölt célokat, jogi szabályozásokat a gyakorlatban.
- A végzett tanár képes az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználói igények figyelembevételével közösségi terek kialakítására és a technológiai támogatás biztosítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák megvalósítására és alkalmazására, az iskola pedagógiai programjának segítésére.
- Felkészült az iskolai és kollégiumi könyvtár működtetésére.
- Felkészült az iskolai évfordulók, ünnepségek megszervezésére, az iskolán kívüli művelődés feltételeinek bemutatására, közvetítésére (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, mozi, kiállítás), a szaktárgyi és könyvtárhasználati tanulmányi versenyek, valamint kirándulások, tanulmányutak tervezésére, szervezésére, megvalósítására, iskolamúzeum, -újság, - rádió, -televízió létrehozására.
- Elkötelezett, hogy a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezzen.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Naprakészen ismeri a könyvtár- és információtudomány ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, a hatékony és eredményes információkeresés, adatgyűjtés módszereit, valamint más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel való kapcsolatát.
- Ismeri a könyvtárpedagógiai szakmódszertan (szakdidaktika) hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, fejlesztési irányait.
- Tájékozott a könyvtárak és más információs intézmények társadalomban betöltött szerepéről, a szaktárgy tanításának céljairól, feladatairól, a könyvtár a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében betöltött szerepéről.
- Ismeri a könyvtár- és múzeumpedagógia elméletét és gyakorlatát, a két terület érintkezési pontjait.
- Ismeri a hazai, az európai uniós és a nemzetközi könyvtári-, információs- és információgazdasági stratégiákat, jogi és egyéb normatív szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat: UNESCO, IFLA, EBLIDA, EU.
- Tisztában van a hazai és nemzetközi képi és szöveges információforrások értékelésével, kiválasztásával, a gyűjteményszervezéssel, a formai és tartalmi feldolgozással, a keresőrendszerek működtetésével, fejlesztésével, valamint a szolgáltatások nyújtásával, tervezésével kapcsolatos alapelvekkel, tevékenységekkel, módszerekkel, valamint alkalmazásukkal a közkönyvtári és az iskolai környezetben.
- Ismeri az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
- Ismeri a különböző tanulási források (világháló, digitális adatbázisok, nyomtatott, illetve digitális formában megjelenő kézikönyvek, szótárak, folyóiratok stb.) felhasználási módjait, a lábjegyzetelési technikákat, a hivatkozások felelős és etikus használatát.

b) képességei
- Mindennapi szakmai gyakorlatában és szóhasználatában beépült ismeretként jelennek meg a könyvtár- és információtudomány alapfogalmai, kultúrpolitikai elképzelései.
- Képes ismereteinek hatékony alkalmazására az egyes könyvtári munkaterületeken, a gyűjteményszervezés, az információ- és dokumentumfeldolgozás, az információkeresés, az információ- és dokumentumszolgáltatás és egyéb könyvtári szolgáltatások területén a közkönyvtári és az iskolai környezetben.
- Felismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és egymásra hatásukat.
- Képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
- Képes alkalmazni az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
- Képes a hagyományos és az új típusú taneszközök megfelelő és hatékony alkalmazására.

c) attitűdje
- Elfogadja és alkalmazza a mindennapok könyvtári gyakorlatában igazolt megoldásokat, él a szakmai továbbképzés minden formális és informális lehetőségével.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja a környezettudatos, valamint az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Minőségtudattal rendelkezik.

- Részese kíván lenni a könyvtári szolgáltatások jó minőségét garantáló minőségi láncolatnak.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a könyvtárhasználat és az információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseit, tanterveit, jogszabályi hátterét.
- Ismeri az információs műveltség, a digitális írástudás tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Elsajátította az ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Megfelelő dokumentumtipológiai, könyv- és könyvtárhasználati ismeretekkel rendelkezik.
b) képességei
- Eligazodik a könyvtárhasználat, a média- és információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseiben a jogszabályok adta keretekben; képes ezeket alkalmazni tanterveiben, óratervezésében és munkájában.
- Alkalmazza az információs műveltség, a digitális írástudás és a mérlegelő gondolkodás tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, használja a tanórai, a tanórán és az iskolán kívüli oktatás lehetőségeit, színtereit.
- Képes áttekinteni és kezelni az egyes tudományterületek hagyományos és elektronikus szakirodalmi forrásait, a szaktudományi adatbázisokat, magabiztosan használja a könyvtári adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
- Az információhasználati, problémamegoldó készségeit alkalmazni tudja más szaktárgyak oktatásában.
c) attitűdje
- Elkötelezett az új infokommunikációs eszközök megismerése, a folyamatos megújulás és továbbképzés iránt.
- Nyitott a könyvtári, pedagógiai, módszertani innováció minden formája iránt, befogadó a könyvtári munkát érintő elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal, a tanulókkal, és a használókkal.
- Nyitott arra, hogy figyelembe vegye az adott csoport sajátosságait és ehhez alakítsa a tervezési folyamat elemeit, módszereit.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartásának speciális módszertanát, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztésének módszereit, a megfelelő információs technológiákat, az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban a gyakorlati és menedzsment technikákat.
- Tájékozott a tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjai és lehetőségei terén.
- Ismeri a tanítás-tanulás során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, különös tekintettel az olvasás megszerettetésére, az olvasóvá nevelésre.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeket, színtereket, beleértve a hagyományos iskolai és elektronikus könyvtárakat egyaránt.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartására, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztési módszereinek, a megfelelő információs technológiák alkalmazásának átadására.
- Képes a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban, valamint a közkönyvtárakban, különösen azok gyermek- és ifjúsági szolgálataiban végzendő sajátos pedagógiai munkára.
- Képes a különböző eredetű konfliktusok kezelésére, biblioterápiás foglalkozások tervezésére, terápiás foglalkozásokon való közreműködésre, a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére, az elsajátítás segítésére.

c) attitűdje

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Nyitott arra, hogy tudását és tapasztalatait megossza mind formális, mind nem formális keretek között a szakmai közösséggel vagy szélesebb használói és társadalmi csoportokkal.
- Kezdeményező és nyitott a szakmai innovációs törekvések irányába, támogatja és alkalmazza azokat, amelyek illeszkednek az intézményi és szakmai stratégiákhoz, pedagógiai programokhoz.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- A végzett tanár tisztában van az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival, és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik.
- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott az értékelés hatásairól a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Áttekintéssel rendelkezik a tanulók reális önértékelését és a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket illetően.
- Ismeri az értékelés során alkalmazható differenciálás és individualizálás szempontjait, az önálló munkavégzés, keresés és elemzés fontosságát.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről. Képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és individualizálás szempontjait.

c) attitűdje

- Felkészült az információs és digitális kompetenciák az IKT-használatán túlmutató fejlesztésére, mérésére.
- Felkészült tantárgyi követelmények kidolgozására.

- Elkötelezett a könyvtár- és információtudomány területén egyre nagyobb szerepet kapó minőségbiztosítási törekvések iránt, minőségtudat és sikerorientáltság, stratégiai látásmód és szolgáltatásorientáltság jellemzi.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és -építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapfogalmakat, alapelveket az iskolai, közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait, valamint a kommunikációs nehézségeket, és tisztában van ezek fejlesztési lehetőségeivel.
- Tájékozott a nevelőtestület tagjaival, a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a kapcsolatteremtés módszereit és csatornáit a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Ismeri és használja az adekvát szakirodalmat és forrásokat a pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz, valamint tisztában van a kulcsszavak és tételmondatok szerkesztésének módszerével és átadásának technikájával.
b) képességei
- Képes alkalmazni a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és - építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapelveket az iskolai; közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználókkal, a partnerekkel (könyvkiadók, könyvtárak, könyvterjesztők, adatbázis-szolgáltatók, informatikai fejlesztők, egyéb közgyűjtemények, kulturális és oktatási intézmények), valamint a fenntartókkal való kapcsolattartáshoz szükséges szóbeli, írásbeli kommunikációra a kultúra színterein, és ezeknek a képességeknek a fejlesztésére.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).
c) attitűdje
- Együttműködik a helyi, területi, megyei és országos könyvtárakkal, kulturális, illetve információközvetítő intézményekkel, pedagógiai szolgáltató intézményekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Együttműködik a nevelőtestület minden tagjával az információs műveltség összehangolt, minden tantárgyat érintő fejlesztése érdekében.
- Együttműködik az ifjúsági szervezetekkel, a diákönkormányzattal.
- Kész együttműködni más szaktárgyak tanáraival szakterületük fejlesztésének érdekében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása

- Ismeri a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Tájékozott a könyvtári munkavégzés, a könyvtári rendszer működése, a könyvtárosok és a használók jogait szabályozó jogi normák tekintetében.
- Eligazodik az önismeretet jellemző tényezőkben, és ismeri a képességeit fejlesztő lehetőségeket és módszereket.

b) képességei

- partner a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Szűkebb szakmai területén, személyes felelősségi körében önálló és kezdeményező szerepet vállal abban, hogy a társadalomban kialakult könyvtárkép egyre pozitívabbá váljon.
- Képes önmagát megfelelő önismerettel jellemezni, meglévő tudását és képességeit értékelni és fejleszteni.
- Képes az együttműködésre és a felelősségvállalásra hivatásával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Képviseli hivatása etikai álláspontját, a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Elkötelezett az információs műveltség és a digitális írástudás iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Következetesen képviseli a tanulók, a pedagógusok, könyvtárhasználók és az iskola érdekeit, önálló kezdeményezéseket tesz a használók jogainak érvényesítéséért.
- Felelősen vesz részt a könyvtári területen is egyre általánosabbá váló csoportmunkában.
- Felelősséget érez a tanári hivatás és a szaktárgyának tanítását illetően. A könyvtárostanári ismereteket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94-105 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 18-25 kredit

- Társadalom- és bölcsészettudományok, kutatásmódszertan, kommunikációs ismeretek, olvasásszociológia, olvasáspedagógia, olvasáspszichológia, informatikai alapismeretek, írás-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténet, közgyűjteményi ismeretek, kultúra-gazdaságtan.

b) A *szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei*: 76-90 kredit

- Dokumentumleírás, metaadatrendszerek, osztályozási rendszerek, információkereső nyelvek, könyvtártan, bibliometria, könyvtári menedzsment, tájékoztatás, primer, szekunder információk és információs források, a hagyományos és az elektronikus információs források, információelmélet, adatbázis-építés és -kezelés, könyvtárgépesítés, integrált könyvtári rendszerek, dokumentumok sajátosságai, információs rendszerek, hálózati ismeretek, Webes szolgáltatások tervezése, digitalizálás, e-learning.
- Az iskolai könyvtár elvei és működése, könyvtárhasználati ismeretek.
- A szakértői rendszerek és tudásbázisok alkalmazási lehetőségei az iskolai könyvtári
- Információs műveltség, digitális írástudás az oktatásban.
- Az olvasástanítás, olvasásfejlesztés speciális módszerei.
- Gyermek- és ifjúsági irodalmi ismeretek, hagyományos és nem hagyományos információhordozók.

- Könyvtár- és múzeumpedagógia.
- Andragógiai ismeretek.
- A szellemi munka technikája.
- Szerzői jog.
- Online közösségfejlesztés.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás szakaszaiban képes legyen magas színvonalon a nevelés-oktatás feladataiban részt venni.

- *A könyvtárostanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
- A könyvtárpedagógia elméleti és gyakorlati kérdései, ismeretei:
- A könyvtárpedagógia nemzetközi és hazai helyzete.
- A könyvtári környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai.
- A különböző típusú könyvtári foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a könyvtári órák során alkalmazható eljárások.
- Az olvasás szerepe a kognitív folyamatokban. Az olvasás hatása, szerepe a személyiség alakulásában, a személyiségfejlesztésben.
- A modern iskolai könyvtár szervezete, helye az oktatási intézményben. Az iskolai könyvtárak feladatai az iskolatörténeti források létrejöttében és gondozásában.
- A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi programok szervezésének módszerei.
- A hagyományos és az elektronikus könyvtári ismeretek szintetizálása; specifikus, a szaktárgyi tanárok bevonásával megvalósuló, konkrét könyvtári körülményekhez igazodó tantárgyi programok tervezése, kivitelezése és értékelése.
- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

V. Etika tanulási terület

1. Etikatanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles etikatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ethics and Moral Philosophy

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az etika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az etikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyén gondolkodásában formálódó, szocio-emocionális készségek fejlesztése az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az egyén és a társadalom életének etikai szempontból hangsúlyos területeit, képes ezeket megjeleníteni a tanulók sajátos világában.
- Felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, megfogalmazza a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérésének feltételrendszerét.
- Megfogalmazza, hogy a szeretetnek, az elkötelezettségnek, bizalomnak, tiszteletnek milyen mélységes szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban.
- A különböző élethelyzetekben felhívja a tanulók figyelmét az önismeret fontosságára, a társakkal való kommunikáció és együttműködés jelentőségére, az egészségmegőrző tevékenységek végzésére.
- A modern pedagógiai (elsősorban a kooperatív és kommunikatív) módszerek alkalmazásával fejleszti a tanulói kiscsoportok együttműködését, az egyéni tevékenységek összehangolásának folyamatát.
b) képességei
- Képes az érzelmi, érzületi, társas lelkületi nevelés, a morális fejlesztés során a tanulók cselekedtetésére, meggyőződésének formálására a lelkiismeretes magatartás megszilárdulása érdekében.
- Képes a toleranciára nevelésre, a származás, a nem, vallás és életkor szerinti diszkrimináció elutasítására.
- Képes a tanulókban kiművelni az erkölcsi érzéket, a saját meggyőződés kifejezéséhez és a mások meggyőzéséhez és tiszteletéhez szükséges morális és intellektuális képességeket.
- Az erkölcsi fejlődés különböző szakaszaiban járó tanulóknak adekvát irányítást, támogatást tud adni a személyes értékrendjük és a konstruktív életvezetésük kialakításához. Képes az etikus és nem etikus cselekvések következményeinek hiteles közvetítésére.
c) attitűdje
- Támogatja az önismereten alapuló önszabályozás és önfejlesztés megvalósítását, a lelkiismeretesség, az alkalmazkodóképesség, a kezdeményezőkészség, az elkötelezettség kialakulását. Az aktív, cselekvő viselkedés, magatartás megélésére ösztönözi a diákokat a különböző élethelyzeteiben.
- Felkészült az eutanázia, az élethez való jog, az abortusz, a tanatológia, a környezetvédelem etikai kérdéseinek, a globalizáció, a test és a lélek viszonya morális kérdéseinek, továbbá az ösztön és az önreflexió, az önuralom kérdéseinek reális közvetítésére, a szabadság és a determináltság dilemmáinak felismerésére.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- A modern pedagógiai (elsősorban a kooperatív és kommunikatív) módszerek alkalmazásával fejleszti a tanulói kiscsoportok együttműködését, az egyéni tevékenységek összehangolásának folyamatát.
- Azonosítja a nemzet, a kulturális közösség számára fontos értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a tanulók életében.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.

- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes az egyén gondolkodásában formálódó, szocio-emocionális készségek fejlesztésére.
- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Érzületileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, hitelesen érzékelteti a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Szakmai ismereteit folyamatosan bővíti, követi az etikával kapcsolatos publikációkat, tájékozott a legújabb etikai kutatások körében.
- Naprakész ismeretekkel rendelkezik a gyorsan változó világunkról és az egyén életvezetését befolyásoló társadalmi-gazdasági folyamatokról.
- Tájékozott a mai modern társadalom morális kérdései, a demokratikus alapértékek, az emberi jogok, a társadalmi egyenlőtlenségek, a környezetvédelem, a globalizáció, a kulturális különbségek körében.

b) képességei

- Felkészült a különböző szokások, események, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések megfogalmazására, források olvasására és értelmezésére.
- Alkalmazza a virtuális és digitális adatbázisokat.

c) attitűdje

- Törekszik az érzelmi, érzületi, társas lelkületi nevelés, a morális fejlesztés, a cselekedtetés, a meggyőződés formálásának megismerésére és megismertetésére.
- Elősegíti az erkölcsi érzék, a saját meggyőződés, a mások meggyőzéséhez és tiszteletéhez szükséges morális és intellektuális képességek kiművelését.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri az erkölcstan és etikatanítás jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit, a tananyag-kiválasztás, -rendszerezés szempontjait szaktudományi, pedagógiai, pszichológiai, szakmódszertani szempontból.
- Ismeri a tanítandó tartalmakat, azok strukturálását, logikai felépítését, a erkölcstan és etika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket).

- Ismeri az alap-, a keret- és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó erkölcstan és etika szakpedagógiai tervek (tanmenet, tematikus tervek, óratervek) összeállítására.
- Tudatosan tervezi a tanórai és tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munkát.

b) képességei

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására és strukturálására.
- Képes a tanulás-tanítás során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, illetve egyéb ismeretszerzési források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az info-kommunikációs technológiára).
- Felkészült a kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, az önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésre, az óravázlatok készítésére.
- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére, értékelésére.
- Figyelembe veszi a vonatkozó kompetenciaterületek fejlesztési követelményeit, ugyanakkor képes alkalmazkodni az egyéni, illetve a közösségi igényekhez is, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei és a fejlesztő feladatok között.
- Felkészült kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önállóan tanmenet és tematikus tervek, óravázlatok készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Felismeri a tanulókban a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakozását.
- Elemzi az egyéb tanulási forrásokat, a konkrét célokhoz illeszkedő taneszközöket (különös tekintettel a digitális technológiákra).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Rendelkezik az egyén és a társadalom életének etikai szempontból hangsúlyos területeinek kialakításához szükséges, a tanulási beállítódások és motivációs lehetőségek ismereteivel.
- Felkészült a különböző szokások, események, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések megfogalmazására.
- Ismeri a sikeres tanulás feltételrendszerét (tanulási módszerek, eljárások, nehézségek).
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség tanulás-módszertani jellegzetességeit, hibáit, azok tipizálását és korrekciós lehetőségeit.
- Felkészült a társadalmi alapismereteknek a tantárgy keretében való oktatására, illetve az e tartalmi területeken való önálló tájékozódásra az aktuálisan elérhető források alapján.
- Ismeri az egyén és a társadalom életének etikai szempontból hangsúlyos területeit, képes ezeket megjeleníteni a tanulók sajátos világában.
- Alakítani tudja a tanuló életvezetését és társas környezet erkölcsi szempontból történő megértését, a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, készségekkel amelyekkel hatást gyakorolhat a tanulóra, tanulói közösségekre a szeretetnek, az elkötelezettségnek, a bizalomnak, a tiszteletnek a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban történő alkalmazására.
- Felismeri a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség tanulás-módszertani jellegzetességeit, javítani képes annak hibáit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a kooperatív és interaktív pedagógiai módszereket.

- Képes segíteni és irányítani a közös gondolkodást, a szabadon kibontakozó kulturált vitát, a termékeny morális kommunikációt.
c) attitűdje

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
b) képességei
- Képes tantárgyi követelmények kidolgozására,
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére különös tekintettel a kooperatív- és projekt-módszer szerinti feladatokra, munkákra.
c) attitűdje
- Együttműködik a helyi, megyei és országos pedagógiai intézményekkel, szakmai fórumokkal, szakdidaktikai műhelyekkel, egyházak erkölcstani és etikai kérdésekkel foglalkozó szakembereivel**.**
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, a személyre szabott értékelés szempontjait.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a kapcsolódó műveltségi területek, rokon tantárgyak rendszerében előkerülő átfogó, integráló, morális kérdéseket.
b) képességei
- Képes a tantárgyak etikai kérdéseinek feldolgozására.
c) attitűdje
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelésben, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.
b) képességei
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálása iránt.
c) attitűdje
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 90-110 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 20-30 kredit
- Filozófiai, szociológiai, társadalomtudományi alapismeretek.
- Alapvető kultúra-antropológiai, művelődés- és eszmetörténeti, erkölcspszichológiai, vallástudományi, politikatudományi és közgazdaságtudományi ismeretek.
- Alapvető ökológiai és humánökológiai ismeretek.
- A Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei és nevelési céljai keretében megfogalmazottak, illetve szakmai alapozó ismeretek, amelyek a multidiszciplináris szakmai tudás fundamentumát teremtik meg.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70-80 kredit
- A filozófiatörténet jelentős korszakai, alakjai és művei; klasszikus és modern etikai eszmerendszerek.
- Általános etikai alapfogalmak, irányzatok, erkölcsszociológiai problémák, filozófiai és vallási antropológiák, a metaetikai kérdések átfogó ismerete. Magatartás- és cselekvéselméletek, az egzisztenciális döntés kérdésköre. Az újabb kultúratudományi megközelítésmódok (például a kulturális emlékezet) etikai dimenziójának ismerete
- Az etikai elméletek tipológiájának ismerete (például erényetika, boldogságelvű, kötelesség-, felelősségetika; következmény-, szándéketika).
- A 20. és 21. századi modern etikák legfontosabb kérdései: például egyénközpontú (individualista) etika, perszonalista (személyközpontú) etika, közösségelvű (kommunitarista), illetve a társas-lelkületi elven alapuló transzcendentális etika, személyiségetikák, konszenzusetika (kommunikatív etika), különös tekintettel az igazságosság kérdésére.
- Az értékfilozófia, az értéketika, az értékszociológia, az értékelméletek, az értékek természete, értékmodalitás. Az értékek genezisére és relevanciájára vonatkozó elméleti megközelítések. Az egyéni élet értékvilága: a barátság, a család, a párkapcsolatok, a közösségi viszonyok és a munka etikai tényezői.
- A világvallások körébe vágó erkölcsi tanítások átfogó ismerete, a vallás világának morális vonatkozásai. A kereszténység etikai tartalmai (például a tízparancsolat és a keresztény erények), a keresztény etikai gondolkodás kiemelkedő szerzői. A különféle vallási kultúrák etikai problémái.
- Alkalmazott etikák: például bioetika, környezetetika, állatetika, gazdasági etika. Kortárs etikai kérdések, különösen a technikai és tudományos fejlődés etikai problémáinak vonatkozásában; az emberi jogok és az erkölcsi jogok. A társadalometika főbb kérdései (az állam, a gazdaság, a jog és a nemzetek közötti együttműködés etikai vizsgálata). Alkalmazott filozófiák: például gyermekfilozófiák, az életvezetés és a tanácsadás filozófiai stratégiái. A tanári hivatás etikai kérdései.

A szabadon választható tárgyak körében választható, a szak tekintetében releváns művészettörténeti, filozófiai, digitális bölcsészeti és társadalomtudományi ismeretek.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
Etikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Az erkölcstan és etika oktatásával kapcsolatos alapvető hazai és nemzetközi szakdidaktikai kutatások ismerete. A tananyag strukturálásának és a tanítási folyamat tervezésének metodológiája.
- Az erkölcstan és etika tanítás módszereinek, technikáinak elsajátítása: a csoportos vita és az egyéni kommunikációs technikák, a frontális osztálymunka, a kooperatív technikák, a projekt-módszer, a differenciált csoportmunka, a vitairányítás módszerei.
- A gyermekfilozófia módszertanának alkalmazása, a mindennapos élethelyzetek, döntési szituációk elemzése, egyéni és csoportos anyaggyűjtés, esetelemzés, irodalmi és filozófiai szövegek feldolgozása, etikai kérdésekkel foglalkozó, korosztályhoz igazodó szövegek alkalmazása (mesék, szépirodalmi szövegek, novellák, regények, napi hírek feldolgozása) a felvetődő morális kérdések alapján. Irányított viták, szerepjátékok szervezése, amelyeknek célja a társadalmi konfliktusok és erkölcsi dilemmák felismerése, értelmezése.
- A különböző információk és tudáshordozók alkalmazásának lehetőségei az etikai ismeretek átadásában.
- A művészeti alkotások, különböző műveltségterületek (történelem, népismeret, anyanyelv, vallási tradíciók, antropológia) felhasználási lehetőségei az erkölcstan és etika oktatásában.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

VI. Természettudomány és földrajz tanulási terület

1. Biológiatanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológiatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a biológia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás)*:* a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A biológiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Tudja, hogy a biológia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.

- Ismeri a biológiában használt fogalmak kialakulásának, kialakításának életkori és a képességszinteknek megfelelő sajátosságait.
- Tisztában van a biológia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei

- Képes a biológiatudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni, továbbá elemi és középszinten érthető formában tanítani.
- Képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, tudásszintjéhez igazodva magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra.
- Képes a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos ismereteket természettudományos alapon cáfolni, és ezt az iskolán keresztül, közérthető formában a társadalom felé kommunikálni.
- Kezeli a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévképzeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.
- Felismeri az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást és pályaorientációt.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, a biológia kiegészítő ismereteit közvetítő biológia szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a biológia alapvető kutatási módszertanát és rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a biológia új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Tisztában van a biológia társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészségnevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a biológia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.

- Azonosítja a biológia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a biológiai tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a biológiában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
- Képes a biológia témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje

- Megvan az igénye és képessége a biológia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Biológiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a biológia tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes a biológiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a biológia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt, a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a biológia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.
b) képességei
- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.
c) attitűdje
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a biológia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a biológiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.
b) képességei
- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeumpedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A biológia és a biológia szakmódszertan témakörében mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.
c) attitűdje
- Kész együttműködni a biológia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van a biológia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás biológiatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.
b) képességei
- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje
- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a biológia színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom biológia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a biológia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.
a) Természettudományos alapismeretek: minimum 12 kredit
kötelező ismeretkörök:
- a biológia matematikai alapjai
- kémia
- integrált természettudomány

szakpártól függően kötelezően választható ismeretkörök:
- földtudományi alapok
- informatika
- a biológia fizikai alapjai

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 75 kredit
Szupraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 32 kredit
- Az élővilág rendszerezése, fajismeret, taxonómia.
- Az állat- és növényfajok, társulások, ökoszisztémák földrajzi eloszlása.
- A természetvédelem és a fenntartható tájhasználat biológia alapjai, környezetvédelem.
- Az élővilág működésének ökológiai alapelvei és ökológiai modellek.
- Etológia.
- Az élővilág evolúciós folyamatainak általános és genetikai szabályai.

Infraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 43 kredit
- Az élő szervezetek molekuláris- és sejtszintű szerveződése, működése és folyamatai.
- A gének, az öröklődés és az élőlények variációi.
- Az élővilág mikrobiális szervezeteinek működése, egymásra és környezetre gyakorolt kölcsönhatásai.
- A növényi szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az állati szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az emberi szervezet felépítése, működése, szabályozása és egészségtana.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A biológiatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 10 kredit
  - A biológia tantárgy tanítási folyamata, a tervezés szintjei. A tanmenet és a tematikus tervezés. Óraterv, óravázlat, tábla (füzet) vázlat.
  - A biológiatanítás hagyományos és innovatív tanulási környezete. A biológiatanítás tárgyi feltételei. A tankönyvek szerepe a biológiatanításban, értékelésük, kiválasztásuk kritériumai. A számítógép, a multimédiás eszközök, az információs és kommunikációs technika és az internet alkalmazása a biológia tanításában. Digitális tananyagfejlesztés, interaktív feladatlapok, munkalapok összeállítása.
  - A biológia tanítása során alkalmazott órajellegek és óratípusok bemutatása, jellemzőik és szerepük. Az egyes óratípusokra történő felkészülés és a lebonyolítás sajátos módszertani aspektusai. A biológiaórák megfigyelésének és értékelésének szempontjai.
  - A biológia tantárgyhoz kapcsolódó affektív célok, attitűdformálási lehetőségek. Az érdeklődés-felkeltés, motiválás lehetőségei, technikái és módszerei (játék, projektmódszer) a biológia tantárgy tanítása során.
  - A biológia tantárgyhoz kapcsolódó ellenőrzési, mérési és értékelési módszerek, eszközök.
  - Az alapmódszerek (így előadás, magyarázat, bemutatás/szemléltetés) és az aktív tanulás alkalmazása a biológia tantárgy oktatásában, a módszerek kiválasztásának kritériumai. Módszer-ekvivalencia és a módszertani szabadság kérdése. A tanulók közötti együttműködést fejlesztő módszerek (csoportmunka, kooperatív tanulási technikák) alkalmazása biológiaórán.
  - A tehetséggondozás lehetőségei, formái, módszerei biológiából, tanórán és tanórán kívül.
  - A gyakorlatközpontú biológiaoktatás eszközei és módszerei. Tanulói vizsgálatok terepen és az iskolai szaktanteremben, laboratóriumban. Biológiai szertár felszerelése, élősarok.
  - A biológia tantárgy speciális tartalmainak szerepe a tanulók környezet- és egészségtudatos magatartásának kialakításában. Környezeti és egészségnevelés a biológiaórákon kívül (pl. szakkörön, táborban, erdei iskolában, bemutatóhelyeken).
  - A biológiai feladatok összeállításának és megoldásának módszertana. Felkészítés tanulmányi versenyekre és a biológia érettségire, az érettségi szerkezete, a tételösszeállítás és a vizsgáztatás gyakorlata.
  - A természettudományos, illetve technikai kompetencia és a természettudományos gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a biológia tantárgy keretében. A természettudományos kutatási módszerek használata, elsajátíttatása a tanulókkal. Összetettebb gyakorlati vizsgálatok alkalmazása a biológia oktatás során.
  - A biológia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kerettantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.

- A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban (2 kredit). Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a biológiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Egyes oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning.

- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat:* 2 kredit.

2. Kémiatanár

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémiatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kémia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A kémiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Tudja, hogy a kémia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a kémiában használt fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Tisztában van a kémia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei
- Képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában.
- Közvetíti a társadalom technikai-technológiai fejlettségi szintjének a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel való összefüggéseit.
- Kezeli a kémia fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévképzeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.

- Felismeri az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő kémiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Tudatosítja a diákokban a fenntarthatóság kémiai vonatkozásait.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a tanítványai kémiai tanulmányi versenyeken való részvételének támogatására, a kémia tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő kémia szakkör és laboratórium működtetésére, a tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok szervezésében, előkészítésében, lebonyolításában való részvételre.
- Ismeri a tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok, terepgyakorlatok, tanulmányi kirándulások tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Átlátja a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Tisztában van a kémia társadalomban betöltött szerepével.
- Átlátja a kémia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodás-fejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a kémia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományos tárgyakéval.

b) képességei

- Felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására.
- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a kémia jelenségeit.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
- Az elméleti ismereteket gyakorlatban alkalmazza.

c) attitűdje

- Elkötelezett és nyitott a kémia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Kémiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.

- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a kémia tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- Rendelkezik a saját óratervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.
b) képességei
- Képes a kémiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a kémia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.
c) attitűdje
- Kész kollektív munkában részt venni a pedagógiai program, és azon belül a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Azonosítja a kémia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
b) képességei
- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- A motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.
c) attitűdje
- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- Kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a kémia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.
b) képességei
- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz
- Képes csoportos és páros munkát értékelni.
c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.
- Pozitívan értékeli a tanuló tantervi követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a kémia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, köztük a felsőoktatási és kutatóintézményeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a kémiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei
- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeumpedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A kémia és a kémia szakmódszertan tárgykörében mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje
- Kész együttműködni a kémia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.
- Nyitott a közös projektek megvalósítására, a helyi közösségek aktív támogatására, saját szaktudásával hozzájárulva a lokális kezdeményezésekhez.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van a kémia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel, a nemzetközi egyezményekben megfogalmazott fenntarthatósági törekvések kémiai vonatkozásaival.
- Tudja, hogy diplomás kémiatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei
- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje
- Elkötelezett a kémia színvonalas tanítása, a tanulók kémiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom kémia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a kémia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.
a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 10 kredit
- *Matematika: a* kémiai problémák matematikai alapjai: halmazok, elemi függvények és elemzésük (határérték, deriválás, integrálás), (molekula) geometria, vektorok és mátrixok, a statisztika alapjai, minimum 4 kredit.
- *Fizika:* mechanika, hőtan, optika, elektromosságtan; ismeretterjesztői szinten: modern fizika, atom-, mag- és molekulafizika, elemi részek, kvantummechanika, relativitáselmélet, minimum 2 kredit.
- *Informatika: f*elhasználói szintű számítógép-kezelési ismeretek, online tartalomkeresés, információelemzés, kémiai programcsomagok használata, molekula-vizualizációs technikák, minimum 2 kredit.
- *Szakpártól eltérő, integrált szemléletű természettudomány:* természettudományos tantárgy(ak) általános iskolai tananyagában előforduló alapismeretek, gyakorlatcentrikus megközelítésben, minimum 2 kredit.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 50 kredit

Általános kémia minimum 8 kredit
Az emelt szintű érettségi anyagának ismétlése és mélyítése: A kémia tárgya, kapcsolata más természettudományokkal. Az atomok felépítése, atommodellek. A radioaktivitás. Az atommag alkotórészei, szerkezete. A radioaktív bomlás. A periódusos rendszer elektronszerkezeti alapjai. A kémiai kötés különböző formái, a kémiai részecskék és jellemzőik, a molekulák és halmazok szerkezete. Gázok, folyadékok és szilárd testek jellemzése, halmazállapot-változások. Homogén, heterogén és kolloid rendszerek. A kémiai reakció és lejátszódásának feltételei, reakciósebesség. Termokémia. A kémiai egyensúly és alkalmazási lehetőségei. A kémiai reakciók csoportosítása, sav-bázis és redoxireakciók, csapadékképződéssel és komplexképződéssel járó reakciók. Az elektrokémia alapjai.
Laboratóriumi gyakorlat: A legfontosabb laboratóriumi eszközök. Alapvető laboratóriumi műveletek: oldás, hígítás, dekantálás, szűrés, gázpalackok használata. Alapvető laboratóriumi mérések. Egyszerű preparátumok előállítása.

Szervetlen kémia minimum 8 kredit
A szervetlen kémia tárgy általános áttekintése. Az elemek eredete és kozmikus gyakorisága a világegyetemben és a földkéregben. Az elemek előfordulási formái, dúsulásaik. Az elemek jellemzésének és csoportosításának szempontjai. Az elemek elhelyezkedése a periódusos rendszerben, periodikusan változó tulajdonságok. A lehetséges oxidációs állapotok. Az elemek kinyerésének, ill. előállításának általános módszerei. A nemfémes elemek és legfontosabb vegyületeik. A fémek, illetve félfémek és fontosabb vegyületeik. Komplexvegyületek. Az elemek biológiai szerepe, a szervetlen vegyületek környezeti hatásai, a bioszervetlen kémia alapjai. *Laboratóriumi gyakorlat:* A hidrogén tulajdonságai, előállítása, reakciói és fontosabb vegyületei. A p-mező fontosabb nemfémes és félfémes elemeinek az általános jellemzése, tulajdonságaik, előállításuk, reakcióik és fontosabb vegyületeik. A fémes és nemfémes elemek fontosabb képviselői, reakcióik, valamint legfontosabb vegyületeik előállítási lehetőségei, preparátumok készítése. Ezeknek az elemeknek, vegyületeknek a kimutatása.

Fizikai kémia minimum 8 kredit

Gázok leírása. A termodinamika főtételei. Termokémia. Termodinamikai potenciálfüggvények, a kémiai potenciál. Egy- és többkomponensű rendszerek leírása. Kémiai reakciók egyensúlya. Homogén és heterogén reakciók kinetikája, reakciórendszerek, katalízis. Transzportfolyamatok. Elektrokémia: elektrolitok termodinamikája, elektrolitok vezetése, elektródok és galvánelemek, elektródfolyamatok kinetikája. Molekuláris kölcsönhatások.
Kondenzált fázisok szerkezete. A határfelületek fizikai kémiája, kolloid rendszerek.
A radioaktív sugárzás és anyag kölcsönhatásai. Magreakciók. Atomreaktorok. Környezeti radioaktivitás. A sugárzás kémiai és biológiai hatásai, kimutatása és mérése.
Az elektronszerkezet kvantummechanikai értelmezésének alapjai.
Laboratóriumi gyakorlat: Fizikai kémiai mérések: pH-metria, kalorimetria, spektrofotometria, konduktometria (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre). Kolloidok vizsgálata.

Szerves kémia minimum 8 kredit
Szerves kémiai alapismeretek. Izomériák és sztereokémiai alapfogalmak. Funkciós csoportok és a szerves kémiai nevezéktan alapjai. Szubsztitúciós reakciók, eliminációs reakciók, addíciós és polimerizációs reakciók, átrendeződések, oxidációk és redukciók. Alkánok, alkének, alkinek, gyűrűs szénhidrogének, homo- és heteroaromás vegyületek. Halogénezett szénhidrogének. Fémorganikus vegyületek. Alkoholok, fenolok, éterek és kéntartalmú analógjaik. Aminok, nitrovegyületek. Aldehidek és ketonok. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénsavszármazékok. Biológiailag aktív szerves vegyületek legfontosabb képviselői. Primer metabolitok. Másodlagos metabolitok legfontosabb képviselői.
Laboratóriumi gyakorlat: Szerves kémiai laboratóriumi alapműveletek elsajátítása (átkristályosítás, gravitációs- és vákuumszűrés, folyadék-folyadék extrakció, légköri- és vákuumdesztilláció, vékonyrétegkromatográfia, oszlopkromatográfia). Funkciós csoportok kimutatása, kémcsőkísérletek. Egyszerű preparátumok készítése.

Analitikai kémia minimum 8 kredit
Az analitikai módszerek jellemzése, alkalmazásuk. Az analitikai mérési eredmények megadása. Az analitikai kémiai módszerek általános csoportosítása. Az analízis előkészítő műveletei. Az analízis folyamata. Oldategyensúlyok analitikai kémiai vonatkozásai. Titrimetriás módszerek. Az elválasztási módszerek elvi alapjai: extrakciós módszerek, kromatográfia. A műszeres analitika alapjai: atom- és molekulaspektroszkópia, elektroanalitikai eljárások, elválasztástechnika, szerkezetvizsgálati módszerek, kapcsolt technikák alapjai.
Laboratóriumi gyakorlat: Sav-bázis-, komplexometriás-, csapadékos- és redoxititrálások. Válogatás a műszeres analitikai módszerekből (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre).

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit
Az egyenletrendezés alapelvei, sztöchiometria. A gáztörvények. Keverékek összetétele. A pH fogalma, savak és bázisok pH-ja.
Titrálással kapcsolatos feladatok. Szervetlen kémiai, egyensúlyokkal kapcsolatos számítások. Szervetlen és szerves vegyületek képletének a meghatározása. Termodinamikai és elektrokémiai számítások.

Környezeti kémia, környezeti fenntarthatóság és környezetvédelem minimum 4 kredit

Környezetvédelem, fenntarthatóság, ökológiai alapismeretek. Ásványtani és kőzettani alapfogalmak, példák. Mállási folyamatok. Talajok képződése. Talajok csoportosítása. A talaj szerves, szervetlen és élő komponensei. A természetes vizek típusai és összetételük. A légkör kialakulása és összetétele, a légkör összetételének változása. Biogeokémiai ciklusok.

A talaj, a természetes vizek és a légkör szennyezése, a szennyezés lokális és globális következményei. A talaj- és vízszennyezések, a globális klímaváltozás, az ózonpajzs károsodása, savas ülepedés, szmogok. Kármentesítési folyamatok, technológiák. A hulladékok és a hulladékkezelés, a szelektív hulladékgyűjtés. Energiaforrások az emberiség szolgálatában.

A kémiai laboratóriumokra vonatkozó törvényi előírások és más szabályozások megismerése, hulladékkezelés, vegyszerkezelés, tiltott vegyszerek.

Gyakorlat: Valamely termékgyártó üzem vagy hulladéklerakó, hulladékégető, szennyvíztisztító látogatása.

A kémia története minimum 2 kredit

Ókori gyökerek és az alkimisták, a modern kémia születése. Elemek, vegyületek és keverékek elválasztása és rendszerezése. Az energia, az energia-változás és az energia-átalakítás fogalmainak fejlődéstörténete a hőtantól a termodinamikáig. Az elektromosság és a kémia kölcsönhatása, az elektrokémia fejlődéstörténete. Az anyag szerkezetéről alkotott elképzelések változása, az atommodellek fejlődése, a molekulafogalom kialakulása és fejlődése. A szervetlen vegyipar kialakulása és fejlődése. A szerves kémia fejlődése a „*vis vitalis*” elmélet megdöntése után. A szerves vegyipar kialakulása és fejlődése. A kémia hazai és nemzetközi nagyjai.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

A kémiatanár szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 10 kredit

- A hétköznapi és természeti jelenségek, valamint a legfontosabb ipari folyamatok kémiájának értelmezése. A mindennapi élet kémiai vonatkozásainak megjelenítése az iskolai tananyagban.
- A modellalkotás szerepe a természettudományokban. A kémia köznevelésben tanított elméleti modelljeinek magyarázata.
- A természettudományos magyarázatokhoz szükséges absztrakciós készségek megalapozása és szakszerű fejlesztése.
- A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának, tanulásának lehetőségei és nehézségei. A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: a naiv axiómák, tapasztalati feltételezések, reflexgondolkodások, előfogalmak, tapasztalati fogalmak és a tévképzetek problémái; a fogalmi váltás nehézségei a kémia tanítási-tanulási folyamatában. A kialakítandó fogalmak egymásra építése, a szükséges korrekciók elvégzése.
- A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében. Különböző stratégiák elemzése és stratégiaváltás provokálása.
- A kémiatanítás tervezése, megvalósítása: a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek funkciói és vonatkozó részei.

- A kémiatanítás különböző oktatási módszerei, alkalmazásuk feltételei és az adott helyzetben optimális módszer kiválasztásának elvei. A tanítványok életkori sajátságaihoz illeszkedő tananyag-feldolgozási módszerek és gyakorlati képességfejlesztő eljárások. A tanulói aktivitás növelésének lehetőségei. Projektmunkák és egyéni tanulói feladatok tervezése és szervezése.
- Az ismeretátadás és a képességfejlesztés egyensúlya, mint a természettudományos gondolkodás kialakításának és fejlesztésének feltétele.
- A tanulók önálló ismeretszerzésének és tudásépítésének a támogatása. Mérlegelő gondolkodás, rendszerszemlélet fejlesztése. Forráskritika, forráselemzés.
- A kémia tananyag változatos szemléltetésének lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai, gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban. Valós és virtuális modellek. A vizuális kommunikáció szemléltetőeszközei.
- A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanulókísérletek) szerepe, feltételei és gyakorlata a köznevelési kémiatanításban. A konkrét kémiai anyagismeret, mint az absztrakt gondolkodás kiindulópontja és segítője. A természettudományos vizsgálatok lépései. A modellkísérlet fogalma. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.
- A biztonságos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek. Balesetvédelmi kérdések a kémiaórákon és a mindennapokban.
- Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben, környezettudatos magatartás kialakítása. A fenntartható fejlődés és a zöldkémia alapelveinek megjelenítése a köznevelési kémia tananyagban.
- Információforrások a kémia tanításában. Az ismeretterjesztés hatása a kémiatanításra. A kémiatanár felelőssége az ismeretterjesztésben és az áltudományos nézetek, illetve a szándékosan megtévesztő és félrevezető csalások leleplezésében.
- A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kereszttantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a kémia, a fizika, a biológia és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.
- A differenciált oktatás (felzárkóztatás és tehetséggondozás) lehetőségei és korlátai a köznevelési kémiatanításban a tanórán és a tanórán kívül.
- A különböző adottságokkal és képességekkel rendelkező diákok motiválása és oktatása. Motivációs stratégiák a kémia tanításában: a közlekedés, a sport, a háztartás, az élővilág kémiai érdekességei, tudománytörténeti vonatkozások.
- Az ellenőrzés, a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés céljai és eszközei. Nemzetközi tudásmérő vizsgálatok eredményei és tanulságai kémiából.
- A kémiatanítás általános problémái: a magyar és a nemzetközi természettudomány-oktatás céljainak, feladatainak és módszereinek változásai, trendjei.
- Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit). Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.

- *Az összefüggő féléves tanítási gyakorlat szakmódszertani támogatása:* 2 kredit.

3. Fizikatanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizikatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a fizika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A fizikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható problémaelemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei
- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje
- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.
- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei
- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei

- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.
- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projektmódszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.
- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni tanulóival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni tanulóit.

c) attitűdje

- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik tanulóiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.
- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.
b) képessége
- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeteinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Tanulóiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.
c) attitűdje
- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.
b) képességei
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
c) attitűdje
- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.
b) képessége
- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.
c) attitűdje
- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei
- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje
- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a fizika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.
a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit
- Tisztában van elemi matematikai ismeretekkel, képes azok készségszintű, rutinos használatára.
- Kellő szinten jártas a felsőbb matematika fizikai alkalmazások szempontjából releváns területein, mint például komplex számok, többváltozós függvények, analízis, vektorszámítás, lineáris algebra, a valószínűségszámítás alapjai, a differenciálegyenletek alapjai.
- Alapvető számítógépes ismeretek mellett jártas a matematikában, a fizikában, illetve az oktatás során alkalmazható szoftverek használatában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 65 kredit
- Nyitott és alkalmas az empirikus úton történő ismeretszerzésre, képes az így megszerzett tudás absztrahálására.
- Képes a természetben tapasztalható jelenségeket az alább megjelölt területek fogalom- és törvényrendszere szerint szemlélni, értelmezni, magyarázni, szintetizálni. Képes komplex problémák megoldására.
- Képes ismereteit átültetni a gyakorlatba, manuális tevékenységgel összekapcsolni.

Tisztában van a felsorolt területek egymáshoz való kapcsolódási pontjaival, társadalmunkban betöltött szerepével, szűkebb és tágabb környezetünkhöz való viszonyával.

Mechanika:
- Ismeri a mechanika fogalomrendszerét, fontosabb törvényeit, tételeit, elveit, érti azok kapcsolatát Newton axiómáival.
- A tanult ismereteket alkalmazni tudja olyan rendszerekre, mint például anyagi pont, pontrendszer, merev test, folytonos közeg.
- Ismereteit alkalmazni tudja mozgással kapcsolatos jelenségek magyarázatára, problémák megoldására.
- Képes elsajátítani deduktív módszereket. Ismer a newtoni mechanikától különböző megközelítéseket.

Termikus fizika, statisztikus fizika:
- Képes hőjelenségek, hőtani folyamatok fenomenologikus elemzésére, értelmezésére, melyhez a keretet a termodinamika főtételei adják.
- Ismeri a statisztikus fizika módszerének alapjait. Látja a statisztikus fizika és a termodinamika kapcsolatát.

Elektromágnesség:
- Tisztában van az elektromágneses alapjelenségekkel, képes azok kvantitatív leírására az elektromágnességtan fogalom- és eszköztárával.
- Tisztában van az elektromosság és mágnesség kapcsolatával.
- Alkalmas magasabb fokú szintézisre, melyhez a keretet a Maxwell-egyenletek rendszere adja.
- Ismereteit képes nagyfokú szimmetriával rendelkező rendszerekre alkalmazni.

Elektronika:
- Olyan elméleti és gyakorlati szintű elektronikai és elektrotechnikai ismeretekkel rendelkezik, melyek segítséget nyújtanak a technikai környezetben való eligazodásban.
- Látja a kapcsolatot a fizika diszciplináival (elsősorban az elektromosságtannal) és a műszaki alkalmazásokkal.

Optika és relativitáselmélet:
- Képes fényjelenségek értelmezésére.
- Képes az adott jelenség-, problémakörhöz megfelelő modellt, leírásmódot (így geometriai optika, hullámoptika, elektromágneses fényelmélet) rendelni és alkalmazni.
- Tisztában van a relativitáselmélet alapjaival.

Az anyag szerkezete, modern fizika:
- Tisztában van az adott típusú és szerveződési szintű anyag leírására szolgáló kvalitatív és kvantitatív modellekkel, azok teljesítőképességével, korlátaival, képes azok alkalmazására egyszerű rendszerek esetén.
- Ismeretekkel rendelkezik a kvantummechanikai leírásmódot illetően, értelmezni tudja a klasszikus fizika határátmenetét.
- Tisztában van az anyag kettős természetével.
- Tisztában van a nukleáris fizika társadalmi vonatkozásaival, aktualitásokkal.

Csillagászat:
- Ismeretekkel rendelkezik a leíró csillagászat és a világegyetem története terén.
- A világegyetemben lejátszódó fontosabb folyamatokat képes a fizika törvényeivel kontextusba hozni.

Fizikatörténet:
- Ismeri a fizika nagy felfedezéseit.
- Tisztában van a tudósok és felfedezéseik társadalomformáló és világnézet-alakító hatásaival.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit
- *A fizikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

Fizika tantervek
Tisztában van a fizika tanításának kereteivel és alapmódszereivel. (A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek megismerése, szerepe. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes fogalmaknak, jelenségköröknek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. A magyar nyelvű fizikatanítás kérdései, a fizikatanítás nemzetközi trendjei. A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált szemléletű természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai. Nemzetközi felmérések eredményei.)

Fizika fogalmak megjelenése az iskolában
Ismeri a fizikai fogalmak, természeti jelenségek és technológiák iskolai megjelenését és tanításuk módszertani hátterét (Jellegzetes, újratermelődő tévképzetek eredete, azonosítása, kezelése, az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód. Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó, illetve középszintű fizikaoktatásban. A mechanikai fogalmak fokozatos bővítése, a Newton-törvények és az erőfogalom, valamint a megmaradási törvények spirális felépítésű kialakítása. A tér- és a mezőfogalom kialakítása, az elektromos és mágneses tér fogalmának különböző bevezetési lehetőségei. Mikroszerkezeti modellek és alkalmazásuk, az atomfizika, a magfizika, valamint a részecskefizika alapfogalmainak értelmezése, a valószínűségi szemlélet érvényesülése. Természeti jelenségek és technikai eszközök működésének értelmezése életkornak/évfolyamnak megfelelő szinten.)

Tanítási módszerek
Ismeri a fizikatanítási-tanulási módszereket különös hangsúlyt szentelve a feladat- és problémamegoldás fizikai gondolkodás fejlesztésében betöltött szerepének; a fizikatanítás feladatát és lehetőségeit a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében; a tanórán kívüli, irányított fizikai ismeretszerzés különböző lehetőségeit. Ismer tanítási-tanulási stratégiákat a fizikaoktatásban (empirikus módszer, deduktív megismerés, kommunikációs forma, cselekvésből kiinduló ismeretszerzés, problémamegoldó stratégia, nyílt végű problémák, projektmódszer). Speciális általános és középiskolai iskolai feladatsorokat tud készíteni egyszerű számításokra építve. Képes az iskolai kísérletezésre, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezésére és irányítására; egyszerű, elemi kísérletek tervezésére és konstrukciójára.

Info-kommunikációs eszközök
Oktatási célokra fel tudja használni a számítógép és multimédia adta lehetőségeket: kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése. Ismer és alkalmazni képes számítógépes szimulációkat a fizikatanítás során.

Tehetséggondozás
Tisztában van a tehetséggondozás különböző színtereivel és módszereivel: iskolai szakkör, regionális, országos és nemzetközi versenyek. Az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei. Ismeri a fizikai ismeretterjesztés formáit és feladatait. Képes egyszerű diákkutatási feladatok kitűzésére.

Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit). Ismeri az oktatási kollaborációs terek használatát, különös tekintettel a fizikatanítás specialitásaira. Ismeri a kísérletező oktatás lehetőségei a virtuális térben. A környezetében található elektronikai eszközökben felismeri a potenciális kísérleti eszközt is.

- *Összefüggő iskolai gyakorlatot támogató módszertani gyakorlat* 2 kredit.

4. Természettudomány-környezettan szakos tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles természettudomány-környezettan szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Science and Environment

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a természettudomány, a kémia, a fizika, a biológia, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában a természettudomány, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban a komplex természettudomány, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a természetismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás)*:* a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Rendelkezik a természettudomány tantárgy tanításához szükséges diszciplináris és interdiszciplináris természettudományos és társadalomtudományi szakmai ismeretekkel, tudással.
- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, jelentőségét, a szaktárgy tanításának célját.
- Ismeri a tantárgynak a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyának ismeretszerzési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

b) képességei
- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
- Képes a természettudomány tantárgyon belül a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések felismerésére, közvetítésére.
- Képes a szakterületi tárgyakban, valamint a pedagógia és pszichológia területén elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek ötvözéseként szaktárgyának ismereteit a tanulók felé közvetíteni.

- Képes a szaktárgy témaköreiben szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a fenntarthatóságra nevelés sajátos nevelési feladatainak ellátására.
- Képes a megszerzett szakmódszertani tudását rugalmasan, a mindenkori tantervi célokhoz és oktatási szabályozókhoz igazítani, alkalmazni.
- Képes szaktárgyában az életkorhoz igazodó tanulási és tanítási módszerek kiválasztására, alkalmazására, hatékonyságuk megítélésére.
- Képes a tanítási folyamat szakmódszertani elemeit tudományos igényességgel tervezni, végrehajtani és értékelni.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, a kialakított kompetenciák más műveltségterületen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulói kompetenciák, valamint a személyiség fejlesztésében.
- Képes más tantárgyak ismeretanyagát felhasználni a természettudomány kapcsolódó területein, ezzel is erősítve a tanulók interdiszciplináris látásmódját.

c) attitűdje:

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.
- Igénye van a legújabb szaktudományos és szakmódszertani eredmények megismerésére és pedagógiai gyakorlatába történő beépítésére.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, nyitott a szakmódszertani újítások és azok alkalmazása iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a természettudomány témakörébe tartozó tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, az ezekre felkészítő szakkör és önképzőkör, illetve szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben történő ismeretterjesztő szintű bemutatása, népszerűsítése iránt.
- Hisz az élethosszig történő tanulás fontosságában.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a természettudományok alapvető kutatási módszertanát.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a természettudományok új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Tisztában van a természettudomány társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészséges életmódra nevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a természettudomány tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a természettudomány tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a természettudomány fogalmai, elméletei és tényei közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a természettudományban elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azokat integrált látásmódban vizsgálni.
- Képes a természettudomány témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje
- Megvan az igénye és képessége a természettudomány új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Természettudományos szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a természettudomány tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei
- Képes a természettudományban tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a természettudomány tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a természettudomány különböző témaköreinek oktatási céljaihoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Azonosítja a természettudomány megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei
- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a természettudomány speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt és a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési és kommunikációs képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje
- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat.
- Törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a természettudomány tantárgy tanítása során használható különböző nyomtatott és online feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő minél objektívebb értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a természettudomány tanításával és a környezeti neveléssel foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a természettudomány tanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeumpedagógusokkal, zoopedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a természettudomány területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás természettudomány-környezettan tanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a természettudomány színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom természettudományok iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 198 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeret 198 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a természettudomány és a tudománykommunikáció érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.
A tanárszakon a természettudomány ismeretek kreditszáma legalább 120 kredit, a környezettan ismeretek kreditszáma legalább 60 kredit. Az egyes természettudományos diszciplinák közötti szinenergiák alapján ugyanahhoz az ismerethez tartozó kredit több diszciplinához is beszámítható. A teljes képzésben a szinenergiát figyelembe véve biológia ismeretek aránya legalább 55 kredit, a fizika ismeretek és a kémia ismeretek aránya szaktudományonként 55-55 kredit. Komplexen szervezett tantárgyaknál az ajánlott tanterv tantárgyainak, tantervi egységeinek programjában a kreditszám után fel kell tüntetni, egész kreditre kerekítve, hogy a teljes képzésben mekkora a biológia, a fizika, a kémia, a matematika és egyéb ismeretek kreditszáma.

A1) Természettudomány alapozó ismeretek: minimum 30 kredit
kötelező ismeretkörök:
- a természettudományok matematikai alapjai,
- integrált természettudomány: az egységes természet és a részterületi modellalkotás,
- nagyságrendek a természettudományban: tér, idő, energia,
- az anyag szerveződési szintjei a természetben a nukleonoktól az anyag élő állapotáig, evolúció
- informatikai alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió természeti jelenségeiről és állapotáról,
- mérési gyakorlatok és fogalomrendszer: adat és hiba,
- természettudományos laboratóriumi alapok,
- retorika és magyar szaknyelvi alapok,

választható ismeretkörök:
- angol szaknyelvi alapok,
- terepi tapasztalatok Magyarország természeti jelenségeiről és állapotáról,
- programozás, adatbázisok, térinformatika.

A2) A természettudomány szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 90 kredit
a közvetlenül megtapasztalható természettel foglalkozó témacsoportok: minimum 54 kredit
- a külső szilárd Föld (kőzetöv, talaj) anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a vízburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a levegőburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- haladó természettudományos terepi tapasztalatok a Kárpát-Pannon térség természeti jelenségeiről és állapotáról;

a természettel foglalkozó egyéb témacsoportok: minimum 12 kredit
- a Föld bolygó, mint rendszer és helye a világegyetemben; űrkutatás
- kvalitatív modern fizika (kvantumfizika, mag- és részecskefizika, relativitás)
- kvalitatív modern kémia (elméleti kémia, zöld kémia)

- kvalitatív modern biológia és orvostudomány (genetika, mikrobiológia, etológia, az ember szervezete és egészsége)
- rendszerek jellemzői, szabályozottság, komplexitás, stabilitás
- a mai természettudományos fogalmak és paradigmák kialakulása (folyamatok, lépcsők, korlátok), a természettudományos megismerés jövője.

A természettudományos tájékozódással és ismeretátadással foglalkozó témacsoportok: minimum 12 kredit
- haladó fogalmi és vizuális kommunikáció és ezek alkalmazása a természet- és környezettudományban,
- haladó magyar szaknyelvi gyakorlatok,
- angol szaknyelvi gyakorlatok,
- haladó tudományos információszűrés a világhálón*;*

mindennapok természettudománya témacsoportok: minimum 12 kredit
- biotechnológiai termékek ismerete és alkalmazása, egészséges életvitel,
- modern hétköznapi eszközeink fizikája, kémiája és biológiai hatásai,
- modern hétköznapi anyagaink bio- és környezetkémiája, egészségi hatásai,
- tájékozódási és térképészeti technikák gyakorlati alkalmazása (GPS, műholdak),
- mesterséges intelligencia és alkalmazása a természet- és környezettudományban.

B1) Környezettan alapozó ismeretek: minimum 20 kredit

kötelező ismeretkörök
- a környezettudomány alapjai, fenntarthatóság,
- társadalomtudományi, jogi, igazgatási, gazdasági alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió környezeti folyamatairól és állapotáról,
- vizuális kultúra; a vizuális kommunikáció alapjai és alkalmazása a tudományban,
- retorikai és magyar szaknyelvi alapok alkalmazása a szűkebb régiós környezet bemutatásában;

választható ismeretkörök
- angol szaknyelvi alapok,
- tudomány, áltudomány, hamis hírek
- terepi tapasztalatok Magyarország környezeti folyamatairól és állapotáról,
- hit - tudomány
- programozás, adatbázisok, térinformatika; környezetbiztonság és digitalizáció.

B2) A környezettan szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 40 kredit

a jelen fő környezeti problémáival foglalkozó témacsoportok: minimum 25 kredit
- az ember és a természet kapcsolata, a természetátalakító szerepek és következmények,
- hulladékok és környezeti problémáik,
- víz, vízminőség; vízterhelések és következményeik,
- levegő, levegőminőség; levegőterhelések és következményeik,
- talaj, talajminőség; talajterhelések és következményeik,
- energia, energiagazdálkodás,
- a klímaváltozás és hatásai,
- a vegyipar, biotechnológiai ipar, GMO, anyagtudomány környezeti vetületei,
- zajszennyezés, fényszennyezés, elektroszmog,
- a természetvédelem és gyakorlati megvalósulásai,
- ökológiai fenntarthatóság,
- környezetvédelem, környezetszennyezés, környezetkockázat,
- közegészségügy, környezetbiztonság;

a környezeti problémák társadalmi kezelésével foglalkozó témacsoportok: minimum 15 kredit

- jogi szabályozás, egyezmények és szabványok (hazai és nemzetközi),
- gazdasági szabályozás, zöld gazdaságok, körkörös gazdaság,
- az egyén és a társadalom felelőssége,
- háztartás,
- globalizáció, urbanizáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 24 kredit. A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 20 kredit
  - A természettudomány és környezettan tanításának, nevelésének általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. A természettudomány és a környezeti tantárgyak tervezése: országos, helyi és pedagógus szintje. A létező, aktuálisan alkalmazott tantervi programok megismerése.
  - A természettudomány és a környezeti tantárgyak oktatásának iskolán belüli és kívüli szervezeti keretei. A tanítási óra, típusai és szerepe, tantárgyi és tárgyközi (integrált) tartalma, felépítése, a tanórai munka tervezése. Környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon.
  - A természettudomány és környezeti tantárgyak tanításának szervezeti formái. Frontális, egyéni, páros és csoportmunka.
  - Motiválás a természettudomány és környezeti szaktárgyakon belül.
  - A természettudomány-környezettan tanítás és környezeti nevelés stratégiái módszerei, eszközei a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján:
    - tanári előadás, magyarázat, elbeszélés; megbeszélés, vita, projektmódszer, megfigyelés, kísérletezés, kutatás alapú tanulás, önálló mérések, vizsgálatok, probléma-alapú tanulás, projekt-alapú tanulás; szituációs és drámajátékok, riportkészítés, kérdőívkészítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), esettanulmányok; cikkelemzés, poszterkészítés, házi dolgozatírás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom számítása; kooperatív és kollaboratív módszerek; az összefüggések rögzítésére szolgáló gondolati és fogalmi térképek, jövőkerék módszer; IKT eszközök és a vizuális kultúra alkalmazásának módszerei és lehetőségei; pályázatok írása; a modellezés, mint szemléltetés és önálló didaktikai feladat; a metakogníció implicit és explicit fejlesztésének lehetőségei a természettudomány-környezettan tantárgyban; a tévképzetek felismerésének és korrekciójának módszerei; Az élményszerű természettudomány tanulás módszerei.
  - A legújabb pedagógiai és pszichológiai paradigmák szakmódszertani vetületei a természettudomány és környezettan tanításában.
  - A természettudomány és környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
    - nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok; szakköri munka, versenyek; iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét; ökoiskolai hálózat.
  - A természettudomány és környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
    - az erdei iskola, a terepgyakorlatok, a tematikus táborok, a tanösvények; intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése; múzeumpedagógia, zoopedagógia; védett épületek, területek látogatása; környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok és civil szervezetek megismerése.

- A természettudomány és környezeti tantárgyak segédeszközei: tankönyvek és munkafüzetek, kiegészítő gyakorlati munkáltató könyvek, feladatlapok, szertárak, oktatási gyakorló gyűjtemények, határozók, atlasz, földgömb.
- A visszajelzés módszerei. A tanulók értékelésének és ellenőrzésének módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyakban.
- A természettudomány és a környezeti tantárgyak egyes témaköreinek tartalmi, didaktikai kérdései.
- A természettudomány és környezeti tantárgyak tanítási folyamatának tudományos igényű, kutató szemléletű megközelítése. A tanítás tervezésének és értékelésének tudományos módszerei.
- Az IKT eszközei és a mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek alkalmazási lehetőségei és módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyak oktatásában (4 kredit).
  - Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az IKT eszközök tanulói kutatások, vizsgálatok, kísérletek, megfigyelések, adatgyűjtés és feldolgozás céljából történő alkalmazási módszerei. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Az okos tantermek és eszközök (interaktív tábla, okostelefon) alkalmazási lehetőségei az új ismeretszerzés, valamint az ismeretek alkalmazásának céljából. A kooperatív és kollaboratív tevékenység online módszerei. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Internetes applikációk a tanulók képességeinek és készségeinek fejlesztésére. Egyes oktatástechnikai innovációk, az e-projekt és e-learning módszere, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. Az értékelés és ellenőrzés elektronikus módszerei.

- *Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 4* kredit.

5. Földrajztanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajztanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a földrajz közismereti tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A földrajztanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat, valamint a tantárgy szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

b) képességei
- Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.
- Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás- és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

c) attitűdje
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érvelésen alapuló vitára nevelésben.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihívásait és módszereit.
- Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait.

b) képességei
- Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan kooperatív-kollaboratív, hálózati és reflektív technikákra építeni.
- Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális térhez kötődő módszereit, eszközeit.

c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló tanítási-tanulási módszerek alkalmazása mellett.
- Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.
- Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.
- Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése, az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.
- Ismeri a földrajztanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudományos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit.

- Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásának jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremtésére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére.
- Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott lehetőségek felhasználására a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés, adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).
- Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközöket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének támogatása, illetve tudásuk mérése, teljesítményük értékelése során.
- Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés támogatása során.
- Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.
- Elkötelezett a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen.
- Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazásában.
- Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés területén.
- Elkötelezett az ismeretátadó tanítással szemben az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.
- Elkötelezett a szaktudományi alapú fellépésre a tudománytalan, hibás, előítéletes és kirekesztő elképzelésekkel, megnyilvánulásokkal szemben.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óravázlat készítésére.

- Törekszik az együttműködésre kollégáival és a vonatkozó szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások teljesítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.
- Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés támogatására.
- Ismeri a kooperatív és projektalapú tanulás kiemelt jelentőségét a földrajzi-környezeti tudás építésében és tudatosan alkalmazza azokat tanítási gyakorlatában offline és online környezetekben.
b) képességei
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.
- Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.
c) attitűdje
- Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.
- Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.
- Törekszik arra, hogy támogassa a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.
b) képességei
- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajztanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.
c) attitűdje
- Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzi tudásfejlődésének útját.
- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a földrajztanári munkát támogató szakmai szervezetek tevékenységét.
- Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

b) képességei
- Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

c) attitűdje
- Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.
- Törekszik az együttműködésre a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit és nyitott az ezeken való részvételre.

b) képességei
- Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.
- Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

c) attitűdje
- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.
- Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.
- Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.
- Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a földrajz érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit

Földrajzi, földtudományi alapozó ismeretek modul
A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományai, szerepük a megismerési folyamatban. A földrajzoktatásban megjelenő, önálló köznevelési tantárgy nélküli diszciplínák alapismeretei. A földrajz és a földtudományok részei, helyük a tudományok rendszerében. A Föld kozmikus környezete, belső és külső szféráinak anyagai, folyamatai és jelenségei, ezek tér- és időbeli szintézise a földrajztudományban és a földtudományokban.

Adatgyűjtési és adatelemzési alapismeretek, vizualizációs technikák és technológiák modul
A földrajztudományban, a földtudományokban és a földrajzoktatásban felhasználható megismerési és kutatási módszerek. Adatgyűjtési, feldolgozási technikák. A hagyományos és digitális térképészet és tájékozódás alapjai. Térbeli adatok gyűjtése és elemzése terepi, távérzékelési, térinformatikai eszközökkel. A tanítás-tanulás folyamatában felhasználható térinformatikai ismeretek, prezentációs és vizualizációs technikák.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: minimum 75 kredit

Természetföldrajzi modul
A dinamikus Földet formáló földtani és természetföldrajzi folyamatok, illetve az általuk létrehozott felszínformák. Az éghajlat és a többi természetföldrajzi tényező összefüggései. A felszínformáló erők és az ember viszonyrendszere: természeti adottságok és veszélyek, antropogén környezetátalakítás. Felszínalaktani folyamatok és formák a földrajzi övezetekben, övekben. A hidrológiai ciklus rendszere a Földön. A víz szerepe a társadalomban, fenntartható vízgazdálkodás. A talajképződés, a talajok gazdasági és környezeti jelentősége. A földrajzi övezetesség rendszere és szerepe a földrajzi környezet, valamint a társadalmi térszerveződés és gazdálkodás alakulásában. A geoszférák kölcsönhatásai. *Társadalomföldrajzi modul*
A Föld demográfiai folyamatai, azok területi különbségei, környezeti hatásai, társadalmi-gazdasági problémái. A Föld nagy kultúrkörei, vallásai és az ezekhez kapcsolódó aktuális társadalmi folyamatok. Településföldrajz, a települések ökológiai és szociológiai problémái. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete, fenntartható gazdasági modellek. A gazdaság területi elrendeződésére ható természeti és társadalmi tényezők szerepének változása. A gazdasági szektorok szerepe, jellemzői, ezek térbeli és funkcionális átalakulása. A fenntarthatóság kérdései, a földrajzi környezetváltozás hatásai az egyes gazdasági szektorokra. A természeti és társadalmi erőforrások kapcsolata a földrajzi környezettel, felhasználásuk jövőbeni típusai, környezeti kölcsönhatásai. A szolgáltató szektor, a pénzügy, turizmus, kereskedelem és az infokommunikációs szolgáltatások térbeli rendszere, szerepe a különböző fejlettségi szintű térségekben.

Regionális földrajzi modul
Európa regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A kontinens fő téregységeinek fejlődése és földrajzi szintézise. Az Európai Unió szerepe, lehetséges válaszai a 21. század kihívásaira. Közép-Európa sajátos földrajzi helyzete és kapcsolatrendszere.
Az Európán kívüli világ regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. Az átalakuló tájak, földrajzi téregységek rendszere, ezek komplex földrajzi problémái, természeti, kulturális értékei. Az egyes régiók társadalmi-gazdasági és kulturális jellemzői, szerepük a kontinensen, jelentőségük a világban. A kontinenseken belüli és azokon átnyúló együttműködések. Környezeti, gazdasági és társadalmi problémák a kontinenseken, a fenntarthatóság regionális sajátosságai.

Magyarország és a Kárpát-medence regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A Kárpát-medence természeti erőforrásai és értékei földtudományi megközelítésben, azok gazdasági hasznosítási lehetőségei. Tájhasználat, a változó természeti, társadalmi és gazdasági környezethez alkalmazkodás és annak jövőbeni kihívásai. Népességföldrajzi folyamatok, társadalmi átrendeződés a Kárpát-medencében. Átalakulási folyamatok a településhálózatban. Magyarország húzóágazatainak átalakulása, nemzetközi kapcsolatai és jövőbeli lehetőségei a régióban, az Európai Unióban és a világgazdaságban. Térbeli különbségek okai és következményei Magyarországon. Kultúrföldrajzi értékek és változások.

Globális földrajzi folyamatok, problémák modul
A globalizáció jellegzetességei. A globális problémák természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti okai, következményei, szintézise, megoldásuk lehetőségei. Az éghajlatváltozás okai, következményei és az alkalmazkodás földrajzi kérdései. A világgazdaság globális folyamatainak térbeli összefüggései. A pénz és a tőke térbeli áramlása. Integrációs folyamatok és szervezetek szerepe a társadalomban, a gazdaságban. Válsággócok kialakulása, globális politikai földrajzi jelenségek és tendenciák.

Terepgyakorlat
A tanárszakosoknak szervezett terepgyakorlatokon a természet- és társadalomföldrajzi, valamint a földtudományi tantárgyak keretében megismert eszközök, módszerek gyakorlati használata, jelenségek tanulmányozása különböző Kárpát-medencei tájakon és gazdasági szervezeteknél.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5−8. és a középfokú nevelés-oktatás 9−12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A földrajztanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 10 kredit

A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában
- A földrajz tantárgyban képviselt tudományok, tudományágak ismereteinek és szemléletének értelmezése a földrajztanítás szempontjából.
- A földrajztudomány és a földrajz tantárgy összevetése. A tantárgy szemléleti és értékközvetítő szerepe a köznevelésben.
- A földrajzi tartalmú tantárgyak kapcsolata, egymásra épülő rendszere a köznevelésben.
- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata.

A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében
- A tudáskép és a tantervek időbeli változása a szakmai és a társadalmi elvárásoknak megfelelően.
- A különböző szintű tantervek, tanítási dokumentumok célkitűzései és földrajztanításra-tanulásra vonatkozó követelményei.
- A tantervi szabályozásból adódó földrajztanári feladatok (tantervi adaptáció, helyitanterv-készítés).
- A földrajztanítás tartalmi, készség- és kompetenciafejlesztési céljai és feladatai az általános és a középiskolában.

Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében

- A földrajztanítás-tanulás eltérő céljai és módszerei a különböző iskolatípusokban, a módszerek megválasztását befolyásoló tényezők.
- A földrajztanítás-tanulási és fejlesztési folyamat, valamint a tudás értelmezése.
- A különböző tudáselemek tanítási módszerei a különböző életkori szakaszokban.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak szakmódszertani megközelítése.
- A fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés szemlélete a földrajztanítás-tanulásban, az ezekkel összefüggő tantárgyspecifikus és tantárgyakon átívelő tartalmak és módszerek.
- A földrajztanítás szemléleti kérdései és az azokkal összefüggő módszertani megoldások: rendszerszemlélet, algoritmusok használata, prognosztizálás, regionális szemlélet, tájszemlélet, földrajzi-környezeti szintézis, problémaközpontú tanítási-tanulási folyamat.
- A tanulói képességek és kompetenciák rendszere, egymásra épülésük, hagyományos és digitális fejlesztési módszereik a földrajztanítás-tanulás folyamatában.
- A természet- és társadalomtudományos megismerési módszerek alkalmazása (kiemelten: megfigyelés, vizsgálódás, kísérletezés, lényegkiemelés, modellezés, rendszerezés, ábrázolás, stratégiai tervezés, döntésindukció, mérlegelés, információkezelés és -alkalmazás, esetelemzés).
- A tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat: tapasztalatszerző, kutatásalapú és felfedeztető, élményszerű és gyakorlatközpontú helyzetek.
- Interaktív és együttműködő földrajztanítás-tanulás: tevékenykedtető módszerek, felfedeztető tanulás, kooperatív és kollaboratív munkaformák, dráma- és médiapedagógiai módszerek, gamifikáció és hálózati tanulás.
- A földrajztanításban alkalmazandó szervezeti formák: tantermi, laboratóriumi, terepi, intézményi és online térben való tanulás, tehetséggondozási és felzárkóztatási formák.
- A földrajz tantárgy és a földrajz szakmódszertan tanulása projektben.
- Intelligens eszközhasználat a földrajztanítási-tanulási folyamatban, digitális tartalomhasználat, -feldolgozás, -alkotás és bemutatás.
- A különböző oktatási-fejlesztési célokhoz és tanulói képességekhez igazodó differenciált földrajztanítás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai, módszerei, eszközei. Felkészítés a középszintű földrajz érettségi vizsgára.
- A földrajzi tudás ellenőrzésének és értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, a mérésmetodikai alapelvek érvényesítése.
- Felkészülés a földrajztanítási folyamatra (éves felkészülés, tematikus tervezés, óratervezés, tanulási folyamat értékelési rendszere).
- Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit. Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a földrajzoktatásban. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.
- *Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat:* 2 kredit

VII. Technológia tanulási terület

1. Informatikatanár (digitális kultúra tanára)

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára),

- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a digitális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a tantárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Ismeri a hátrányos helyzetűek informatikai képzésének pszichológiai és pedagógiai feltételeit, ismeri a képzést támogató eszközök és módszerek használatát.
- Ismeri a függőség (játékfüggőség, internetfüggőség), a zaklatás és az online zaklatás jellemzőit, formáit, a megelőzés és eredményes beavatkozás lehetőségeit, és a vonatkozó jogszabályokat.
b) képességei
- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére megválasztott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.
- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő - tanulók felismerésére (magatartászavar, figyelemzavar, kiemelt tehetség, diszfunkcionális tanulási képességek), a differenciált bánásmód kialakítására és e tanulóknál az informatika tanításában rejlő lehetőségek alkalmazására.
- Felkészült a hátrányos helyzetű tanulók informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.
- A munkatársak, szülők, és tanulók bevonásával képes kidolgozni az online zaklatás megelőzésének és kezelésének szabályzatát, illetve a megelőzéshez szükséges oktatási programját és tananyagát.
- Tisztában van az online kapcsolatok jelentőségével, észleli az agresszió emelkedett szintjét, a zaklatás megelőzésére és kezelésére az adott helyzetben a pedagógusi és informatikatanári ismeretek alapján tőle elvárható legmegfelelőbb intézkedéseket foganatosítja.
c) attitűdje
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Vállalja a tanulók motiválását és a tehetséggondozást.

- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Részt vesz a kortárs mentorok képzésében.
- Empatikus, nyitott és segítőkész a hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű tanulókkal és szüleikkel szemben.
- Figyelemmel kíséri az informatikai műveltség fejlődését, alakulását, lehetőségeit és veszélyeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a tanulmányi versenyek tervezésének, szervezésének, kivitelezésének pszichológiai és pedagógiai aspektusait.
- Ismeri az informatikai tehetséggondozás, versenyfelkészítés lehetőségeit.
- Ismeri a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók oktatásának speciális módszereit.

b) képességei
- Képes változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórákon.
- Képes a tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes az informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre.

c) attitűdje
- Elkötelezett aziránt, hogy az informatikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse.
- Tanári munkáját a tanulók önálló véleményalkotásának ösztönzése, a mérlegelő gondolkodásmód kialakítása jellemzi, különösen az informatika alkalmazásainak veszélyei tekintetében.
- Érzékeny a tanulók egyéni és a korosztály problémáira.
- Elkötelezett a függőség és a zaklatás megelőzésében és kezelésében, az érintettek számára rendelkezésre áll.
- Figyel az akadálymentesítést igénylő tanulókra és a lehetőségeknek megfelelően segíti őket.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy tantárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a tantárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésének, közvetítésének lehetőségeit, csatornáit.
- Ismeri a tantárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának és közvetítésének lehetőségeit.
- Ismeri az új tantervelméleti koncepció leképzésének tantárgyi lehetőségeit (a tantárgyak szorosabb integrációja és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítás és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozásával).
- Ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján (nyelvészet-olvasáskutatás).
- Ismeri az informatika tanításának nemzetközi trendjeit és a komparativitás alapjait.
- Ismeri az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.
- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A metakogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.

- Ismeri a multitasking és az interaktivitás kapcsolatait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka megkönnyítésében.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.
- Ismeri az akadálymentesítés célját, irányelveit, legfontosabb technikáit és eszközeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Képes a kognitív tudományok és a szaktárgy kapcsolatainak felismerésére.
- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források mérlegelő elemzésére és a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Figyelemmel kíséri és képes beépíteni a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását, és hozzá megválasztani az adekvát digitális pedagógiai módszertant.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.
- Képes a tanulást támogató szoftverek alkalmazására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a tantárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Figyelemmel kíséri és beépíti a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását.
- Szükség szerint használja az elérhető akadálymentesítésre alkalmas eszközöket. Akadálymentes weboldalakat készít.
- Nyitott és innovatív szemléletű, bizonyítékalapúan tervez és alkalmaz módszereket.
- Mérlegeli a szakmai problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- Ismeri a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azok logikai struktúráját.
- Ismeri a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat.

- Ismeri a tantárgyban tanítandó tartalmakhoz illeszkedő, a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható, konkrét célokhoz illeszkedő tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kiválasztásának (különös tekintettel az infokommunikációs technológia) kritériumait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközökkel támogatott oktatás szervezési módjait, módszereit, illetve stratégiáit, és azok alkalmazási lehetőségeit az informatikaoktatásban.
- Ismeri az oktatástervezés, -szervezés lehetőségeit, formáit.

b) képességei

- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat.
- Felkészült informatikai tananyag fejlesztésére, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Ismeri az interaktív tanítás és tanulás hatékony stratégiáinak digitális formáit, változatait.

c) attitűdje

- Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), megyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Szakmai készségeit folyamatosan fejleszti.
- A diákokkal szemben megértő és segítőkész.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Ismeri a tanulói motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket.
- Ismeri a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket.
- Ismeri azokat az életkori motivációs lehetőségeket, amelyekkel ösztönzi az informatikai ismeretek tantárgyi tanulása során való széleskörű felhasználását.
- Ismeri a legfontosabb tanulási-tanítási menedzsment modelljeit, az idővel és erőforrásokkal való gazdálkodás elemeit.

b) képességei

- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a tantárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, a többszörös tehetséggel rendelkezők igényeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a diákok nevelését az infokommunikációs eszközök etikus és biztonságos használatára.
- Törekszik az ön- és társismeret, önreflektivitás fejlesztésére.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

- Ismeri a tantárgyi követelmények adaptív kidolgozásának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulásieredmény-alapú tantárgyleírás és értékelés módszertanát.
- Ismeri a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésének módjait.
- Tudja a szakterületi vizsgáztatás megtervezésének és lebonyolításának (középszintű érettségi, ECDL) lépéseit és lehetőségeit.
- Ismeri a differenciált értékelés módjait.
- Ismeri az integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolításának és értékelésének szempontjait, kritériumait.
- Ismeri az értékelési stratégiák, visszajelzések, bizonyítékok-dokumentumok elemzésének fontosabb digitális technológiai formáit, lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), megyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel való együttműködés formáit, lehetőségeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankok és gyűjtemények felhasználásában.

b) képességei

- Képes a tantárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével, illetve az oktatási módszerek megfelelő használatával az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.
- Képes az önszabályozott és az együttműködő tanulás digitális pedagógiai módszereit és eszközeit alkalmazni.
- Képes kiválasztani a hatékony tanulási menedzselési modellt, azokat a digitális technológia eszközeivel a valós és virtuális tanulási térben zajló folyamatoknál alkalmazni, ezekhez illeszkedő tartalmakat fejleszteni.
- Képes a tanulók egyéni tanulási teljesítményének, a kisebb csoportok eredményeinek helyzetét diagnosztizáló méréseket tervezni, végrehajtani a digitális technológia és pedagógia módszereinek alkalmazásával.

c) attitűdje

- Értékközvetítés vállalása tudatos.
- Látja a társadalmi folyamatok és a szaktárgy összefüggéseit, ezeken keresztül reflektál a jelen problémáira, ezekről megalapozott szakmai véleményt formál, és a változó világra való nyitottsággal kulturált vitát folytat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy témakörében alkalmazható írásbeli és szóbeli kommunikációs stratégiákat.
- Ismeri az együttműködés lehetőségeit a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Tisztában van a digitális ismeretforrások és alkalmazások jogi, technikai-szervezési szabályaival, annak megbízhatóságával.
- Ismeri az információ gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kereteit.
- Ismeri az elterjedt infokommunikációs programok használatát és az e-Világ szolgáltatásait, az ezekkel kapcsolatos etikai szabályokat, biztonsági és jogi vonatkozásokat, lehetséges negatív következményeket, azok megelőzési és kezelési módjait.

b) képességei

- Tisztában van az információ értékével, az információmegosztás lehetőségeivel, szabályaival és veszélyeivel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a tantárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését egyeztesse.
- Képes együttműködni a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Képes szakmai csoportmunkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésre, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Tiszteletben tartja saját és mások kompetenciahatárait, a team-munka során határozottan képviseli saját szakmai elveit, tapasztalati tudását, de a hatékony együttműködés érdekében a többi résztvevő törekvéseit is érvényesülni hagyja.
- Alkalmas együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjainak irányításába más szakos tanárokat is); az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.
- Munkája során alkalmazza a jogi, jogszabályi, adatvédelmi ismereteit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott pedagógiai nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Tudatosan képviseli szakterülete és határtudományai, társtudományai módszertani kultúráját.
- Felelősséget vállal a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséget vállal a tanulók felelősségérzetének, önállóságának, autonómiájának kialakításáért.

b) képességei

- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatosan képes az önreflexióra.
- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Kész a társas környezettel való etikus együttműködésre.
- Felismeri a digitális technológia legfontosabb erősségeit az oktatásban, ezeket alkalmazza, valamint másokat is erre ösztönöz. Magabiztosan használja a tanulóközpontú pedagógiai stratégiákat a tanulók aktív részvételének bevonásával a tanulási folyamatba.

c) attitűdje

- Elkötelezett a szaktárgya és annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munka és a folyamatos önművelés iránt. Szakmai műhelyekben aktívan vesz részt.
- A tőle elvárható mértékben felelősséget vállal a zaklatásellenes csoportnorma kialakításáért. A zaklatás észlelésekor önállóan szakszerűen elbeszélget a hozzá fordulókkal és esetleges más érintettekkel, valamint megteszi a szükséges intézkedéseket.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 70 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az informatika, digitális kultúra érettségi követelményeihez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20-40 kredit
Programozási alapismeretek: a programkészítés folyamata (specifikálás, tervezés, kódolás, tesztelés, hibakeresés, hibajavítás, hatékonyság és minőségvizsgálat, dokumentálás), adatok (konstans, változó), típusok (elemi és összetett típusok), adatok ábrázolása; programozási tételek (feladattípusok általános megoldási elvei), visszavezetés programozásai tételekre. Adattípusok tervezése és megvalósítása.

Számítógépes alapismeretek: a számítógép elvi és fizikai felépítése, hardver (processzor, memória, háttértárak, be- és kimeneti eszközök, számítógép architektúra), operációs rendszerek használata (Windows, Linux, mobil operációs rendszerek), operációs rendszerek beállításai, automatizált folyamatok scriptek segítségével. Az operációs rendszer segédprogramjai, tömörítés, digitális kártevők elleni védekezés. Hálózatok, felhőszolgáltatások használata.

Programozási nyelvek: a köznevelésben (általános és középiskolában tárgyalható nyelvek), alkalmazási lehetőségeik megismerése. Animáció és grafika programozása. Programozási nyelvek osztályozása, jellegzetességei. Alapvető fogalmak, nyelvi elemek, és a programok működésének ismerete: futtatás, típusok és típusosság, tárolás, változók, érvényességi kör és hatókör, kifejezések, vezérlések, információátadás, I/O lehetőségek, fájlkezelés. A funkcionális programozás jellegzetességei, mintaillesztés, rekurzió, magasabb rendű függvények. Objektumorientáltság, osztály, csomag, osztálydiagram, osztály interfésze, absztrakt osztályok, implementáció elrejtése és újra felhasználása, öröklődés, polimorfizmus, egységbezárás. Szkriptnyelvek. Köznevelési használatra legalkalmasabb programozási nyelvek ismerete.

Algoritmikus gondolkodás: algoritmusok megértése, végrehajtása, helyességének és alkalmazhatóságának belátása, tervezése, megvalósítása mások számára. Algoritmusleíró nyelvek (folyamatábra, mondatszerű leírás, struktogram). Algoritmusok megvalósítása: programozás. A rekurzió, mint specifikációs eszköz, illetve mint problémamegoldási stratégia.

Adatmodellezés: a probléma megoldásához szükséges adatok körének meghatározása, ezen adathalmaz strukturálása, adatokból kinyert információ megjelenítése.
Adatok feldolgozásának számítógépes eszközei (alkalmazói rendszerek a köznevelésben - táblázatkezelés, adatbázis-kezelés). Adatmodellek, alkalmazásuk alkalmazói rendszerekben, döntés-előkészítési, döntéstámogatási eszközök. Az információ szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök, illetve módszerek megismerése. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés: Táblák és kapcsolatok létrehozása, módosítása, adatrögzítés. Lekérdezések készítése, adatmanipuláció, SQL lekérdező nyelv. Űrlapok és jelentések készítése, módosítása, tervező nézet használata. Adatok importálása és exportálása.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 50-80 kredit

Matematikai alapismeretek: Relációk. A matematikai logika alapjai: logikai műveletek, igazságtáblázatok. Mátrixok, vektorok. Gráfelméleti alapfogalmak.

Problémamegoldás, problémamegoldó gondolkodás: a problémamegoldási folyamat tervezése (Pólyai alapokon), automatizálható problémamegoldási folyamatok megvalósítása. Egyszerű, több ciklusos, függvényekre, osztályokra bontott alkalmazások készítése. A programkészítésen belül a tervezés és a megvalósítás éles szétválasztása. Programozási minták (specifikáció-, algoritmus-, kód-, implementáció-minták) szerinti problémamegoldás elkészítése.

Robotika: manipulátorok, mozgó járművek, érzékelők alkalmazási lehetőségei, programozási lehetőségei, padlórobotok, robotok a köznevelésben. Számítógépes mérések kérdései. „Intelligens” robotok. IoT eszközök alkalmazása.

Alkalmazások. Dokumentumkészítés, prezentáció-tervezés és kivitelezés. A prezentáló ember szerepe, prezentációs technikák. Raszter- és vektorgrafikus alkalmazások, fényképek feldolgozása, videószerkesztés, zeneszerkesztés, multimédia-szerkesztés. Színrendszerek. 3D-s modellek. A dokumentumkészítő alkalmazások alapfogalmai és általános funkciói, tipikus dokumentumtípusok a köznevelésben. Mobileszközök használata, mobilalkalmazás-fejlesztő platformok. Alkalmazói rendszerek kezelése.
Csoportmunkát segítő informatikai eszközök a köznevelésben.

Oktatóprogramok: A számítógép, mint oktatási eszköz. Számítógépes oktatóprogramok osztályozása, tipikus oktatóprogramok felépítése. Informatika tanításában használható oktatóprogramok.

Oktatást támogató informatikai rendszerek. Az oktatás szervezésére, távoktatásra használható programok.

Webfejlesztés: a hipertext és a web születése. A statikus oldaltervezés eszközei. A megjelenés és tartalom szétválasztása. Stíluslapok. Tipikus hibák és megoldásuk a honlap-szerkesztésben. A weblapkészítés módszertana, weboldalak akadálymentesítése, ergonómiai kérdések és fontos tervezési szabályok, reszponzív weboldalak alapjai. A webfejlesztés eszközei és a webes tartalomkezelő rendszerek. A weboldalkészítés és a szerzői jogok kapcsolata.

Az informatika, számítástechnika fejlődéstörténete (az ókori számolóeszközöktől napjainkon keresztül a várható jövőig, az információfeldolgozás története), informatikatörténet Magyarországon.

Információs technológiák. Információs technológiák szerepe a kommunikációban, munkában, szórakozásban. A közösségi média szerepe, működése, veszélyei, azok megelőzése és kezelése. Az információ keresése, relevanciája, és megbízhatósága. Az információ megosztása (lehetőségek, szabályok, előnyök és veszélyek). Az információk gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kérdései. A digitális lábnyom. Az infokommunikáció jellegzetességei, használata, etikai szabályok, biztonsági intézkedések, a negatív következmények megelőzése és kezelése. Az e-Világ szolgáltatásai, biztonsági és jogi kérdései. Az információs technológia fejlődésének hatásai. Akadálymentesítés.

Problémamegoldási stratégiák: rekurzió, visszalépéses keresés, oszd meg és uralkodj, elágazás és korlátozás, mohó stratégia, dinamikus programozás. Algoritmusok futási ideje, bonyolultsági osztályok. Grafikai és szövegfeldolgozási alapalgoritmusok. Egyéni és csoportos problémamegoldás, projekt-módszer az oktatásban. Önálló problémafeldolgozás, -megoldás az informatika különböző területeiről, a problémamegoldási stratégiák csoportosításában, ütemezésében.

Tantárgyakhoz kapcsolódó algoritmusok: algoritmusok a matematika, fizika, kémia, biológia világából.

Versenyfeladatok megoldása: Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. hazai és nemzetközi informatikai versenyek megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása.

A tanulástechnológia informatikai elemei, információkeresési stratégiák. Adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiája, elektronikus oktatási segédanyagok, távoktatási technológiák felhasználási lehetőségei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Informatikaoktatás számítógép nélkül (CS-unplugged), számítástudomány játékosan.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettségű pedagógussal szemben támasztott elvárások, a képzési és kimeneti követelmények.
  - Az oktatás szervezési módjai, módszerei, illetve stratégiái és azok alkalmazási lehetőségei az informatikaoktatásban.
  - Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata.
  - A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek digitális kultúra tantárgyi területe, érettségi követelmények. Tantervfelépítés, tantárgyfelépítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. Az informatika tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.
  - Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának és számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
  - Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, ECDL vizsgák. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív megjelenítő eszközök) integrált alkalmazási lehetőségei.
  - Az általános és középiskolai digitális kultúra tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar informatikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon keresztül. Az elemi (általános és középiskolai) megoldások, szakmai megoldások, a szakma elemi alkalmazása és a megoldások összehasonlítása.
  - Az online oktatás lehetőségei, kombinált oktatás, kollaborációs tér, modern oktatástechnikai eszközök használata.

- Fogyatékkel élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel és eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiások; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

2. Technika- és tervezés-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles technika- és tervezés-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Technology and Planning

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a technika és tervezés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A technika- és tervezés-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a technika és tervezés tanítási terület ismeretelméleti, terminológiai alapjait és kapcsolatát más területekkel.
- Ismeri a technika és tervezés tantárgyi kompetenciák mérésére és értékelésére alkalmas módszereket, eszközöket.
- Ismeri a technika és tervezés szakmódszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei
- Képes a tanulói igényeknek megfelelő munkadarabot, példaanyagot választani, az ember alkotási folyamatát módszertanilag modellezni, a megtanítás stratégiáját alkalmazni, a tantárgy szintetizáló jellegét erősíteni az alkalmazott tudás terén.

- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő - tanulók felismerésére, a differenciált bánásmód kialakítására, az egyéni adottságok felismerésére, a tantárgy jellegének megfelelő fejlesztésére, a csoport alkotás során a helyes megoldás kialakítására.
- Képes a tanulók kézügyességének, a kéz intelligenciájának fejlesztésére.
- A szellemi és a manuális munkára és annak eredményeinek megbecsülésére szoktatja tanítványait.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására és eredményinek felhasználására.
- Képes mindennapi pedagógiai szituációkat elemezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Törekszik az aktív együttműködésre a tantárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Együttműködik a kollégáival és szerepet vállal a tantárggyal kapcsolatos innovációs tevékenységben.
- Törekszik az élethosszig tanulással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására, és a tanulók tanórai, tanórán kívüli (szakkörök) és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a technikai (műszaki, agrár, szolgáltatási) problémahelyzetek megoldásának korszerű módszereit, eljárásait, ezeket választva tanulói, közösségi együttműködésre szoktat (projektmódszer, kooperativitás).
- Ismeri és alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a tantárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- Képes közlekedési, háztartásökonómiai, modellező és robotépítő szakkörök szervezésére, vezetésére.
- Technika szaktanterem igényes gondozója.
- Felkészít a szaktárgyi tanulmányi versenyekre, képes azok tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti értékek, különösen a magyar ipar és technikatörténet beépítésére a tantervbe.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, a mérlegelő gondolkodásmódra ösztönzi.
- Nyitott a technikai alkotások tervezésénél és kivitelezésénél a környezettudatosság iránt.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (tanulási terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a tanulásszervezési módokat, tanítási és tanulási stratégiákat, fontosabb módszereket.
- Ismeri a tantárgy módszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében. Ismeri a szaktárgy tantervét, tantervi és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

b) képességei

- Képes a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére és a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
- Képes tantárgy keretében végzett tevékenységekkel, a hagyományos kézműves és a digitális technológiák felhasználásával a tanulókat a kreatív tervező és alkotó munkára motiválni.
- Képes a gyakorlati tevékenységekhez szükséges készségek és képességek kialakítására.

c) attitűdje

- Tanári munkájában a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba.
- Nyitott és innovatív a tervezési és végrehajtási készségek kialakítására, a tantárgy keretében az életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldására történő felkészítésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a technika és tervezés tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, a tananyag kiválasztás és rendszerezés szempontjait.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az erről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.

b) képességei

- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.
- Szakterületén felkészült és képes tanítási programok, önálló éves tanmenet, tematikus tervek, tanítási-tanulási egységek, tanítási órák tervezésére, óravázlat készítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, modellek, munkadarabok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.

- A tanulók életkori sajátosságainak és tudásszintjének megfelelően képes a technika történetiségének és intenzív fejlesztésének tendenciáit bemutatni, a jelenkor technikai szintjét értékeltetni, a jövő lehetséges megvalósításait extrapolálni.
- Képes a különböző nyomtatott és digitális tananyagokat kezelni, a tanítási fejlesztési céloknak megfelelő tartalmakat kiválasztani, rendszerezni, szerkeszteni, alkalmazni.
- A technika alapelveinek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerelmélet és modell elv) a technika alapkategóriáinak (anyag, energia, információ, rendszer, modell) értő, a mindennapi élet során tudatos gyakorlati alkalmazója.

c) attitűdje

- Önreflexióval tudja szabályozni a tanítás-tanulás folyamatát.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). A gyakorlatok tervezésénél figyelembe veszi és törekszik a maximumra az iskola lehetőségei terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a technika és tervezés szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket, a tapasztalás jelentőségét.
- Tisztában van a szóbeli, írásbeli, műszaki kommunikációs, manuális kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival
- A megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, enged saját ötleteket, kezdeményezéseket megvalósítani.
- Felkészült a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai alkalmazásoknak a szaktárgy tanulása, a technikai környezet alakításának során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, technikai probléma megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a technika és tervezés ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, rendszerezésével, közvetítésével az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a technika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési, gyakorlati tevékenységek nehézségeinek kezelésére.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.
- Nyitott az egész életen át tartó tanulásra, tudva, hogy a technikai környezet változása folyamatosan új tudás megszerzését igényli.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes különböző értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók tantárgyi teljesítményeinek, fejlődésének nyomon követésére, elemzésére.
- Képes a tanuló képességei, teljesítménye, érdeklődése, önmagához viszonyított fejlődése alapján pályakép alakítására, pályaorientációra.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy társadalomtudományok, természettudományok aktív cselekedetekbe ágyazott lehetőségeinek a tantárgyközi együttműködésben történő alkalmazását.
- Felkészült a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezésének egyeztetésére.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel, szakmai egyesülettel.

b) képességei

- Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézményekkel, ipari, mezőgazdasági és szolgáltató vállalatokkal, üzemekkel.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Kész részt vállalni a tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tájékozott a technika és tervezés tantárgyhoz, a szaktanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

b) képességei

- Képes részt venni a technika és tervezés fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Képes a technika és tervezés tantárgyán belüli szakmai együttműködésre.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Tisztában van a szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 97 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22-26 kredit
A technika és tervezés matematikai alapjai: matematikai logika és halmazelméleti alapok. Valós számok, komplex számok. Vektoralgebra. Számsorozatok. Függvények jellemzői, határértéke. Valós-valós függvények. A differenciálszámítás alapjai, alkalmazása. Határozatlan és határozott integrál. Mátrixszámítás. Determináns fogalma és alkalmazása lineáris egyenletrendszerek megoldására.
A technika és tervezés fizikai alapjai: a fizika tárgya. Kinematikai és dinamikai alapok. Munka, energia. Energiafajták. Merev test. Forgatónyomaték. Szilárd testek rugalmas alakváltozásai. Folyadékok és gázok mechanikája. Hang. Hullámok. Közegellenállás. Termodinamikai alapok. Elektrosztatikai alapok. Áram. Mágnesség alapjai. Maxwell-egyenletek. Fény és más elektromágneses hullámok. Spektroszkópia. Feladatok megoldása és kísérletek megismerése a hőtan, az elektromosságtan területéről. Az atomtechnika alapjai.
A technika és tervezés kémiai alapjai: az anyag, anyagok felosztása, csoportosítása, jellemzői. Szervetlen kémia alapjai. Periódusos rendszer felépítése. Elemek csoportjainak jellemzése. Fémek. Kristályszerkezet, molekulaszerkezet, halmazállapotok. Vegyületek általános jellemzői. Szerves kémia alapjai. Szénhidrogének. Szénhidrátok. Szerves savak. Fehérjék.
A technika és tervezés biológiai alapjai: az élőlények kapcsolatrendszere, azok egymásra épülése. Természetes ökológiai rendszerek, ökoszisztémák. A fajok diverzitása. A természetvédelem rendszere. Globális környezeti gondolkodás, fenntartható fejlődés. Az élelmiszer-technológia biológiai, mikrobiológiai vonatkozásai. Génmanipulációs eljárások a mezőgazdaságban. Adalékanyagok, színezékek. Növényi gyógyszer-alapanyagok. Ökológiai alapismeretek, humánökológiai fogalmak. *Számítógéptechnika:* számítástechnika történeti előzményei. Számítógép generációk. Nyelvek és operációs rendszerek fejlődése. Számítógépek funkcionális felépítése. Központi egység, beviteli egység, kiviteli egység, háttértárolók típusai, felépítései, működésük fizikai alapelvei. Hálózatok kialakulása, fejlődése. Internet. Fontosabb hálózati alkalmazások. Jelenkori számítástechnika rövid bemutatása. PC felépítése. Nyomtatók működése. Operációs rendszerek alapjai. Vírusok. Fájlok és könyvtárak (mappák) kezelése.

Életviteli ismeretek: a társas-társadalmi és a mesterséges (technikai) környezet tapasztalati megismertetésére, a mindennapi életvezetéshez szükséges tudás nyújtásának kialakítására irányuló ismeretek. Család, háztartás, tárgykultúra. Kisebbség és hátrányos helyzet fogalma, kisebbségi csoportok Magyarországon és életmód jellemzőik. Kisebbségek és hátrányos helyzetűek egészség-esélyei. A család, mint legfontosabb kiscsoport. A család változása. A családi szocializáció, nemi szerepszocializáció. A családi élet szakaszai. Veszélyforrások a családban. Az életmód és az életstílus definíciói. Az egészséges életmódot meghatározó tényezők.
Ember és technika: az életvitelt meghatározó technikai környezet értelmezése. Technika, mint a „harmadik környezet". Általános műveltség, technikai műveltség. Az embert körülvevő környezetek (természet, társadalom, technika) kölcsönhatásai. A technika ismeretrendszere, alapelvei, módszere, alapkategóriái. A technika öt alapkategóriájának történeti vizsgálata. A technika kultúrtörténeti jelentősége. Az őskor, az ókori birodalmak a görög és római kor technikája, a középkor technikája. Az újkor technikai fejlődése a társadalmi változások tükrében, a legújabb korunk technológiáinak története és a fejlődés tendenciái. A tudomány és a technika kapcsolata a történelem folyamán. Magyar technikatörténet.
Műszaki ábrázolás és kommunikáció: a technikai térben való eligazodás „nyelvének" elsajátítása. Térszemlélet-fejlesztés. Ábrázoló geometriai alapok. A műszaki kommunikáció alapjai. Szabványbetűk, szabványírás. Tér-sík probléma. Axonometrikus ábrázolás. Egyszerű gépelemek megismerése és ábrázolása vetületben és jelképes ábrázolással. Metszeti ábrázolás. Alkatrész és összeállítási rajok. Építészeti és épületgépészeti rajzdokumentációk. Szabványok.
Környezetkultúra, környezetgazdálkodás, környezettechnika: a környezet fogalmi rendszere. A fenntartható fejlődés értelmezése. Globális környezeti gondolkodás. A környezeti károk kialakulásának társadalmi-gazdasági okai. A műszaki-tudományos fejlődés társadalmi és környezeti vonatkozásai. Életminőség, környezetminőség. Területfejlesztés. Hulladékgazdálkodás. Levegőtisztaság védelem. Vízminőség védelem. Talajvédelmi alapok. Zaj és rezgés. Korszerű környezettechnikai eljárások.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 75-79 kredit
b.1) gépészet-mechanika-munkavédelem szakismereti terület: 27-34 kredit
Anyagtudomány és technológia: az anyag keletkezésére vonatkozó elméletek, rendező elvek. Az általunk használt anyagok csoportosítása. A technológiák általános jellemzői, csoportosítása, az anyagmegmunkálások főbb területei. A technikai-műszaki tervek megvalósításához szükséges alapvető ismeretek és készségek elsajátítása. Az alkalmazott anyagok mechanikai és technológiai tulajdonságainak ismerete. Az anyagok előállításának főbb technológiái, e technológiák természeti, gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszere. Alapvető anyagmegmunkáló műveletek, műveletelemek, szerszám- és gépismeretek elsajátítása (papír, képlékeny anyagok, fa, fém, textil, műanyagok, kompozit anyagok, intelligens anyagok, komplex alkalmazás).
Munkavédelem, tűzvédelem, katasztrófavédelem: különböző munkafolyamatok és munkahelyek munkabiztonsági alapelvei és követelményei. A biztonságos munkavégzés szervezési és vezetéselméleti alapjai. Foglalkozási ártalmak típusai, leírásuk megelőzési és védekezési módszerek. Tűz- és robbanásvédelem. Elektromos berendezések és munkahelyek érintésvédelmi alapjai. Környezeti ártalmak és azok hatásai. Foglalkozási megbetegedések és megelőzésük módszerei. Munkabalesetek, elsősegélynyújtás és újraélesztés. Katasztrófatípusok és katasztrófavédelem.

Ergonómia és korszerű munkaszervezés: a környezettudatos magatartás igényének, formáinak kialakítása a háztartási tevékenységek során. Termékergonómia. Az ergonómia alkalmazási területei. Foglalkozási ergonómia. Fogyasztói ergonómia. Kognitív feldolgozás. Antropometria. A szerszámok kialakítása. Kezelő- és állítóelemek. Jelzőelemek. A fizikai munkakörnyezet. Megvilágítás. Zaj. Mikroklíma. Színek. Ergonómiai kísérlet. A fogyasztói termékek ergonómiai minősítése. Emberi tényezők és intelligens termékek. A használati utasítások ergonómiai vonatkozásai. Háztartás- és környezet-gazdaságtan. Háztartás és ergonómia.
Konstrukcióelmélet: a technikai-műszaki problémák megoldásához szükséges tervezési-konstrukciós ismeretek elsajátítása. Tervezés, konstruálás. Konstruálás történet. A szükséglet. A konstruálás alapelvei. Biztonság és kockázat elve. Produktumtervezés folyamata. A produkció tervezése. Projektmunka szervezése. Rugalmas rendszerek. A számítógépes folyamatirányítás: CNC-CAD-CAM-FMS-CIM. Az ipar 4.0 kihívásai és eredményei.
Rendszer és modell: a technikai környezetben való eligazodás rendszertani alapjainak bemutatása. A rendszer fogalomköre. Rendszerdefiníciók. Rendszerelmélet. Rendszerszemlélet. Rendszer és környezet. Rendszer funkciója. A rendszer hierarchiája. A rendszer szerkezete. A rendszer folyamatai. Rendszerelemzés. Rendszerszintézis. Rendszertechnika. Rendszertípusok. Rendszerosztályok. Információs rendszerek. Irányítási rendszerek. Modellek. Modellezés célja, típusai. Hasonlóság elmélet. Geometriai hasonlóság. A jelenségek hasonlósága. A hasonlóság szükséges és elégséges feltételei. Hasonlósági invariánsok és hasonlósági kritériumok. Matematikai modell és mérlegegyenlet kapcsolata. Probléma és feladat. Kísérletek és megoldási módok.
Géprendszertan: a gép, mint a mai életvitelünk meghatározójának tudatosítása. A műszaki mechanika alapjai. Statika. Tartók. Terhelés és igénybevétel. Szilárdságtan. Méretezési eljárások. Gép, mint rendszer. Gépelemek és méretezésük (tengelyek, tárcsák, ágyazások). Erő, alak és anyagzáró hajtások. Tengelykapcsolók. Méretezés és modellezés alapjai. Géprendszerek csoportosítása. Erőgépek. Munkagépek. Áramlástechnikai elven, termodinamikai elven működő gépek. Hajtóművek. Működési elvek és szerkezetek. Gépszerkezetek szerelése. Hajtóművek, belső égésű motorok. Fékrendszerek, kormányművek, lehajtások karbantartó szerelése.
Közlekedéstechnika: közlekedés-rendszertani alapok. Közlekedés és környezet. Korszerű anyagok és technikák. Járműszerkezetek. Járműmotorok. Jármű üzemtan és vizsgálat. Közlekedés kultúrtörténete. Közlekedési ismeretek és magatartás. Önjáró, önvezető járművek műszaki alapjai és jogi kérdései. Közlekedési nevelés módszertana.
Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.2) információ és energetika szakismereti terület: 15-26 kredit
Energia, energetikai rendszerek: az energia, mint a technika egyik alapkategóriája. Termodinamika és energodinamika fogalmi rendszere, főtételei. Elméleti és gyakorlati körfolyamatok. A matematikai modell. Globális és lokális mérleg. Jellegzetes energetikai folyamatok. Energiaigények, energiafogyasztók. Energetikai hatásfok. Energiaprognózis. Megújuló és nem megújuló energiák és alkalmazásuk. Energialánc. Közlekedési rendszerek energetikája. Fűtés, hűtés energetikai értékelése. Erőművek. Energiapolitika.

Információtechnika, információs rendszerek: az információáramlás és feldolgozás modelljei. Természetes és technikai információs rendszer elemei. A technikai információs rendszer integrált elemei. Tápegységek. Egyenirányítók. Szűrő áramkörök. Erősítők. Rezgéskeltők. Modulációs elvek. Digitális alapáramkörök. Rádió- és televízióadás és -vétel elve. Színes televíziós rendszerek. Vezérlés és szabályozástechnika elemei az irányítástechnikában. Műszerek és jellemző paramétereiknek ismertetése, alapmérések. Egyszerű áramkörök építése. Diódák karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Tranzisztor karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Differenciáló és integráló négypólusok. Logikai áramkörök összeállítása félvezető elemekből. Robotika. Egyszerű kibernetikai modellek. Modern technikai rendszerek és működésük (vezetékes és mobil telefonhálózatok, űrtávközlés, GPS, intelligens eszközök).

Digitális technika: digitális technika alapjai. Matematikai logika alapjai. Alapvető logikai áramkörök; megvalósításuk hagyományos áramköri elemekkel, illetve integrált áramkörökben. Egyszerű digitális kapcsolások. Analóg-digitális átalakítók jellemzői, alkalmazásuk. Memóriák elvi működése, főbb jellemzőik, csoportosításuk, szervezése. A PC alapvető belső áramkörei; alapszintű programozásuk. A PC, mint digitális vezérlő rendszer felhasználási lehetőségei. Robotok programozása. Mikrovezérlők. 3D nyomtatás. Neurális hálózatok, mesterséges intelligencia alapjai.

Intelligens épülettechnikai rendszerek: az építkezés rövid története. Épülettervezés a funkciók, valamint gazdaságossági és ergonómiai szempontok figyelembevételével. A helyiségek és az égtájak kapcsolata. Az épületek víz-, fűtés- és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, valamint a hulladék gyűjtése és tárolása. Környezetvédelem. Anyag- és energiatudatos építészet értelmezése. Korszerű építőanyagok tulajdonságai. Hőkamera alkalmazása a hőveszteségek feltárására. Ökocentrikus építészet fogalmi rendszere: szoláris, bioszoláris, klímatudatos, zöld építészet. Passzív fűtés jellegzetességek (üvegezés, transzparens szigetelés, vízfalak, falkollektorok). Hibrid és aktív rendszerek (napterek, fázisváltós falak, légkollektorok, hőszivattyúk, kollektorok, fotovoltaikus rendszerek. „0” fűtésű rendszerek, passzív házak. Építmények belső terében elhelyezett automata rendszerek lokális és centrális irányítása. Intelligens világítás, redőnymozgatás modellezése.

Számítógéppel támogatott tervezés: egyszerű, ingyenes tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Professzionális tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Rajzolás AutoCAD programmal. Bonyolultabb konstrukciók tervezése. Tervezés közvetlenül 3D-ben. Folyamatok vezérlése. Térinformatikai alapok. Térbeli döntéstámogató rendszerek.

Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.3) mezőgazdaság és életvitel szakismereti terület: 15-26 kredit

Fogyasztóvédelem: fogyasztói magatartás és kereslet, a fogyasztó preferenciarendszere, jövedelmek- árak-optimalizálás, a piaci kereslet és a kereslet rugalmassága, a fogyasztási elmélet kiterjesztése, alkalmazása. Piaci szerkezetek, a monopólium, piacszabályozás. Termelési tényezők piaca, az erőforrások kereslete és kínálata, munkakínálat és munkapiac, tőke, kamat, befektetés, aktíva-piacok, tényezőárak, jövedelemmegoszlás. Az általános egyensúly, illetve a jóléti közgazdaságtan, általános komparatív egyensúly, társadalmi és gazdasági jólét, piaci elégtelenségek. Fogyasztók jogai. *Agrotechnika:* a mezőgazdasági termelést meghatározó biotikus és abiotikus tényezők ismerete. A talaj altípusok, kialakulásuk és eltérő művelési módok. A talajok tápanyagellátásának és öntözésének tervezése. A növényvédelem rendszere, az Európai Unió egységes előírásai. A mezőgazdasági termelés szerkezete - növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás, halászat, vadászat. A mezőgazdaság genetikai alapja, a fajok és fajták diverzitása. Állattartás. A magyar mezőgazdaság szervezeti felépítése, termesztési programok feltételrendszere. Agrár-, környezet-, ökológiai gazdálkodás. Biotechnológia alkalmazása a mezőgazdaságban. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A mezőgazdasági termelés minőségbiztosítása. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A fenntartható mezőgazdasági termesztés.

Táplálkozástan: táplálkozás élettana és biokémiája. A tápanyagok hasznosulása. Tápanyagszükséglet és energiaforgalom. Tápanyagok csoportosítása. Az élelmiszeráruk tulajdonságai és összetétele. Élelmiszer-tartósítás célja, jelentősége, elvi alapjai. Tartósított termékek. Növényi eredetű élelmiszerek: gabonafélék, malomipari termékek, tésztaipari termékek, sütőipari termékek, édesítőszerek, édesipari termékek, gyümölcs- és zöldségáruk. Állati eredetű élelmiszerek áruismerete: a húsok és húskészítmények, étkezési zsiradékok, tej és tejtermékek, tojás. Élvezeti szerek áruismerete. Egészséges táplálkozás elvei. Diéta.

Egészségtan, egészségvédelem: az egészség korszerű megközelítése. Az egészséget meghatározó egyéni és társadalmi tényezők. Az egészségfejlesztés lehetséges szinterei: munkahely, iskola, település. Az egészségfejlesztés tevékenységi körei, módszerei. Az egészségfejlesztés szerepe az életmódban. Az egészségpszichológia meghatározása, kialakulását segítő és akadályozó tényezők. Az egészség percepciója a mindennapi életben. Az egészség és a személyiség kapcsolata. A stressz inger-, válasz- és tranzakcionalista típusú megközelítése. A stresszel való megküzdés (coping). Az evészavarok és az addiktív fogyasztás - különösen a dohányzás - megelőzésének egészségpszichológiai vonatkozásai.

Háztartásgazdaságtan: a háztartás feladatai, munkaszervezés, munkaelemzés és munkamegosztás. A háztartások vagyona, vagyonvédelme, biztosítása. A pénz szerepe a háztartásban. A háztartások pénzgazdálkodása, költségvetése, háztartási napló. A jövedelmek összetétele, eredete, nyilvántartása. A kiadások fajtái, szerkezete és tervezése. Készletgazdálkodás. A beruházások fajtái, tervezése és megvalósítása. Hitelek és kölcsönök. Termelői magatartás és kínálat, vállalkozások - hatékonyság, munkamegosztás, termelés, költségek, profitmaximalizálás és kínálat.

Otthon és technika: az otthon és környezete gépeinek, eszközeinek, berendezéseinek csoportosítása, felosztása, jellemzése. A háztartás gépei, eszközei. Az épületek víz-, fűtés és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, a hulladék gyűjtése, tárolása. Környezetvédelem. A háztartásban alkalmazott eszközök, gépek, berendezések elvi felépítése, működése, biztonságos használata és szakszerű kezelése, karbantartása, az elemi hibák elhárítása, esetleges javítása. Az otthon gépesítésének ökonómiai kérdései, és ezek elemzése. A korszerű gépesítés követelményei, feltételei és lehetőségei. A konyha eszközei, berendezései, gépei. A takarítás gépei, eszközei, berendezései. A modern háztartás villamos-, gáz-, vízberendezései, eszközei. A korszerű technológiák ismerete. Lakás/ház tervezési és kivitelezési folyamata. Lakberendezés funkciója, anyagai és eszközei. Színdinamika. Formatervezés. Bútorismeret. Világítástechnika. Háztartási vegyiáruk. Házilag elvégezhető karbantartások: festés, mázolás, tapétázás, csempézés, padlóburkolás. Balesetmentes munkavégzés.

Életpálya tervezés, pályaorientáció: a tanulók ismerjék meg képességeiket és a különböző pályákat, majd ennek megfelelően döntsenek életútjukra vonatkozóan. A tananyag az adott élettér és család életformáiból, foglalkozásaiból indul ki és arra építve tágítja a látókört a számba vehető szakmák, foglalkozások felé. Emellett mindig felvillant ettől eltérő életformát, szakmai területet is. A tananyag minden évfolyamon hangsúlyt helyez a pályakorrekció lehetőségére is. A jellemző tanítási módszer a saját élményre épített ismeretszerzés a munka világában, munkaerőpiaci tájékozottság, naprakész ismeretek a továbbtanulási lehetőségeket és feltételeket illetően.
Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.4) gyakorlat, tanulmányút: 2-4 kredit
Szakmai gyakorlat, szakmai tanulmányút: ipari vertikumok és üzemek megismerése nyersanyag lelőhelyektől a feldolgozó üzemekig. Közismereti anyagtechnológiák a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a szerkezeti anyagokat gyártó iparok köréből. Korszerű gyártórendszerek (autóipar, élelmiszeripar, műszeripar, ruhaipar). Menedzsment. Termékelemzés. Piackutatás. Marketing.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A technika- és tervezés-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 10 kredit
- Technika és tervezés tanítása: a tantárgy, mint szintetizáló, interdiszciplináris tudomány. A
  - technika és tervezés tantárgy köznevelési kompetenciái, alapelvei, a tanításának elméleti ismeretei és gyakorlati tennivalói. Nemzetközi tendenciák és magyarországi gyakorlat az életmódbeli, technikai műveltség kialakításában. A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége az alkotó gondolkodásmód fejlesztésében, a mindennapok élethelyzeteinek megoldásában.
  - Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervek, óravázlatok készítése; tankönyvek, taneszközök, anyagok, szerszámok választása; óraelemzések, reflexió. Mikrotanítás. Kereszttantervek, tantárgyközi kapcsolatok jelentősége a technika és tervezés oktatásában. Munkadarab és/vagy modellválasztás szempontjai. Balesetmegelőzés módjai és eszközei. Tananyagfejlesztés.
  - A műveltségterület, a technika és tervezés tantárgy nyújtotta képességfejlesztés jelentősége a személyiségfejlesztés érdekében. A különleges bánásmódot igénylő tanulók differenciált fejlesztésének lehetőségei a technika és tervezés órákon és tanórán kívül.
  - Módszertár kialakítása a tanítási-tanulási folyamatra az általános módszereken túl különös tekintettel az életkori sajátosságoknak megfelelő játékos módszerekre, felfedezéses és kutatási stratégiákra, a problémamegoldó eljárásokra. Az alkotás folyamata. Differenciált munkaformák, projektmunka, kooperatív munka, személyre szabott oktatás. Ellenőrzés, mérés, értékelés eljárásai.
  - A szemléltetés lehetőségei a technika és tervezés tanításában. A modellezés szerepe, jelentősége, feladatai a tanórán és a tanórán kívüli foglalkozásokon. Információforrások a technika és tervezés tanításában. Multimédiás eljárások alkalmazása és lehetőségei.

- A technika és tervezés tantárgy pályaorientációs lehetőségei, feladatai, a tanulók egyéni adottságainak megfelelő pályakép.
- A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat (2 kredit). Kollaborációs tér gyakorlati használata. Az oktatástechnika aktuális innovációinak gyakorlati használata. Lehetőségek megismerése a tanár és diákok kapcsolattartására a digitális kollaborációs terek (KRÉTA DKT) segítségével. Egyéb kollaborációs terek felfedezése. Az oktatástechnikai innovációk folyamatos nyomon követése a hazai oktatási struktúrában, illetve nemzetközi viszonylatban. Oktatási folyamatok segítésében a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetséges változatai és ezek módjai.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat:* 2 kredit.

VIII. Művészet tanulási terület

1. Ének-zene tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ének-zene tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Classroom Music Teacher

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ének-zene tantárgy tanítására, karvezetői felkészültség alapján az iskolai kórusmunka vezetésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. Az ének-zene tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismereteit és kompetenciáit az 5-12. évfolyamos korosztály zenei nevelésének, személyiségfejlesztésének szolgálatába tudja állítani.
- Tisztában van az ének-zene tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri az ének-zene tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a szakmai fogalomrendszerük fejlesztésében játszott szerepét.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik azokról a zenepedagógiai módszerekről, melyekkel a tanulók személyiségét az életkori sajátosságok figyelembevételével fejleszteni tudja.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a zenei tehetséggondozás módszereiről.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének módszereit.
- Ismeretekkel rendelkezik az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Összefüggéseiben értelmezi, hogy az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is.

b) képességei

- Képes az ének-zene tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a zenei tehetség felismerésére és gondozására.
- Képes arra, hogy a tanulók alkotó és önkifejező tevékenységét irányítsa és a tananyaghoz kapcsolódóan teret adjon a kreatív alkotó tevékenységnek.
- Képes európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző és interpretáló, nyitott, kreatív ember nevelésére.
- A gyermek személyiségfejlődésében képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes az ének-zene tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Értékalapú, aktív befogadásra, alkotó- és önkifejező tevékenységre nevel.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Elkötelezett a tanulócsoportok differenciált kezelésében, a felzárkóztatás és tehetséggondozás mellett, érzékeny a tanulók egyéni problémáira.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Tudatában van annak, hogy a magyar népzene és népi kultúra értékeinek ismerete fontos szerepet tölt be nemzeti örökségünk és identitásunk ápolásában.
- Elkötelezett a nemzeti zenei értékek iránt.
- Törekszik az egyéni és csoportos zeneitehetség-gondozás feltételeinek biztosítására.
- Törekszik arra a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlatra, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.
- Törekszik a zenepedagógiai elvek - a Kodály-koncepció, továbbá más zenepedagógiai irányzatok - területén a hagyományőrzés, a modernizáció és adaptáció megvalósítására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani számukra.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza az együttzenélés formáit, amelyek közösségformáló tevékenységeivel a szocializációs folyamatokat erősítik és toleranciára nevelnek.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a zene és zeneoktatás csapatépítő erejét, hatását a csoport és csoportfejlődés lehetőségeit.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a legújabb kooperatív tanuláson alapuló módszereket az ének-zene oktatás területén, valamint az interdiszciplináris nevelés lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Iskolai kórusvezetőként közreműködik a kórustagok közösség iránti elkötelezettségének kialakításában, ugyanakkor a felelős, aktív, egyéni szerepvállalásra nevel.
- A csoportos, gyakorlati jellegű órák szervezésével a társas zenélésen keresztül a rugalmasságot, empátiát és alkalmazkodó képességet, illetve a társas tevékenyég és tanulás képességét fejleszti.
- Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Elkötelezett a közös zenei tevékenység hatékony fejlesztő ereje, a közösségépítés egyénre gyakorolt pozitív hatása, valamint a közösségen belül egymás elfogadásának fontossága mellett.
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes zenei értékek iránt, tisztában van ezek felelősségteljes közvetítésével, szerepével a tanulók személyiségfejlődésében.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.
- Felismeri, hogy a kodályi filozófia lényege a közösségben éneklés, ezért bíztatja tanulóit az iskolai kórusban történő éneklésre, a csoportos zenélésben való aktív részvételre.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ének-zenei nevelés társadalomban betöltött szerepét, az ének-zene tantárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.
- Ismeri az ének-zenei nevelés elméleti és gyakorlati alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel.
- Ismeri a zenepedagógia legújabb kutatási eredményeit, szakirodalmát, a különféle zenei nevelési irányzatokat, fontosabb tanári kézikönyveket, segédanyagokat és oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri az ének-zene szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

- Ismeri az ének-zene tantárgy tantervi és érettségi vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.
- Felkészült az infokommunikációs társadalomban elérhető gazdag média-tartalmakat a tanulók számára közvetíteni, illetve a tanulók iskolán kívül szerzett ismereteit az órák során felhasználni.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és elektronikus információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb zenei nevelési módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Zenetörténeti, zeneelméleti tudása és kulturális műveltsége révén a zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódóan az értő befogadást és a mérlegelő gondolkodást fejleszti.
- Szakmódszertani tudásának alapja a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlat, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.
- Ismeri a kóruséneklés, illetve a szólóéneklés alapjául szolgáló énektechnikát, gyakorlatban megismerte az énekkari és szólóénekes irodalom legjelentősebb műveinek egy részét.

b) képességei

- Képes elméleti és gyakorlati ismereteinek átadására, mind az iskolai munkában, mind a zeneoktatás egyéb területein.
- Zenei, zenepedagógiai témákban képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a zenei nevelési és az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások ének-zene szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes az ének-zene szaktárgyi, szakmódszertani, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára az ének-zene órákon, illetve az azokra való készülés során.
- Képes az ének-zene tantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző színtereken.
- Képes az ének-zene órák során fejlesztett kompetenciák más tanulási területeken (így a matematika, az idegen nyelv) is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására.
- Ének-zene szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Képes tanulóit felkészíteni emelt szintű érettségi vizsgára.
- Képes teret adni az önkifejezés, önállóság és kreativitás kibontakozásának és az empátia kialakításának.
- Képes a művészi gondolatok és a gyermeket körülvevő hétköznapi világ közötti kapcsolatok meglátására, az eltérő látásmódok megértésére és elfogadására.
- Képes az iskolai tevékenységhez kapcsolódó egyéni és csoportos próbafolyamatok időbeli megtervezésére, a próbák szakszerű, hatékony irányítására, a gyakorlási metódusok kialakítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók zenei tudásának és zenetanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy kiemelt szerepet juttasson az ének-zeneoktatásban az éneklésnek, kóruséneklésnek.
- Törekszik az aktív együttműködésre az ének-zene tanárok, valamint más szaktárgyak tanáraival.

- Tudatosan él a zenei nevelés transzferhatásainak kihasználási lehetőségeivel.
- Nyitott a zenei megismerés, illetve a zenei tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók zenei megismerési és zenei alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Speciális zenetörténeti, zeneelméleti, népzenei, zeneirodalmi ismeretei, vokális és hangszeres tapasztalatai alapján alkalmas arra, hogy segítse a tanulók zenei emlékezetének, koncentrációjának, fantáziájának fejlesztését, továbbá a tájékozódását a zeneművekben.
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv szabályozó szerepét, tartalmát, belső összefüggésrendszerét, illetve a művészetek tanulási terület cél- és feladatrendszerét.
- Ismeri az ének-zene kerettanterv felépítését és tartalmát.
- Ismeri a tananyagkiválasztás és a rendszerezés szakmódszertani, pedagógiai-pszichológiai szempontjait.
- Ismeri a hatályos jogszabályok alapján íródott általános iskolai és középiskolai ének-zene tankönyveket.
- Ismeri a helyi tanterv, tanmenet, óravázlat készítésének folyamatát.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a pedagógus előmeneteli rendszernek a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatos előírásait.
b) képességei
- Képes ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zenepedagógia elméletének, gyakorlatának szolgálatába állítani, és alkalmas a zenei nevelés transzferhatásainak megalapozására.
- Képes a zenei nevelést tevékenység-központú módszer alapján megvalósítani.
- Képes az új kommunikációs-információs technológiákat osztálytermi munkájában is hatékonyan alkalmazni, e technikákban rejlő lehetőségeket tanítási céljainak, a tananyag megértésének, a képességek fejlesztésének szolgálatába állítani.
- Képes tanítási programok, tanítási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- Képes intézménye helyi tantervének az ének-zene tantárgyat érintő részét kidolgozni, valamint tanmenetet és óravázlatot készíteni.
- Karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére, az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, a közösségi tudat erősítésére.
- Képes iskolája zenei életének megszervezésére, arculatának alakítására, az iskolán kívüli kulturális értékek megismertetésére, közvetítésére.
c) attitűdje
- Zenei előadói kvalitásai alapján képes zenei élményt nyújtani, értéket közvetíteni, a tanulók zenei ízlését alakítani. Fontosnak tartja az ének-zene órákra és az iskolai kóruspróbákra való alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes zenei tudás, zenei képességek, szociális felkészültség).
- Elkötelezett a különböző iskolatípusok pedagógiai folyamatainak megvalósítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.

- Rendelkezik az ének-zene órákon alkalmazandó tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és non-formális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- Rendelkezik különböző motivációs-elméletek alapvető ismereteivel, alkalmazza a tanulási motiváció felismerési és fejlesztési metódusait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és informális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamat során a zenei nevelés három fő készségterületét - zenei befogadás, interpretáció, alkotás - integrálni.
- Képes differenciáltan viszonyulni az eltérő adottságú tanulókhoz.
- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.
- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az eredményes és hatékony tanulást segítő környezet megszervezésére, kialakítására.
- Képes az ének-zene tanulás során a folyamatos érdeklődés figyelem, motiváció fenntartására.
- Jelentőséget tulajdonít az ének-zene tanulása-tanítása során a tevékenységközpontú az élményszerű megértésnek. Felismeri az ének-zene tárgy fogalmaival kapcsolatos összefüggések megértési nehézségeit, képes azonosítani és kezelni a tanított korosztály tanulási nehézségeit.
- Az ének-zene tantárgy célrendszerének megfelelően alkalmazza az információ- és kommunikáció-technológiai innovációkat, képes egyensúlyt teremteni a hagyományos és digitális eszközök alkalmazása között.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos attitűdök kialakítására.
- A tanulási folyamat kiegészítésére felhasználja az iskolán kívüli kulturális eseményeket: hangverseny, opera, színház, balett, táncház lehetőségeit.
- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az ének-zene órákon.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására az ének-zene órákon.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az ének-zene órákon alkalmazandó értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van azokkal az alapvető értékelési szabályokkal, összefüggésekkel, melyeket az ének-zene órákon alkalmaz.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Képes a céljainak megfelelő értékelés eszközök megválasztására, illetve önálló eszközök elkészítésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Képes az ének-zene tanítása során alkalmazott helyi, országos és nemzetközi mérési eredmények értelmezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg az ének-zene tanár szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Reálisan méri fel az értékelés és ellenőrzés célrendszerét saját tárgyának tükrében. Törekszik a tanulók motiváló erejű, pozitív értékelésére, amely további inspirációt ad részükre az ének-zene tantárgy tanulásában.
- Értékelését objektív szempontok mentén teszi kiszámíthatóvá, értelmezhetővé az oktatásban résztvevők számára is. Minősítési rendszerét következetesség jellemzi.
- Értékelési rendszerének alapját a tanulók egyéni képességei, valamint az ének-zene tárgy célrendszerének viszonyítása és összehangolása adja.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a zenepedagógiai munkáját segítő zenei, kulturális, zenepedagógiai intézményekkel, zenei szakemberekkel való együttműködés módjairól.
- Tájékozott a zenei neveléshez és az ének-zene tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről, intézményrendszerről.
- Ismeri az ének-zene pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a zenepedagógus továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről, a zenei munkaképesség-gondozásról.
- Tájékozott a tanórán kívüli zenei tevékenységek - mint a koncertpedagógia, az iskolai néptáncoktatás, népdalkörök, könnyűzenei formációk, kamaraegyüttesek - iskolai keretek közti és azon túli szerveződései vonatkozásában, a köznevelés és a kultúrát közvetítő intézmények, szervezetek együttműködési módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az asszertív kommunikációnak az oktatásban, valamint a kapcsolattartásban történő alkalmazásának lehetőségeit.
- Tisztában van az alapvető retorikai fogalmakkal, s azok alkalmazási lehetőségeivel, a hatékony és sikeres közlés érdekében.

b) képességei

- Szakmai, valamint általános műveltsége révén képes felhívni a tanulók figyelmét az ének-zene és más tárgyak kapcsolatára, képes az ismeretek integrált alkalmazására.

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, az ének-zene tanárokkal, zenepedagógusokkal, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a zenepedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes együttműködni a helyi, regionális, illetve országos szakmai intézményekkel, fórumokkal, alkotó műhelyekkel, kapcsolatot tud teremteni más művészeti ágak képviselőivel.

c) attitűdje

- Kész részt vállalni az ének-zenével, zenei neveléssel kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész együttműködni az ének-zene tantárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Zenei műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szakmódszertani megújulásra.
- Figyelemmel kíséri saját ének-zene tanári tevékenységének másokra gyakorolt hatását, és reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Ambicionálja a zenei tevekénységek szélesebb iskolai, közösségi körben történő megismertetését.
- Képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, ugyanakkor segítő, érzelmi, lelkületi kommunikációra.
- Segítséget nyújt, aktívan közreműködik különböző kulturális programok szervezésében, lebonyolításában.
- Nyitott a zenepedagógiai tevékenységre vonatkozójavaslatokra.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Önállósággal rendelkezik az ének-zene tanítás speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Megfelelő ismeretekkel bír a zenei nevelés erkölcsi, testi, lelki fejlesztő hatását illetően.

b) képességei

- Képes az ének-zene tanításával/tanulásirányításával kapcsolatos szakmai kérdések átgondolására és a vonatkozó forrásokra alapuló, megfelelő válaszok kidolgozására.
- Képes fogékonnyá tenni a zene befogadására, az adekvát befogadói attitűd kialakítására.
- Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján a megfelelő válaszok kidolgozására.

c) attitűdje

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködések kialakításában.
- Figyelemmel kíséri a teljes zenei élet eseményeit, a zenei hangzóanyag-, kotta- és könyvkiadást, az írásos és online zenei publikációkat.
- Felelősen képviseli a magyar zenei nevelés évszázados hagyományainak, értékeinek közvetítését és megvédését.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájának képviselőivel.
- Törekszik iskolai tevékenységébe az adott közösség minél szélesebb körét bevonni, a közösségnevelésben aktív szerepet vállalni.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94-106 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
a) Szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 88-94 kredit
- zeneelméleti ismeretek,
- zenetörténeti és zeneirodalmi ismeretek,
- népzenei ismeretek,
- szolfézs,
- kórusvezetési gyakorlati és elméleti ismeretek,
- énekkari gyakorlat,
- zongora, illetve hangszerjáték,
- magánének.

b) Egyéb speciális szakmai ismeretek: 6-12 kredit
- Zenei informatika, transzponálás-partitúraolvasás, populáris zene, néptánc, népi játékok, zeneesztétika, kamarazene, kamaraének, zenekari gyakorlat, hangegészségtan-beszédművelés, rendezvényszervezés, kutatásmódszertan.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *Az ének-zene tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója; az ének-zenei nevelés és oktatás módszerei: a daltanítás, a dallami, ritmikai, zeneelméleti és zenetörténeti, valamint népzenei ismeretek tanítása; a zenei készségfejlesztés módszerei: éneklési, dallami, ritmikai, írás és olvasási, improvizációs készségfejlesztés; a zenei alkotóképesség fejlesztése; többszólamúság; zenei befogadókészség fejlesztése; zenei képességfejlesztés.
  - Különböző zenepedagógiai irányzatok és módszerek.
  - Az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok (nemzeti köznevelési törvény, Nemzeti alaptanterv, kerettanterv, érettségi követelmények, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat).
  - Anyagismeret, tankönyvelemzés.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.

- *Oktatástechnológiai innovációk beépítése. Kollaborációs terek kialakítása* 2 kredit.

2. Népzene- és népikultúra-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles népzene- és népikultúra-tanár (megjelölve a népi hangszert)
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Folk Music and Folk Culture
Választható népi hangszerek: hegedű, brácsa, nagybőgő-ütőgardon, citera, tambura, koboz, tekerő, furulya, klarinét-tárogató, duda, cimbalom, harmonika, továbbá népi ének.

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja - meglévő népi hangszer- vagy népi énektudásra alapozva - az iskolai nevelés-oktatás szakaszában, az alapfokú művészetoktatásban a választott népi hangszer vagy népi ének tantárgy tanítására, továbbá népzenei és néprajzi ismeretek tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik elláthatják a népzenei együttesek vezetését, néptánccsoportok hangszeres kíséretét is. Felkészültek a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás*)*: a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A népzene- és népikultúra-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Tisztában van a zenei nevelésnek a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével és lehetőségeivel.
- Összefüggéseiben értelmezi, hogy a zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is.
- Tisztában van a pedagógiai folyamatok, valamint a tanulók értékelésének és ezek elemző értelmezésének a tanulók személyiségfejlődésében betöltött jelentőségével.
- Beható ismeretekkel rendelkezik azokról a zenepedagógiai módszerekről, melyekkel a tanulók személyiségét az életkori sajátosságok figyelembevételével fejleszteni tudja.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a zenei tehetséggondozás módszereiről.
- Ismeri a népi kultúra tárgykörébe tartozó tantárgyak által közvetített fogalmakat, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
b) képességei
- Képes európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt interpretáló, nyitott, kreatív ember nevelésére.
- Magas szintű elméleti és gyakorlati felkészültsége által alkalmas arra, hogy a gyerekek alkotó és önkifejező tevékenységét irányítsa és a tananyaghoz kapcsolódóan teret adjon a kreatív alkotó tevékenységnek.

- Képes a zenei nevelésben rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket alkalmazni.
- Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes a zenei tehetség felismerésére és gondozására.
- Képes a különböző zenei adottságokkal, képességekkel rendelkező tanulókat felismerni, a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, hatékonyan fejleszteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti zenei értékek iránt.
- Törekszik arra a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlatra, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.
- Értékalapú, aktív befogadásra, alkotó- és önkifejező tevékenységre nevel.
- Elkötelezett a tanulócsoportok differenciált szervezése iránt, érzékeny a tanulók egyéni problémáira.
- Elkötelezett a tanulók testi-lelki fejlődésének elősegítésében.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri és alkalmazza azokat a rugalmasságot, empátiát és alkalmazkodóképességet, illetve a társas tevékenységet és tanulási képességet fejlesztő módszereket, melyek a kamarazenélés, a népi játékok, népszokások gyakorlásának folyamán lehetőséget adnak az adott csoport szocializációs szintjének növelésére.
- Ismeri és alkalmazza a népi és dramatikus játékokban rejlő közösségformáló erőt, amely természetes módon, belső fejlődés által működteti a szocializációs folyamatokat.
- Ismeri a zene és zeneoktatás közösségépítő erejét, hatását a csoport és csoportfejlődés lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a csoportos, gyakorlati jellegű órák szervezésével, a társas zenélésen keresztül a rugalmasságot, empátiát és alkalmazkodó képességet, illetve a társas tevékenyég és tanulás képességét komplex módon fejleszteni.
- Közreműködik a kamarazenei közösségekben való kooperáció kialakításában, egészséges működésének fejlesztésében, ugyanakkor a felelős, aktív, egyéni szerepvállalásra is nevel.
- Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő módszereket.
- Képes a tanulócsoportokat a helyi, nemzeti és egyetemes értékek elfogadására nevelni.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulócsoportokat.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes zenei értékek iránt, tisztában van ezek felelősségteljes közvetítésével, szerepével a tanulók szociális fejlődésében.

- Elkötelezett a közös zenei tevékenység hatékony fejlesztő ereje, a közösségépítés egyénre gyakorolt pozitív hatása, valamint a közösségen belül egymás elfogadásának fontossága mellett.
- Törekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulókat bevonni a csoportos zenei tevékenységekbe.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Törekszik úgy nevelni tanítványait, hogy azok mások véleményét, értékeit is tiszteljék.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Magas szinten ismeri a néprajztudomány és a népzenetudomány legújabb kutatási eredményeit, szakirodalmát, a különféle kézikönyveket, kiadványokat.
- Magas szintű ismeretekkel rendelkezik a zenepedagógia legújabb kutatási eredményeiről, szakirodalmáról, behatóan ismeri a különféle zenei nevelési irányzatokat, a fontosabb tanári kézikönyveket, segédanyagokat és oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a tanítás-tanulás során felhasználható nyomtatott és elektronikus információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb zenei nevelési módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Ismeri a kollaborációs tér kialakításának lehetőségeit.
b) képességei
- Képes elméleti és gyakorlati ismereteit önállóan gyarapítani.
- Képes új szakmódszertani eljárásokalkalmazására, valamint a megismert eszközök saját pedagógiai gyakorlatban való alkalmazására.
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára a népzenei és néprajzi órákon, illetve az azokra való készülés során.
- Képes az iskolai tevékenységhez kapcsolódó egyéni és csoportos próbafolyamatok időbeli megtervezésére, a próbák szakszerű, hatékony irányítására, a gyakorlási metódusok kialakítására.
- Képes a művészi gondolatok és a gyermeket körülvevő hétköznapi világ közötti kapcsolatok meglátására, az eltérő látásmódok megértésére és elfogadására.
- Képes a népi kultúra körébe tartozó tantárgyak speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes kollaborációs térhasználatára.
c) attitűdje
- Tudását folyamatosan fejleszti a néprajztudomány, a népzenetudomány, valamint a zenepedagógia területén.
- Hangszeres előadói tudását folyamatosan fejleszti.
- Nyitott a népzenei tevékenységgel kapcsolatos kérdések elméleti háttérének mélyebb megismerésére.
- Tudatosan él a zenei nevelés transzferhatásának lehetőségeivel.
- Nyitott a zenei megismerés, illetve a zenei tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók zenei megismerési és zenei alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Magas szinten ismeri az alapfokú művészetoktatást szabályozó dokumentumok szerepét, tartalmát, belső összefüggésrendszerét.

- Beható ismeretekkel rendelkezik a pedagógus saját hatáskörébe tartozó szabályozó dokumentumok elkészítésének szerepéről, módjáról.
- Ismeri a pedagógus előmeneteli rendszernek a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatos előírásait.

b) képességei

- Képes tanítási programok, tanítási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- Tevékenysége során képes az új info-kommunikációs eszközöket osztálytermi és tantermen kívüli munkájában is hatékonyan alkalmazni, továbbá az eszközökben rejlő lehetőségeket a tanítási célok szolgálatába állítani.
- Képes népzenei, néprajzi, valamint zenepedagógiai témákban szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje

- Szorgalmazza a pedagógus saját hatáskörébe tartozó szabályozó dokumentumok folyamatos korszerűsítését.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes zenei tudás, zenei képességek, szociális felkészültség).
- Felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Felkészült a mindennapi munkája során előforduló pedagógiai folyamatok megtervezésére.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Rendelkezik a népzenei és néprajz órákon alkalmazandó tanulóközpontú tanulási környezet feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Rendelkezik különböző motivációs-elméletek alapvető ismereteivel, alkalmazza a tanulási motiváció felismerési és fejlesztési metódusait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását.
- Ismeri a népzenei és néprajzi tantárgyak tanítása-tanulása során elsajátított készségek és képességek transzferhatásait.
- Ismeri a népzenei, illetve néprajzi nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és non-formális lehetőségeit, színtereit. Megfelelő tudással, valamint szervezési készségekkel rendelkezik ezek lebonyolításához.
- Tájékozott a népzene és néprajz tanulás-tanítás nevelési-oktatási stratégiáiban, rendelkezik a differenciálás lehetőségeivel.
- Ismeri és alkalmazza a népzenei és néprajzi tantárgyak tanításának adaptív tanulásszervezési lehetőségeit, jelentőséget tulajdonít az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésnek.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamat kiegészítésére felhasználni az iskolán kívüli kulturális rendezvényeket (táncházak, népzenei fesztiválok, hangversenyek, alkotó- és népzenetáborok, múzeumpedagógiai foglalkozások, események).
- Képes a tanári kompetenciáit a nemzeti kultúra nagy múltú értékeinek átadására, a nemzeti identitás kialakítására és megőrzésére fordítani.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére az alapfokú művészetoktatásban.
- Képes a hagyományos és az info-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására a népzenei és néprajzi órákon.
- Képes az egész életen át tartó tanulás megalapozására.

- Jelentőséget tulajdonít a népzene és néprajz tanulása-tanítása során az élményszerűségnek.
- Felismeri a népzene és néprajz fogalmaival kapcsolatos összefüggések megértési nehézségeit, képes azonosítani és kezelni a tanulók tanulási nehézségeit.
- A népzenei tantárgyak célrendszereinek megfelelően alkalmazza az információs és kommunikációs technológiai innovációkat.
- Képes a lokális hagyományok ismeretének erősítésére.
- Képes a hazai nemzetiségek kultúrájának átadására, öntudatának ápolására.

c) attitűdje

- A tanulási folyamat kiegészítésére felhasználja az iskolán kívüli kulturális eseményeket is.
- Elkötelezett amellett, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Törekszik a növendékekkel való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos attitűdök kialakítására.
- Elkötelezett a népzene és a népi kultúra értékeinek avatott közvetítésében, a gyerekek zenei ízlésének formálásában.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit és eredményeit.
- Szakszerű tudása van a népzenei, néprajzi órákon alkalmazandó értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van azokkal az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel, melyeket a népzenei, néprajzi órákon alkalmaz.
- Ismeri a népzene és néprajz tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Képes a népzene és néprajz tanítása során alkalmazott hazai és nemzetközi eredmények értelmezésére.
- Képes a népzenei és néprajzi órák céljainak megfelelően önálló értékelési-ellenőrzési rendszer kialakítására.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Képes a tanulók személyre szabott értékelésére.
- Képes a versengéssel kapcsolatos etikus magatartásformák kialakítására, a különböző magatartásmódok kezelésére.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Törekszik a tanulók motiváló erejű, pozitív értékelésére, amely további inspirációt ad részükre a népzenei és néprajzi tantárgyak tanulásában.
- Az értékelését objektív szempontok mentén alakítja ki, minősítési rendszerét következetesség jellemzi.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes felhívni a tanulók figyelmét a különböző tárgyak és tudományterületek kapcsolatára, valamint képes az ismeretek integrált alkalmazására.
- Képes együttműködni a helyi, regionális, illetve országos szakmai intézményekkel, fórumokkal, alkotóműhelyekkel, kapcsolatot tud teremteni más művészeti ágak képviselőivel.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Segítséget nyújt, aktívan közreműködik különböző kulturális programok szervezésében, lebonyolításában.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Elkötelezett a helyi, regionális, illetve országos szakmai intézményekkel, fórumokkal, alkotóműhelyekkel történő szakmai együttműködésben.
- Segítséget nyújt, aktívan közreműködik különböző kulturális programok szervezésében, lebonyolításában.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Tudatában van a népi kultúra erkölcsi, nevelő hatásának.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Képes fogékonnyá tenni a népzenei ismeretek, népi kultúra értékeinek befogadására, az adekvát befogadói attitűd kialakítására.
- Felelősen gondolkodik a hazai nemzetiségek kultúrájának ápolásáról.
- Képes a lokális hagyományok ismeretének erősítésére.
- Törekszik a nemzeti értékek, hagyományok átadására.
- Elkötelezett a szakmai fejlődésben, törekszik a folyamatos önművelésre, igényességre.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv, valamint az alapfokú művészetoktatás alapprogramja szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz megadott témakörök ismereteit.

A népzenei, népi kultúra szakmai ismeretekből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának követelményeihez kapcsolódó ismeretekből kell teljesíteni.

a) Népzenei ismeretek a szakmai törzsanyagban: 83-94 kredit

- népzeneelméleti ismeretek;
- népzenetörténeti ismeretek;
- népi hangszer, népi ének;
- népi kamarazene, népi kamaraének;

- repertoárismeret;
- gyűjtési és lejegyzési gyakorlat;
- harmonizálási gyakorlat;
- Magyarországon élő nemzetiségiek népzenéje.

b) Népi kultúra ismeretek a szakmai törzsanyagban: legalább 5 kredit
- néprajzi ismeretek;
- néphagyományok;
- népi játékok;
- néptáncelméleti és -gyakorlati ismeretek;
- egyéb speciális szakmai ismeretek (táncház, népdalkörvezetés, népzene a műzenében, rendezvényszervezés, akusztika, kutatásmódszertan, művelődéstörténet).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos, illetve művészeti ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. évfolyamain, illetve az alapfokú művészetoktatás területén képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A népzene- és népikultúra-tanári szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - az egyéni és csoportos népi hangszer-, népi énekoktatás módszertana;
  - a népi kultúra tanításának módszertana;
  - az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok (nemzeti köznevelési törvény, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat és óraterv) ismerete;
  - anyagismeret, forrásismeret, tankönyvelemzés.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *Oktatástechnológiai innovációk beépítése. Kollaborációs terek kialakítása:* 2 kredit.

3. Mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Film and Media Education

2. A képzési idő 10 félév

3. A képzés célja: alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a mozgóképkultúra- és médiaismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére alkalmas tanárok képzése és felkészítése a tanulmányok doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, annak a tanulók fogalomrendszerének kialakulásában játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van tantárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei
- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók fejlesztéséhez szükséges módszerek megválasztására és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat azonosítani, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.

c) attitűdje
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, mindenkiben meglátja az értékeket, szeretettel viszonyul minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra főbb értékeit. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, esélyteremtési lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. A fenntartható fejlődéssel, a tudatos médiafogyasztással, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismereteket ad át.

b) képességei
- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- A szaktárgyi oktatás keretében és a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes figyelembe venni a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét befolyásoló társadalmi-kulturális jelenségeket.
- Képes esélyteremtő légkör megteremtésére az iskolában és az osztályteremben.

c) attitűdje
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes emberi értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében érvényesíti az inklúzió szemléletét.
- Döntéseiben képes szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik minél több ismeretet szerezni a tanulók nézetrendszeréről.
- Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a tantárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat.
- Ismeri a tudatos és kreatív-alkotó médiahasználathoz, mozgóképkészítéshez szükséges eszközök működési elvét.

b) képességei
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások tantárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a tantárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a tantárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes tudatos és kreatív médiahasználatra.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan, alkotó módon a képességfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg tantárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni tantárgya, valamint más tantárgyak tanáraival, különösen a tantárgyakhoz kapcsolódó médiatartalmak előállításában.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tantárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat - ideértve a kortárs populáris kultúra termékeit is - elemezni, a konkrét céljainak megfelelően használni.

c) attitűdje

- A tervezés során együttműködik a munkatársaival és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.
- Képes hagyományos és az infokommunikációs technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes a tantárgyban rejlő kreatív együttműködési kompetenciák fejlesztéséhez szükséges munkaszervezésre, a személyre szabott tanulást segítő módszerek alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tantantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, a személyre szabott értékelés szempontjait.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelésben, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- A szakmáját és a tantárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

b) képességei
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Törekszik az együttműködésre, az egyenrangú szakmai kooperációra, a szakmai etika szabályainak betartására és betartatására.

c) attitűdje
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületi (szaktudományos) és szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 98-101 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

Szakmai alapozó ismeretek: 10-14 kredit
Interdiszciplináris ismeretek a szociálpszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia és a kommunikáció témaköreiben, valamint a politológia, az etika és a filozófia metszéspontján.

A szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 76-87 kredit

a) a mozgóképkultúra területén
- A mozgóképi szövegalkotó kódok és jelrendszerek ismerete.
- A főbb filmelméleti megközelítések azonosítása, a filmelmélet által kidolgozott értelmező módszerek kreatív és adekvát alkalmazása. A filmhez kapcsolódó legfontosabb esztétikai, elbeszéléselméleti kérdések és problémák ismerete.
- A filmes műfajok sajátosságai. Dokumentum- és játékfilmek, animációs filmek elemzése.
- Az egyetemes mozgóképkultúra főbb korszakainak, tendenciáinak ismerete (esztétikai sajátosságok, meghatározó tendenciák; a történeti, technikatörténeti és társadalmi kontextus).
- A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai.
- Kultúra és tömegkultúra: a filmkultúra tágabb beágyazottsága, interkulturális viszonyrendszerei. A művészi, szerzői, illetve a tömeg- vagy populáris film elkülönítése; a film társadalmi és politikai relevanciája.
- A kortárs mozgóképkultúra jelenségei: a felhasználók megosztott tartalmai a közösségi oldalakon, a filmsorozatok új formái, játékok.
- Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.

b) a kommunikáció és a médiaismeret területén

A kommunikáció formái, eszközei, kódjai, modelljei; a tömegkommunikáció elméletei; hálózati kommunikáció. A kommunikációs jelenségek szakszerű értelmezése, felismerése.
- Az információ- és médiatudatosság kialakítása, a tudatos médiafogyasztás elsajátítása.
- A média társadalmi szerepe, működésmódja. a nyilvánosság története, a mediatizált nyilvánosság jellemzői.
- A források hitelességével és a hitelesség megállapításával kapcsolatos forráskritikai eljárások. A saját, illetve a közönség médiafogyasztási szokásainak tanulmányozása. A média-túlhasználat, online játékfüggőség, like-függőség megelőzése, felismerése.
- A társadalmi kommunikáció értelmezési kereteinek ismerete, a társadalmi kommunikáció színtereinek sajátos szerveződési logikája és szimbolikus mechanizmusai.
- A médiareprezentáció és a valóság közötti különbségek ismerete, a valóságfogalom online médiakörnyezetben való relativizálódásának értelmezése. A média funkciói, a médiában rejlő befolyásolási lehetőségek ismerete, a közlői szándék felismerésének képessége, a sztereotípiák azonosítása az ábrázolásban és a társadalmi kommunikációban.
- A média értékközvetítő, értékteremtő funkciójának felismerése, a média a közgondolkodásra, közvéleményre és közízlésre gyakorolt hatásának értelmezése. Tájékozottság a médiaműfajokban, a nem lineáris szövegformák befogadásának és elemzésének képessége, jártasság az intertextualitás sajátosságainak elemzésében. A médiahatással kapcsolatos elméletek ismerete, ezek korlátainak tudatosítása.
- A médiajog és a médiaetika alapvető fogalmainak ismerete (médiaerőszak, online zaklatás, gyűlöletbeszéd, személyiséglopás, a fiatalkorúak védelme, személyiségi jogok, a személyi szféra védelme). A kommunikáció és tartalommegosztás legalapvetőbb etikai, erkölcsi szabályainak ismerete, alkalmazása.

Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának célja, tartalma, módszerei, színterei, eszközei, munkaformái az oktatásban.
  - A mozgókép- és médiaismeret szakterületén alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő eszközök ismerete. A tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, saját segédanyagok készítése.
  - Mikrotanítási tervezetek és foglalkozási tervek írásának gyakorlása. A tananyagtervezés, valamint a tanulási folyamat szervezésének, irányításának módozatai, a pedagógiai értékelés módszerei és eszközei, a tanulócsoportok közösséggé alakításának lehetőségei.
  - Az iskola és a tanulók sajátosságaihoz, elvárásaihoz igazodó oktatási projektek tervezése és kivitelezése. A tantárgyi sajátosságok lehetőségeit kihasználó kreatív módszerek és eszközök ismerete, alkalmazása, amelyek segítségével fejleszthető a tanulók ítélőképessége, ízlése, érzelmi intelligenciája, együttműködése, önkifejezése, továbbá fejleszthető az iskolai nyilvánosság.

- Mozgóképek és más médiatartalmak tervezése, előállítása, a tervezés, szervezés, kivitelezés és az utómunka folyamatainak, módszereinek, eszközeinek, színtereinek ismerete offline és online formában, integrált tantárgyi tartalmakkal.
- A mozgókép és a média tanulmányozásának stratégiái és módszerei, a tantárgy tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai.
- A magyar és egyetemes filmörökségben rejlő megismerési lehetőségek felhasználása az oktatásban.
- A médiaeszközök tudatos használatát szolgáló módszerek ismerete, a tudatosság alakítását szolgáló módszerek elsajátítása és alkalmazása.
- A médiában rejlő pedagógiai lehetőségek felismerése, megfelelő felkészültség megszerzése a tömegkommunikáció sajátosságainak megismeréséhez.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat:* 2 kredit.

A digitális kollaborációs tér, illetve az oktatástechnikai újdonságok használata a mozgókép és média oktatásában, a mesterséges intelligencia kommunikációs vonatkozásai, a mesterséges intelligencia szerepe a nyilvánosságban.

4. Vizuáliskultúra-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles vizuáliskultúra-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Visual Arts

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a vizuális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A vizuáliskultúra-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a személyiségfejlesztés alapvető elméleteit, stratégiáit. Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretekkel rendelkezik a személyiség összetevőiről, fejlődéséről, a vizuális művészet személyiségfejlesztő hatásairól.
- Ismeri a vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődését, ami alapján az “alkotva befogadás” tantárgypedagógiai elvét érvényesíti a tanulók személyre szabott, differenciáló szemléletű fejlesztésében.

- Ismeri a látvány érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a kreativitás jelentőségét és fejlesztési lehetőségeit a vizuális alkotó tevékenységekben.
- Ismeri a gyermek- és az élményközpontú nevelés és oktatás lehetőségeit; tudja értelmezni a vizuális művészetek és a vizuális műveltség segítségével fejleszthető kompetenciákat, és ismeri fejlesztésük módszereit.
- Ismeri a környezettudatosság és a kulturálódásra igényes életforma kialakításának feltételeit és az iskolában kialakítandó lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok hatását a tanulók személyiségfejlődésére, és a tanulók értékelésébe, tanulói alkotásaik, munkáik elemzésében ezeket az ismereteit gyakorlatban felhasználja.
- Tisztában van tantárgya által fejlesztett készségek (finom motorikus mozgások, térlátás, színlátás, egy feladatra többféle problémamegoldás) a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel, melyek számos más szakmai területen is kiemelt jelentőséggel bírnak.
- Ismeri a mindennapok részeként a látvány, az alkotás-befogadás érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia, valamint a szociális kompetenciák fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a vizuális művészetet mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módját.
- *b) képességei*
- Képes a tanulók egyéni adottságait, tulajdonságait és szükségleteit figyelembe véve az egyéni tevékenység differenciálására és a játékos, élményeket nyújtó, az alkotást és aktív tanulást támogató konstruktív fejlesztésre.
- Tanári gyakorlatában képes a vizuális művészetek területein fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni.
- Képes a vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepének megértésére.
- Képes változatos képalkotási technikákkal a tanulókat megismertetni (szabadkézi rajz, festés, mintázás, szerkesztés, számítógépes képalkotás).
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek kiválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, vagy éppen a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának, képességeinek és kreativitásának folyamatos fejlesztését.
- Látja a vizuális kultúra művészeten kívül, a hétköznapokban betöltött szerepét.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, a kreativitásukat és az esztétikai ízlésük fejlesztését mind a képzőművészeti tevékenységekben, mind a hétköznapok vizuális kultúrája területén.
- Segíti a kortárs vizuális kultúra iránti nyitottságot az “alkotva befogadás” elve alapján tervezett feladatokban
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. A vizuális kultúra sajátos lehetőségeivel fejleszti a tanulók személyiségét, , érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

- Törekszik arra, hogy a tanulók a vizuális művészeti tevékenységeket élményként éljék meg.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a nemzeti az európai és az egyetemes emberi kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, felismeri az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró, különösen a vizuális kultúra sajátos tevékenységrendszerében adott módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
b) képességei
- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Képes a konfliktusok felismerésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások, veszélyhelyzetek megértésében segíteni a tanulókat.
c) attitűdje
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban. Törekszik példát nyújtani és úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a vizuális kultúra tantárgy szakmai alapjait, birtokában van a vizuális kultúra tantárgy Nemzeti alaptanterv által megjelölt részterületeinek: a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra fontosabb ismereteinek, illetve gyakorlott az egyes részterületekre jellemző tevékenységekben.
- Érti és ismeri az emberi környezet működését, képes értékelni az emberi környezet fontosságát a fenntarthatóság, a felelősségvállalás és az esztétikum szempontjából.
- Ismeri a magyar, az európai és az egyetem művészettörténet alapjait.
- Ismeri a Nemzeti alaptantervhez kapcsolódó kerettantervekben megjelenő magyar néprajzi tartalmakat: a magyar népművészet, a népi tárgykultúra, építészet, környezetkultúra tájegységekre jellemző megvalósulásait, és ezeknek a magyar művészettörténet egy-egy korszakára gyakorolt hatását.
- Ismeri a vizuális kultúra ismeretelméleti alapjait, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.

- Ismeri a vizuális kultúra gyakorlata által fejlesztett képességek más szakterületen való hasznosíthatóságát, és érti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák szaktárgyban rejlő fejlesztési lehetőségeit.
- Ismeri a vizuális képességek rendszerét, fejlődését, a fejlesztés lehetőségeit, módjait.
- Ismeri és a gyakorlatba ültetve alkalmazza a konkrét és fogalmi gondolkodás és a cselekvés kapcsolatát, a vizuális megismerés és befogadás, az alkotás folyamatát
- Ismeri a szaktárgy tanterveit, a bennük megfogalmazott tanulási eredményeket, fejlesztési feladatokat és ismereteket, a tantárgy vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját.
- Ismeri a vizuális kultúra tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tanári segédkönyveket, digitális és nyomtatott tananyagokat, anyagokat és tanulási eszközöket, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások adekvát alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információhasználatra, akárcsak a hétköznapi vizuális kulturális jelenségek értelmezésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- A vizuális kultúra és a képesség- és a kreativitásfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét, melyben kiemelet szerep jut a vizuális művészeteknek.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettantervet, a tantárgy tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés jelentőségét és összefüggéseit.

b) képességei

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a vizuális kultúra tanulása-tanítása során felhasználható segédanyagokat, tankönyveket, taneszközöket használni, a hétköznapok vizualitását értelmezni és elemezni.
- Képes a vizuális képalkotás hagyományos és újabb anyagait és eszközeit megfelelő módon használni és a nem hagyományos anyagokat is felhasználni műalkotás készítésének motiválására

c) attitűdje
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Nyitottság a vizuális kultúra új jelenségei, tendenciái iránt, fogékonysága szokatlan anyagok alkotás céljára való felhasználására.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, az aktív tanulás, projektben szervezett tanulás módszertanában, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
b) képességei
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére.
- Képes a hagyományos és az információ- és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Tisztában van a vizuális kultúra alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályaival.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
b) képességi
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás és a fejlődés szempontjait, képes a segítő értékelés alkalmazására, illetve képes az adott szaktárgyi tartalomhoz leginkább illeszkedő értékelés mód alkalmazására
c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő és a tanulói alkotói munkát serkentő értékelés mellett.
- Törekszik az általános és kiemelten a vizuális nevelés, a vizuális művészeti nevelés, oktatás és képzés hazai és nemzetközi értékelési trendjeinek alapos megismerésére, értelmezésére.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Érti és alkalmazza a látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepét a kommunikációban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a vizuális művészetek és kultúra területéhez és tanári hivatásához kötődő forrásokkal, folyóiratokkal, kiadványokkal, kiállításokkal, eseményekkel és szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és vizuális művészeti szakirodalomban, képes értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Képes a saját szakmai és pedagógiai teljesítményét és diákjainak teljesítményét mások felé is kommunikálni.

c) attitűdje
- A művészetpedagógiai kommunikációjában egyaránt együttműködő és nyitott a szakmai párbeszédre, akár a vitákra is.
- Kommunikációja asszertív és segítő, reflektív.
- Törekszik a magas minőségű verbális és vizuális kommunikációra.
- Nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Reflektív módon törekszik szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szakmai, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Tisztában van a tanári kettős szerepelvárással, pedagógiai tevékenységének társadalmi beágyazottságával és az ebben játszott személyes felelősségével.
- Ismeri az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.
- Érti a művészet és társadalom kapcsolatát, a művészet társadalmi meghatározottságát, szerepét a társadalomban.

b) képességei
- Képes szaktárgyi ismereteinek és művészeti tevékenységének párhuzamos és folyamatos fejlesztésére.
- Érzékenyen reagál szakterületének problémafelvetéseire és megoldásaira.
- Képes az autonóm döntésekre. Felelősséggel viseltetik a tanítványai és a környezete iránt.

c) attitűdje
- Szakmai és pedagógiai hozzáállásában a nyitottság, a megújulásra való szándék, a kíváncsiság és reflektív viszony jellemzi.
- Az tanári oktatói-nevelői munkához való hozzáállását az önállóság, a kezdeményezőkészség és a művészi aktivitás jellemzi, és a diákjait is erre neveli.
- A környezettudatosság jellemzi, melyet a művészeti eszközökkel is megpróbál megvalósítani.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*: 99 kredit
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.
A szakmai alapozó és szakterületi szakmai ismeretekből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.
a) Szakmai alapozó ismeretek: 18-22 kredit
b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: 52-62 kredit
c) Kötelezően választható ismeretek: legfeljebb 15 kredit
- Az egyetemes (európai, kitekintéssel az Európán kívüli kultúrákra) és magyar művészet története és a műértelmezés módszerei.
- A művészet és társadalom kapcsolata, a művészet társadalmi meghatározottsága, szerepe a társadalomban. A szociológia, a néprajz és a kulturális antropológia vizsgálati módszereinek megismerése.
- A művészi tehetség, az alkotóképesség, a műalkotások befogadásának elmélete, a műélmény.
- Kortárs művészet tendenciái, problémafelvetései.
- Magyar néprajzi tartalmak a kapcsolódó kerettantervekben. Életmód, tárgykultúra, díszítőművészet a magyar tájegységeken. A népi kultúra egysége, tantárgyi kapcsolatok lehetőségei más tantárgyak kerettantervi előírásaival.
- A vizuális kommunikáció elmélete és megjelenése a mindennapi gyakorlatban.
- A szín tudományos megközelítése, színelméletek. A szín a művészetben, a környezettervezésben, a kommunikációban és a mindennapi életben.
- Az emberi test felépítésének megismerése és ábrázolása (művészeti anatómia), emberábrázolás.
- A tér, a tömeg, a felület megismerése és vizuális megjelenítése szabadkézi rajzzal, egy tónussal, vonallal, színnel (tanulmányrajz, festés), makettezés, építés-tervezés több léptékben, az épített környezet ismerete.
- Ábrázolási technikák megismerése: szabadkézi rajz, festés, mintázás és egyéb plasztikai, formai megjelenések, szerkesztés, fotográfia, fotómanipuláció, digitális képalkotás mozgókép, közösségi médiatartalmak szerkesztése, performatív jellegű megnyilvánulások.
- Festészeti tradíciók és technikák ismerete, festőeszközök használata, színes képalkotás, kompozíció, dinamika, fény-árnyék, ritmus. A különböző klasszikus műfajok megjelenítése, valamint absztrakt, nonfiguratív kompozíció látvány után és szabad alkotással. Belső tartalmak kifejezése, kortárs tendenciák ismerete.
- Az autonóm és alkalmazott grafikai műfajok és eszközök
- Plasztikai technikák és kifejezőeszközök használata, tömegformálás, kompozíció, ritmus, a klasszikus és a nem konvencionális anyagok alkalmazása.
- Kiadvány grafikai tervének elkészítése kézzel vagy számítógéppel, és a grafikai tervezés módszerének megismerése.
- Tárgytervezés és a tervezési technikák, anyagismerettel összefüggésben.
A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás 9-12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A vizuáliskultúra-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - A vizuális alkotás-befogadás, a vizuális kommunikáció és a tárgy-és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói, valamint gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
  - A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
  - Sikeres alternatív szakpedagógiai utak és módszerek. A performatív vizuális nevelés módszereinek megismerése. Dizájn alapú pedagógia és a STEAM (tudomány-technika-művészetek integrációja) tanterv-szervezési modell ismerete. Komplex alapprogram.
  - Tanítási-tanulási módszerek és stratégiák: projekt, felfedezéses, differenciálás.
  - Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális és online munkaformák.
  - A tanítás-tanulás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat, feladat.
  - Szemléltetés.
  - Mérés-értékelés iránya: a tudás, a diák, a diákcsoport, a tanár, az iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.
  - Taneszközök, számítógép, vetítők, ppt, online platformok.
  - Iskolai egyéni és csoportos gyakorlatok (hospitálás, tervezés, tanítás, mentorálás).
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit
- *Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia:* 2 kredit.

5. Művészettörténettörténet-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles művészettörténet-tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Art History

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: a mesterképzés keretében szerezett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva, az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar és egyetemes művészet értékeinek és sajátosságainak közvetítésére, a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti művészettörténet, továbbá vizuáliskultúra tantárgy, a művészeti szakmák programtantervének művészettörténet tananyagegységének tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A művészettörténet-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- A festészet, a szobrászat, az építő- és az iparművészet, valamint a modern média területén megszerzett ismeretei birtokában tájékozott és ismeri az egyetemes és magyar művészettörténet főbb korszakait, tendenciáit, képes azok szintézisszerű áttekintésére.
- Ismeri a magyar és az egyetemes művészet közötti összefüggéseket, a mindenkori kulturális kontextust.
- Ismeri és jellemezni tudja az egyes korszakok fontosabb emlékeit, épületeit, képzőművészeti alkotásait. Látja, valamint tanítványaival láttatni tudja, a társadalmi korok, a művészeti alkotások, emlékek közötti kapcsolatok viszony- és eszközrendszerét.
- Ismeri és jellemezni tudja egy-egy korszak meghatározó művészeinek életét, munkásságát.
- Ismeri a hagyományos, illetve az új képzőművészeti technikákat, a digitális képalkotás korszerű módszereit és az ezekkel összefüggő szakkifejezéseket.
- A vizuális kultúra emlékeinek értő, sokoldalú, interdiszciplináris elemzésével elősegíti az esztétikai és a nemzeti nevelést, illetve nyitottá tesz a magyar, az európai és az egyetemes kultúra befogadására.
- Méltatja a nemzeti kincsek jelentőségét az európai örökségen belül.
b) képességei
- Szakszerűen átadja szakismereteit, hozzájárulva az általános műveltség elmélyítéséhez.
- A szűkebb és tágabb környezet művészeti emlékeinek megismertetésével ösztönözi tanulóit a meglévő értékek óvására, ápolásra.
- Képes felismeri tanítványai tehetségét és gondozza őket, részt vesz tanulmányi versenyekre való felkészítésükben.
- Támogatást nyújt a hátrányos helyzetű tanulók műveltségének elmélyítésében.
c) attitűdje
- Jellemzi a tanulók differenciált gondolkodásának, önálló véleményalkotásának ösztönzése, a nemzeti, európai, etnikai, vallási és lokális azonosságtudatuk tiszteletben tartásának, ezek megőrzésének támogatása.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
− Ismeri a magyar és az egyetemes művészettörténet alapjait.
− Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait és az esélyteremtési lehetőségeket.
− Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
b) képességei
− Képes a tanórai és tanórán kívüli csoportos tevékenységek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, illetve az együttműködési képesség fejlesztésére.
− Képes az interkulturális szemlélet alkalmazására a tanulási tanítási folyamatban.

- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének és felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különböző kultúrák megismerésére, és fontosnak tartja az irántuk való tolerancia kialakítását.
- Tudatosan törekszik a nemzeti és egyetemes kultúra alapját képező értékek megismertetésére.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szaktudományi, szakmódszertani és szaktárgyi tudás terén

a) tudása

- Alkalmas elméletileg megalapozott készségekkel, képességekkel, ismeretekkel a képességfejlesztő oktató-nevelő munkára, a művészettörténet tantárgy tanítására.
- Felkészült a művészettörténet tananyag fejlesztésére, támogatja más szakos tananyagfejlesztések művészettörténet vonatkozásait.
- Ismeri az egyetemes és a magyar neveléstörténetet, a magyar köznevelés stratégiáját, feladatait, a köznevelés szabályozásának dokumentumait.
- Ismeri a művészettörténet tantárgy átfogó pszichológiai, pedagógiai megalapozottságú domináns képességfejlesztő rendszerét, módszereit, a tantárgy által fejleszthető személyiségvonásokat, a differenciált személyiségformálás lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a mesterképzésben elsajátított szaktanulmányok tantárgy-pedagógiai transzpozícióira, szintézisére, pedagógiai alkalmazására.
- Képes a tantárgy más műveltségterületekre vonatkoztatott szélesebb, differenciáltabb értelmezésére és átadására.
- Képes a szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, eljárások, eszközök önálló kiválasztására, kreatív alkalmazására.
- Képes az oktató-nevelő munkában a szaktudomány és a tanítás tartalmi új elemeinek, lehetőségeinek alkalmazására.
- Képes meglévő készségei továbbfejlesztésére, új kompetenciák elsajátítására, oktatási célú kutatásra a művészettörténet területén.

c) attitűdje

- Képes folyamatos, általános, pedagógiai-szaktárgyi megújulásra, szervezett és önálló továbbképzéssel.
- Rendelkezik az általános, szaktárgyi és szakmódszertani művelődés, (ön)képzés folyamatos igényével, önértékeléssel, kollegialitással.
- Diákközpontú szemlélettel rendelkezik,
- Jó együttműködő, fejlett kommunikációs képességgel rendelkezik.
- Részt vesz csoportmunkákban és más kooperációkban.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, az alap-, keret- és helyi tanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a művészettörténet oktatás hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztásának és rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

– Ismeri és tudja alkalmazni a tanulás-tanítás folyamatban a motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, illetve a visszacsatolási mechanizmusokat.
– Ismeri és alkalmazza az aktív tanulást segítő korszerű pedagógiai módszereket.
b) képességei
– Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, az óraterv szintjén.
– Képes a tanulási-tanítási stratégia és a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, valamint a hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
– Képes a művészettörténet oktatása során felhasználható tananyagokat elemezni és a konkrét céloknak megfelelően használni.
c) attitűdje
– Fontosnak tartja a tanórákra és egyéb oktatási tevékenységekre való alapos felkészülést, a tervezést és a pedagógiai értéket hordozó rugalmas megvalósítást.
– A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szükségleteit.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
– Ismeri a különböző nevelési-oktatási módszerek alkalmazásának lehetőségeit, valamint tájékozott a differenciális és az adaptív tanulásszervezés kérdéseiben.
– Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
b) képességei
– Képes a nemzeti és egyetemes kultúra iránti érdeklődés felkeltésére, az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
– Képes a köznevelésben tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok reflektálására.
c) attitűdje
– Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
– Fontosnak tartja a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében a tanulókkal és a kollégákkal való együttműködést.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
– Ismeri a kompetenciamérés és -értékelés eljárásait, a nemzetközi mérések eredményeit, tanulságait, ajánlásait.
– Ismeri a különféle vizsgarendszerek hatályos követelményeit.
b) képességei
– Képes a tanulók fejlődési folyamatának, tanulmányi teljesítményének és személyiségfejlődésének értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, továbbá az önértékelés fejlesztésére.
– Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására, akár vizsgáztatói feladatkörben is.
c) attitűdje

– Törekszik az értékelés különféle formáinak folyamatszerű és egységben való alkalmazására. A nyelvi nevelés és ismeretbővítés folyamatában olyan értékelő eljárások alkalmazására, amelyek pozitívan hatnak a tanulók nyelvi és személyiségbeli fejlődésére, önértékelésére, valamint segítik az eltérő kultúrából érkezők beilleszkedését.
– Támogatja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését és lehetőséget ad a tanulók számára a visszacsatolásra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
– Ismeri az tantermi kommunikáció sajátosságait.
– Tájékozott a tanári munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel, módjaival kapcsolatban.
– Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben és a szakmai továbbképzési lehetőségekről.
– Alapos infokommunikációs ismerete van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.
b) képességei
– Képes a szakmájára vonatkozó, munkáját segítő, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalom folyamatos áttekintésére, értelmezésére, önálló ismeretszerzésre, valamint a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.
– Képes szakmailag folyamatosan megújulni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, arra reflektálni.
– Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, a tantermi és az órákon kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
– Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő és -tartó kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
– Képes a nevelés különféle színterein az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (a kulturális intézményekkel, múzeumokkal) való együttműködő magatartásra.
c) attitűdje
– Hivatástudattal, szakszerűen kezeli a konfliktushelyzeteket, a a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
– Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, nyitott az önreflexióra a környezet visszajelzései alapján.
– Igénye van a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba történő adekvát beépítésére.
– Igénye van saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.
– Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
– Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik a szakmájához kapcsolódó kérdések megfogalmazásában, kidolgozásában, valamint a szakmai nézetek képviseletében.
– Kezdeményező szerepet tud vállalni szakmai kooperáció kialakítására.
– Egyenrangú partner a szakmai együttműködésben.
b) képességei

− Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, illetve szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
− Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.
c) attitűdje
− Törekszik a nemzeti és egyetemes kultúra gazdagságának interkulturális alapokon nyugvó, motiváló bemutatására.
− Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmai tevékenységével, szakterületével és azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. *Szakterületi (szaktudományos) ismeretek*
A szakterületi ismeret a művészettörténet mesterképzési szak tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteit foglalja magába, figyelemmel a művészeti szakmák programtantervei által közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, az érettségi vizsgakövetelményekre. A képzőművészet, az építő- és az iparművészet, valamint a modern média területén megszerzett ismeretei birtokában: a művészettörténet-tanár
a) tudása
- Ismeri az egyetemes és magyar művészettörténet főbb korszakait, tendenciáit, képes azok szintézisszerű áttekintésére.
- Különösen jártas a magyarországi művészettörténet területén, képes annak szintézisszerű áttekintésére.
- Ismeri és jellemezni tudja az egyes korszakok fontosabb emlékeit, épületeit, képzőművészeti alkotásait.
- Ismeri és jellemezni tudja egy-egy korszak meghatározó művészeinek életét, munkásságát.
- Ismeri a művészeti terminusok jelentését, használatukat, kialakulásukat és jelentésváltozásaikat a kritika tükrében.
b) képességei
- Képes műelemzések, valamint műértelmezések kidolgozására, saját véleményalkotásra, illetve más műelemzések, műértelmezések történeti és esztétikai értékelésére.
- Jártas a képző-, iparművészet, építészet szakirodalmában, szükség esetén képes tanítványainak szakirodalmi segítséget adni.
- Ismeri a hagyományos, illetve az új képzőművészeti technikákat, az ezzel összefüggő szakkifejezéseket.
- Ismeri a művészettörténet alapvető forrásait és a feldolgozásukhoz szükséges módszereket, eligazodik az egyetemes képzőművészet és az általános művészetelmélet fő kérdéseiben.
- Érti és el tudja magyarázni az építészet, a képző- és iparművészet kölcsönös kapcsolatait.
- Ismeri és ki tudja fejteni a képzőművészeti műfajok, művészeti jelenségek kialakulását a társadalmi változások tükrében.
c) attitűdje
- Ki tudja fejteni az urbanisztika és kertművészet alapvető kérdéseit, fogékony, kész a kortárs művészet befogadására, tud támpontokat adni kortárs művek interpretációjához.
- Képes megértetni a művészeti örökségvédelem jelentőségét, alapvető módszereit.

- Ismeri a legfontosabb hazai és külföldi műemlékeket, illetve a múzeumok anyagát, képes művészettörténeti tanulmányi kirándulások tervezésére, szervezésére, valamint képes digitálisan feldolgozott szakszerű művészettörténeti tananyagot ajánlani a tanulók önálló ismeretszerzésének támogatása céljából.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.
A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, művészeti szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

Ismeretkörei:
- A művészettörténet elméleti és gyakorlati, szakmódszertani ismeretanyaga.
- A művészetek különböző területeinek a hatásai; a természeti és a társadalmi környezetet befolyásoló szemléletformáló hatás oktatási szerepe, lehetőségei.
- A művészettörténet-tanítás célja, helye, szerepe, képességfejlesztő központú szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, eljárások, eszközök, a művészettörténet tantárgy oktatásának céljai, feladatai a különböző iskolatípusokban, a művészettörténet-tanítás általános alapkérdései, hagyományai, valamint jelene, jogszabályi szabályozása, a művészettörténet tantárgy interdiszciplináris művelődési anyaga, (Nemzeti alaptanterv), az érettségi vizsga követelményei, művészettörténet tárgy tananyagának beillesztése az iskolák nevelési programjába, tantervébe, a tehetségnevelést, -gondozást segítő pedagógiai munka sajátos területeként.
- A művészettörténet oktatás módszertani lehetőségei az általános és speciális kompetenciák fejlesztésére, a személyiségfejlesztésre, a tehetséggondozásra.
- Művészettörténet-oktatás tananyagának szerkesztése, a szerkesztési elvek és a gyakorlati szempontok összehangolása.
- A művészettörténet tantárgy tartalma, felépítése, létező tantervi programok megismerése, a tanórai munka, egy foglalkozás tervezése, felépítése, művészettörténeti tartalmak szaktárgyi órákon, az oktatás módszerei a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv és az érettségi követelmények alapján (tanmenet, óratervek, óravázlatok készítésének módszertana).
- A művészettörténet-tanítás és művészeti nevelés módszerei, eszközei; tevékenységek: cikkelemzés, poszter, vagy digitális bemutató készítése, házi esszédolgozat írása, tanulói előadások, asszociációs feladatok, csoportmunka, önálló munka alkalmazási lehetőségeinek ismerete a művészettörténet tanítása során a hatékony képességfejlesztés érdekében.
- Készségfejlesztések: vizuális és esztétikai látásmód fejlesztése, problémamegoldó, konfliktuskezelési, együttműködési, önálló ismeretszerzési, elemző, megfigyelő, kommunikációs, vita-, előadói módszerek fejlesztése, a fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképességnek, ízlésnek, érzelmi intelligenciának, kooperativitásnak) megfelelő módszerek ismerete.
- A tanári munka hatékonyságát segítő szemléltető eszközök, szemléltetési módok, a különböző munkaformákban, az írott és digitális média használata, a hatékony oktatás érdekében.
- Intézmények látogatása: kiállítások, múzeumok látogatásának szervezése, tárlatvezetés, művészeti neveléssel foglalkozó iskolák, múzeumok (múzeumpedagógia), művészeti emlékek meglátogatása tanulmányi kirándulás, szabadidős programok keretében, a művészettörténet tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: nemzetközi és hazai művészeti kiállítások, programok, versenyek, iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, az erdei iskola helyszínének művészeti emlékei, tematikus művészeti, műemlék feltáró-védő táborok.

- Tananyagkészítés és a digitális tananyagfejlesztés lehetőségei, és felhasználási módjai, a világháló alapú tanulási módszerek, valamint a multimédiás módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete, használata
- Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka, projektben szervezett munka, távoktatásban, digitális környezetben szervezett munka.
- Értékelési célok, értékelési formák: formatív, diagnosztikus, összegző, szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás, mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, digitális bemutató szerkesztése, használata.
- Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás), felkészítés mikrotanítás tartására iskolában.

6. Dráma- és színházismeret-tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles dráma- és színházismeret-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Creative Drama and Theatre

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a dráma és színház tantárgy, az alapfokú művészetoktatásban a színjáték és a bábjáték tanszakok tantárgyainak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése. A szakon végzettek közreműködhetnek az iskolai és iskolán kívüli kulturális, szabadidős tevékenységek tervezésében, szervezésében és megvalósításában, s felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében *a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás)*: a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A dráma- és színházismeret-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Rendelkezik a szakterületnek megfelelő speciális fejlődéslélektani, szociálpszichológiai és művészetpedagógiai ismeretekkel.
- Ismeri a tanulók kommunikációs képességét, alkotó- és befogadó képességét, testi-térbeli biztonságát, idő- és ritmusérzékét fejlesztő és javító módszertanokat, technikákat.

b) képességei

- Képes a közösségépítés, együttműködés, kooperációs tevékenység előtérbe helyezése mellett a tanulók önismeretének fejlesztésére, önazonosságuk felismerésének és tudatosításának, az én és a többiek közötti egészséges határok kialakításának elősegítésére.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók differenciált gondolkodásának, önálló véleményalkotásának ösztönzésére, a nemzeti, európai, etnikai, vallási és lokális azonosságtudatuk tiszteletben tartására, ezek megőrzésének támogatására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a különböző célú diákcsoportok szervezésének és vezetésének, az iskolán kívüli művelődési alkalmak megismertetésének, a színházi előadás megtekintése előkészítésének, a tanulmányi versenyek, a tanulmányutak tervezésének, szervezésének, kivitelezésének, színjátszókör, színházi tevékenységformák létrehozásának módszertanát és eszközrendszerét.

b) képességei

- Képes a csoportkohézió, a csoporton belüli feladatvállalások, a belső elosztású csoporttevékenységek kialakítására.
- Képes a szakterület adta lehetőségeket a biztonságos és támogató közösségi környezet kialakításának, valamint a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek inkluzív nevelésének érdekében hasznosítani.

c) attitűdje

- Nyitott a diákok kezdeményezéseire, véleményére, társadalmi aktivitásuk támogatására.
- Elkötelezett a különböző értékrendek és kultúrák közötti közvetítés, a kultúrák közötti kapcsolódási pontok megtalálása mellett.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a dráma és a színházismeret hazai és nemzetközi elméleti, valamint gyakorlati ismeretanyagát, formáit, iskoláit, lehetőségeit, a művészetpedagógia társművészeti kapcsolódásait.
- Ismeri a dráma- és színjáték tanításának szakmai alapjait (beszéd, vers, mozgás és tánc, kreatív ének és zene, báb) és az ehhez szükséges készségek fejlesztésének módszereit.
- Ismeri a dráma- és a színházismeret kutatói, fejlesztői és innovációs módszertanát.
- Tájékozott a különféle hazai és nemzetközi stratégiákról, módszerekről, eljárásokról, tanári kézikönyvekről, segédanyagokról.

b) képességei

- Képes a fenti ismeretek átadására, szaktárgyi tudásának saját és más területen való magabiztos alkalmazására.
- Képes drámajátékos és színjátékos tevékenységek vezetésére, drámai művek és színházi előadások értelmezésére, elemzésére és összehasonlítására, a színházi előadások előkészítő és feldolgozó folyamatainak megtervezésére és vezetésére.

c) attitűdje

- Követi a szakterületének alakulását, nyitott az újdonságok megismerésére, elméleti és gyakorlati tudásának folyamatos felülvizsgálatára, bővítésére.
- Törekszik a különböző színházi jelenségek és értékek megismerésére és megismertetésére, valamint az ehhez kapcsolódó pozitív attitűd kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgyi tartalmak és módszerek kiválasztásának és rendszerezésének szempontjait, a hatályos tantervi szabályozók előírásait, a tervezés stratégiáit, az alkalmazandó dokumentumok formai és tartalmi követelményeit, a folyamatok dokumentálására szolgáló technikákat.

b) képességei

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, felépítésére, tervezésére, szervezésére, megvalósítására, a konkrét célokhoz illeszkedő tartalom és forma kiválasztására, a személyre szabott és csoportos haladási tervek összehangolására, helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésre, óravázlat készítésére.

c) attitűdje

- A tevékenységek tervezésében, megvalósításában és értékelésében tudatos, alapos és igényes.
- Rugalmas a kész tervek adaptálásában, a folyamatoknak a körülményekhez, csoportokhoz és egyéni képességekhez történő igazításában.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az élményen keresztül történő megértés és sikeres tanulás különböző iskolatípusokhoz, életkorhoz, tanulási módszerekhez, eljárásokhoz, nehézségekhez kapcsolódó feltételrendszerét.
- Ismeri a szóbeli, írásbeli, mozgásos, képi és szimbolikus kifejezőkészség fejlesztésének módszereit, gyakorlatát, valamint az egyéni és közös alkotás, komplex művészeti tevékenység pszichológiai és pedagógiai kereteit.

b) képességei

- Képes tanulóközpontú, személyre szabott és tevékenységalapú nevelési-oktatási gyakorlat folytatására, az alkotó és a befogadó tevékenység eszköztárának fejlesztésére, kooperatív munkaformák alkalmazására, a szaktárgyhoz kapcsolódó speciális kompetenciák (fantázia, kreativitás) differenciált fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a diákokat partnerként kezelő, gyakorlati megközelítésen alapuló, élmények megélésére építő pedagógiai eljárások alkalmazása mellett.
- Tanári tevékenységét jellemzi a tanulókkal való együttműködés és a célok közös kitűzése; a facilitátor és moderátor jellegű pedagógiai munka.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai mérési-értékelési módszerek és lehetőségek széles eszköztárát, ezek gyakorlati alkalmazásának irányelveit és használatuk céljait.

b) képességei

- Képes a tanulók, tanulócsoportok, munkafolyamatok, alkotótevékenységek személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére, az ön- és társértékelési folyamatok irányítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a formatív tanári értékelésen túl az ön- és társértékelés változatos formái, valamint az oktatási-nevelési folyamatok további szereplőivel való együttműködés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az oktatási-nevelési folyamatban érintett intézményi munkatársakkal, illetve a tevékenységeket támogató közművelődési és előadó-művészeti partnerintézményekkel és azok dolgozóival való együttműködés lehetőségeit és kötelezettségeit.
- Ismeri a szakmai fejlődésének egyéni és csoportos lehetőségeit, az erre szolgáló szakmai fórumokat.

b) képességei
- Képes a partnerség és a kölcsönös együttműködés elvei mentén meghatározni a különböző közösségekkel folytatott kommunikációjának stratégiáit.

c) attitűdje
- Elkötelezett a szakmai együttműködések fenntartása és fejlesztése mellett, felismeri a közös tevékenységekben rejlő értékeket és kölcsönös előnyöket.
- Tevékenyen részt vesz az intézmény és a szűkebb szakmai közösség értékrendjének kialakításában, céljainak meghatározásában és elérésében.
- Nyitott a különböző szintű tudásmegosztásban való részvételre, saját tapasztalatainak megosztására, új ötletek és módszertanok kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása
- Ismeri a szakterületi ismeretek önálló alkalmazásának lehetőségeit és az ehhez szükséges támogatást nyújtó szakmai és tudományos fórumokat.

b) képességei
- Képes önálló innovatív kutató-fejlesztő munkára és a szakterület meg- és elismertetésével járó munkában való részvételre, szakterülete képviseletében szakmai, partneri kapcsolatok és közösségek kialakítására.

c) attitűdje
- Elkötelezett a szaktárgy tanítása, a tanári munka igényessége, a folyamatos önművelés, a szakmai döntések autonóm meghozatala és felelősségteljes alkalmazása, a szakterület érdekeinek képviselete iránt.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 98-103 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Általános szakmai alapozás: 4-10 kredit
- filozófiai, etikai, társadalmi ismeretek
- kultúrtörténeti ismeretek
- dramatikus formák a népi és az egyházi hagyományban.

b) Művészetelmélet, művészetközvetítés: 6-12 kredit
- művészettörténeti és esztétikai ismeretek
- társművészeti ismeretek
- kommunikációs ismeretek
- drámai és színházi alkotások megközelítésére vonatkozó ismeretek.

c) Reformpedagógia, művészetpedagógia: 6-12 kredit
- reformpedagógiák
- inkluzív és speciális pedagógia
- a drámatechnikák lehetőségei a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban
- a dráma- és a színházismeret beépítése a pedagógiai programba és az iskolai munkába.

d) Dráma- és színházpedagógiai ismeretek: 24-36 kredit
- játékvezetés
- foglalkozástervezés, foglalkozásvezetés
- szabályjátékok
- drámajátékok
- beszédgyakorlatok
- bábjátékos gyakorlatok
- kreatív énekes és zenei gyakorlatok
- kreatív mozgás- és táncgyakorlatok

- dramatikus eljárások a történelmi-társadalmi jelenségek, problémák megközelítésére
- dramatikus módszerek, technikák különböző tantárgyak tanításában
- dramatikus formák alkalmazása tanórán kívüli szabadidős programokban
- alkalmazott dráma és színház.

e) Dráma- és színháztörténet, dráma- és színházelmélet: 24-36 kredit
- dráma- és színházelméleti ismeretek
- magyar és egyetemes drámatörténet
- magyar és egyetemes színháztörténet
- dramaturgiai, szerkesztési, a színházi előadás létrehozására vonatkozó ismeretek
- a színház világa és a színházi előadás eszközrendszere
- a színházesztétika szemléleti irányai
- a dráma- és előadás-elemzés különféle megközelítési módjai
- drámai és színházi irányzatok, rendezői stílusok
- a kortárs színház
- a műelemzés dramatikus megközelítési lehetőségei
- színházi előadások befogadásának, feldolgozásának technikái, eszközei.

f) Színházművészeti ismeretek: 12-24 kredit
- színházművészeti ismeretek oktatásának elmélete és gyakorlata
- rögtönzés, helyzetgyakorlatok
- színjátékos gyakorlatok
- rendezőtanári ismeretek
- színházi jellegű események tervezése, szervezése
- produkciós gyakorlat.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5-8. és a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain, az alapfokú művészetoktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, művészeti szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- *A dráma- és színházismeret-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - dramatikus tevékenységformák és színházi nevelési formák alkalmazása,
  - a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjai,
  - dráma- és színházismeret-óra tervezése, vezetése, elemzése,
  - az írásbeli, szóbeli és gyakorlati érettségi vizsga feladatainak összeállítása és értékelése,
  - a dráma- és színházismeret-tanár személyisége, önismeret és önfejlesztés,
  - dramatikus tevékenységformák által megkívánt pedagógiai kommunikáció,
  - asszertivitás, konfliktuskezelés.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *Színpadtechnikai, digitális és informatikai eszközök használata, valamint az online felületek adta lehetőségek a dráma- és színházismeret-tanításban*: 2 kredit

IX. Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület

1. Testnevelő tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles testnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physical Education

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a felsőoktatásban, a felnőttképzésben a testnevelés tantárgy tanítására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik képesek a tanulók testnevelés és sport műveltségének, az egészséggel, az életmóddal, a testkultúrával kapcsolatos készségek, valamint képességek kialakítására, fejlesztésére továbbá, felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A testnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a pedagóguspálya sajátosságait, különösen a testnevelő tanárra vonatkozó elvárásokat, kötelességeket, szerepeket, feladatokat és jogokat az iskolán belül és kívül.
- Ismeri a sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszerét, folyamatait, kiemelten a tanulók sajátosságait, az egyéni bánásmódot és a fejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a tanulói személyiségfejlesztés érdekében a változatosságra, következetességre, egymásra épülésre és élménydús tapasztalatokra hangsúlyt helyezve a testnevelés, illetve a sport oktatási, nevelési és megismerő rendszereit.

b) képességei
- Képes a tanulók sajátosságainak és érdeklődésüknek megfelelő célirányos tervező, vezető, elemző és értékelő tevékenység végrehajtására, mely fejlesztő, sikerorientált és egyúttal élmenydús a testnevelés órán, a szabadidő-, diák- vagy a versenysport-foglalkozásokon.
- Képes a különböző képességekkel és tudással rendelkező tanulóknak korszerű és differenciált preventív mozgásprogramokat, felzárkóztató és tehetséggondozó programokat tervezni és vezetni.
- Képes a testnevelés és sport terület céljainak, folyamatainak, eszközeinek, módszereinek és eredményeinek tudományos megismerésére és ezek gyakorlati alkalmazására a személyiségfejlesztés során, kiemelten az egészségmegőrzésre és egészségfejlesztésre.
- Képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a sportfoglalkozásokon, mely differenciált és hatékonyan segíti a különböző háttérrel, képességgel és tudással rendelkező tanulók fejlődését.

c) attitűdje
- Szakmai nyitottsággal, igényességgel és felelősséggel rendelkezik az egyéni bánásmód terén a sport által történő személyiségfejlesztésben.

- Példamutató és ösztönző személyiséggel, tudományos alapokon nyugvó tudásbázissal, pozitív szemléletmóddal és elkötelezettséggel rendelkezik, amely a különböző sajátosságokkal rendelkező tanulóknál az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát segíti.
- Elkötelezett a tanulók teljes körű egészségfejlesztése iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a közösségnek, az iskolának, illetve az adott korosztálynak a jellemzőit és fejlődési tendenciáit, mely alapján a motoros fejlesztés, tanulás és a mozgások gyakorlati alkalmazása megvalósítható.
- Ismeri a különböző sportágak és mozgásos tevékenységek adta lehetőségeket a közösség fejlesztésére.

b) képes
- Képes a testnevelés korszerű tartalmának, gyakorlatának és módszertanának figyelembevételével fejleszteni a közösséget. Elfogadásra, együttműködésre és felelősségvállalásra nevel.
- Képes olyan fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a szabadidős programok során is, mely hatásos a közösség iránti elkötelezettség és tolerancia fejlesztésében, valamint a konfliktusok megelőzésében és kezelésében.
- Képes a testnevelésben és a sportban az innovatív info-kommunikációs módszerek és eszközök hatékony alkalmazására.

c) attitűdje:
- Tudatos, felelősségteljes és segítőkész magatartással rendelkezik, mely során a fizikailag aktív és egészségtudatos szokásrendszer kialakítása mellett az ember társadalmi, kulturális, közösségi és természeti környezete és értékei harmonikus egyensúlyára, a fenntarthatóságra kiemelt figyelmet fordít.
- Példamutató igényességgel és felelősséggel törekszik az oktató-nevelő munkája során a közösségépítésre, illetve a családi élet, az értékek, a tisztelet megerősítésére.
- A testnevelésórán és a szabadidős tevékenységek során is olyan egyéni és közösségi értékeket, érdekeket és szükségleteket erősít meg, melyben hangsúlyos szerepet kap az inklúzió, a demokratikus gondolkodás, az állampolgári nevelés, a tolerancia és az együttműködés.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a testnevelés és a sport korszerű oktatásához tartozó tudományos elméleteket, oktatási stratégiákat és modelleket, a gyakorlatokat és a módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a testnevelés és egészségfejlesztés terminológiáját, tudományos kapcsolatrendszerét, illetve a férfi és a nő, az életkor és képesség-specifikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az iskolai testnevelés és sport oktatási és képességfejlesztéssel kapcsolatos információforrásait, sporteszközeit és módszereit.

b) képességei
- Képes az érdeklődést fenntartó és fejlesztő komplex tervek, módszerek és gyakorlatok testnevelés órai alkalmazására.
- Képes a testnevelés és sport tudományos és szakmai elméleteinek és összefüggéseinek megértésére, valamint megfelelő gyakorlati alkalmazására.
- Képes korszerű tanuláselméleti és tantervelméleti háttérre épülően fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és azon kívül is.

c) attitűdje
- Jellemzi a tanult mozgáskészlet kreatív használata. Eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.

- A mozgásos tevékenységek során módszertani felkészültségével a különböző testi-lelki adottságú tanulók számára vonzóvá teszi a testnevelést és az iskolai és iskolán kívüli sportéletet.
- Szakmai - módszertani felkészültségével a mindennapi élet nehézségeinek vállalására, leküzdésére és a versenysportra is felkészít, a testnevelés és sport népszerűsítése és elfogadása érdekében együttműködik a tantestület tagjaival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervet, átlátja ezek egymásra épülését és az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a minőségi testnevelés tervezéséhez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei
- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanításának ervezésére.
- Képes tanulási-tanítási stratégia meghatározására igazodva a tananyaghoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- Képes hatékony módszerek, munkaformák, eszközök kiválasztására.
- Képes új, innovatív tartalmak és mozgásformák, infokommunikációs módszerek és eszközök alkalmazására a testnevelésben és sportban.

c) attitűdje
- Elkötelezett felkészültségének folyamatos megújítása, az új és bevált jó gyakorlatok iránt. A Nemzeti alaptanterv testnevelés és egészségfejlesztési tanulási terület, valamint a kerettanterv követelményeinek munkája során történő alkalmazásában.
- Munkáját alapos felkészülés, tervezés és rugalmas megvalósítás jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a különböző motiváció-elméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Ismeri a testnevelés és sport, valamint az egészségfejlesztés tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait, a differenciált tanulásszervezés módszertani lehetőségeit a testnevelésben.
- Ismeri a testnevelés és a sport lehetőségeit az egész életen át tartó tanulásra való felkészítésben.

b) képességei
- Képes az eredményes tanulás és képességfejlesztés érdekében a biztonságos, pozitív és motiváló tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a testnevelés órán és a szabadidős sporttevékenységekben a céloknak megfelelő, a differenciálást és a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes a modern technológiákat, sporteszközöket és alkalmazásokat hatékonyan bevonni munkájába.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködést, a nyitottságot, figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit a motiváló, eredményes tanulás és a mozgáshoz fűződő élethosszig tartó pozitív attitűd kialakításában.
- Törekszik tanulási-tanítási stratégiáinak és módszereinek célravezető megválasztására és alkalmazására a testnevelés és sport minden színterén.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a testneveléshez kötődő pedagógiai célok és az eredmények létrejötte között zajló sajátos tanítási-tanulási folyamatot, annak a tanulóra gyakorolt hatását az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett.
- Ismeri a testnevelés órai és tanórán kívüli ellenőrzésének és értékelésének pedagógiai folyamatban betöltött szerepét és funkcióit, céljait és szintjeit, módszereit és eljárásait.
- Ismeri a differenciálás elméleti és gyakorlati összefüggéseit, a közösségen belüli egyéni értékelés pedagógiai elveit.
- Ismeri a testnevelés és sporttevékenységek során fejlesztendő kompetenciák ellenőrzésére és értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat.

b) képességei
- Képes a helyzetfeltáró (diagnosztikus), a tanulási-pedagógiai folyamatot fejlesztő-formáló (formatív), valamint a lezáró-minősítő (szummatív) értékelés közötti különbségtételre, azok releváns alkalmazására a tanórai és tanórán kívüli testnevelés és sport gyakorlatában.
- Képes a mozgástanulás során tapasztalt tanulási hibák és akadályok differenciált feltárásra, a tanulók fejlesztése érdekében a részfolyamatok értékelésére.
- Képes alkalmazkodni a mozgástanulási-, képességbeli szükségletek változásaihoz, esetenként egyedi értékelési eszközt alkalmazni.

c) attitűdje:
- A tanulók reális önértékelését alakítva segíti az önbecsülés, reális énkép kialakítását.
- Szemlélete fejlettségközpontú, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét, azok közötti különbségeket,
- A tanulók egyéniségét, jellemzőit figyelembe véve, az önmagukhoz mért fejlődést értékeli. Reflektív módszerek segítségével az esélyegyenlőségre törekszik.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a testnevelés órai kommunikáció célját, sajátosságait; a tantárgyi tartalmak oktatásához szükséges szaknyelvet, terminológiát.
- Ismeri a kommunikáció típusait, a verbális, a nem verbális kommunikáció eljárásait, valamint a metakommunikáció összetevőit,
- Ismeri az életkori sajátosságoknak megfelelő kommunikációs szokásokat, eljárásokat,
- Ismeri a testneveléshez, sporthoz, sporttevékenységhez kötődő információs forrásokat.

b) képességei
- Képes a tanulókkal, tanártársaival és a szülőkkel, iskolán kívüli szakemberekkel, a szakterületi képviselőkkel a kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló kapcsolatteremtésre, együttműködési formák kialakítására.
- Képes felismerni és értelmezni kommunikációs nehézségeit (digitalizált oktatás), ezen a téren önmagát fejleszteni.
- Képes a tanulói visszajelzések alapján a tanórai és tanórán kívüli kommunikációs eljárások hatékonyságának növelésére.
- Képes munkájához szükséges szakirodalmak, tudományos hátterű kutatási eredmények értelmezésére, innovatív fejlesztésére, napi munkájába történő beépítésre, képes szakmai szövegek megalkotására.
- Képes szakterületének (érdek)képviseletére, közérthető, nyílt, pedagógiai tapasztalatai és nézetei közvetítésére más szak- és tudományterületek képviselői előtt, tágabb társadalmi környezetben érvelni és bemutatni a testnevelés és sport egészségfejlesztő és egészségmegőrző, személyiségfejlesztő hatásmechanizmusát.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben asszertív kommunikációra törekszik.
- Konfliktushelyzetekben a konstruktív megoldásokkal a probléma feltárását tartja szem előtt.
- Nyílt és hiteles kommunikációra képes a különböző szakmai interakciókban, szituációkban.
- Nyitott az innovatív digitális és info-kommunikációs eszközök használatára, azok alkalmazására a testnevelés órai, tanórán kívüli oktatási és pedagógiai folyamataiban.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri saját szakterülete tanításával, pedagógiai tartalmaival, a tanári pályával, előmeneteli rendszerrel, illetve a munkavégzéssel kapcsolatos intézményi, fenntartói és társadalmi elvárásokat, követelményeket, a hatályos jogszabályi rendelkezéseket, előírásokat.

b) képességei
- Képes önszabályozásra, önirányításra, saját oktatói-pedagógiai munkája, tevékenysége reflektív értékelésére.
- Képes tudatos önfejlesztésre, szakmai identitás, hivatástudat kialakítására.
- Képes felelősséget, elkötelezettséget vállalni munkájáért, tanítványai fejlődéséért.
- Képes szakmai együttműködések kezdeményezésére, kooperatív munkavégzésre.
- Képes tudományterülete magas szintű képviseletére, az abban bekövetkező változások követésére, beépítésére munkájába.

c) attitűdje
- Önálló tevékenységvégzés, problémamegoldó szemlélet jellemzi.
- Egészséges és biztonságos életvitelre törekszik; önmaga és mások (tanítványok) sorsáért felelősséget vállal.
- Konstruktív együttműködés jellemzi a társas interakciókban, közös munkában.
- Képviseli a mindennapi munkájában a testnevelés és sport etikai értékeit.
- Hatáskörében felelősséget vállal a tanulók teljes körű egészségfejlesztéséért.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek aránya:
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) A testnevelő tanárszak gyógytestnevelő tanárszak kivételével társított tanárképzésben 99 kredit:
- *szakmai alapozó ismeretek:* 14-26 kredit
- *mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana:* 78-90 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből kell teljesíteni.

b) A testnevelő tanár szakképzettség gyógytestnevelő tanár szakképzettséggel társított tanárképzésben 120 kredit:
- *szakmai alapozó ismeretek:* 30-50 kredit
- *mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana:* 90-110 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek gyógytestnevelő tanárszakon, illetve a gyógytestnevelő tanár tanárszak testnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

Szakmai alapozó ismeretek ismeretkörei:
- medicinális ismeretek,
- egészségtudományi ismeretek,
- sporttudományi és sportelméleti ismeretek.

Mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana
- A sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszere, kapcsolódási pontjai, folyamatai és hatásrendszere.
- A testnevelés és a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési területei:
  - pszichomotoros képességek és fittség fejlesztése,
  - motoros készségek kialakítása,
  - sportok (sportágak), egyéni és csapatsportok mozgásos anyaga
  - mozgásos programok és tevékenységek,
  - versenyek, versenyrendszerek,
  - sportjátékok alapjai,
  - játékok (testnevelés és népi játékok),
  - táborok (turisztika tábor, sítábor, vízitábor)
  - önvédelmi és küzdősportok,
  - felzárkóztatás és tehetséggondozás,
  - preventív és egészséges életmód szokásrendszerének megalapozására irányuló egyéni és közösségi nevelés,
  - a gyógytestnevelés elmélete, mozgásanyaga és gyakorlata,
  - egészségtudatos és fizikailag aktív életvitelhez szükséges erkölcsi és akarati tényezők megerősítése,
  - életkornak, képességnek, érdeklődésnek megfelelő és sikerorientált individuális és közösségi fejlesztés.
- A változatosság, a következetesség, az egymásra épülés és az élménydús tapasztalatok szerzésének követelményei, lehetőségei, módszerei a testnevelés, a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési faladataiban.
- Az iskolai, az iskolán kívüli, illetve a korosztály képességének és érdeklődésének megfelelő célirányos tervező, szervező, vezető és elemző tevékenységhez szükséges ismeretek, képességek az alábbi tevékenységekben:
  - testnevelés órán, szabadidő-, diák- és versenysport-foglalkozásokon,
  - preventív mozgásprogramokon, melyben kiemelt szerepet kap az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés, illetve a biomechanikailag helyes testtartás kialakítása,
  - felzárkóztató és tehetséggondozó programokon,
  - iskolai és az iskolán kívüli versenyrendszerekben versenyrendezői, versenybírói és játékvezetői feladatokban,
  - szakképzettségüknek megfelelő feladatok ellátásában és sportszolgáltatásban (sportigazgatási szerveknél, sportszervezetekben, edzőtermekben és sportcentrumokban, testnevelési és sporttanfolyamokban, sporttáborok és turisztikai programok keretein belül), továbbá
  - a testnevelés és sport folyamatainak és eredményeinek tudományos megismerésében és ezek gyakorlati alkalmazásában.
- A sport által történő személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód, a közösségépítés ismereti és alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában és a tanuló fejlődésének támogatásában.

- Az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát biztosító pozitív szemléletmód és tudás kialakításának ismeretei és azok átadása, közvetítése.
- Az ember és társadalmi, kulturális közösségei és természeti környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító tudatos és felelősségteljes magatartás kialakítása.

Szakterületi ismeretkörök:
- mozgásos alapismeretek (gimnasztika, motoros képességfejlesztés);
- sportjátékok (különösen kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda);
- egyéni sportágak [atlétika, torna, úszás, küzdősportok (különösen birkózás, dzsúdó, karate) zenés-táncos mozgásformák (ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik];
- természetben és alternatív környezetben űzhető sportok (így lovaglás, tájékozódási futás, korcsolya, falmászás, gördülő sportok);
- élmény- és újszerű sportágak (így ütős sportok, floorball, frizbi, vízisportok, teqball, softball, strandsportágak);
- integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások;
- játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és tapasztalat;
- sportszakmai gyakorlat (egy választott sportág edzéseinek rendszeres látogatása);
- terepgyakorlatok [turisztika, sí-, vízi tábor, valamint egyéb táborok (kerékpár-, rekreáció tábor)];
- az iskolai és iskolán kívüli sportszervezetek működtetése, sportköri foglalkozások szervezése, diáksportversenyek rendezése;
- felsőoktatásban megjelenő mozgásprogramok szervezése;
- a motoros képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével; a kondicionális és koordinációs képességek mérése és elemzése;
- a különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége és érdeklődése; mozgásos programok összeállítása;
- szellemi sportágak szabályainak és a stratégiai-taktikai gondolkodás alapjainak ismerete;
- sportteljesítmény-elemzés módszereinek és korszerű technológiáinak használata;
- innovatív sporttudományi ismeretek elsajátítása, alkalmazása (sportdietetika);
- választott sportágban korosztályos edzésprogramok ismerete;
- a szabadidő egészségfejlesztő hatású eltöltésével, életmód-tanácsadással kapcsolatos alapismeretek megszerzése.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5−8. és a középfokú nevelés-oktatás 9−12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- *A testnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit

Életkor- és képességspecifikus
- testnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana;
- pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben és sportban;
- sportágak, játékok és különböző mozgásos tevékenységek oktatásmódszertana;
- pszichomotoros, kognitív, affektív és szociális tanulás együttes és tudatos alkalmazása a testnevelésben és sportban;

- a motoros képességfejlesztés, fittség és versenyzés módszertana;
- az egész életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség és szokásrendszer kialakításának módszertana;
- a felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana;
- az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana;
- sport- és szabadidős táborok módszertana.

- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit

- *Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia:* 2 kredit.

2. Gyógytestnevelő tanár

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szakképzettség
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógytestnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Adapted Physical Education

A gyógytestnevelő tanár tanárszak a testnevelő tanár tanárszakkal kétszakos képzésben, és testnevelőtanári szakképzettség megszerzését követően, újabb oklevelet adó tanárképzésben szervezhető meg.

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a gyógytestnevelés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai, kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A gyógytestnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a személyiség fogalmának biológiai, pszichológiai és szociális komponenseit, valamint a gyermekek fejlődését befolyásoló számtalan egyéb, nyelvi, kulturális, erkölcsi tényezőit.

b) képességei
- Képes az egyéni tanulói különbségek felismerésére, elfogadására és felhasználására a fejlesztés érdekében.
- Felismeri a csoport- vagy osztályszituációban keletkezett helyzeteket (így a konfliktust), melyeket konstruktív módon képes kezelni.
- Képes az adott szituációnak megfelelő kommunikációval a tanulók személyiségének fejlődését segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a rá bízott tanulók életkornak megfelelő módszerekkel történő személyiség fejlesztése irányában.
- Empatikus személyisége segíti a tanulók közötti különbségek elfogadását.
- Elkötelezett a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő különleges bánásmód alkalmazása mellett.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a különböző csoportok (formális, informális) jellemzőit.
- Ismeri a nevelési folyamat csoporttagokra gyakorolt hatásait.

b) képességei
- Képes a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére.
- Képes a tanulói közösségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására.
- Képes az egyének közötti különbségek megértésének elősegítésére.
- Képes a közösségben kialakuló konfliktusok kezelésére.
- Képes interkulturális nevelési programok alkalmazására.
- Képes a tanulók közötti együttműködés készségeinek fejlesztésére.

c) attitűdje
- Elkötelezett a pozitív csoportlégkör kialakítása mellett, melyek erősítik az egyén tanulási motivációit, képességeinek fejlődését, és teret adnak az egyén szocializációjához, és interiorizációjához.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri az egészség - és sporttudományban, valamint ezek társtudományaiban alkalmazott legújabb módszereket és eszközöket.
- Ismeri a szakterület legfrissebb kutatási eredményeit.

b) képességei
- Képes a szaktárgyi elméleti ismereteket, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati alapokra helyezni.
- Képes támpontokat adni a tanulóknak az életmódbeli döntések meghozatalához, pozitív egészségmagatartási minták választásához.

c) attitűdje
- Elkötelezett az egészség, mint emberi és társadalmi érték közvetítése mellett.
- Elkötelezett a saját példával továbbadott pozitív egészségmagtartási minták mellett.
- Elkötelezett az egész életen át tartó mozgásigény kialakítása mellett.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő tervezésére szolgáló dokumentumokat.
- Ismeri a tapasztalatok reflektív módon való elemzésének és értékelésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanítási anyag, ismeret- és tevékenységi köreinek tudatos megtervezésére a tanítási - tanulási folyamat sikere érdekében.
- Képes a központilag tervezett tananyag helyi viszonyokra történő adaptálására, didaktikai alakítására.

c) attitűdje
- Elkötelezett a Nemzeti alaptantervben, a kerettantervben meghatározott követelményekhez történő alkalmazkodásra, a helyi specifikumok előtérbe helyezésével.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása

- Ismeri a tanítási-tanulási formák és a tudásmegosztó források különböző formáit.
- Ismeri az új információs-kommunikációs technológiák alkalmazását.
- Ismeri a hatékony tanulási környezet kialakításának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulási motiváció és érdeklődés felkeltésének és fenntartásának módszereit és eszközeit.
- Ismeri a mozgástanulás pszichológiai és pedagógiai feltételrendszerét.

b) képességei

- Képes az információfeldolgozás különböző módszereinek ismertetésére.
- Képes az alapvető gondolkodási műveletek, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztésére.
- Képes a hatékony (mozgás)tanulás képességének kialakítására.
- Képes a tanulók előzetes tudásának, iskolán kívül megszerzett ismereteinek és készségeinek, valamint az iskolában elsajátított tudásának integrálása.
- Képes az önálló tanulás képességeinek megalapozására, elmélyítésére, a tanulók testi-lelki-szellemi egészségének megőrzése és fejlesztése érdekében.
- Képes életkor és egészségi állapot függvényében differenciálni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a (mozgás)műveltség és tanulás értékként való fel-, illetve elfogadása mellett.
- Elkötelezett hatékony óraszervezéssel az osztályba járó gyermekek tudásszintjének és egyéni képességeinek megfelelő munkaformák és oktatási módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az értékelések különböző szintjeit, típusait és funkcióit.
- Ismeri a különböző értékelési formák és eszközök használatát.
- Ismeri az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazását.
- Ismeri az önértékelés fejlesztési lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a tanulmányi és sport teljesítmény értékelésének típusát és szintjét a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítani.
- Képes a tanulókban kialakítani az önértékelés képességét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az értékelés objektív módszereinek használatára.
- Elkötelezett az önértékelés lehetőségeinek megteremtése mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikáció alapvető szabályait, és alkalmazásuk lehetőségeit,
- tisztában van a kommunikáció jellemzőivel, funkcióival.

b) képességei

- Képes a tanuló, pedagógus és a szülő közötti kapcsolat működtetésére,
- Képes a gyógytestneveléshez kapcsolódó egészségügyi intézményekkel (iskolaorvosi, védőnői szolgálat) történő együttműködésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kommunikációban részt vevők közötti hatékony kapcsolat megteremtésére és fenntartásának biztosítására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önművelés, az önképzés lehetőségei.
- Ismeri a szakterülethez kapcsolódó papír alapú és online szakirodalmakat.
- Ismeri a szakterülethez kötődő legfrissebb kutatási eredményeket.

b) képességei

- Képes a munkáját támogató szakirodalom folyamatos nyomon követésére,

- az önálló ismeretszerzésre.
- Képes a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe való integrálására,
- az érintett tudományterületek (egészség, sport- és neveléstudományi) kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására.

c) attitűdje:

- Elkötelezett az egészséges, aktív életmód, a prevenció módszereinek és eszközeinek megismertetésére tanulói körében.
- Elkötelezett a minőségi élet feltételeinek megteremtésére a tanuló tanulási környezetében.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 60-80 kredit

A medicinális alapismeretek és a szakmai alapozó ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek testnevelő tanár tanárszakon, illetve a testnevelő tanár tanárszak gyógytestnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

a) Medicinális alapismeretek: 10-20 kredit

a szakterület sajátos ismeretanyagát biztosító orvosi, egészségtudományi alapismeretek

b) Szakmai alapozó ismeretek: 50-60 kredit

az egészség, a prevenció és a rehabilitáció gyógytestneveléshez kötődő elméleti és gyakorlati háttere.

a) tudása

- Ismeri az egészség komplex fogalmát, az egészségfejlesztés módszereit és eszközeit, a prevenció színtereit és szintjeit, az egészség iránt elkötelezett holisztikus gondolkodást, rendszerszemléletet, családi életre nevelést.
- Ismeri a gyógytestnevelés elméletét és gyakorlatát, az egészségtáborok, életmódtáborok szervezési, lebonyolítási feladatait, hagyományos és új módszereit és eszközeit.
- Ismeri a különböző terápiás eljárásokat, melyek a gyógytestnevelés, egészségmegőrzés, a rehabilitáció területén kialakultak és hozzáférhetők az iskolás célcsoport számára;
- Ismeri a gyógytestnevelés kutatási, tervezési és fejlesztési rendszereit.
- Ismeri az iskolát körülvevő szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és egészségügyi ellátó rendszer felépítését, működését.
- Ismeri a gyógytestnevelés jogszabályi hátterét, rehabilitációban betöltött szerepét, az iskolai keretek között történő szervezését;
- Ismeri a társadalom egészségmutatóit és a trendek alakulását.
- Alkalmas az iskola minden szereplője felé a preventív szemlélet közvetítésére, a tanórán és a tanórán kívül az egészséges életmóddal kapcsolatos attitűdök formálására.
- Felkészült sérült, beteg, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek gyógytestnevelés keretein belül történő ellátására.
- Alkalmas a preventív szemlélet, a mozgásterápia, az aktív életmód képviselésére a tanórán és a tanórán kívül.

- Felkészült egészségközpontú vagy egészséget támogató iskolai projektek készítésére, gyógytestnevelési programok iniciálására az iskola környéki természeti környezetbe.
- A szülőkkel való kapcsolattartásban felkészült az együttműködés különböző formáira (tematikus szülői értekezletek az egészséges életmód és életvezetés tárgykörében, egészségmegőrző mozgásprogramok, egyéni terápiás konzultációk), továbbá a szülők bevonására az iskolai egészségmegőrzési programokba (egészségnap, családi nap, kirándulás).
- Ismeri a speciális pszichológiai és pedagógiai módszerek alkalmazását.
- Felkészült a hatékony személyes tanácsadásra, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazására.
- Alkalmas elsősegélynyújtási rutinok megvalósítására (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák alkalmazására az iskolai és egyéb környezetben).
- Ismeri az ízület és gerincvédelem elméletét és gyakorlatát, tudatosan
- alkalmazza a prevenció minden színterén.

b) képességei
- Képes a testkultúra, a prevenció, a rehabilitáció, az egészségügy és a gyógypedagógia ismereteit eredményesen felhasználni a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichoszomatikus betegségek megelőzésében és rehabilitációjában.
- Képes elméleti és gyakorlati szakmai ismeretein kívül holisztikus, tanulóközpontú szemléletmóddal gondolkodni.
- Képes az egyén szükségleteinek (normatív és igény szerinti) megállapítására és adott szinten állapotfelmérésre, majd ennek nyomán ellenőrzésre és visszacsatolásra az állapotfelmérés eredményeihez.
- Képes rövid, közép és hosszú távú fejlesztési irányok és célok megjelölésére.
- Képes a hátrányos helyzetű tanulók segítésére speciális, korszerű gyógytestnevelői szemlélet szerint.
- Képes egyénre szabottan, az életkori sajátosságokat, adott elváltozásokat figyelembe véve módszer és eszköz megjelölésével feladatokat készíteni.
- Képes az ember és környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító felelősségteljes magatartásra, melynek segítségével képes együttműködni az egészségügyi rendszer fejlesztésében, megvalósításában, illetve ellenőrzésében.

c) attitűdje
- Nagyfokú szociális érzékenységgel és empátiával fordul a gyógytestnevelés ellátásra szoruló diákok felé.
- Hozzáállása támogató és segítő, mely viszonyulással képes a pozitív légkör, a belső motiváció és az egészségtudatosság kialakítására.
- Rendelkezik megfelelő emberismerettel, az alkalmazható kommunikáció érdekében.
- Rendelkezik nagyfokú humánus értékekkel és erkölcsi normák átadásának képességével.
- Hivatásszeretetből, odaadással végzi a munkáját, pozitív-elfogadó viszonyulással rendelkezik.
- Együttműködő szellemiséggel fordul az egészségügyi és szociális rendszerek képviselőinek irányába.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a gyógytestnevelés feladatait.
- *A gyógytestnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök:* 8 kredit
  - A gyógytestnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana.
  - A gyógytestnevelés oktatásának tervezésére, visszaellenőrzésére, adminisztratív hátterére, a foglalkoztatás sajátosságaira, valamint az iskolai tanítási gyakorlatra felkészítő ismeretek.
  - A pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a gyógytestnevelésben.
  - A felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana.
  - Az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana.
- *Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat:* 2 kredit.
- *Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia:* 2 kredit.

X. Honvédelmi alapismeretek tanára

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles honvédelmi alapismeretek tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Military Knowledge

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja az alapfokú nevelés-oktatás középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a honvédelmi nevelés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A honvédelmi alapismeretek tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a honvédelmi alapismeretek közvetítéséhez szükséges személyiségfejlesztő módszereket, hatékony technikákat. Birtokában van mindazoknak a kompetenciáknak, amelyek támogatják és kibontakoztatják a tanulói közösségen belül az egyéni bánásmódot.
b) képességei

- Képes arra, hogy a tanulói személyiség hatékony fejlesztése révén megvalósítsa a személyiség szerzett diszpozícióiból fakadó sokrétű fejlesztést a honvédelmi nevelés célrendszereinek megfelelően, ahhoz szervesen kapcsolódva.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a honvédelmi nevelésben a komplex személyiségfejlesztést, az érzékenyítést, valamint a hazafias és nemzeti identitás erősítését, ezek szükségességének tudatosítását, és felismeri az egyéni differenciálásból adódó lehetőségeke.
- Nyitott és toleráns más nemzetállamok és kultúrák honvédelmi neveléssel összefüggő struktúrái iránt, valamint a nemzetközi kapcsolatok erősítésének és a szövetségi rendszerek erősítésének tudatosítása iránt is.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a tanulók és a tanulói csoportok társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a tanulók közösséggé válását elősegítő különböző módszereket.

b) képességei

- Képes a tanórai és tanórán kívüli csoportos tevékenységek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására.
- Képes a tanulók vagy tanulói csoportok közötti konfliktusok hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni.
- Segíti a tanulók közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a közösségben való felelős, aktív szerepvállalás megtanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri Magyarország biztonság- és szövetségi politikájának jellemzőit, a honvédelemmel összefüggő szabályokat, a Magyar Honvédség felépítését, technikai eszközeinek jellemzőit és feladatrendszerét, a katonai értékek és hagyományok alapjait.
- Ismeri a honvédelem társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait (a hazáért való tenni akaráshoz szükséges érzelmi és ismereti háttér megteremtése, az állampolgári kötelességek, továbbá a magyar katonai értékek és hagyományok megismertetése a tanulókkal, a haza és a honvédelem iránti elkötelezettség kialakítása), a tantárgy tanításához és a tananyag elsajátításához felhasználható eszközöket (analóg, IKT) és módszereket, továbbá tanulási sajátosságait.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, a pedagógiai-pszichologiai és a szakmódszertani képzésben megszerzett ismeretek alkalmazására, a különböző tudásterületek harmonizálására, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a katonai terminológia szakszerű alkalmazására, a tantárgyhoz kapcsolódó elméleti (különböző típusú források elemzése és a következtetés levonása, hadtörténet, lőelmélet, biztonságpolitika, hadijog, haditechnika) és gyakorlati (elsősegélynyújtás, katonai testnevelés, alapvető alaki fogások, a terepen való tájékozódás, túlélési és táborozástechnikai ismeretek) jellegű tudás átadására.

c) attitűdje

- Szakemberként segíti a különböző szaktárgyakat tanító pedagógusok közti tudástranszfert, együttműködést, a tanulókban a megismerési vágy, a hazáért való tenni akarás, az önművelés, az önálló ismeretszerzés iránti igény felébredését és fenntartását.

- Fontosnak tartja a tapasztalatszerzést, valamint a tanárképzés során megszerzett ismeretek folyamatos frissítését. Törekszik a szaktárggyal kapcsolatos tudományos és technikai eredmények megismerésére, továbbá nyitott az új pedagógiai eszközök és módszerek elsajátítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai tevékenységét meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a katonák kiképzésében és mindennapi életében meghatározó alaki tevékenységeket, rendgyakorlatokat.
- Ismeri az érettségi követelményekben meghatározott történelmi folyamatok, jelenségek hátterét, történeti kontextusát.
- Birtokában van a különböző túlélési, táborozástechnikai, illetve az ezeket meghatározó földrajzi és biológiai ismereteknek.
- Ismeri a lőelmélettel kapcsolatos alapvető fizikai törvényszerűségeket.
- Birtokában van a Magyar Honvédséggel,valamint a különböző hazai és nemzetközi válságkezelői műveletekkel kapcsolatos jogi ismereteknek.
b) képességei
- Képes átlátni az Európai Unió és a NATO működését a különböző válságkezelési műveletek, ill. az azokhoz kapcsolódó döntéshozatali mechanizmusok tekintetében.
- A kerettantervhez kapcsolódóan képes a pedagógiai munka tervezésére, tanmenetek, óratervek összeállítására. Képes a pedagógiai folyamat tervezésével kapcsolatos reflektív és önreflektív gondolkodásra.
- Képes az IKT-eszközök kreatív és adaptív használatára.
c) attitűdje
- A tervezés során együttműködik a szakmai és partneri szervek, képzők szakmai és gyakorlati folyamatait megvalósító folyamataival.
- Fontosnak tartja a honvédelmi neveléssel összefüggő releváns pedagógiai, nevelési, oktatási és képzési gyakorlatok tudatosítását.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az általa tanult pedagógiai és pszichológiai módszereket, eljárásokat, birtokában van azok szaktárgyi alkalmazásának.
- Tisztában van az egyes speciális kompetenciák fejlesztésének módszereivel, ismeri a tanulók tanulás iránti motiválásának módszereit.
b) képességei
- Képes a differenciált, az egyes tanulók kompetenciáit figyelembe vevő ismeretátadásra.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére; az eredményes tanulást támogató tanulási környezet kialakítására és fenntartására.
- Képes nemcsak a hagyományos, hanem a digitális, infokommunikációs oktatási eszközök alkalmazására is.
c) attitűdje
- Ügyel a tanulási képességek fejlesztésére, ennek során figyelembe veszi az életkori, kompetenciabeli és egyéb sajátosságokat.
- Nagy fontosságot tulajdonít a tanulók egész életen át tartó tanulásra való felkészítésének.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Behatóan ismeri az értékelés jelentőségét, szerepét és módszertanát.
- Ismeri a hallgatók által elsajátított speciális ismeretek és kompetenciák mérésének egyedi módszereit, eszközeit.
b) képességei

- Képes az értékelés eredményeinek értelmezésére és a fejlesztés szolgálatába állított alkalmazására.
- Képes elősegíteni a tanulók önértékelési képességeinek a fejlődését, a személyiségfejlődésre való tekintettel.
c) attitűdje
- Fontosnak tartja a fejlesztő értékelés megvalósítását.
- Az értékelés során hangsúlyt fektet az individualizálásra.
- Támogatja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését és lehetőséget ad a tanulók számára a visszacsatolásra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a szakterület releváns terminológiáját, induktív és deduktív következtetések mentén megfelelő honvédelmi ismeretek birtokában van. Mindezek alkalmazása révén a kommunikációja, szakmai kooperációja és a pályához való személyes és szakmai identitása megalapozottá válik.
b) képességei
- Képes alkalmazni a honvédelmi alapismeretekhez kapcsolódóan a szakterülethez szükséges közszolgálati kompetenciákat, amelyek esetében lényegkiemelő képessége, problémamegoldó képessége és az integrált gondolkodás képessége is meg tud nyilvánulni a nevelési, oktatási és képzési folyamat egészében.
c) attitűdje
- Hivatástudattal kezeli a honvédelmi ismeretek oktatásának komplex folyamatát, melynek valamennyi ágensében aktív állampolgárként, szuverén értelmiségi léthez méltó módon viszonyul szakmai szerepéhez, s kellő szakmai alázattal viszonyul környezetéhez.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Ismeri a honvédelmi alapismeretekhez kapcsolódó releváns hadtörténeti, egészségügyi, tereptani, biztonságpolitikai, alaki, haditechnikai, általános katonai kompetenciákat, és hivatása során produktív értelmiségiként képes mindezek gyakorlati alkalmazására.
b) képességei
- Képes alkalmazni a megszerzett diszciplináris kompetenciákat a nevelési, oktatási és képzési folyamat egésze során. Képes arra, hogy a mérlegelő és integrált gondolkodás jegyében a gyakorlatba ültesse át az elsajátított alapvető honvédelmi ismereteket.
c) attitűdje
- Törekszik arra, hogy autonóm és felelősségteljes értelmiségi léthez méltó módon reprezentálja mindazon emberi és szakmai törekvéseket, amelyek a honvédelmi nevelés komplex jelenségvilágához kapcsolódnak.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek
A szakterületi ismeret:
Az államtudományi képzési területről a katonai vezetői, a katonai üzemeltetés, a katonai műveleti logisztika, a védelmi vezetéstechnikai rendszertervező, a nemzetközi biztonság- és védelempolitikai mesterképzési tanulmányok során szerzett honvédelmi, hazafias nevelési ismereteket foglalja magába.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszában képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.
- Ismeri a tanári munka hatékonyságát segítő szemléltetőeszközök, szemléltetési módok, eszközök alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri az írott és a digitális médiának a hatékony oktatás érdekében való felhasználásának lehetőségeit.
- Ismeri a tárgyával kapcsolatos érettségi vizsgakövetelményeket.
- Ismeri a különböző munkaformák (frontális munka, csoportmunka, projektmunka) használatának előnyeit, hatékony módszereit.
- Ismeri a tanulói kompetencia- és készségfejlesztés hatékony módszereit a problémamegoldás, konfliktuskezelés, együttműködés, önálló ismeretszerzés, elemző-, megfigyelő- és ítélőképesség, vita- és előadói készség tekintetében.

4. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A)[1] *A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI*

1. Tanári szakképzettség:
- a gyógypedagógia-tanár, a pedagógiatanár, a konduktortanár, az egészségügyi tanár és a szociális ismeretek tanára szakot kivéve az 1. § *a)* pontja szerinti osztatlan képzésben, tanárszakon,
- a pedagógiatanár szakot kivéve az 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben, tanári mesterszakon,
- a konduktortanár szakot kivéve az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon - nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan vagy mesterfokozatot követő képzésben szerezhető.

2. A tanári mesterszakra való belépés előzményeként elfogadott szakok:
2.1. Az 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben - a szociális ismeretek tanára szakot kivéve - a tanári mesterszakra való belépés előzményeként elfogadott szakok a szakterületi képzés képzési területének megfelelő szakirányú alapképzési szakok, valamint az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szakok.
2.2. A szociális munka tanárszakon 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben társadalomtudományi képzési területről a szociális munka, a szociálpedagógia, a szociológia, a politológia, politikatudományok, a bölcsészettudomány képzési területről a közösségszervezés, a pedagógia, a pszichológia, a romológia, a pedagógusképzés képzési területről a tanító, az óvodapedagógus, a csecsemő- és kisgyermeknevelő, a konduktor alapképzési szak; továbbá a hitéleti képzési területről a felekezeti szociális munkás és a diakónia alapképzési szak, valamint az e szakok előzményeként az 1993. évi felsőoktatási törvény szerint megfeleltethető főiskolai szintű szakok.
2.3. Az 1. § *c)* pontja szerinti mesterképzésben a tanári mesterszakra való belépés előzményeként elfogadott szakok a miniszter által közleményben közzé tett, a szakterületi képzés képzési területének megfelelő szakirányú mesterképzési, illetve osztatlan szakok, valamint az e szakok előzményeként az 1993. évi felsőoktatási törvény szerint megfeleltethető egyetemi szintű szakok.
3. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint szakterületi (szaktudományos) elem aránya, a képzési idő és az összegyűjtendő kreditek száma:
3.1. az 1. § *a)* pontja szerinti osztatlan képzésben, tanárszakon az *1. melléklet* 4. pont 4.1. alpont *c)* pont *cd)* alpontjában meghatározottak szerint a képzési idő 10 félév, az összegyűjtendő szakterületi kreditek száma a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével együtt legfeljebb 210 kredit, amelyből:

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a tanári szakképzettségnek megfelelő alapképzési szak képzési és kimeneti követelményei szerinti szakmai ismeretek kreditértéke legalább 160 kredit,
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek kreditértéke legalább 15 kredit.

3.2. Az 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben, tanári mesterszakon a képzési idő, képzési elemenként az összegyűjtendő kreditek száma az *1. melléklet* 4. pont 4.2. alpont *a)* pontja szerint meghatározott:

3.2.1. az *1. melléklet* 4. pont 4.2. alpont *a)* pontjában foglaltakra tekintettel a mérnöktanár, a közgazdásztanár, az agrármérnöktanár, a szociális ismeretek tanára szakon az 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben, tanári mesterszakon a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120 kredit azzal, hogy az előzetesen megszerzett szakképző intézményi munkatapasztalat elismerése alapján a tanulmányi idő 3 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit;

3.2.2. a mérnöktanár, a közgazdásztanár, az agrármérnöktanár, az egészségügyi tanár, a szociális ismeretek tanára szakon a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében a szakterületi ismeret részét képezik, legalább 15 kredit értékben:

- a szakmai tanár szakképzettségnek megfelelő, a 2. pont 2.1. vagy a 2.2 alpont szerinti alapképzésben megszerzett szakterületi tudást bővítő ismeretek és
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.

B) A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. Műszaki szakmai terület

1. Mérnöktanár szakképzettségek

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles mérnöktanár
- választható specializációk: specializációk: gépészet-mechatronika, elektrotechnika-elektronika, informatika, bio-vegyipar, építő-építészet, könnyű- és nyomdaipar, faipar, közlekedés, környezetvédelem-vízgazdálkodás, polgári és biztonságvédelem, műszaki-gazdasági, katonai-műszaki

2.[2] A képzési idő

- az 1. § *a)* pontja szerinti képzésben 10 félév
- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzék szerinti ágazatok - információs és kommunikációs technológiák, valamint a műszaki, ipari és építőipari képzések képzési terület - szakmáiban, a szakképző intézményben, a duális szakképzésben a szakmai tárgyak oktatására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 2. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 2. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 2. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség
4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:
a *2. mellékletben* meghatározott tanári tudás, készség, képesség;
4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1.[1] *A mérnöktanár szakterületi tudása, készségei, képességei:*
A mérnöktanár alkalmas
a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén
- a műszaki, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a megoldások helyességének igazolására,
- technikai eszközök és technológiai folyamatok megismerésének támogatására;
- tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre,
- a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére;

tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
- a technikai és társadalmi folyamatok kapcsolatának, aktuális változásainak nyomon követésére, valamint a szakképzési tartalmakba való beépítésére,
- a konfliktusok hatékony kezelésére,
- a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására;

a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
- szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok - bányászat és kohászat, elektronika és elektrotechnika, építőipar, épületgépészet, fa és butoripar, gépészet, informatika, környezetvédelem és vízügy, Közlekedés és szállítmányozás, kreatív (kreatív-ipari alágazat kreatív vízuális alágazat), specializát gép- és járműgyártás, vegyipar, valmint honvédelem - szakmáiban a szakmai tárgyak oktatására,
- a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtanterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra,
- programtantervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítása során történő alkalmazására,
- az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására,
- a vizsgatevékenységben érettségi és szakmai bizottsági tagként vizsgáztatási feladatok ellátására;

a polgári és biztonságvédelem mérnöktanári specializáción továbbá
- az egyéb szolgáltatások szakmacsoport polgári- és biztonságvédelmi tárgyai;

a műszaki-gazdasági mérnöktanári specializáción továbbá
- az egészségügyi, a műszaki, a gazdasági-szolgáltatási és az agrár szakterület gazdasági tárgyai oktatására;

az informatika és elektromérnöktanári specializáción továbbá
- az egészségügyi, a műszaki, a gazdasági-szolgáltatási és az agrár terület informatikai tárgyai oktatására;

a pedagógiai folyamat tervezése területén
- a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttoktatás keretében,
- a szaktárgy tanórán, illetve iskolán kívüli tanulásának tervezésére a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében,

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 3. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra;
- *a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén*
- a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására;
- a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
- az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására,
- a képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére;
- *a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- a műszaki, szakmai pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztására;
- *az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- az adott szakirányhoz és szakmacsoporthoz tartozó munkahelyek sajátos munkavédelmi, biztonságtechnikai ismereteinek közvetítésére.

4.2.2.[1] *A mérnöktanár szakon a szakterületi ismeretek:*

az 1. § a) pontja szerinti képzésben:

- a mérnöktanári szakképzettségnek megfeleltethető mérnök és informatikai alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményei szerinti ismeretek 170-180 kredit;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek legalább 15 kredit;

az 1. § b) pontja szerinti képzésben: legalább 15 kredit

- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.

a) Az 1. § a) és b) pontja szerinti mérnöktanár szakokon a szakterületi ismeretek:

- A műszaki, az informatika képzési terület alapképzési szakjinak szakmai ismeretei, összefüggéseinek rendszerszerű áttekintése a szakterület szerint, a műszaki, mérnöki szakterületeken alkalmazható legkorszerűbb technikai, technológiai és információs rendszerek, műszaki, mérnöki tevékenységek makro- és mikrokörnyezetének változásai, hazai és nemzetközi tendenciái.
- A szakképzés és gazdaság kapcsolatrendszere, a műszaki képzés helye és szerepe a szakképzésben, a szakképzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.
- A szakképzés rendszerének átfogó ismerete, valamint a mérnöktanári specializációnak megfelelő szakmák rendszerének, sajátosságainak ismerete.
- A szakmák képzési és kimeneti követelményeinek, programtanterveinek ismerete kiemelten a szakmai szemléletformálást szolgáló tananyagegységekre. A szakmai oktatásban tanításukra való felkészülést megalapozó ismeretek.
- A szakképzésben hasznosítható, legkorszerűbb infokommunikációs alkalmazások, IKT és digitális kultúra eszközrendszerének ismerete, ágazati képzésekben a mérnöktanári specilaizációnak megfelelő használható oktatástechnikai és taneszköz-rendszerek.

b) Az 1. § c) pontja szerinti mérnöktanár szakokon a szakterületi ismeretek:

A szakterületi képzés a képzési területnek megfelelő szakirányú mesterképzési, illetve osztatlan szakok műszaki, informatikai ismeretei.

5.[2] A mérnöktanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 4. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 5. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Ismeri a mérnöktanári specializációnak megfelelő, a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeit, a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismereteket, a szakmai oktatás rendszerét, a tananyagegységeket, az alkalmazott képzési módszereket, a szakami oktatás vizsgarendszerét.
- Ismeri tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, azok alkalmazási lehetőségeit, képes a tanulás támogatását segítő taneszközök készítésére.
- Ismeri a tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, pedagógiai módszereit, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségeit, dokumentumait, a mérési-értékelési eljárásokat.
- Ismeri a felnőttoktatás intézményrendszerét, felnőttképzés pedagógiáját, pszichológiáját és módszereit.

II. Közgazdasági szakmai terület

1. Közgazdásztanár szakképzettség[1]

1.[2] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles közgazdásztanár
- választható specializációk: közgazdaságtan, pénzügy-számvitel, ügyvitel, vendéglátás-idegenforgalmi, kereskedelem-marketing, vállalkozási ismeretek

2.[3] A képzési idő
- az.1. § *a)* pontja szerinti képzésben 10 félév
- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév

3.[4] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzék szerinti gazdálkodás és menedzsment ágazat - üzleti ismeretek és ügyvitel képzési terület - szakmáiban szakmai tárgyak tanítására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tanári tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1.[5] *A közgazdásztanár szakterületi tudása, készségei, képességei*

A közgazdásztanár alkalmas

a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén
- a gazdasági szemléletű, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a megoldások helyességének igazolására,
- gazdasági tantárgyak sajátos tartalmának közvetítése során megalapozni a tanulók gazdaságra vonatkozó műveltségét,
- tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre,
- a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére;

a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. a).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 6. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 6. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 6. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a szervezetileg egy tanulócsoportba tartozó tanulók közösséggé formálására és a társadalmi csoportok és gazdasági egységek szociálpszichológiai sajátosságainak közvetítésére,
- a konfliktusok hatékony kezelésére,
- a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének alakítására, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására;

a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

- szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok - gazdálkodás és menedzsment, kereskedeklem, turizmus-vendéglátás - szakmáiban a szakmai tárgyak oktatására,
- a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtanterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra,
- programtantervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítása során történő alkalmazására,
- az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására,
- a vizsgatevékenységben érettségi és szakmai bizottsági tagként vizsgáztatási feladatok ellátására;

a pedagógiai folyamat tervezése területén

- a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttképzés keretében,
- a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére a végzettségének megfelelő korosztály, továbbá a felnőttképzés keretében,
- a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra;

a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

- a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására;

a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

- az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására,
- a képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére;

a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

- a gazdasági, szakmai pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretében ezen ismeretek megosztására;

az autonómia és a felelősségvállalás területén

- a szakmajegyzék szerinti szakmákhoz tartozó képzési és kimeneti követelménynek megfelelő programtanterv ismeretében szakmai program fejlesztésének elméleti és gyakorlati ismereteinek, a képzésben is fejlődést generáló szinergikus hatásainak közvetítésére.

4.2.2.[1] *4.2.2 A közgazdásztanár szakon a szakterületi ismeretek:*

az 1. § a) pontja szerinti képzés tekintetében:

- a közgazdásztanári szakképzettségnek megfelelő gazdasági és üzleti alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményei szerinti ismeretek 170-180 kredit,

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 8. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek legalább 15 kredit;
- *az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében:* legalább 15 kredit
- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.

a) Az 1. § a) és b) pontja szerinti közgazdásztanár szakokon a szakterületi ismeretek:

- A gazdasági, közgazdasági, üzleti és menedzsment szakmai ismeretek, azok összefüggéseinek rendszersze. A gazdasági szakterületeken alkalmazható, legkorszerűbb informatikai rendszerek. A vállalkozások makro- és mikrokörnyezetének változásai (hazai és nemzetközi tendenciák). Az erőforrás-gazdálkodás új irányai. Fenntarthatóság (társadalmi, gazdasági, és ökológiai).
- A szakképzés és gazdaság kapcsolatrendszere, a gazdasági képzés helye és szerepe az oktatás-nevelés egyes szakaszaiban, különösen a szakképzésben. A felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek. A gazdasági (szakmai) képzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése.
- A szakképzés rendszerének átfogó ismerete, valamint a közgazdásztanári specilaizációnak megfelelő szakma képzési rendszerének, sajátosságainak ismerete.
- A közgazdásztanári specializációnak megfelelő, szakmajegyzék szerinti szakmához tartozó ágazati alapozó ismereteket, szakmai oktatás rendszerének, a programtantervben meghatározott tananyagegységek ismerete, a tanításukra való felkészülést megalapozó ismeretek, módszerek.
- A szakképzésben hasznosítható, legkorszerűbb informatikai alkalmazások, digitális kultúra eszközrendszerének ismerete és a szakterületnek megfelelő képzésekben használható oktatástechnikai és taneszköz-rendszer ismerete.

b) Az 1. § c) pontja szerinti közgazdásztanár szakokon a szakterületi ismeretek:

A szakterületi képzés a képzési területnek megfelelő szakirányú mesterképzési, illetve osztatlan szakok társadalomtudományi, gazdaságtudományi, közgazdasági, üzleti és menedzsment ismeretei.

5.[1] *A közgazdásztanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- Ismeri a képzési és kimeneti követelményekhez kapcsolódó programtantervet, annak tantervi egységeit, ezekhez kapcsolódó képzési módszereket, továbbá a szakmai programkészítésének, fejlesztésének elveit.
- Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában, a szakmai oktatásban a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését.
- Ismeri a tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségeit, dokumentumait, mérési-értékelési eljárásait, pedagógiai módszereit.

III. Agrár szakmai terület

1. Agrármérnöktanár szakképzettség[2]

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 9. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. a).

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles agrármérnöktanár
- választható specializáció: mezőgazdaság, mezőgazdasági gépész, élelmiszer, erdészet- és vadgazdálkodás, földmérés, kertészet- és parképítés

2.[2] A képzési idő
- az.1. § *a)* pontja szerinti képzésben 10 félév
- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzék szerinti mezőgazdaság és erdészet ágazat - mezőgazdaság képzési terület - szakmáiban, szakképző intézményben, duális szakképzésben a szakmai tárgyak tanítására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, ismeret, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1.[4] *Az agrármérnöktanár szakterületi tudása, készségei, képességei:*

Az agrármérnöktanár alkalmas

a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén
- a fenntartható fejlődés és az élelmiszer-termelés közötti kapcsolat tudatosítására,
- a környezettudatos szemléletmód megalapozására, a természettudományos, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a megoldások helyességének igazolására,
- a szakterületen alkalmazott technikai eszközök és technológiai folyamatok megismerésének támogatására,
- az elméleti, az elméletigényes gyakorlati és a gyakorlati képzés során a szakmai feladatok ellátásához szükséges kompetenciák fejlesztésére,
- tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre,
- a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képzésére;

a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
- a termelési és társadalmi folyamatok kapcsolatának, aktuális változásainak nyomon követésére, továbbá a szakképzési tartalmakba való beépítésére,
- a konfliktusok hatékony kezelésére,
- a közösség iránti elkötelezettség vállalására, az aktív, felelős társadalmi szerepvállalás elsajátítására, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására,
- a szakmai szocializáció megalapozására,
- a szakmával kapcsolatos hivatástudat kiépítésére;

a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 10. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 10. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 10. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 11. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti ágazatok - élelmiszeripar, környetevédelem és vízügy, mezőgazdaság és erdészet, illetve gépészet - szakmáiban a szakmai tárgyak oktatására,
- a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtanterv ismeretében a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozására, megvalósításra,
- programtantervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítása során történő alkalmazására,
- az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására,
- a vizsgatevékenységben érettségi és szakmai bizottsági tagként vizsgáztatási feladatok ellátására*;*
- *a pedagógiai folyamat tervezése területén*
- a szakterületi képzéssel kapcsolatba hozható tanügyi dokumentumok, jogszabályok és iskolai dokumentumok használatára,
- a szakterülethez tartozó szakmai orientációs, szakmai alapozó és szakképesítésre felkészítő tantárgyak szerkezetének, módszertani sajátosságainak felismerésére,
- a szakképzés sajátosságai, továbbá az abban fellelhető törvényszerűségek figyelembevételével a tanítási-tanulási folyamat megtervezésére,
- a szakmai orientációs, szakmai alapozó és szakképesítésre felkészítő modulrendszerű képzés követelményeinek, tartalmának összhangba hozására, az egyes tantárgyak főbb tartalmi jellemzői alapján az iskolarendszerű képzésben alkalmazható tantárgyi struktúra kialakítására,
- hatékony, az elmélet és a gyakorlat kapcsolatát, egységét támogató munkaformák megválasztására, alkalmazására a szakképzés folyamatában,
- a pedagógiai célokhoz, a szakmai műveltségtartalomhoz, a követelményekhez és a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodó tanulásszervezési eljárás megválasztására, az oktatási folyamat megszervezésére, hatékony módszerek, munkaformák, eszközök kiválasztására az ifjúsági és a felnőttoktatás keretében,
- a szaktárgy tanórán, illetve iskolán kívüli tanulásának tervezésére az ifjúsági és a felnőttoktatás keretében,
- a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra;
- *a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén*
- a szakmai továbbképzés, önképzés iránti igény és a szakma szeretetének továbbadására,
- a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására,
- céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére, a pedagógiai hatásrendszer elemeinek érvényesítésére, eredményeinek megítélésére; a tanulói önértékelés képességének kifejlesztésére;
- *a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- az agrár szakterületi pályaorientáció és szakmai mobilitás lehetőségeinek széleskörű ismeretei birtokában ezen ismeretek megosztására;
- *az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- a társadalom által preferált értékek közvetítésére, az elfogadott értékrenddel összehangolt autonóm életvezetési stratégiák kialakítására;
- az adott szakirányhoz és szakmacsoporthoz tartozó munkahelyek sajátos munkavédelmi és biztonságtechnikai ismereteinek közvetítésére.
- *4.2.2.*[1] *4.2.2 A agrármérnöktanár szakon a szakterületi ismeretek:*

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 12. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

az 1. § a) pontja szerinti képzés tekintetében:
- az agrármérnök-tanári szakképzettségnek megfelelő agrár alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményei szerinti ismeretek 160-180 kredit;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervben meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek legalább 15 kredit;

az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében legalább 15 kredit
- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervben meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.

a) Az 1. § b) pontja szerinti agrármérnöktanár szakon a szakterületi ismeretek:
- Az agrár képzési terület alapképzési szakjainak szakmai ismeretei, összefüggéseinek rendszerszerű áttekintése.
- Az agrárszakterületen alkalmazható legkorszerűbb technikai, technológiai, informatikai rendszerek. A szakképzés és gazdaság kapcsolatrendszere, a műszaki képzés helye, szerepe a szakképzésben, a szakképzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.
- A szakképzés és gazdaság kapcsolatrendszere, az agrárképzés helye, szerepe a szakképzésben, a képzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése, a felnőttképzéssel kapcsolatos sajátos ismeretek.
- A szakképzés rendszerének átfogó ismerete, valamint az agrármérnöktanár szak specializációjának megfelelő szakmák rendszerének, sajátosságainak ismerete;
- A szakmák képzési és kimeneti követelményeinek, programtantervben meghatározott tananyagegységek, valamint a vizsgakövetelmények ismerete figyelemmel a szakmai szemléletformálást szolgáló tananyagegységekre. A szakmai oktatásban a tanítás során alkalmazott képzési módszerek.
- A szakképzésben hasznosítható, legkorszerűbb információs és kommunikációs technológák, oktatástechnikai eszközök, a digitális kultúra képzésekben történő felhasználási lehetőségei és szabályai.

b) Az 1. § c) pontja szerinti mérnöktanár szakokon a szakterületi ismeretek:
A szakterületi képzés a képzési területnek megfelelő szakirányú mesterképzési, illetve osztatlan szakok mezőgazdasági, növénytermesztési, kertészeti, állattenyésztési, élelmiszeripari, erdőgazdálkodási, illetve agrár műszaki ismeretei.

5.[1] *Az agrármérnöktanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*
- Ismeri a szakképző intézményben a szakmajegyzék szerinti környetevédelem és vízügy, az élelmiszeripar, a mezőgazdaság és erdészet, illetve gépészeti ágazat szakmáinak képzési és kimeneti követelményeit, a programtantervet, annak tantervi egységeit, ezekhez kapcsolódó képzési módszereket, továbbá a szakmai programkészítésének, fejlesztésének elveit.
- Ismeri az ágazati alapozó ismeretek oktatásában, a szakmai oktatásban a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyveket, taneszközöket, infokommunikációs eszközöket, az alkalmazási lehetőségeket, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítését.
- Ismeri a tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformáit, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségeit, dokumentumait, mérési-értékelési eljárásait, pedagógiai módszereit.
- Ismeri a felnőttképzés pedagógiáját, pszichológiáját és módszereit, intézményrendszerét.

IV. Gyógypedagógiai szakmai terület

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 13. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

1. Gyógypedagógia-tanár szakképzettség[1]

1.[2] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógypedagógia-tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Special Needs Education

2.[3] A képzési idő

- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 3 félév
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév

3.[4] A képzés célja - a gyógypedagógia alapképzés keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva - az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, szakképző intézményben, szakiskolában, szakgimnáziumban a felnőttek át- és továbbképzésében a gyógypedagógiai ismeretek tanítására, segítő szakemberek képzésére, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, a szülők felkészítésére, speciális nevelési feladatok ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A gyógypedagógia-tanár szakterületi tudása, készségei, képességei

a) a megszerezhető tudás:

A gyógypedagógia-tanár

- Alapvető orvosi, pszichológiai, (gyógy)pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a sérült, fogyatékos, akadályozott személyek sajátosságaira, fejlődésére vonatkozó nézetekről.
- Ismeri a gyógypedagógia tárgy által közvetített fogalmak átadásának életkor specifikus jellemzőit, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a gyógypedagógiai tárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat.
- Tisztában van a gyógypedagógiai ismereteknek a tanulók és felnőttek személyiségfejlődésében, a környezet átalakításában betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Rendelkezik az információszerzéshez és az információk feldolgozásához, értelmezéséhez, elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel, az információs társadalom megkívánta tudással.
- Ismeri a gyógypedagógia tudományág ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal. Ismeri a gyógypedagógia hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a gyógypedagógiai szakterület társadalomban betöltött szerepét, a gyógypedagógia tanításának céljait, feladatait. A gyógypedagógia-tanár tisztában van az egészségügyi, szociális, köznevelési területek, valamint a fogyatékos személyek foglalkoztatásának gyógypedagógiai relevanciájával.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

---

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. ba).
2 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. bb).
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 14. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 14. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- A végzett gyógypedagógia-tanár képes reflektíven, önállóan, etikusan állást foglalni a gyógypedagógiát, a fogyatékos embereket érintő szakmai kérdésekben.

b) a megszerezhető készség, képesség:

- A végzett gyógypedagógia-tanár képes a gyógypedagógiával kapcsolatos ismereteket adaptálni a középiskolai, illetve felnőtt oktatásban részt vevők tudásához. Képes a gyógypedagógiai ismereteket a társadalmi nyilvánosság felé közvetíteni. Képes a saját tudása széles és differenciált értelmezésére, átadására.
- Felkészült a tantárgy tanításának innovatív megtervezésére, fejlesztésére, taneszközök készítésére. Rendelkezik az oktatásban alkalmazott eszközök, módszerek önálló, kreatív alkalmazásának képességével. Alkalmazni képes az attitűdformálás, érzékenyítés különböző eljárásait.
- Képes felkelteni tanítványaiban a gyógypedagógia tudomány iránti érdeklődést, valamint a fogyatékos személyekkel kapcsolatos munka iránti igényt. Képes tudása folyamatos bővítésére.
- Rendelkezik az információs társadalom tagjaként a szükséges készségekkel, képességekkel. Tanulóközösségében képes a fejlett, meggyőző, érvelő kommunikáció kialakítására, demokratikus, diákközpontú légkört tud teremteni. Képes a középiskolai, felnőtt tanítványait meggyőzni a segítségre szoruló személyek civil támogatásáról, részvételüket segíteni ilyen típusú tevékenységben.

4.2.2.[1] *A gyógypedagógia-tanár szakon a szakterületi ismeretek*

az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében: legfeljebb 50 kredit

- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék, a szakgimnáziumi, illetve a szakiskolai képzési jegyzék szerinti szakma, képzés, képesítés képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében, illetve programkövetelményében meghatározott, valamint a szakma, képzés, képesítés ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek tanításához és a felnőtt korosztály számára közvetítendő tudásra való felkészítéshez kapcsolódó szakterületi ismeretek az alábbi területeken:
- gyógypedagógiai ismeretek rendszerezése, módszertana, megjelenése szakképzési és felnőttképzési programokban;
- speciális szükségletű személyek a középiskolában és a felnőttoktatásban;
- fogyatékos személyek szükségletei különböző ellátórendszerekben;
- (gyógy)pedagógiai tárgyak oktatásának módszertana;
- serdülőkor, felnőttkor pszichológiája;
- felnőttképzés didaktikája;
- jogi ismeretek;
- tanterv és képzési program tervezése, fejlesztése, értékelése;
- attitűdformálás, érzékenyítés technikái;
- gyógypedagógia és információs társadalom;
- felkészülés tudományos munkára.

5. *A gyógypedagógia-tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó szakképzési és felnőttképzési dokumentumokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását. Ismeri a gyógypedagógiai ismeretek tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és a rendszerezés gyógypedagógiai, pedagógiai-pszichológiai, szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri a gyógypedagógia-tárgy oktatásához szükséges módszereket, eljárásokat, a tanulók motiválásának lehetséges eljárásait.
- Ismeri az attitűdformálás különböző módjait, a fogyatékos emberek iránti érzékenyítés jó gyakorlatait.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a differenciáló pedagógia, az adaptív tanulásszervezés témájában. Rendelkezik a hatékony tanulási környezet megteremtésének tudásával, képességével.

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. bc), bd).

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

IV/A.[1] *Konduktor szakmai terület*

1. Konduktortanár szakképzettség

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles konduktortanár,
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Conductive Education.

2.[2] A képzési idő: az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 3 félév

3.[3] A képzés célja a konduktori alapképzésben ismereteire alapozva az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, szakképző intézményben, szakiskolában, szakgimnáziumban, felnőttek át- és továbbképzésében, a felsőoktatásban a konduktív pedagógiai ismeretek tanítására, segítő szakemberek képzésére, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, a szülők felkészítésére, sajátos nevelési feladatok ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a 2. mellékletben meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében:

4.2.1. A konduktortanár szakterületi tudása, készségei, képességei

A szaktudományi, a szakmódszertani, szaktárgyi tudás terén:

- alapvető általános és konduktív pedagógiai, pszichológiai, szociológiai és orvosbiológiai tudással rendelkezik a mozgássérült személyek sajátosságaira, fejlődésére vonatkozó szemléletekről;
- ismeri a konduktív pedagógia ismeretelméleti alapjait, sajátosságait és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományágakkal;
- ismeri a konduktív pedagógia tárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő sajátos kompetenciákat;
- ismeri a konduktív pedagógia tárgy által közvetített fogalmak átadásának életkor specifikus jellemzőit, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét;
- tisztában van a konduktív pedagógiai ismereteknek a tanulók és felnőttek személyiségfejlődésében, a környezet átalakításában betöltött szerepével, lehetőségeivel;
- ismeri a konduktív pedagógiai szakterület társadalomban betöltött szerepét, a konduktív pedagógia tanításának céljait, feladatait, tisztában van az egészségügyi, szociális, köznevelési területek, valamint a fogyatékos - különösen a mozgássérült - személyek foglalkoztatásának társadalmi relevanciájával;
- rendelkezik az információk szerzéséhez és azok feldolgozásához, értelmezéséhez, elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel, az információs társadalom megkívánta tudással;
- tisztában van a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, ismeri a releváns szakmai szervezeteket;
- ismeri a konduktív pedagógia hazai és nemzetközi szakirodalmát, időszerű kérdéseit és eredményeit;

---

1 Beiktatta: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (4), 10. melléklet 5. Hatályos: 2016. VIII. 13-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 15. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 15. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- képes reflektíven, önállóan, etikusan állást foglalni a konduktív pedagógiát, a fogyatékos embereket érintő szakmai kérdésekben;
- önállóan képes tanításával, a tanulás irányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása terén:

- képes a konduktív pedagógiai ismereteinek differenciált értelmezésére, adaptálni a középiskolai, illetve felnőttoktatásban részt vevők tudásához, azok átadására a társadalmi nyilvánosságnak;
- képes felkelteni tanítványaiban a konduktív pedagógia iránti érdeklődést, valamint a mozgássérült személyekkel kapcsolatos munka iránti igényt, képes szaktudása folyamatos bővítésére;
- rendelkezik az oktatásban alkalmazott eszközök, módszerek önálló, kreatív alkalmazásának képességével, felkészült a konduktív pedagógia tantárgy tanításának innovatív megtervezésére, fejlesztésére, taneszközök készítésére;
- tanulóközösségében képes a fejlett, meggyőző, érvelő kommunikáció kialakítására, demokratikus, tanuló-, hallgatóközpontú légkört tud teremteni, tanítványait meggyőzni a segítségre szoruló személyek civil támogatásáról, részvételüket segíteni ilyen típusú tevékenységben;
- rendelkezik az információs társadalom tagjaként a szükséges képességekkel, készségekkel, alkalmazni képes az attitűdformálás, érzékenyítés különböző eljárásait.

Kommunikáció, szakmai együttműködés és pályaidentitás terén

- a tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait;
- törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében;
- felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására, egyenrangú partner a szakmai kooperációban;
- a különféle pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra;
- együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Autonómia és felelősség terén

- törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására;
- fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást;
- törekszik saját megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására, elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt;
- érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára;
- az oktatás-nevelés során tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására;
- előítéletektől mentesen, az inklúzió szemléletével végzi tanári munkáját.

4.2.2.[1] *A konduktortanár szakon a szakterületi ismeretek az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében:* legfeljebb 50 kredit

- az alapképzésben megszerzett, a központi idegrendszeri sérülés következtében mozgáskoordinációs zavarral küzdő gyermek, felnőtt konduktív neveléssel megvalósított fejlesztését bővítő ismeretek;
- a szakmai képzés szerinti szakmai orientációs, a szakmai alapozó, illetve a szakképesítést nyújtó szaktárgyak tanításához és a felnőtt korosztály számára közvetítendő tudásra való felkészítéshez kapcsolódó szakterületi ismeretek:
  - a felnőttképzés metodikája;

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. c).

- az ifjú- és felnőttkor pszichológiája;
- a szak-és felnőttképzés rendszere;
- tantervfejlesztési ismeretek;
- jogi és oktatáspolitikai ismeretek;
- differenciáló pedagógia;
- az inklúzió formái;
- a konduktív pedagógiai szaktárgyak oktatásmódszertani sajátosságai;
- konduktív pedagógia a rehabilitáció rendszerében;
- az attitűdformálás technikái;
- konduktív pedagógia és az információs társadalom;
- konduktív pedagógiai ismeretek rendszere és megjelenési formái a szak- és felnőttoktatásban.

5. *A konduktortanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei:*

- ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó szakképzési és felnőttképzési dokumentumokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét;
- ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását;
- ismeri a tananyag-kiválasztás és a rendszerezés pedagógiai-pszichológiai, szakmódszertani szempontjait;
- ismeri a konduktív pedagógia tárgy oktatásához szükséges módszereket, eljárásokat, a tanulók motiválásának lehetséges eljárásait;
- ismeri az attitűdformálás különböző módjait, a fogyatékos emberek iránti érzékenyítés jó gyakorlatait;
- alapvető ismeretekkel rendelkezik a differenciáló pedagógia, az adaptív tanulásszervezés témájában;
- rendelkezik a hatékony tanulási környezet megteremtésének tudásával, képességével;
- tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

V. Egészségügy szakmai terület

1. Egészségügyi tanár szakképzettség

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel szakképzettség oklevélben szereplő,

- magyar nyelvű megjelölése:
okleveles egészségügyi tanár
- angol nyelvű megjelölése:
Teacher of Eacher of Health Sciences and Health Care

2.[2] A képzési idő

- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzék szerinti egészségügyi technika és egészségügy ágazat - szakmáiban, szakképző intézményben a szakmai tárgyak tanítására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

---

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. d).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 16. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 16. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség
4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:
a *2. mellékletben* meghatározott tanári tudás, készség, képesség;
4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1.[1] *Az egészségügyi tanár szakterületi tudása, készségei, képességei:*
Az egészségügyi tanár alkalmas
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek oktatására;
- az egészségtudomány, illetve a neveléstudomány területén szerzett ismeretek összekapcsolásával és továbbfejlesztésével az egészséges életmódra nevelni;
- az általános nevelési, oktatási, egészségnevelési és mentálhigiénés feladatok ellátása, az egészségnevelő módszerek alkalmazása során felismerni az egészségkárosító környezeti, valamint az életmódból fakadó (kábítószer-fogyasztó, alkoholfüggő) vagy a szociális helyzetük miatt segítségre szoruló egyének, csoportok élethelyzetéből származó negatív hatásokat;
- az egészségmegőrzés és -visszaállítás egyéni és társadalmi normáinak, gyakorlatának megismerésére, prevenciós programok tervezésére, kidolgozására, fejlesztésére és alkalmazására a szakképzésben;
- az életminőség javítása érdekében problémamegoldó, korszerű életmodelleket, a megváltozott egészségi állapotnak megfelelő életvitelt ajánlani, s erre oktatni, nevelni a pedagógia leghatékonyabb módszereivel, eszközeivel; az egészségügyi szakképzés során a szakmai identifikáció kialakítására, a pályaszocializáció, az attitűdformálásra;
- a pályaorientáció, a pályaválasztási tanácsadás, a pályakövetés feladatainak ellátására, életpálya modell kialakítására, karriertervezésre
- a Nemzeti alaptantervnek, a szakképzés szerinti kerettanterveknek megfelelően az egészségügyi képzés speciális, regionális igényeknek megfelelő szakmai fejlesztésére, a helyi képzési koncepciók, tantervek, középtávú és távlati fejlesztési programok kidolgozásra;
- kommunikációs igényesség jellemzi a sajátos egészségügyi interperszonális kapcsolatokban, mindehhez didaktikai felkészültséggel rendelkezik, képes erre nevelni, tanári munkája során példát mutatni;
- elismeri a képzési hely (képző intézmény), valamint a gazdasági, munkaerő-piaci és társadalmi környezet közötti kapcsolatot és ennek fejlesztési lehetőségeit.
4.2.2.[2] *Az egészségügyi tanár szakon a szakterületi ismeretek:*
az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében: legalább 15 kredit
- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- az egészségügyi oktatás, képzés gyakorlati szakmai tárgyainak magas színvonalú oktatását támogató egészségtudományi ismeretek elmélyítése;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek;
- a köznevelésben az egészségfejlesztés szakmódszertana.
5.[3] *Az egészségügyi tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*
- Az egészségügyi oktatás, képzés, szakképzés rendszere, kapcsolódása az egészségüggyel határos más oktatási területekhez, szintekhez, képzésekhez: magyar köznevelési rendszer, szakképzési rendszerek (adaptív, duális, moduláris, kompetencia alapú), az egészségügyi szakképzési és továbbképzési rendszer.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 17. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 18. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 19. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Az egészségügyi tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi és gazdasági kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben: a pedagógiai kommunikáció jellemzői, pedagógiai etika és etikett, szakmai etikett, szakmai kapcsolati rendszer, kérdéskultúra a pedagógiában.
- Szervezetszociológia, szociálpszichológia, életszakaszok nevelési és oktatási módszerei (pedagógia és andragógia eszköztára): személyiségfejlődés folyamata, személypercepció, különböző életkorok fejlődési jellemzői (serdülőkor, ifjúkor, felnőttkor). Személyiségzavarok fajtái és jellemzői. Szerepelmélet fogalmai. Szociális tanulás jelentősége. Egyén és közösség kapcsolata. Csoportdinamika. Devianciák. Pedagógiai irányzatok. Oktatáselméleti irányzatok. A tanuló önálló munkájára alapozott oktatás: távképzés, tréning, atipikus tanítási módszerek. A tutor, a mentor feladatai. Life Long Learning. A tanulás formái, a szakmai képzések módszertana: elméleti módszertan, követelmény taxonómiák, a követelmények és a pedagógiai értékelés kapcsolata. Andragógiai alapismeretek. A felnőttek tanulási jellemzői, módszerei, kompetencia.
- Szociális készségek, érzelmi intelligencia fejlesztése, megismertetése és tudatosítása, spontán és kreatív problémamegoldások módszertana: konfliktuskezelési technikák.
- Az egészségfejlesztés általános módszertana.
- Az alapozó egészségügyi tárgyak szakmódszertana: tudás jellemzői és megjelenési formái: ismeretek, operátorok, pedagógiai folyamat, módszerek hatása, formális, informális nevelés hatása, oktatási algoritmusok, gyakorlati oktatási módszerek, gyakorlatszervezés folyamata, szakmai vizsga szervezése, értékelés módszerei, tanulás módszertani technikák, vizsgatechnikák, tanulási segédletek készítése, tanügyi, szakképzési dokumentumok és alkalmazásuk.
- Az adott egészségügyi szakterületek tantárgycsoportjainak metodikai ismeretkörei és tanítási gyakorlata.
- A szakmajegyzék szerinti szakmához tartozó ágazati alapozó ismeretek, a programtantervben meghatározott tananyagegységek, szakmai oktatás rendszerének ismerete, a tanításukra való felkészülést megalapozó ismeretek, szakképzésben alkalmazott módszerek,
- Az ágazati alapozó ismeretek oktatásában, a szakmai oktatásban a tanítás-tanulás során alkalmazható tankönyvek, taneszközök, infokommunikációs eszközök, az alkalmazási lehetőségek, a tanulás támogatását segítő taneszközök készítésének ismerete.
- A tehetséggondozás és felzárkóztatás tevékenységformái, a speciális igényű tanulók oktatásának lehetőségei, dokumentumai, mérési-értékelési eljárásai, pedagógiai módszerei.
- A felnőttképzés pedagógiája, pszichológiája és módszerei, intézményrendszere.

VI. Neveléstudomány szakmai terület

1. Pedagógiatanár

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles pedagógiatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Educational Science

2.[2] A képzési idő az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév.

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 4. e).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 20. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

3.[1] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, szakképző intézményben felnőttek át- és továbbképzésében a pedagógiai ismeretek tanítására, segítő szakemberek képzésére, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A pedagógiatanár szakterületi tudása, készségei, képességei

a)[2] *a megszerezhető tudás, képesség*

A pedagógiatanár ismeri

- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismereteket, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismereteket;
- a pedagógiaoktatás nevelésfilozófiai, társadalomelméleti, társadalompedagógiai alapjait, iskolapedagógiai vonatkozásait;
- a pedagógiaoktatás jelentőségét a hazai iskolarendszer fejlesztése szempontjából, a bolognai folyamat hatását a pedagógiaoktatás színtereire; a felnőttoktatás sajátosságainak szerepét a pedagógia tárgyak oktatásában;
- a pedagógusképzési, tanárképzési modelleket, koncepciókat a nemzetközi és a hazai gyakorlatban, a pedagógiai tárgyak oktatásnak módszertani kérdéseit;
- a pedagógus szakma pályaképének formálási lehetőségeit;
- a mesterségbeli tudás és a speciális pedagógiai képességek fejlesztésnek módszereit, a pedagógiai előfeltevések, nézetek megismerését, alakításuk lehetőségeit és technikáit, a hatékony pedagógia kommunikációt és együttműködést;
- pedagógus szerepeket, feladatokat az iskolai szervezeten belül és kívül, a pedagógiai innováció lehetséges terepeit, formáit, gyakorlatát.

b) a megszerezhető készség, képesség:

A pedagógiatanár képes

- a köznevelésben, a szakképzésben és a felsőoktatásban is a pedagógia korszerű tartalmait egy újszerű didaktikai megközelítésben tanítani;
- a pedagógiai tárgyak oktatása során az ismeretközlésen túl speciális pedagógiai képességeket fejleszteni és a pálya gyakorláshoz nélkülözhetetlen attitűdöket alakítani, végső soron egy kompetenciaalapú oktatási folyamatot tervezni, irányítani és értékelni.

4.2.2. A pedagógiatanár szakképzettség szempontjából meghatározó szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeret a neveléstudományi mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó pedagógiai tudást foglalja magában.

5. *A pedagógiatanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- A reflektív pedagógiai gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulásszervezési, irányítási és értékelési technikák a pedagógiai tárgyak oktatásában.
- A pedagógiaórák tervezésének kérdései. A pedagógiai megfigyelések, gyakorlatok szervezésének, irányításának, értékelésének kérdései formális és nemformális keretek között.
- Pedagógiai projektek tervezésének, szervezésének módszertana. Kutató, fejlesztő munka a pedagógiai tárgyak oktatása kapcsán.

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 20. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 21. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

VII.[1] Szociális szakmai terület

1. Szociális ismeretek tanára szakképzettség

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szociális ismeretek tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Social Studies and Social Care

2. A képzési idő
- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév;
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév.

3. A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy szakképző intézményben a szakmára felkészítő szakmai oktatatásban, szakképesítésre felkészítő szakmai képzésben a szakmajegyzék szerinti ágazat - egészségügy és szociális gondoskodás képzési terület - szakmáiban a szociális szakmai tárgyak tanítására, a szakképző intézmény pedagógiai feladatainak, tervezési és fejlesztési feladatainak végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A szociális ismeretek tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a szociális képzési ágazathoz tartozó szakmai tárgyak által közvetített fogalmakat, azok kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szociális szakmai szaktárgyak tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a szociális szakmai tárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Meg tudja határozni a szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémákat.
- Ismeri az egyének és családok társadalmi helyzetét meghatározó környezeti, az életmódból fakadó, illetve a szociális helyzetük miatt segítségre szoruló egyének, csoportok élethelyzetéből származó negatív hatásokat.
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei
- Képes a szakmai tantárgyak speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére, a pályaválasztási tanácsadásra, a pályakövetés feladatok ellátására.

1 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (4), 4. melléklet 22. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyaiban egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a szakmai tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Képes az oktatási-nevelési módszerek alkalmazása során az egyének és családok társadalmi helyzetét meghatározó környezeti, valamint az életmódból fakadó, illetve a szociális helyzetük miatt segítségre szoruló egyének, csoportok élethelyzetéből származó negatív hatások oktatására.
- Képes a szociálpolitikai beavatkozási szintek és módszerek oktatására.
- Képes a pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- *c)* attitűdje
- Demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezik, kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására.
- Képes a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe venni, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre.
- *A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén*
- *a)* tudása
- Ismeri az emberrel, a társadalmi változásokra vonatkozó, valamint az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos meghatározó tudományos ismereteket.
- Ismeri az oktatás környezetét, valamint a szociális ellátásokat alapvetően meghatározó jogszabályokat.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a társadalmi hátrányokból, az egyének életmódjából és a családok diszfunkciójából fakadó problémák megoldására vonatkozó módszereket, a szociális helyzet javítására vonatkozó egyéni és társadalmi normákat.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit.
- *b)* képességei
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a tanulócsoportok szerveződésének, dinamikájának szakszerű feltárására.
- Képes a közös munkát segítő osztálytermi rend és tanulási környezet megteremtésére.
- A gyakorlatok megismerésével képes prevenciós programok tervezésére, kidolgozására és a szakképzésben történő alkalmazására.
- Képes a szociális szakképzés során a szakmai identifikáció kialakítására, a pályaszocializációra, az attitűdformálásra, a kooperatív tanulási kultúra fejlesztésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje
- Rendelkezik a pedagógusi, nevelői szerep ellátásához szükséges segítő és fejlesztő beállítódással, kellő szintű toleranciával, empátiával.
- Érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre.
- Személyes példájával és a közösségi viszonyok szervezésével hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók nyitottá váljanak a demokratikus társadalomban való aktív részvételre, a helyi, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.
- Az igazságérzet, az igazságosság, a méltányosság, a szolidaritás, a szubszidiaritás, a közjó és a közösségiség erkölcsi elveinek megfelelő gondolkodásmód jellemzi.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása
- Ismeri a szociális ágazatot meghatározó szakterületet és megérti, közvetíti a szakértelem és a műveltség, a tanulhatóság, a tudás szakmai és a hétköznapi életben való alkalmazása közötti összefüggéseket.
- Ismeri a szakképzés alapvető dokumentumait, jogszabályait.
- Ismeri a szakképzés szakmajegyzékét.
- Ismeri a szociális szakképzés ágazati alapoktatásának és szakirányú oktatásának cél- és feladatrendszerét.
- Ismeri a képzési és kimeneti követelmények alapján kiadott programtantervet.
- Ismeri a szakképző intézménynek a szociális szakmák képzési és kimeneti követelményekre, a programtantervekre épülő szakmai programját.
- Ismeri a szakirányú oktatás kereteit a szociális ágazatban.
- Ismeri a képzési és kimeneti követelmények alapján a vizsgatevékenységek és a szakmai vizsga értékelésének szempontjait.
- Ismeri a szakmai képzéshez kapcsolódó programkövetelmény nyilvántartásba vételének, módosításának eljárását, a szakmai képzés képzési programja készítésének tartalmi követelményeit.
- Ismeri a szakmai program kötelező és a nem kötelező foglalkozásokon megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások kereteit.

b) képességei
- Képes a szociális ágazat szakmáiban a szociális szakmai tárgyak oktatására.
- Alkotó módon részt tud venni a szakképző intézmény szakmai programjának kidolgozásában, megvalósításában.
- Képes a programtantervben meghatározott tanegységek képzési módszereinek tanítás során történő alkalmazására.
- Képes szakszerűen kifejezni magát szóban és írásban.
- Képes az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- A megszerzett ismereteket kreatív, innovatív módon alkalmazza és bővíti, azt képes a társterületekkel integráltan használni.
- Képes a szakképzésben a tanulók személyiség fejlesztéssel kapcsolatos feladatainak ellátására.
- Képes a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységre.

c) attitűdje
- Megfelelő önismerettel rendelkezik.
- Nyitott az oktatás területén, illetve a szociális ágazatban megjelenő fejlesztések, új eljárások és módszerek iránt, törekszik azok megismerésére.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- A tanításban is képes a szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek és a programkövetelmények nevelési céljainak érvényesítésére.
- Ismeri a szociális szakma tárgyainak követelményeit, a szakmára felkészítő szakmai oktatás és a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés tartalmi szabályozását.
- Ismeri a szakmai tárgyak tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat.
- Ismeri a tanítás-tanulás különböző formáit, mind általános, mind pedig szociális szakképzés szaktárgyi vonatkozásában.
- Ismeri a tanulói tudás különböző formáit, szerveződésének, a fogalomrendszerek, készségek és képességek fejlődési törvényszerűségeit.
- Ismeri a szakképző intézmények minőségirányítási rendszerének elveit.
- Ismeri a tanulói teljesítményekre ható pszichológiai, társadalmi és kulturális tényezőket.
- *b)* képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a szakmai program szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- *c)* attitűdje
- Rendelkezik a magyar és idegen nyelvű szakirodalom, az idegen nyelvű források olvasásának, interpretációjának, reflexiójának képességeivel.
- A pedagógiai tervezés során együttműködik az iskola más munkatársaival, a szülőkkel, a szakmai gyakorlatokat lebonyolító intézményekkel és a tanulók életében szerepet játszó más szakemberekkel, szervezetekkel.
- Nyitott új tanítási módszerek és eljárások kidolgozására, tudományos eszközöket alkalmazó kipróbálására és az eredmények szakszerű értékelésére.
- *A tanulás támogatása, szervezése, irányítása területén*
- *a)* tudása
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szakmai tantárgyak tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Ismeri a szakma tantárgyainak oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- *b)* képességei
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére.
- Képes a szakmai tárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.
- Képes a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

- Képes a szakmai továbbképzés, az önképzés iránti igény és a tanulói önértékelés fejlesztésére.
- Képes részt vállalni az iskola szervezetfejlesztési, innovációs és minőségfejlesztési munkájában.
c) attitűdje
- Empatikus, amelynek alapja, hogy minden tanuló egyedi és komplex tudáskonstrukcióval és kapcsolódó emóciókkal rendelkezik.
A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
− Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
− Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
b) képességei
− Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
− Képes a diagnosztikus és fejlesztő értékelés eljárásait rutinszerűen alkalmazni.
− Képes a tanulók számára fejlődésükről, az önértékelést és önbecsülést elősegítő módon a rendszeres és alapos visszacsatolást biztosítani.
− Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére.
− Képes a szakképzés különböző szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
c) attitűdje
− Reálisan ítéli meg az oktató szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
− Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
− Nyitott az új értékelési formák és eljárások megismerésére és alkalmazására.
A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások területére és a gondozói tevékenységre jellemző sajátos interperszonális kapcsolatokat és kommunikációs formákat.
- Ismeri a tanulók kommunikációs felkészültségével kapcsolatos mérési módszereket, eljárásokat.
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és az oktatói munkához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
b) képességei
− Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
− Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra a diákokkal, a szülőkkel, a szakmai tárgyaknak megfelelő szakterületek képviselőivel, a szakirányú oktatás szereplőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal.
− Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
− Jól tájékozódik a pedagógiai és szakmai tárgyak szakirodalmában.
c) attitűdje

– Nyitott a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve, hogy megoldás érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.
– Kész együttműködni a szakmai tárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
– Kész részt vállalni a szakmai tárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
– Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.
Az autonómia és a felelősségvállalás területén
– Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával, tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
– A szakmáját megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
– Nyitott a szociális szakma területén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére és elfogadására, alkalmazására.
– Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
– Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
– Képes a társadalmi és szakmai környezet által preferált értékek közvetítésére, az értékekkel összehangolt autonóm életvezetési stratégiák kialakítására.
– Felelősséggel vallja és képviseli a szociális szakma értékrendjét, képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit, nyitottan fogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket.
– Munkájában elkötelezett.
4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek
4.2.2.1. Szakterületi ismeretek
az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében: legalább 15 kredit
- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismeretek.
A szociális munka és szociálpedagógia alapképzési szakokon megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek:
– Szociális jogi, közigazgatási, szervezési és menedzsment ismeretek: az oktatási rendszerben a köznevelés, a szakképzés, a felnőttoktatás rendszerének szabályozása, családjog, gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló jog, esélyegyenlőség joga, munkavégzés jogi szabályozása, család és életmód, jóléti nagyrendszerek és lokális ellátások, a szociális segítés etikája.
– A szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek és a programkövetelmények ismerete.
– A szociális szakképzési és továbbképzési rendszer ismerete.
– A szociális szakmákhoz tartozó tantárgyak tanítása-tanulása során alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatási segédletek ismerete és alkalmazása.
– A tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi, gazdasági és szakmai kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben.
– A szociális oktatás, szakképzés rendszere és kapcsolódása más oktatási területekhez, más ágazatokhoz. A szakképzés új irányainak, aktuális problémáinak megismerése. Felnőttoktatással kapcsolatos ismeretek.
– A szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák mikro- és makrokörnyezeti feltételrendszerére vonatkozó elméleti és gyakorlati ismeretek, fejlesztési módszerek.
– A hatékony kommunikáció módszerei tudatos alkalmazásának ismeretei a szociális ellátásban tipikus interperszonális helyzetek kezelésére.
– Társadalomtudományi és pedagógiai kutatási ismeretek.

– A szakképzésben hasznosítható oktatástechnikai eszközök, korszerű információs és kommunikációs technológiák ismeretei.
– A tanári szakképzettségnek megfelelő szociális szakmák speciális szaktantárgyai tanításának metodikai, didaktikai ismeretköre.
4.2.2.2. Szakmódszertani (interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek
– A szociális szakmák képzési és kimeneti követelményeinek, programtantervének ismerete. A programtantervek tanegységeinek metodikai ismeretei és tanítási gyakorlata.
– Tudásterületek közötti összefüggések, a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjának lehetősége.
– Az információszerzéshez, az információ értelmezéséhez, elrendezéséhez és feldolgozáshoz szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) módszertani ismeretek
– A szakmai oktatás tanítása-tanulása során alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatási segédletek ismerete és alkalmazása.
– Mérési és értékelési eljárások, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségei és módszerei.
– A tanári munka hatékonysága, a tanár társadalmi, gazdasági és szakmai kapcsolatrendszere, helye az iskolai és az iskolán kívüli nevelő, oktató közösségekben.
– A szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményei, szakirodalma, aktuális kérdései. Az adott szakterület társadalomban betöltött szerepe, a szaktárgy tanításának feladatai a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében.
– A felnőttoktatás pedagógiai, szociológiai, pszichológiai módszerei és intézményei.
– A tanuló önálló munkájára alapozott elméleti és gyakorlati oktatás: távoktatás, tréningek, atipikus tanítási módszerek. A tutor, a mentor és a tereptanár feladatai és kapcsolata a gyakorlati képzéssel, a gyakorlati képzés követelményeivel.
– Szociális készségek, érzelmi intelligencia fejlesztése, megismertetése és tudatosítása, a kreatív problémamegoldások módszertana: konfliktuskezelési technikák.
– A gyakorlati készségek fejlesztésének általános módszertana.
– A kapcsolatteremtési technikák, kapcsolattartási technikák, segítő technikák, problémamegoldó stratégiák, szociális készségek fejlesztése, megismertetése, tudatosítása és fejlesztése.

5. melléklet a 8/2013. (1.30.) EMMI rendelethez

A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1.[1] Zeneművészeti szakmai terület

1.1. Tanári szakképzettség:
- a zenetanár szakon az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan képzésben, tanárszako(ko)n,
- a zeneművésztanár szakon
  - az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan képzésben, tanárszako(ko)n vagy
  - az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon, a nem tanári zeneművészeti mesterképzési szakkal párhuzamos képzésben vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon

szerezhető.
1.2. Zenetanár szakon

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

1.2.1. Az ének-zene tanár szakirány csak kétszakos képzésben, a zeneismeret-tanár vagy az egyházzenetanár szakiránnyal párosítva vehető fel.
1.2.2. Egyszakos képzésben elvégezhető a zongoratanár, az orgonatanár, a csembalótanár, a hárfatanár, a gitártanár, a lanttanár, a harmonikatanár, a cimbalomtanár, a hegedűtanár, a mélyhegedűtanár, a gordonkatanár, a gordontanár, a fuvolatanár, a furulyatanár, az oboatanár, a klarinéttanár, a szaxofontanár, a fagott-tanár, a kürttanár, a trombitatanár, a harsonatanár, a tubatanár, az ütőhangszertanár, a magánénektanár, a jazz-zongoratanár, a jazzgitártanár, a jazzbasszusgitár-tanár, a jazzbőgőtanár a jazzszaxofontanár, a jazztrombitatanár, a jazzharsonatanár, a jazzdobtanár, a jazzénektanár, a jazz-zeneszerzéstanár, a zeneismeret-tanár szakirány.
1.2.3. Az 1.2.2. pont szerinti szakirányok - belső felvételi vizsgát követően, kétszakos képzésre történő átvétellel - is felvehetők az alábbi párosításban:
- a zongoratanár - a csembalótanár,
- a zongoratanár - az orgonatanár,
- az orgonatanár - az egyházzenetanár,
- a gitártanár - a lanttanár,
- a hegedűtanár - a mélyhegedűtanár,
- a gordonkatanár - a gordontanár,
- a klarinéttanár - a szaxofontanár,
- a kürttanár - a trombitatanár,
- a harsonatanár - a tubatanár
- a fuvolatanár, az oboatanár, a klarinéttanár, a szaxofontanár, a fagott-tanár, a kürttanár, a trombitatanár, a harsonatanár, a tubatanár szakirány - a furulyatanár,
- a jazz-zongoratanár, a jazzgitártanár, a jazzbasszusgitár-tanár, a jazzbőgőtanár, a jazzszaxofontanár, a jazztrombitatanár, a jazzharsonatanár, a jazzdobtanár, valamint a jazzénektanár - a jazz-zeneszerzéstanár,
- a zeneismerettanár - az egyházzenetanár,
- a zongoratanár, az orgonatanár, a csembalótanár, a hárfatanár, a gitártanár, a lanttanár, a harmonikatanár, a cimbalomtanár, a hegedűtanár, a mélyhegedűtanár, a gordonkatanár, a gordontanár, a fuvolatanár, az oboatanár, a klarinéttanár, a szaxofontanár, a fagott-tanár, a kürttanár, a trombitatanár, a harsonatanár, a tubatanár, az ütőhangszertanár, a magánénektanár - a zeneismerettanár szakiránnyal.

1.2.4. A zenetanár szak hangszeres és énekes zenetanár szakirányain - e melléklet *B) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI* fejezet 1. Zeneművészet szakmai terület cím 1. Zenetanár szakképzettségek alcím 5. pont 5.2-5.4. alpontja szerinti tanárszakok kivételével - a zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei magában foglalják az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az oklevélmellékletben igazolt, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteket.
1.3. Zeneművésztanár szakon 1. § *a)* pontja szerint osztatlan kétszakos képzésben
- a kóruskarnagyművész-tanár szakirány az ének-zene művésztanár vagy a zeneelmélet-tanár,
- a zeneelmélet-tanár szakirány az ének-zene művésztanár vagy a kóruskarnagyművész-tanár
- az egyházzeneművész-tanár szakirány az ének-zene művésztanár szakiránnyal párosítható.

Kétszakos képzésben hirdethetők meg továbbá a népi hegedűművész-tanár, a népi brácsaművész-tanár, a népi bőgő-/cselló-/ütőgardon-/tamburabőgőművész-tanár, a népi furulyaművész-tanár, a népi klarinét-

/tárogatóművész-tanár, a népi dudaművész-tanár, a népi cimbalomművész-tanár, a tamburaművész-tanár, a citeraművész-tanár, a kobozművész-tanár, a tekerőművész-tanár, a népi harmonikaművész-tanár, a népi énekművész-tanár, a népzeneelmélet-tanár szakirányok.

1.4. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint szakterületi (művészeti) elem aránya, a képzési idő és az összegyűjtendő kreditek száma.

1.4.1. Zenetanár szakon a képzési idő 10 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 300 kredit, amelyből a szakterületi, művészeti elem a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével együtt

a) egy tanári szakirányon legalább 200 kredit,

b) két tanári szakirányon legfeljebb 210 kredit, amelyből a szakirányok közös ismeretköreinek kreditértéke 50-65 kredit, az egyes szakirányok további ismeretköreinek kreditértéke 56-82 kredit

az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteinek beszámításával.

1.4.2. Zeneművésztanár szakon kétszakos képzésben a képzési idő 12 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 360 kredit, amelyből a tanári felkészítés elem 90 kredit, a szakterületi, művészeti elem a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével együtt legfeljebb 270 kredit, ebből a szakirányok közös ismeretköreinek kreditértéke 65-110 kredit, az egyes szakirányok saját ismeretköreinek kreditértéke szakirányonként 75-100 kredit.

1.5. A tanári felkészítés *2. mellékletben* foglalt követelményeit az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tudás, készség, képesség szerint kell alkalmazni.

1.6. A tanári felkészítés *1. melléklet* 4 pont 4.1.2. alpont *c)* pontja szerinti gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerét a művészeti szakgimnázium, a szakiskola, az alapfokú művészetoktatás pedagógiai feladataira tekintettel kell megszervezni.

1.7. Az 1. melléklet 4. pont 4.4.1. alpont *a)* pontja szerinti újabb oklevelet adó képzésben tanári szakképzettség:

a) a zenetanár szak szakirányán szerzett tanári szakképzettség birtokában újabb zenetanár szakirányon,

b) az ének-zene művésztanár szakképzettség az ének-zene tanár vagy a zeneismeret-tanár, az egyházzeneművész-tanár az egyházzenetanár, a zeneelmélet-tanár a zeneismeret-tanár, a kóruskarnagyművész-tanár az ének-zene tanár szakképzettség megszerzését követően

szerezhető.

Újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben nem indíthatók a zeneművésztanár szak azon szakirányai, amelyeken tanári szakképzettség kizárólag az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterképzésben szerezhető.

2.[1] Táncművészeti szakmai terület

1. Tanári szakképzettség:

- az 1. § *b)* pontja szerint osztott képzésben, tanári mester szakon,
- az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon, a nem tanári táncművészeti mesterképzési szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon

szerezhető.

2. Az 1. § *b)* pontja szerinti osztott képzésben, tanári mesterszakon a képzési idő, képzési elemenként az összegyűjtendő kreditek száma az *1. melléklet* 4. pont 4.2. alpont *b)* pontjában meghatározott.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 2. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

3. Az *1. melléklet* 4. pont 4.4.2. alpont szerinti újabb oklevelet adó tanárképzésben, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti táncpedagógus szakképzettség birtokában tánctanár szakképzettség szerezhető a klasszikus balett, a néptánc, a divattánc, a moderntánc, a kortárstánc, a társastánc tanári szakirányok valamelyikén.

4. A tanári felkészítés *2. mellékletben* foglalt követelményeit az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tudás, készség, képesség szerint kell alkalmazni.

5. A tanári felkészítés *1. melléklet* 4. pont 4.1.2. alpont *c)* pontja szerinti gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerét a művészeti szakgimnázium, a szakiskola, az alapfokú művészetoktatás pedagógiai feladataira tekintettel kell megszervezni.

3.[1] Ipar-, építő-, film- és videóművészet, multimédia

1.[2] Tanári szakképzettség az 1. § *c)* pontja szerinti, az adott tanárszak művészeti ága szerinti nem tanári mesterképzési szakkal, illetve osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon szerezhető.

2. Az 1. melléklet 4.5. pontjára tekintettel a design- és vizuálisművészet-tanár szakon a záróvizsga részeként szakdolgozatot kell benyújtani, amelynek célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a tudását integrálni és a tanári munkájában alkalmazni. A szakdolgozatnak két összetevője van: az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat során gyűjtött tapasztalatainak rendszerezett összegzése a portfolió alapján, és e tapasztalatoknak a szaktárgy egy részterülete tanításának pedagógiai, szakmódszertani szempontú tudományos alaposságú bemutatása.

3.[3] A tanári felkészítés *2. mellékletben* foglalt követelményeit az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tudás, készség, képesség szerint kell alkalmazni.

4.[4] A tanári felkészítés *1. melléklet* 4. pont 4.1.2. alpont *c)* pontja szerinti gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerét a művészeti szakgimnázium, a szakiskola, az alapfokú művészetoktatás pedagógiai feladataira tekintettel kell megszervezni.

4.[5] Képzőművészet

1.[6] Tanári szakképzettség az 1. § *c)* pontja szerinti, az adott tanárszak művészeti ága szerinti nem tanári mesterképzési szakkal, illetve osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon szerezhető.

2.[7] Az 1. § *c)* pontja szerinti, nem tanári mesterképzési szakkal párhuzamos képzésben a tanári felkészítésnek a 2 kredit értékű, képzéssel párhuzamosan folyó pedagógiai, pszichológiai és tanítási gyakorlat is része.

---

1 Megállapította: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (6), 12. melléklet 2. Hatályos: 2016. VIII. 13-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 3. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 4. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 4. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Beiktatta: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (6), 12. melléklet 2. Hatályos: 2016. VIII. 13-tól.
6 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 5. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
7 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 5. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

3. Az 1. melléklet 4.5. pontjára tekintettel a képzőművésztanár szakon a záróvizsga részeként szakdolgozatot kell benyújtani, amelynek célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a tudását integrálni és a tanári munkájában alkalmazni. A szakdolgozatnak két összetevője van: az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat során gyűjtött tapasztalatainak rendszerezett összegzése a portfolió alapján, és e tapasztalatoknak a szaktárgy egy részterülete tanításának pedagógiai, szakmódszertani szempontú tudományos alaposságú bemutatása.

4.[1] A tanári felkészítés *2. mellékletben* foglalt követelményeit az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tudás, készség, képesség szerint kell alkalmazni.

5.[2] A tanári felkészítés *1. melléklet* 4. pont 4.1.2. alpont *c)* pontja szerinti gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerét a művészeti szakgimnázium, a szakiskola, az alapfokú művészetoktatás pedagógiai feladataira tekintettel kell megszervezni.

5.[3] Cirkuszművészet szakmai terület

1.[4] Tanári szakképzettség:

- az 1. § *b)* pontja szerint osztott képzésben, tanári mester szakon,
- az 1. § *c)* pontja szerinti nem tanári cirkuszművészet mesterképzési szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon

szerezhető.

2.[5] A cirkuszművésztanár szakon a záróvizsga részeként szakdolgozatot és szakmai portfóliót kell készíteni, amelynek célja, hogy a hallgató képes legyen a tudását integrálni és a tanári munkájában alkalmazni. A szakdolgozatnak két összetevője van: egyéni iskolai gyakorlata során gyűjtött tapasztalatainak rendszerezett összegzése, és e tapasztalatok a szaktárgy egy részterülete tanításának pedagógiai, szakmódszertani szempontú tudományos alaposságú bemutatása.

3.[6] Az *1. melléklet* 4. pont 4.4 alpontja szerinti újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a cirkuszművésztanár szak az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti bármely egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, továbbá bármely mesterfokozatú tanári szakképzettség birtokában felvehető.

4.[7] Az 1. § *b)* pontja szerint cirkuszművészanár tanárszak szakterülete szerinti alapképzési szakok, amelyeken szerzett oklevél birtokában a tanári mesterszakra jelentkezni lehet a művészet képzési terület cirkuszművészet, az előadó-művészet, a koreográfus, a táncművész, a táncos és próbavezető, valamint a sporttudomány képzési terület edző vagy testnevelő-edző alapképzési szakja.

5.[8] A tanári felkészítés *2. mellékletben* foglalt követelményeit az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tudás, készség, képesség szerint kell alkalmazni.

6.[9] A tanári felkészítés *1. melléklet* 4. pont 4.1.2. alpont *c)* pontja szerinti gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerét a művészeti szakgimnázium, a szakiskola, az alapfokú művészetoktatás pedagógiai feladataira tekintettel kell megszervezni.

---

1 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 6. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 6. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
6 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
7 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
8 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
9 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 7. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

B) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

I. Zeneművészet szakmai terület

1. Zenetanár szakképzettségek

1. Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:

okleveles zongoratanár
okleveles orgonatanár
okleveles csembalótanár
okleveles hárfatanár
okleveles gitártanár
okleveles lanttanár
okleveles harmonikatanár
okleveles cimbalomtanár
okleveles hegedűtanár
okleveles mélyhegedűtanár
okleveles gordonkatanár
okleveles gordontanár
okleveles fuvolatanár
okleveles furulyatanár
okleveles oboatanár
okleveles klarinéttanár
okleveles szaxofontanár
okleveles fagott-tanár
okleveles kürttanár
okleveles trombitatanár
okleveles harsonatanár
okleveles tubatanár
okleveles ütőhangszertanár
okleveles magánénektanár
okleveles jazz-zongoratanár
okleveles jazzgitártanár
okleveles jazzbasszusgitár-tanár
okleveles jazzbőgőtanár
okleveles jazzszaxofontanár
okleveles jazztrombitatanár
okleveles jazzharsonatanár
okleveles jazzdobtanár
okleveles jazzénektanár
okleveles jazz-zeneszerzéstanár
okleveles egyházzenetanár
okleveles zeneismeret-tanár
okleveles ének-zene tanár

- angol nyelvű megjelölése:

Piano Teacher
Organ Teacher
Harpsichord Teacher
Harp Teacher
Guitar Teacher
Lute Teacher

Accordion Teacher
Cimbalom (Dulcimer) Teacher
Violin Teacher
Viola Teacher
Cello Teacher
Double Bass Teacher
Flute Teacher
Recorder Teacher
Oboe Teacher
Clarinet Teacher
Saxophone Teacher
Bassoon Teacher
Horn Teacher
Trumpet Teacher
Trombone Teacher
Tuba Teacher
Percussion Teacher
Classical Singing Teacher
Jazz Piano Teacher
Jazz Guitar Teacher
Jazz Bass Guitar Teacher
Jazz Double Bass Teacher
Jazz Saxophone Teacher
Jazz Trumpet Teacher
Jazz Trombone Teacher
Jazz Drums Teacher
Jazz Singing Teacher
Teacher of Jazz Composition
Teacher of Church Music
Teacher of General Music Studies
Classroom Music Teacher

2.[1] Az 1. § *a)* pontjában foglalt osztatlan képzésben a képzési idő: 10 félév;

3.[2] A képzés célja alapfokú művészeti iskolában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakiskolai szakaszának évfolyamain - ének-zene tanár szakképzettség esetén az iskolai nevelés, oktatás évfolyamain -, az adott hangszer vagy az elméleti tárgy művészeti szakmai tantárgyainak megfelelően,

- a zongoratanár szakképzettséggel a zongora, a zongora kötelező, a kamarazene és a korrepetíció;
- orgonatanár, valamint csembalótanár szakképzettséggel a szakképzettségnek megfelelő hangszer, a kamarazene és a korrepetíció;
- hárfa-, gitár-, lant-, harmonika-, cimbalom-, hegedű-, mélyhegedű-, gordonka-, gordon, fuvola-, furulya-, oboa-, klarinét-, szaxofon-, fagott-, kürt-, trombita-, harsona-, tuba-, valamint ütőhangszertanár szakképzettség esetén a szakképzettségnek megfelelő hangszer, valamint a kamarazene;
- magánénektanár szakképzettséggel a magánének, a (vokális) kamarazene és a hangképzés;
- jazz-zongora-, jazzgitár-, jazzbasszusgitár-, jazzbőgő-, jazzszaxofon-, jazztrombita-, jazzharsona-, valamint jazzdobtanár szakképzettséggel a szakképzettségnek megfelelő jazzhangszer, valamint a (jazz-)zenekari gyakorlat;
- jazzénektanár szakképzettséggel a jazzének, a hangképzés és a (jazz-)zenekari gyakorlat;
- jazz-zeneszerzéstanár szakképzettséggel a szolfézs (jazz tanszakon), a szolfézselmélet, a jazzirodalom, és a jazzelmélet;

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 8. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 9. § 4. a).

- egyházzenetanár szakképzettséggel az egyházzene (bibliaismeret, liturgikus ismeretek és liturgikus zenei gyakorlat, népének, gregorián, egyházzene-irodalom és zenei ismeretek);
- zeneismeret-tanár szakképzettséggel a szolfézs, a zeneelmélet, a zenetörténet-zeneirodalom és az improvizáció;
- ének-zene tanár szakképzettséggel az ének-zene és az énekkar (kórus)

szaktárgyak oktatására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[1] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség, az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A zenetanár szakterületi tudása, készségei, képességei

- Alkalmas az érzelmi intelligencia zenével történő fejlesztésére; türelemre és önuralomra nevelésre; az előadó-művészethez és a tanításhoz való kreatív hozzáállásra. Képes a stressz kezelésre, valamint nyilvános szereplésre, kognitív és érzelmi erőfeszítésre, a kritikára való pozitív reagálás képességének fejlesztésére. Felkészült a testi tudatosság fejlesztésére; az egészség- és környezettudatosságra nevelésre. Elsajátította a művészeti nevelésben betöltött szerepének elfogadásához szükséges érveléstechnikákat.
- Ismeri a zenepedagógiai képességfejlesztés tanulási-tanítási folyamatát, képes annak megtervezésére, megszervezésére, irányítása és értékelése terén a gyakorlás pszichológiai megalapozásának, illetve a zenei munkaképesség-gondozás módszereit; a test és a zenei kifejezés kapcsolatát. Ismeri és használja a zenepedagógiai forrásokat, a zenei előadóművészet-történet pedagógiai ismereteit; a zenei hivatásra történő intellektuális felkészítés komplex feladatait, eszközeit; a zenei nevelés irányzatait, különös tekintettel a Kodály-pedagógiára.
- Ismeri az egyéni tanóra (egy diák - egy tanár) pedagógiai feladatait, módszereit és alkalmas a tanítás-tanulás folyamatában a környezet tükrében (pl. oktatási környezet, adaptivitás, tehetséggondozás, mentorálás, mentálhigiénés ismeretek alkalmazása, személyiségfejlesztés) azokat megválasztani, alkalmazni.
- Ismeri a gyermek- és ifjúságvédelem zenepedagógiai vonatkozásait, a speciális igényű fiatalok nevelésének, fejlesztésének zenei vonatkozásait, a felnőttnevelés zenepedagógiáját, alternatív pedagógiai módszereket.
- Felkészült a tanár és tanítványa speciális szakmai, nevelési kapcsolatából következő tanári feladatokra a hangszeres oktatásban, továbbá ismeri ennek a kapcsolatnak a következményeit a tanulói csoportok kialakulására, dinamikájára, valamint azok formálására.
- Képes a tanulástámogatás sajátos, a zenetanulás szabadon választott (nem kötelezően tanulandó) tevékenységéhez igazodó módszereit eredményesen használni (motiválás, aktivizálás, ellenőrzés, értékelés és mérés lehetőségei, alternatívái, a figyelem, koncentráció fejlesztése).
- Ismeri a szülőkkel való kommunikáció mentori szerepét és folyamatát a zenetanítás során.
- Rendelkezik az általános zenepszichológia tárgykörét felölelő tudással a zenei generatív képesség természete, a zenei képesség fejlődéslélektana, a kiemelkedő teljesítmények, a zenei memória, a zenei képzelet, zenei kreativitás, a zeneszerzés, illetve az improvizáció kognitív pszichológiája,valamint a gyakorlás, a kotta nélküli játék és a lapról játék kognitív háttere, a zenetanulás transzferhatásai, a zeneterápia alapjai, a zenepszichológia története, a zeneészlelés, továbbá a zenei tevékenységek neuropszichológiája, motoros irányítása, a pszicho-akusztika terén.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 9. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Rendelkezik az előadó-művészet pszichológiájának tárgykörét felölelő ismeretekkel a zenei kifejezőerő kognitív modelljei, a finomidőzítések és a zenei forma kapcsolata, az érzelemkifejezés módjai, valamint a gyakorlás lélektana terén. Ismeri az amatőrök és a professzionális előadóművészek közötti különbségeket, a mozgás szerepét, a zenei kifejezés lehetőségeit a zenehallgató nézőpontjából, a társaslélektani folyamatokat a színpadon, szólistaként, kamaracsoportban, zenekarban, kórusban.
- Rendelkezik a zeneszociológia tárgykörét felölelő ismeretekkel, így a zenehallgatás-választás motivációjának és hatásának ismereteivel. A zene szerepének megítélési képességével az előadó-művészetben a film, színház, tánc területén. Ismeretekkel rendelkezik zenei identitásról, a zene közösségre, az iskolai környezetre gyakorolt hatásáról, a csoportdinamikai körülményekről, a zene és fogyasztói viselkedéséről.
- Felkészült és gyakorlattal rendelkezik a koncertpedagógia, a zenei ismeretterjesztés területén, a tanórán kívüli hallgatói csoportok szervezésében, irányításában, a minőségi zenélés élethosszig tartó életszervező erővé alakításában alapvetően a család közösségére építve. Ismeri a médiapedagógia zenepedagógiai vonatkozásait.

4.2.2.[1] *A zenetanár szakokon a szakterületi ismeretek:*

a) A zenetanár szakképzettség szempontjából meghatározó közös ismeretkörök

szolfézs, zeneelméleti ismeretek, általános zenetörténeti és magyar zenetörténeti ismeretek, népzenei ismeretek, akusztika, általános műveltségi ismeretek.

b) A zenetanári szakirányok szakterületi ismeretei:

- *zongoratanár szakirány:* zongora (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, improvizáció, zongorakíséret, lapról játék, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, kamarazenei ismeretek, kóruséneklés (énekkar);
- *orgonatanár szakirány:* orgona (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, hangszerismeret, improvizáció, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, continuo-játék, zeneelméleti ismeretek, kóruséneklés (énekkar);
- *csembalótanár, lanttanár, furulyatanár szakirány:* a szakiránynak megfelelő hangszer (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, improvizáció, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, continuo-játék, historikus zenei, illetve művészeti ismeretek, kóruséneklés (énekkar);
- *hárfatanár szakirány:* hárfa (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, improvizáció, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;
- *gitártanár szakirány:* gitár (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, improvizáció, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, hangszeres, illetve vokális együttjáték;
- *harmonikatanár, cimbalomtanár szakirányok:* a szakiránynak megfelelő hangszer (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, kóruséneklés/zenekari gyakorlat;
- *hegedűtanár szakirány:* hegedű (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei, illetve további hangszeres ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;
- *mélyhegedűtanár, gordonkatanár szakirány:* a szakiránynak megfelelő hangszer (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;
- *gordontanár szakirány:* gordon (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;

1 Módosította: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (6), 12. melléklet 7. ba).

- *fuvolatanár, oboatanár, klarinéttanár, szaxofontanár, fagott-tanár, kürttanár, trombitatanár, harsonatanár, tubatanár szakirányok:* a szakiránynak megfelelő hangszer (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;
- *ütőhangszertanár szakirány:* ütőhangszerek (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), hangszer-metodikai ismeretek, zongora, kamarazenei ismeretek, zenekari gyakorlat és zenekari szólamismeret;
- *magánénektanár* szakirány: magánének (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), az énekmetodikai ismeretek, zongora, kamaraének, színpadi előadással kapcsolatos gyakorlati ismeretek, szakmai idegen nyelvi ismeretek;
- *jazz-zongoratanár* szakirány: jazz-zongora (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek) klasszikus zongora, hangszeres, illetve vokális együttjáték, improvizációs gyakorlat, jazz-elméleti, -történeti és -zeneszerzés/hangszerelési ismeretek, nemzetközi népzenei ismeretek;
- *jazzgitártanár, jazzbasszusgitár-tanár, jazzbőgőtanár, jazzszaxofontanár, jazztrombitatanár, jazzharsonatanár, jazzdobtanár szakirányok:* a szakiránynak megfelelő hangszer (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai) ismeretek, a jazzhangszernek megfelelő klasszikus hangszeres stúdium/klasszikus zenei stúdium, a jazzhangszeren hangszeres, illetve vokális együttjáték, improvizációs gyakorlat, jazz-elméleti, -történeti és -zeneszerzés/hangszerelési ismeretek, nemzetközi népzenei ismeretek;
- *jazzénektanár szakirány:* jazzének (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat), klasszikus ének, a jazzéneklés módszertana, zongora, hangszeres, illetve vokális együttjáték, improvizációs gyakorlat, jazz-elméleti, -történeti és -zeneszerzés/hangszerelési ismeretek, nemzetközi népzenei ismeretek;
- *jazz-zeneszerzéstanár szakirány:* jazz-zeneszerzés és hangszerelés ismeretek, jazz-elméleti, -történeti ismeretek, zongora, hangszeres, illetve vokális együttjáték, improvizációs gyakorlat, nemzetközi népzenei ismeretek;
- *egyházzenetanár szakirány:* egyházi vokális egy- és többszólamúság, orgona (ezeken belül stílus-, műfaj-, repertoár- és műismeret, zenei-technikai előadói ismeretek, történeti és mai liturgikus alkalmazásra vonatkozó ismeretek, előadói gyakorlat, orgonaismeret, liturgikus improvizáció), liturgika (dogmatikai, formai, történeti, jogi és nyelvi ismeretek, liturgikus gyakorlat), zongora, hangképzés, continuo-játék, kamaraének, kórusénekl és (énekkar);
- *zeneismeret-tanár szakirány:* szolfézs, zeneelméleti, zenetörténeti és népzenei ismeretek, zeneszerzési ismeretek, transzponálás-partitúraolvasás, continuo-játék, egyéb speciális szakmai ismeretek;
- *ének-zene tanár szakirány:* egyéni/kórushangképzés, hangszeres, illetve vokális együttjáték, kórusvezénylési ismeretek, gyermekkari irodalom, énekkari gyakorlat, egyéb speciális szakmai ismeretek.

5. *A zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

5.1.[1] *a hangszeres, az énekes zenetanár szakirányokon,* az 5.2.-5.4. pont szerinti szakirányok kivételével:

- a szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a gyakorlás tanításának módszertana;
- művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a zeneművészet oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészítés a nyilvános fellépésre;
- a zenei tanulás tanítása;

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 10. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- az alapfokú és a szakiskolai művészetoktatás, az Országos Képzési Jegyzék szerinti szakképesítések tanterveinek és tantárgyi programjának ismerete;
- felkészülés a tehetséggondozásra; továbbá
- az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismeretek.

5.2. az *egyházzenetanár szakirányon:*

- a liturgikus és zenei ismeretek alkalmazása a tanításban, valamint a templomi gyakorlatban;
- felkészítés az egyházzenei alapfokú művészeti oktatás illetve a templom egyházzenei életének megszervezésére, a rendszeres egyházzenei szolgálatra;
- személyi kapcsolatok kialakításának módjai és együttműködés az egyházzene más szereplőivel;
- egyházi kórus (szkóla) szervezésének és vezetésének speciális követelményei;
- az alapfokú egyházzeneoktatás tanterveinek és tantárgyi programjának ismerete;
- az egyházzene tanításának módszertana
- a liturgikus és egyházzenei ismeretek alkalmazása a személyiségfejlesztésben és a nevelésben;
- egyházzenei vokális és orgona-repertoár összeállítása az alapfokú művészeti iskolákban a gyakorlati alkalmazás, a liturgikus funkció figyelembe vételével;

5.3. *a zeneismeret-tanár szakirányon:*

- a képzés során elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- az alapfokú művészeti oktatás tantárgyi programjaiban rögzített zenei elméleti, zeneirodalmi és zenetörténeti ismeretek tanításának módszerei;
- a zenei készségfejlesztés módszertani eszközei;
- a kreatív zenei gondolkodás, illetve gyakorlat kialakításának és fejlesztésének útjai;
- a művészeti nevelés személyiségfejlesztő és közösségépítő hatása;
- a zene és a társművészetek kapcsolata, a zenehallgatóvá nevelés feladatai;
- a tehetséggondozás és a szakirányú továbbtanulásra történő felkészítés;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható segédkönyvek, tudásbázisok, eszközök használata;

5.4. *az ének-zene tanár szakirányon*

- a képzés során elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója és az arra épülő, a teljes embert fejlesztő zenepedagógia; az ének-zenei nevelés és oktatás módszerei: a daltanítás, a dallami, ritmikai, zeneelméleti és zenetörténeti, valamint népzenei ismeretek tanítása, a zenei készségfejlesztés módszerei: éneklési, dallami, ritmikai, zenei olvasás és írás, improvizációs készségfejlesztés, a zenei memória fejlesztése, többszólamúság, harmonikus hallás, zenehallgatás;
- egyéb zenepedagógiai irányzatok és módszerek megismerése;
- a speciális ének-zenei képzés sajátos feladatai;
- a tehetséggondozás lehetőségei;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- a pedagógiai repertoár ismerete, tankönyvelemzés; tudásbázisok és infokommunkációs eszközök használata.

2.[1] Zeneművésztanár szakképzettségek

1.[2] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:

okleveles zongoraművész-tanár

1 Megállapította: 3/2019. (II. 11.) EMMI rendelet 5. §, 3. melléklet 1. Hatályos: 2019. II. 19-től.
2 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 5. aa), ab), 9. § 4. b).

okleveles zongorakísérő-korrepetitor tanár
okleveles csembalóművész-tanár
okleveles orgonaművész-tanár
okleveles hárfaművész-tanár
okleveles gitárművész-tanár
okleveles cimbalomművész-tanár
okleveles harmonikaművész-tanár
okleveles hegedűművész-tanár
okleveles mélyhegedűművész-tanár
okleveles gordonkaművész-tanár
okleveles gordonművész-tanár
okleveles fuvolaművész-tanár
okleveles oboaművész-tanár
okleveles klarinétművész-tanár
okleveles szaxofonművész-tanár
okleveles fagottművész-tanár
okleveles kürtművész-tanár
okleveles trombitaművész-tanár
okleveles harsonaművész-tanár
okleveles tubaművész-tanár
okleveles ütőhangszerművész-tanár
okleveles énekművész-tanár
okleveles régi-zene csembalóművész-tanár
okleveles régi-zene blockflöteművész-tanár
okleveles egyházzeneművész-tanár
okleveles jazz-zongoraművész-tanár
okleveles jazzgitárművész-tanár
okleveles jazzbasszusgitárművész-tanár
okleveles jazzbőgőművész-tanár
okleveles jazzszaxofonművész-tanár
okleveles jazztrombitaművész-tanár
okleveles jazzharsonaművész-tanár
okleveles jazzdobművész-tanár
okleveles jazzénekművész-tanár
okleveles jazz-zeneszerző művésztanár
okleveles zeneszerzőtanár
okleveles muzikológus-tanár
okleveles zeneelmélet-tanár
okleveles kóruskarnagyművész-tanár
okleveles ének-zene művésztanár
- angol nyelvű megjelölése:
Teacher of Music Performance (Piano)
Teacher of Music Performance (Piano accompaniment and repetition)
Teacher of Music Performance (Harpsichord)
Teacher of Music Performance (Organ)
Teacher of Music Performance (Harp)
Teacher of Music Performance (Guitar)
Teacher of Music Performance (Cimbalom/Dulcimer)
Teacher of Music Performance (Accordion)
Teacher of Music Performance (Violin)
Teacher of Music Performance (Viola)
Teacher of Music Performance (Cello)
Teacher of Music Performance (Double Bass)
Teacher of Music Performance (Flute)
Teacher of Music Performance (Oboe)
Teacher of Music Performance (Clarinet)

Teacher of Music Performance (Saxophone)
Teacher of Music Performance (Bassoon)
Teacher of Music Performance (Horn)
Teacher of Music Performance (Trumpet)
Teacher of Music Performance (Trombone)
Teacher of Music Performance (Tuba)
Teacher of Music Performance (Percussion)
Teacher of Music Performance (Classical Singing)
Teacher of Early Music Performance (Harpsichord)
Teacher of Early Music Performance (Recorder)
Teacher of Music Performance (Church Music)
Teacher of Music Performance (Jazz Piano)
Teacher of Music Performance (Jazz Guitar)
Teacher of Music Performance (Jazz Bass Guitar)
Teacher of Music Performance (Jazz Double Bass)
Teacher of Music Performance (Jazz Saxophone)
Teacher of Music Performance (Jazz Trumpet)
Teacher of Music Performance (Jazz Trombone)
Teacher of Music Performance (Jazz Drums)
Teacher of Music Performance (Jazz Singing)
Teacher of Jazz Music Composition
Teacher of Music Composition
Teacher of Musicology
Teacher of Music Theory
Teacher of Music Performance (Choral Conducting)
Classroom Music Teacher (primary and secondary level)

2.[1] A képzési idő

- az 1. § *c)* pontja szerinti nem tanári zeneművészeti mesterszakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon 2 félév;
- a kóruskarnagyművész-tanár szakirány az ének-zene művésztanár vagy a zeneelmélet-tanár szakiránnyal, a zeneelmélet-tanár szakirány az ének-zene művésztanár vagy a kóruskarnagyművész-tanár szakiránnyal, az egyházzeneművész-tanár szakirány az ének-zene művésztanár szakiránnyal az 1. § *a)* pontja szerinti kétszakos osztatlan képzésben 12 félév.

3.[2] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, az alapfokú művészetoktatásban - ének-zene művésztanár szakképzettség esetén, az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, az alapfokú művészetoktatásban - az adott hangszer vagy az elméleti tárgy művészeti szakmai tantárgyainak megfelelően

- zongoraművész-tanár szakképzettséggel a zongora, a zongora kötelező, a hangszerismeret, a kamarazene és a korrepetíció;
- zongorakísérő-korrepetitor tanár szakképzettséggel a korrepetíció és a zongora;
- csembalóművész-tanár, valamint orgonaművész-tanár szakképzettséggel a szakképzettségnek megfelelő hangszer, a hangszerismeret, a kamarazene és a korrepetíció;
- hárfa-, gitár-, cimbalom-, harmonika-, hegedű-, mélyhegedű-, gordonka-, gordon-, fuvola-, oboa-, klarinét-, szaxofon-, fagott-, kürt-, trombita-, harsona-, tuba-, ütőhangszer-, régi-zene csembaló-, valamint régi-zene blockflöteművész-tanár szakképzettséggel a szakképzettségnek megfelelő hangszer, a hangszerismeret, valamint a kamarazene;

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 11. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 12. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- énekművész-tanár szakképzettséggel a magánének, a kamaraének, a (vokális) kamarazene, a hangegészségtan, a beszédgyakorlat, a színpadtechnika és a hangképzés;
- egyházzeneművész-tanár szakképzettséggel az egyházzene (bibliaismeret, liturgikus ismeretek és liturgikus zenei gyakorlat, népének, gregorián, egyházzene-irodalom és zenei ismeretek), a liturgia, liturgia gyakorlat, a népének (gyülekezeti ének), a gregorián ének - graduál, az (egyházzenei) kórus, az egyházzene-irodalom, továbbá az (egyházzenei) orgonajáték, (egyházzenei) orgonaismeret, valamint az (egyházzenei) karvezetés;
- jazz-zongoraművész-tanár szakképzettséggel a jazz-zongora, a (jazz) zongora kötelező, a (jazz-)zenekari gyakorlat, a kamarazene (könnyűzene), valamint az improvizációs gyakorlat;
- jazzgitárművész-tanár, jazzbasszusgitárművész-tanár, jazzbőgőművész-tanár, jazzszaxofonművész-tanár, jazztrombitaművész-tanár, jazzharsonaművész-tanár, jazzdobművész-tanár szakképzettséggel a szakképzettségnek megfelelő jazzhangszer, a (jazz-)zenekari gyakorlat, a kamarazene (könnyűzene), valamint az improvizációs gyakorlat;
- jazzénekművész-tanár szakképzettséggel a jazzének, a hangképzés, a (jazz-)zenekari gyakorlat, a jazzvokál, valamint az improvizációs gyakorlat;
- jazz-zeneszerző művésztanár szakképzettséggel a szolfézs (jazz tanszakon), a szolfézselmélet, az improvizáció, az improvizációs gyakorlat, a (jazz) hangszerismeret, a jazzirodalom, a jazzelmélet, a jazztörténet, valamint a jazz szolfézs;
- zeneszerzőtanár szakképzettséggel a zeneszerzés-elmélet, a zeneszerzés-gyakorlat, a hangszerismeret és partitúrajáték, a zeneelmélet, a hangrendszerelmélet, a modernzene-ismeret, a hangszínszolfézs, az improvizáció és az elektroakusztikus zenei tantárgyak;
- muzikológus-tanár szakképzettséggel a zenetörténet-zeneirodalom, zeneirodalom és a népzene;
- zeneelmélet-tanár szakképzettséggel a zeneelmélet, a szolfézs, a zenetörténet-zeneirodalom, zeneirodalom, valamint a népzene;
- kóruskarnagyművész-tanár szakképzettséggel a karvezetés és a kórus (énekkar);
- ének-zene művésztanár szakképzettséggel az ének-zene, az énekkar (kórus) és - alapfokú művészeti iskolában - a szolfézs

szakmai tárgyak oktatására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes művésztanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[1] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség, az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A zeneművésztanár szakterületi tudása, készségei, képességei

- Alkalmas az érzelmi intelligencia zenével történő fejlesztésére; türelemre és önuralomra nevelésre; az előadó-művészethez és a tanításhoz való kreatív hozzáállásra. Képes a stressz kezelésre, a nyilvános szereplésre, kognitív és érzelmi erőfeszítésre, a kritikára való pozitív reagálás képességének fejlesztésére. Felkészült a testi tudatosság fejlesztésére; az egészség- és környezettudatosságra nevelésre. Elsajátította a művészeti nevelésben betöltött szerepének elfogadásához szükséges érveléstechnikákat.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 13. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Ismeri zenepedagógiai képességfejlesztés tanulási-tanítási folyamatát, képes annak megtervezésére, megszervezésére, irányítása, értékelése terén a gyakorlás pszichológiai megalapozásának és a zenei munkaképesség-gondozás módszereit; a test és a zenei kifejezés kapcsolatát. Ismeri és használja a zenepedagógiai forrásokat, a zenei előadóművészet-történet pedagógiai ismereteit; a zenei hivatásra történő intellektuális felkészítés komplex feladatait és eszközeit; a zenei nevelés irányzatait, külön tekintettel a Kodály- pedagógiára.
- Ismeri az egyéni tanóra (egy diák - egy tanár) pedagógiai feladatait, módszereit és alkalmas a tanítás-tanulás folyamatában a környezet tükrében - így oktatási környezet, adaptivitás, tehetséggondozás, mentorálás, mentálhigiénés ismeretek alkalmazása, személyiségfejlesztés - azokat megválasztani, alkalmazni.
- Ismeri a gyermek- és ifjúságvédelem zenepedagógiai vonatkozásait, a speciális igényű fiatalok nevelésének, fejlesztésének zenei vonatkozásait, a felnőttnevelés zenepedagógiáját, alternatív pedagógiai módszereket.
- Felkészült a tanár és tanítványa speciális szakmai, nevelési kapcsolatából következő tanári feladatokra a hangszeres oktatásban, továbbá ismeri ennek a kapcsolatnak a következményeit a tanulói csoportok kialakulására, dinamikájára és azok formálására.
- Képes a tanulástámogatás sajátos, a zenetanulás szabadon választott (nem kötelezően tanulandó) tevékenységéhez igazodó módszereit eredményesen (motiválás, aktivizálás, ellenőrzés, értékelés és mérés lehetőségei, alternatívái; a figyelem, koncentráció fejlesztése) használni.
- Ismeri a szülőkkel való kommunikáció mentori szerepét és folyamatát a zenetanítás során.
- Rendelkezik az általános zenepszichológia tárgykörét felölelő tudással a zenei generatív képesség természete, a zenei képesség fejlődéslélektana, a kiemelkedő teljesítmények, a zenei memória, a zenei képzelet, zenei kreativitás, a zeneszerzés, illetve az improvizáció kognitív pszichológiája,valamint a gyakorlás, a kotta nélküli játék és a lapról játék kognitív háttere, a zenetanulás transzferhatásai, a zeneterápia alapjai, a zenepszichológia története, a zeneészlelés, illetve a zenei tevékenységek neuropszichológiája, motoros irányítása, a pszichoakusztika terén.
- Rendelkezik az előadó-művészet pszichológiájának tárgykörét felölelő ismeretekkel a zenei kifejezőerő kognitív modelljei, a finomidőzítések és a zenei forma kapcsolata, az érzelemkifejezés módjai, valamint a gyakorlás lélektana terén. Ismeri az amatőr és a professzionális előadóművészek közötti különbségeket, a mozgás szerepét, a zenei kifejezés lehetőségeit a zenehallgató nézőpontjából, a társaslélektani folyamatokat a színpadon, szólistaként, kamaracsoportban, zenekarban, kórusban.
- Rendelkezik a zeneszociológia tárgykörét felölelő ismeretekkel, így a zenehallgatás-választás motivációjának és hatásának ismereteivel. A zene szerepének megítélési képességével az előadó-művészetben a film, színház, tánc területén. Ismeretekkel rendelkezik zenei identitásról, a zene közösségre, az iskolai környezetre gyakorolt hatásáról, a csoportdinamikai körülményekről, a zene és fogyasztói viselkedéséről.
- Felkészült és gyakorlattal rendelkezik a koncertpedagógia, a zenei ismeretterjesztés területén, a tanórán kívüli hallgatói csoportok szervezésében, irányításában, a minőségi zenélés élethosszig tartó életszervező erővé alakításában alapvetően a család közösségére építve. Ismeri a médiapedagógia zenepedagógiai vonatkozásait.

4.2.2. A zeneművésztanár szakokon a szakterületi ismeretek

- Az 1. § *c)* pontjában foglaltakra figyelemmel, a nem tanári mesterszakkal párhuzamos képzésben: a szakterületi ismeret a zeneművésztanár szaknak - tanári szakirányonként - megfeleltethető nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó zeneművészeti tudást foglalja magában.
- Az 1. § *a)* pontjában foglaltakra figyelemmel, osztatlan képzésben

a) a zeneelmélet-tanár, kóruskarnagyművész-tanár, egyházzeneművész-tanár, ének-zene művésztanár szakképzettség szempontjából meghatározó közös ismeretkörök:

szolfézs és zeneelméleti ismeretek; általános zenetörténeti és magyar zenetörténeti ismeretek; akusztika; általános műveltségi ismeretek, zongora, illetve zongorakíséret;

b)[1] *a zeneművésztanár szakok (szakirányok) szakterületi ismeretei:*

Zeneelmélet-tanár: magasabb szintű zeneelméleti és zenetörténeti, népzenei ismeretek, zeneelmélet-történeti, -módszertani ismeretek, zeneszerzési ismeretek, kamarazene, illetve kamaraének, continuo-játék, szakmai idegen nyelvi ismeretek.

Kóruskarnagyművész-tanár: énekkari vezénylési ismeretek (vezényléstechnika, kórusvezénylés), repertoárismeret, karvezetés-módszertani ismeretek, énekkari gyakorlat, hangképzés, a zeneszerzés alapjai (ellenpont, hangszerelés), olasz szakmai nyelv.

Egyházzeneművész-tanár: egyházi vokális egy- és többszólamúság, vezénylési ismeretek (stílus-, műfaj-, repertoár- és műismeret, alapvető forrásismeret, szakirodalmi jártasság, zenei és technikai előadói ismeretek), orgona (stílus-, műfaj-, repertoár- és műismeret, alapvető forrásismeret, szakirodalmi jártasság, zenei és technikai előadói ismeretek, történeti és mai liturgikus alkalmazásra vonatkozó ismeretek, előadói gyakorlat, orgonaismeret, liturgikus improvizáció), continuo-játék, liturgika (dogmatikai, formai, történeti, jogi és nyelvi ismeretek, liturgikus gyakorlat).

Ének-zene művésztanár szakirány: népzenei ismeretek, egyéni hangképzés, kamaraének, karvezetési ismeretek, gyermek- és ifjúsági karirodalom, énekkari gyakorlat, transzponálás-partitúraolvasás, egyéb speciális szakmai ismeretek.

5. *A zeneművésztanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

5.1. *a hangszeres és énekes, jazzhangszeres és jazzénekes zeneművésztanár szakirányokon,* az 5.2-5.8. pont szerinti tanári szakirányok kivételével:

- a szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a gyakorlás tanításának módszertana;
- művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a zeneművészet oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészítés a nyilvános fellépésre;
- a zenei tanulás tanítása;
- az alap- és középfokú művészetoktatás tanterveinek és tantárgyi programjának ismerete;
- felkészülés a tehetséggondozásra;

5.2. *zeneelmélet-tanár szakirányon:*

- a képzés során elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- az alap- és középfokú művészeti képzés tantárgyi programjaiban rögzített szolfézs, zeneelméleti, zenetörténeti, népzenei ismeretek tanításának módszerei;
- a zenei készségek fejlesztésének tanári feladatai és eszközei;
- a zeneművek belső összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek kialakításának útjai;
- a zeneművek előadását, művészi megformálását segítő gyakorlati tudás;
- a zenei tehetséggondozás speciális feladatai;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható szakkönyvek, tudásbázisok és eszközök használata;

5.3. *kóruskarnagyművész-tanár szakirányon:*

- a kórusvezénylés, kórusépítés módszerei, a betanítás speciális igényei;
- kóruspedagógiai eszköztár bővítése és alkalmazása;
- a vezénylés alapjainak tanítása (testtartás, aviso, alapütemek rajzai, alapkarakterek vezénylése; a dinamikai-, a tempó- és a karakter-változások folyamatainak vezénylése);

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 14. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a kórushangképzés és az intonációfejlesztés tanítása, gyakorlati ismereteinek alkalmazása;

5.4.[1] *egyházzeneművész-tanár szakirányon:*

- a liturgikus és zenei ismeretek alkalmazása a tanításban és a templomi gyakorlatban;
- felkészítés az egyházzenei alap- és középfokú művészeti oktatás, illetve a templom egyházzenei életének megszervezésére, a rendszeres egyházzenei szolgálatra;
- személyi kapcsolatok kialakításának módjai és együttműködés az egyházzene más szereplőivel;
- egyházi kórus (szkóla) szervezésének és vezetésének speciális követelményei;
- az alap- és középfokú, valamint a tanfolyamszerű egyházzeneoktatás tanterveinek, illetve tantárgyi programjának ismerete;
- az egyházzene tanításának módszertana a köznevelési intézményrendszer iskoláiban (alapfok, középfok, tanfolyamszerű oktatás);
- a liturgikus és egyházzenei ismeretek alkalmazása a személyiségfejlesztésben és a nevelésben;
- egyházzenei vokális és orgona-repertoár összeállítása a különféle iskolatípusokban, azok gyakorlati alkalmazása a liturgikus funkció figyelembevételével;
- az istentiszteleti orgonálás, valamint az istentiszteleti vezénylés oktatásának módszertana.

5.5. *ének-zene művésztanár szakirányon:*

- a képzés során elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója és az arra épülő, a teljes embert fejlesztő zenepedagógia; az ének- zenei nevelés, oktatás módszerei: a daltanítás, a dallami, ritmikai, zeneelméleti és zenetörténeti, valamint népzenei ismeretek tanítása; a zenei készségfejlesztés módszerei: éneklési, dallami, ritmikai, zenei olvasás és írás, improvizációs készség, a zenei memória fejlesztése; többszólamúság, harmonikus hallás; zenehallgatás;
- más zenepedagógiai irányzatok és módszerek megismerése;
- az ének-zene tanítás különböző szintjeinek speciális módszertani kérdései, a középiskolás korosztály zenei nevelésének lehetőségei;
- a szolfézstanítás módszertana, az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó komplex zeneoktatási tevékenység összefüggései;
- felkészülés a tehetséggondozásra és a szakirányú továbbtanulásra való felkészítésre;
- a művészeti nevelés személyiségfejlesztő hatásának lehetőségei a köznevelés intézményrendszerében;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvelemzés; tudásbázisok és infokommunikációs eszközök használata;

5.6. *zeneszerzőtanár szakirányon:*

- a zeneszerzési és a zeneelméleti tantárgyak oktatásának módszerei;
- a zenei készségek fejlesztésének tanári feladatai és eszközei;
- a zeneművek belső összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek kialakításának útjai;
- a zeneművek előadását, művészi megformálását segítő gyakorlati tudás;
- a zenei tehetséggondozás speciális feladatai;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható szakkönyvek, tudásbázisok és eszközök használata;

5.7. *muzikológus-tanár szakirányon:*

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 15. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a zeneirodalom-jelleg és a zenetörténet-jelleg kapcsolata, mértéke, a szigorú kronológiai előrehaladás előnyei és hátrányai;
- a tananyag részletezésének mértéke az alap- és a középfokú oktatásban;
- a műelemzések és történeti jellegű ismertetések közti megfelelő arány kialakítása;
- a tanórák felépítése;
- zenehallgatás a tanórán;
- a hallgatók aktivizálása a tanórán;
- az ismeretellenőrzés szaktárgyi módszerei;
- a zeneirodalom, zenetörténet, és más tárgyak tartalmának, így történelem, irodalom kapcsolata;
- a középfokú zeneirodalom oktatás előkészítő szerepe a felsőfokú oktatás tekintetében;
- a népzene tanításával (népdalrepertoár, népdalelemzés) kapcsolatos módszerek;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható szakkönyvek, tudásbázisok és eszközök használata;
- az infokommunikációs eszközök használata**;**

5.8. *jazz-zeneszerző művésztanár szakirányon:*

- a jazz-elméleti tantárgyak oktatásának módszerei;
- a (jazz-)zenei készségek fejlesztésének tanári feladatai és eszközei;
- a jazz-zeneművek belső összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek kialakításának útjai;
- a jazz-zeneművek előadását, művészi megformálását segítő gyakorlati tudás;
- a zenei tehetséggondozás speciális feladatai;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható szakkönyvek, tudásbázisok és eszközök használata.

3. Népi hangszeres, népi énekes művésztanár, népzeneelmélet-tanár szakképzettségek[1]

1.[2] Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:
- okleveles népi hegedűművész-tanár
- okleveles népi brácsaművész-tanár
- okleveles népi bőgőművész-/csellóművész-/ütőgardonművész-/tamburabőgőművész-tanár
- okleveles népi furulyaművész-tanár
- okleveles népi klarinétművész-/tárogatóművész-tanár
- okleveles népi dudaművész-tanár
- okleveles népi cimbalomművész-tanár
- okleveles tamburaművész-tanár
- okleveles népi citeraművész-tanár
- okleveles népi kobozművész-tanár
- okleveles népi tekerőművész-tanár
- okleveles népi harmonikaművész-tanár
- okleveles népi énekművész-tanár
- okleveles népzeneelmélet-tanár
- angol nyelvű megjelölése:
- Teacher of Folk Music Performance (Violin)
- Teacher of Folk Music Performance (Viola)
- Teacher of Folk Music Performance (Double Bass-Cello-Gardon [percussion cello]-Tambur Bass)

1 Módosította: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (6), 12. melléklet 7. c).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 16. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Teacher of Folk Music Performance (Recorder)
- Teacher of Folk Music Performance (Clarinet-Tarogato [hungarian folk clarinet])
- Teacher of Folk Music Performance (Bagpipe)
- Teacher of Folk Music Performance (Cimbalom)
- Teacher of Folk Music Performance (Tambura)
- Teacher of Folk Music Performance (Zither)
- Teacher of Folk Music Performance (Koboz [historical hungarian lute])
- Teacher of Folk Music Performance (Rotary Lute [hurdy-gurdy])
- Teacher of Folk Music Performance (Accordion)
- Teacher of Folk Music Performance (Folk Singing)
- Teacher of Folk Music Theory

2.[1] Az 1. § *a)* pontja szerinti osztatlan képzésben, két szakirányon a képzési idő: 12 félév.

3.[2] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásban az adott hangszer vagy az elméleti tárgy művészeti szakmai tantárgyainak megfelelően

- népi hegedűművész-tanár szakképzettséggel a népi hegedű, a (népi hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- népi brácsaművész-tanár szakképzettséggel a népi brácsa, a (népi hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- népi bőgőművész-/csellóművész-/ütőgardonművész-/tamburabőgőművész-tanár szakképzettséggel a népi bőgő/cselló/ütőgardon/tamburabőgő, a (népi hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- népi furulyaművész-tanár szakképzettséggel a népi furulya és a (népi fúvós hangszeres) kamarazene;
- népi klarinétművész-/tárogatóművész-tanár szakképzettséggel a népi klarinét/tárogató, a (népi fúvós hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- népi dudaművész-tanár szakképzettséggel a népi duda és a (népi fúvós hangszeres) kamarazene;
- népi cimbalomművész-tanár szakképzettséggel a népi cimbalom, a (népi hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- tamburaművész-tanár szakképzettséggel a különböző típusú tamburák, a (népi hangszeres) kamarazene és a tamburazenekar;
- népi citeraművész-tanár szakképzettséggel a citera és a (népi hangszeres) kamarazene;
- népi kobozművész-tanár szakképzettséggel a koboz és a (népi hangszeres) kamarazene;
- népi tekerőművész-tanár szakképzettséggel a tekerő és a (népi hangszeres) kamarazene;
- népi harmonikaművész-tanár szakképzettséggel a népi harmonika, a (népi hangszeres) kamarazene és a (népi hangszeres) zenekar;
- népi énekművész-tanár szakképzettséggel a népi ének és a népi kamaraének;
- népzeneelmélet-tanár szakképzettséggel a népzeneelmélet és -történet és a népzene

szakmai tárgyak oktatására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 16. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 16. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

4.1.[1] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:
a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség, az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A népi zeneművésztanár szakterületi tudása, készségei, képességei

- Alkalmas az érzelmi intelligencia zenével történő fejlesztésére; türelemre és önuralomra nevelésre; az előadó művészethez és a tanításhoz való kreatív hozzáállásra. Képes a stressz kezelésre és nyilvános szereplésre, kognitív és érzelmi erőfeszítésre, a kritikára való pozitív reagálás képességének fejlesztésére. Felkészült a testi tudatosság fejlesztésére; az egészség- és környezettudatosságra nevelésre. Elsajátította a művészeti nevelésben betöltött szerepének elfogadásához szükséges érveléstechnikákat.
- Ismeri zenepedagógiai képességfejlesztés tanulási-tanítási folyamatát, képes annak megtervezésére, megszervezésére, irányítása, értékelése terén a gyakorlás pszichológiai megalapozásának és a zenei munkaképesség-gondozás módszereit; a test és a zenei kifejezés kapcsolatát. Ismeri és használja a zenepedagógiai forrásokat, a zenei előadóművészet-történet pedagógiai ismereteit; a zenei hivatásra történő intellektuális felkészítés komplex feladatait és eszközeit; a zenei nevelés irányzatait, külön tekintettel a Kodály-pedagógiára.
- Ismeri az egyéni tanóra (egy diák - egy tanár) pedagógiai feladatait, módszereit és alkalmas a tanítás-tanulás folyamatában a környezet tükrében (pl. oktatási környezet, adaptivitás, tehetséggondozás, mentorálás, mentálhigiénés ismeretek alkalmazása, személyiségfejlesztés) azokat megválasztani, alkalmazni.
- Ismeri a gyermek- és ifjúságvédelem zenepedagógiai vonatkozásait, a speciális igényű fiatalok nevelésének, fejlesztésének zenei vonatkozásait, a felnőttnevelés zenepedagógiáját, alternatív pedagógiai módszereket.
- Felkészült a tanár és tanítványa speciális szakmai, nevelési kapcsolatából következő tanári feladatokra a hangszeres oktatásban, továbbá ismeri ennek a kapcsolatnak a következményeit a tanulói csoportok kialakulására, dinamikájára és azok formálására.
- Képes a tanulástámogatás sajátos, a zenetanulás szabadon választott (nem kötelezően tanulandó) tevékenységéhez igazodó módszereit eredményesen használni (motiválás, aktivizálás, ellenőrzés, értékelés és mérés lehetőségei, alternatívái, a figyelem, koncentráció fejlesztése).
- Ismeri a szülőkkel való kommunikáció mentori szerepét és folyamatát a zenetanítás során.
- Rendelkezik az általános zenepszichológia tárgykörét felölelő tudással a zenei generatív képesség természete, a zenei képesség fejlődéslélektana, a kiemelkedő teljesítmények, a zenei memória, a zenei képzelet, zenei kreativitás, a zeneszerzés, illetve az improvizáció kognitív pszichológiája,valamint a gyakorlás, a kotta nélküli játék és a lapról játék kognitív háttere, a zenetanulás transzferhatásai, a zeneterápia alapjai, a zenepszichológia története, a zeneészlelés és a zenei tevékenységek neuropszichológiája, motoros irányítása, a pszichoakusztika terén.
- Rendelkezik az előadó művészet pszichológiájának tárgykörét felölelő ismeretekkel a zenei kifejezőerő kognitív modelljei, a finomidőzítések és a zenei forma kapcsolata, az érzelemkifejezés módjai, valamint a gyakorlás lélektana terén. Ismeri az amatőrök és a professzionális előadóművészek közötti különbségeket, a mozgás szerepét, a zenei kifejezés lehetőségeit a zenehallgató nézőpontjából, a társaslélektani folyamatokat a színpadon, szólistaként, kamaracsoportban, zenekarban, kórusban.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 17. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Rendelkezik a zeneszociológia tárgykörét felölelő ismeretekkel, így a zenehallgatás-választás motivációjának és hatásának ismereteivel. A zene szerepének megítélési képességével az előadó-művészetben a film, színház, tánc területén. Ismeretekkel rendelkezik zenei identitásról, a zene közösségre, az iskolai környezetre gyakorolt hatásáról, a csoportdinamikai körülményekről, a zene és fogyasztói viselkedéséről.
- Felkészült és gyakorlattal rendelkezik a koncertpedagógia, a zenei ismeretterjesztés területén, a tanórán kívüli hallgatói csoportok szervezésében, irányításában, a minőségi zenélés élethosszig tartó életszervező erővé alakításában alapvetően a család közösségére építve. Ismeri a médiapedagógia zenepedagógiai vonatkozásait.

4.2.2.[1] *A népi zeneművésztanár szakok szakterületi ismeretei:*

a) A népi zeneművésztanár szakok (szakirányok) a közös ismeretkörei

szolfézs és zeneelméleti ismeretek, általános zenetörténeti és magyar zenetörténeti ismeretek, hangszeres/énekes együttjáték, népzeneelméleti és népzenetörténeti ismeretek, népművészeti elméleti és gyakorlati ismeretek; zongora, akusztika, általános műveltségi ismeretek.

b)[2] *A népi zeneművésztanár szakok (szakirányok) szakterületi ismeretei:*

Népi hegedűművész-tanár: népi hegedű (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi brácsaművész-tanár: népi brácsa (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi bőgőművész-/csellóművész-/ütőgardonművész-/tamburabőgőművész-tanár: népi bőgő, cselló, ütőgardon, tamburabőgő (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi furulyaművész-tanár: népi furulya (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi klarinétművész-/tárogatóművész-tanár: népi klarinét/tárogató (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi dudaművész-tanár: népi duda (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi cimbalomművész-tanár: népi cimbalom (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Tamburaművész-tanár: népi tambura (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi citeraművész-tanár: citera (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi kobozművész-tanár: koboz (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi tekerőművész-tanár: tekerő (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi harmonikaművész-tanár: népi harmonika (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, hangszer-metodikai ismeretek).

Népi énekművész-tanár: népi ének (zenei, technikai ismeretek, stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, énekmetodikai, hangképzési ismeretek).

Népzeneelmélet-tanár: népzeneelméleti és -történeti, valamint népművészeti elméleti és gyakorlati ismeretek.

5. *A népi hangszeres, népi énekes művésztanár és a népzeneelmélet-tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

5.1. *népi hangszeres és énekes szakirányon,* az 5.2. pont szerinti szakirány kivételével

- a szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;

1 Módosította: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet 15. § (6), 12. melléklet 7. bd).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 18. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- a népzenei repertoár elsajátításának módszertana;
- művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a népzene, a népi kultúra az oktatásban, nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészítés a nyilvános fellépésre;
- a népzene hallás utáni tanulásának tanítása;
- az alap- és középfokú művészetoktatás tanterveinek, tantárgyi programjának ismerete;
- felkészülés a tehetséggondozásra;

5.2. *a népzeneelmélet-tanár szakirányon:*

- a képzés során elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- az alap- és középfokú művészeti képzés tantárgyi programjaiban rögzített szolfézs, zeneelméleti, zenetörténeti, népzenei ismeretek tanításának módszerei,
- a zenei készségek fejlesztésének tanári feladatai és eszközei;
- a zeneművek belső összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek kialakításának útjai;
- a zeneművek előadását, művészi megformálását segítő gyakorlati tudás;
- a zenei tehetséggondozás speciális feladatai;
- az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok megismerése;
- pedagógiai repertoárismeret, tankönyvek és az oktatásban felhasználható szakkönyvek, tudásbázisok és eszközök használata.

II. Táncművészet szakmai terület

1. Tánctanár szakképzettségek

1.[1] Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése:
- okleveles tánctanár (klasszikus balett)
- okleveles tánctanár (kortárstánc)
- okleveles tánctanár (néptánc)
- okleveles tánctanár (divattánc)
- okleveles tánctanár (moderntánc)
- okleveles tánctanár (társastánc)
- okleveles tánctörténet és -elmélet tanár
- angol nyelvű megjelölése:
- Teacher of Dance (Classical Ballet)
- Teacher of Dance (Contemporary Dance)
- Teacher of Dance Teacher (Fashion Dances)
- Teacher of Dance (Hungarian Folk Dances)
- Teacher of Dance (Modern Dance)
- Teacher of Dance (Ballroom Dances)
- Dance History and Dance Theory Teacher

2.[2] A képzési idő

- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 19. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 19. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

3.[1] A képzés célja a köznevelésben, az alapfokú művészetoktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában művészeti szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, a felsőfokú táncművészeti oktatásban, a felnőttoktatásban és a felnőttképzésben, továbbá tánccsoportoknál, együtteseknél és egyesületeknél egyéni, valamint csoportos formában megvalósuló tánctanári feladatok végzésére, a testkultúra és a tánc által az egészséges életmódra nevelés eszközeivel az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik alkalmasak a tantárgyi és az általános pedagógiai-pszichológiai ismereteiknek az integrálására, illetve eredményes alkalmazására, ez által a tanulók táncos készségeinek, képességeinek, táncelméleti tudásának, valamint a táncművészet és a társművészetek területén a műveltségük fejlesztésére, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[2] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség, az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakiskola, a művészeti szakkgimnázium pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A tánctanár szakterületi tudása, készségei, képessége

- a táncművészet és a társművészetek iránti elkötelezettség,
- a magas szinten tanult táncművészeti ismeretek (a tanult formanyelvek) átadásának képessége,
- a tánc megtanulása, kivitelezése során megnyilvánuló problémák felismerésének és javításának képessége,
- jó együttműködő és kommunikációs képesség,
- a tánc pszichikai hatásának - feszültségoldásának, örömszerzési forrásnak - érvényre juttatásának képessége,
- kreativitás: önálló táncprodukció megalkotásának, betanításának képessége, ezáltal művészi élmény létrehozása a köznevelésben éppúgy, mint bármely más oktatási formában,
- közösségformáló szerep, az iskolai és az iskolán kívüli táncművészeti, valamint kulturális események létrehozása, megszervezésére és/vagy az azokban való cselekvő részvétel által,
- a kamaszkori társas, nemek közötti kommunikációs problémák oldásának képessége a tánc által,
- kiemelkedő tehetségek gondozásának képessége,
- problémás és hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe illesztésének, felzárkóztatásának képessége a tánc révén,
- a pedagógiai és tánc-szakmai kutatások, tervezési, fejlesztési feladatok ellátásának képessége,
- az oktatáshoz kapcsolódó nyilvános előadások létrehozására.

4.2.2. A tánctanár szakokon (szakirányokon) a szakterületi ismeretek:

a)[3] *a tánctanár tanári szakirányok közös szakterületi ismeretei:*

- Az alapképzésben megszerzett elméleti ismereteket tovább bővítő ismeretkörök a táncművészet, valamint a táncművészet és a társművészetek kapcsolódására, illetve kölcsönhatására vonatkozóan, kiemelt figyelemmel az oktatás-nevelés területére.

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 19. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 20. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 21. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- A művészeti oktatás és nevelés helyének, szerepének, módszereinek ismerete a Nemzeti alaptanterv, valamint a korszerű kutatások fényében, különös tekintettel a tánc köznevelésbe való bekapcsolására, ahol a tánc oktatását kizárólag okleveles tánctanár / okleveles táncművésztanár képes ellátni, akinek a magas szintű gyakorlati táncművészeti tudása, szakmódszertani és pedagógiai ismerete teszi lehetővé az élettani, pedagógiai sajátosságok figyelembe vételével a gyermekek egészségre nevelését, továbbá a nemzeti tudat ápolását a tánc, a táncművészet által.
- A táncművészet minden szakirányán - differenciáltan - (klasszikus balett, moderntánc, néptánc, társastánc, kortárstánc, divattánc) a tanulók korosztály szerinti, élettani sajátosságainak megfelelő oktatási módszereinek megismerése, beleértve a különböző tánctechnikákat előkészítő gimnasztikai képességfejlesztő gyakorlatokat, gyermekjátékokat, gyermektáncokat is.
- Az egészséges életmódra történő nevelés témaköreinek megismerése a mozgásbiológia, a fejlődéslélektan, az egészségtan, a táplálkozástudomány, valamint a táncterápia által, s ezen ismereteknek a tánctanításon keresztül való alkalmazása.
- A táncművészet szerepe és jelentősége a nemzeti tudat megalapozásában, elmélyítésében, ápolásában elsősorban a magyar néptánc által.
- A művészeti nevelés személyre gyakorolt pozitív hatásának ismerete, a kamaszkori társas és kommunikációs problémák ismerete, valamint ezek feloldásának módszere a táncoktatás által.
- Felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális táncművészi pályára történő előkészítésre és oktatására, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.
- Felkészítés a tudományos munkára, a tudományos kutatás módszereinek, eljárásainak, segédeszközeinek megismerésére és használatára a tánctudományban.

b)[1] *a tánctanár szakok (szakirányok) ismeretkörei:*

- *Klasszikus balett:* a klasszikus balett formanyelvének magas szintű ismerete, kiegészítve az előkészítő gimnasztika, a pilates- és emeléstechnika, a moderntánc valamint a balettgyakorlatokhoz használt zenei anyagok ismeretével.
- *Kortárstánc:* a kortárstánc mozgásnyelvének, áramlatainak, alkotói-, előadói-, kutatói- és pedagógiai-módszereinek magas szintű ismerete, korszerű tudományos, szellemi kontextusba helyezése.
- *Divattánc*: a show táncok (show, akrobatikus rock and roll, electric boogie, swing) és utcai táncok (hip hop, break, stb.) formanyelvének magas szintű ismerete, kiegészítve a modern tánc valamint a kortárs zenék ismeretével, a versenyszabályok és a versenyeken való pontozások megismerésével.
- *Néptánc:* a magyar néptánc formanyelvének magas szintű ismerete, kiegészítve a Kárpát-medencében élő különböző etnikumok (cigány, horvát, német, román, szerb, szlovák) táncanyagainak, valamint a népi gyermekjátékok, a népzene, a táncfolklorisztika és népviselet ismeretével.
- *Moderntánc:* a moderntánc formanyelvének, elsősorban az art jazz, a Graham-, a Limón- a kontakt- és az improvizációs technikák magas szintű ismerete, kiegészítve az előkészítő gimnasztika, a klasszikus balett, a pilates-technika és a kortárs zenék ismeretével.
- *Társastánc:* a standard és latin-amerikai táncok magas szintű ismerete, kiegészítve a speciális páros táncok, a „vonalak és pózok”, a „partnering”, valamint a formáció ismeretével és a XX. századi tánczenék, a versenyszabályok és a versenyeken való pontozások megismerésével.
- *Tánctörténet és -elmélet:* a táncformanyelvek (balett, moderntánc, néptánc), a legjelentékenyebb táncalkotások, alkotóművészek és a kortárs táncművészet magas szintű ismerete, különös tekintettel a magyar táncművészetre, a tánctörténet, valamint a táncművészettel összefonódó zene-, díszlet- és jelmeztörténet megismerése.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 21. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

5.[1] *A tánctanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*
- A táncformanyelv ismerete, technikájának elemzése, módszertana, az ismeretek pedagógiai alkalmazása, és a tanítási gyakorlatba történő átültetésére vonatkozó tudás, a táncoktatás didaktikája révén.
- Saját formanyelvén túl, más táncművészeti szakirányok és a társművészetek ismeretének segítségével, eredményesebb és szélesebb spektrumú táncoktatási módszerek alkalmazása.
- Klasszikus balett: a klasszikus balett, elsősorban a Vaganova és a magyar módszertan elsajátítása, kiegészítve az újabb francia, angol iskolák, az előkészítő gimnasztika, a gyermektánc, a pilates- és az emeléstechnika módszertanával, a balettgyakorlatokhoz használt zenei anyagok ismeretével.
- Kortárstánc: a kortárstánc élő, folyamatosan újuló világának mozgásnyelvi, alkotói, előadói, esztétikai és pedagógiai eredményeinek, kutatási, fejlesztési módszereinek naprakész ismeretei.
- Divattánc: a show és utcai táncok és módszertanának megismerése, kiegészítve a modern tánctechnikák, a gyermektánc, a kreatív gyermektánc tanítás módszertanával, a kortárs zenék felhasználásának lehetőségeivel.
- Néptánc: a magyar néptánc módszertanának elsajátítása, kiegészítve a nemzetiségi táncok, a népi gyermekjátékok módszertanával, a népzene, a táncfolklorisztika és népviselet elemző megismerésével.
- Moderntánc: a modern- és kortárs tánctechnikák: az art jazz, a Graham-, a Limón-, a kontakt- és az improvizációs technikák módszertanának elsajátítása, kiegészítve a gyermektánc oktatás módszertanával, a kortárs zenék ismeretével.
- Társastánc: a standard és latin-amerikai táncok módszertanának elsajátítása, kiegészítve a speciális páros táncok, a „vonalak és pózok”, a „partnering”, valamint a formáció módszertanának ismeretével és a XX. századi tánczenék ismeretével.
- Tánctörténet és -elmélet: a táncelméleti oktatás, a táncműelemzés módszertana, valamint a táncművészettel összefonódó zene-, díszlet- és jelmeztörténeti ismeretek oktatásának módszertana.

2. Táncművésztanár szakképzettségek

1.[2] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő magyar nyelvű megjelölése

- okleveles táncművésztanár (klasszikus balett)
- okleveles táncművésztanár (néptánc)

angol nyelvű megjelölése:

- Teacher of Dance Performance (Classical Ballet)
- Teacher of Dance Performance (Hungarian Folk Dances)

2.[3] A 1. § *c)* pontja szerinti képzésben a képzési idő 2 félév.

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 22. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 23. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 23. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

3.[1] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásban, továbbá tánccsoportoknál, együtteseknél egyéni, valamint csoportos formában megvalósuló tánctanári feladatok végzésére, a testkultúra és a tánc által az egészséges életmódra nevelés eszközeivel az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik alkalmasak a tantárgyi, illetve az általános pedagógiai-pszichológiai ismereteiknek az integrálására, eredményes alkalmazására, ez által a tanulók táncos készségeinek képességeinek, táncelméleti tudásának, valamint a táncművészet és a társművészetek területén a műveltségük fejlesztésére, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[2] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A táncművésztanár szakterületi tudása, készségei, képessége

- a táncművészet és a társművészetek iránti elkötelezettség,
- a táncművészeti ismeretek (a tanult formanyelvek) átadásának képessége,
- a tánc megtanulása, kivitelezése során megnyilvánuló problémák felismerésének és javításának képessége,
- jó együttműködő és kommunikációs képesség,
- a tánc pszichikai hatásának - feszültségoldásának, örömszerzési forrásnak - érvényre juttatásának képessége,
- kreativitás: önálló táncprodukció megalkotásának, betanításának képessége, ezáltal művészi élmény létrehozása a köznevelésben éppúgy, mint bármely más oktatási formában,
- közösségformáló szerep, az iskolai és az iskolán kívüli táncművészeti, valamint kulturális események létrehozása, megszervezésére illetve az azokban való cselekvő részvétel által,
- a kamaszkori társas, nemek közötti kommunikációs problémák oldásának képessége a tánc által,
- kiemelkedő tehetségek gondozásának képessége,
- problémás és hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe illesztésének, felzárkóztatásának képessége a tánc révén,
- a pedagógiai és tánc-szakmai kutatások, tervezési és fejlesztési feladatok ellátásának képessége,
- az oktatáshoz kapcsolódó nyilvános előadások létrehozására.

4.2.2 A táncművésztanár szakok (szakirányok) szakterületi ismeretei:

A szakterületi ismeret a táncművésztanár szaknak - tanári szakirányonként - megfeleltethető nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó táncművészeti tudást foglalja magában.

5. *A táncművésztanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- A művészeti oktatás-nevelés helye, szerepe, a táncművészet módszerei, a tánc köznevelésbe való bekapcsolása, az élettani és pedagógiai sajátosságok figyelembe vételével a gyermekek egészségre nevelése, továbbá a nemzeti tudat ápolása a tánc, a táncművészet által.
- A művészeti nevelés személyre gyakorolt pozitív hatásának ismerete, a kamaszkori társas és kommunikációs problémák ismerete, valamint ezek feloldásának módszere a táncoktatás által.

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 23. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 24. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Felkészülés a tehetséggondozásra, a professzionális táncművészi pályára történő előkészítésre és oktatására, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.
- A táncformanyelv ismerete, technikájának elemzése, módszertana, az ismeretek pedagógiai alkalmazása, és a tanítási gyakorlatba történő átültetésére vonatkozó tudás, a táncoktatás didaktikája révén.
- Saját formanyelvén túl, más táncművészeti szakirányok és a társművészetek ismeretének segítségével, eredményesebb, illetve szélesebb spektrumú táncoktatási módszerek alkalmazása.
- Klasszikus balett: a klasszikus balett, elsősorban a Vaganova és a magyar módszertan elsajátítása, kiegészítve az újabb francia, angol iskolák, az előkészítő gimnasztika, a gyermektánc, a pilates- és az emeléstechnika módszertanával, a balettgyakorlatokhoz használt zenei anyagok ismeretével.
- Néptánc: a magyar néptánc módszertanának elsajátítása, kiegészítve a nemzetiségi táncok, a népi gyermekjátékok módszertanával, a népzene, a táncfolklorisztika és népviselet elemző megismerésével.

III. Ipar-, építő-, film- és videóművészet, multimédia szakmai terület

1. Design- és vizuálisművészet-tanár szakképzettség[1]

1.[2] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles design- és vizuálisművészet-tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Art and Design

2.[3] A 1. § *c)* pontja szerinti képzésben a képzési idő 2 félév.

3.[4] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásban, valamint felnőttképzésben a tágan értelmezett vizuális kultúra: iparművészeti, építőművészeti, film- és videóművészeti, képzőművészeti, valamint multimédia képzési ág szakmai tárgyainak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[5] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:
a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A design- és vizuálisművészet-tanár szakterületi tudása, készségei, képességei
- a tanult művészeti ismeretek átadásának képessége;
- jó együttműködő és kommunikációs képesség;
- tervezői gyakorlat (műhely, tervezés);

1 Módosította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 8. § 5. d).
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 25. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 25. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 25. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 26. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- általános gyakorlati ismeretek (szabadkézi rajz, festés, mintázás, formatan, színtan, műtermi munka).

4.2.2. A design- és vizuálisművészet-tanár szakon a szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeret a művészeti képzési terület tágan értelmezett vizuális kultúra a tanári szaknak megfeleltethető nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó iparművészeti, építőművészeti, film- és videóművészeti, képzőművészeti valamint a multimédia képzési ág mesterképzési szakjainak tudását foglalja magába:

- az emberi környezet, a design, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottsága;
- a vizuális alkotó- és befogadóképességek fejlődése (gyermekrajz-fejlődés);
- a képi-plasztikai gondolkodás, alkotás, a vizuális megismerés, a képi látásmód elmélete, valamint gyakorlati alkalmazása; a konkrét és fogalmi gondolkodás, cselekvés kapcsolata;
- a kreativitás jelentősége és fejlesztési lehetőségei, módszerei (a vizuális alkotó- és tervező tevékenységeken keresztül);
- a látvány érzelmeket keltő szerepe, az érzelmi intelligencia kifejlesztésében betöltött szerepe;
- a vizuális kultúra különböző megnyilvánulási formái;
- a design és a vizuális művészetek vizuális kultúrán belüli helye, szerepe, egymáshoz való viszonya; az egyes vizuális művészeti ágak sajátosságai;
- a design és a vizuális művészetek, mint az emberi megismerés, illetve kifejezés egyik módja;
- a művészet, mint az egyik legkomplexebb vizuális üzenet és az értékközvetítés eszköze; a művészeti ágak határainak átjárhatóságáról való tudás;
- a kultúra hagyományos és mai értékei;
- a műelemző, tárgyelemző módszerek, a funkció, a tartalom és a forma összefüggése;
- a látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepe az emberi kommunikációban;
- a vizualitásnak az önismeretben, az identitás kialakításában és az önkifejezésben betöltött szerepe;
- a fogyasztói és állampolgári nevelés a tárgyvilág, a design, a városi környezet értő használatához;
- az életmód, az emberi igények szerepe a környezetalakításban és -használatban;
- a társadalmi és gazdasági lehetőségek, valamint a technikai adottságok szerepe a környezetalakításban és -használatban;
- a tárgy- és környezetalakítók, illetve a tárgyakat és a környezetet használók felelőssége a társadalommal, a kulturális és a természeti környezettel szemben;
- szakelmélet (szaktörténet, szakesztétika, szakos műszaki ismeretek, szakos kereskedelmi ismeretek, tervezéselmélet, designelmélet);
- általános elméleti ismeretek (művészettörténeti, társadalomtudományi, filozófiai és kommunikációs ismeretek).

5. *A design- és vizuálisművészet-tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- Az adott, a nem tanári, mesterfokozatot adó szakképzettségeknek megfelelő, konkrét design- és vizuális művészeti szakterület sajátos szakmai, valamint tantárgypedagógiai ismeretei.
- A kreatív problémamegoldás módszerei.
- A mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása.
- A művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési-oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében.
- A művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a design- és a vizuális művészetek oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei. A művészettel nevelés lehetőségeinek alkalmazása, különös tekintettel a hátránnyal küzdő tanulókra (hátránykompenzáció, önbizalomfejlesztés).

- Felkészülés a tehetséggondozásra, a tanulók professzionális művészi, vizuális művészi és művészetelméleti pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának, feladataira.

IV. Képzőművészet szakmai terület

1. Képzőművésztanár szakképzettség

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles képzőművésztanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Fine Arts

2.[2] Az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben a képzési idő 2 félév.

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásban, valamint a felnőttképzésben a képzőművészeti szakmai tárgyak tanítására, az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában a vizuális kultúra tantárgy oktatására, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[4] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A képzőművésztanár szakterületi tudása, készségei, képességei

Szakmai ismeret terén:

- Felkészült az egyetemes és magyar vizuális kultúrának a képzőművészetek és a vizuális kommunikáció területén folyó közvetítői hivatásra, e területen az oktatás és nevelés feladataira;
- ismereteit, alkotói tapasztalatait szakszerűen, a tantervi követelményeknek megfelelően képes átadni (a rajz és képzőművészeti technikák, a művészettörténet és műelemzés, a művészeti geometria, a képzőművészeti és vizuális technikai médiumok tantárgyai és az ezekkel megegyező tartalmú diszciplínák oktatásán keresztül) a művészeti szakképzésben, az iskolai nevelés-oktatás évfolyamain, az alapfokú művészeti oktatásban, valamint a vizuális közművelés területén;
- vizuális művészeti, művészettudományi, művészettörténeti, pszichológiai és pedagógiai megalapozottságú kultúrájukra támaszkodva, a vizuális ábrázolás, kifejezés kortárs, illetve történeti értékeinek birtokában képes növendékeit a megismerési, tanulási folyamatokban differenciáltan irányítani, az alkotói attitűdjükben orientálni, képzőművészeti tevékenységükben támogatni, kulturális, művészeti, közösségi személyiségfejlődésüket elősegíteni.

Tanári tudás, képesség terén

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 27. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 27. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 27. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 28. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- Ismeri a köznevelés, illetve a szakképzés tartalmi szabályozását és az adott tanári szakképzettségnek megfelelő tantárgyak, érettségi tárgyak követelményeiben, illetve rendelkezik a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott ismeretek körének szaktudományos mélységű ismeretével.
- A speciális pedagógiai jellegű szakképesítések esetén ismeri az adott szakterület szakismereteit.
- Értelmezni tudja az adott szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy (műveltségi terület, nevelési, pedagógiai szakterület) által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit. Ismeri az oktatott tantárgy (műveltségi terület) más műveltségi területekhez való kapcsolatát, a művészeti ismereteknek az általános műveltséghez, a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez való hozzájárulását, valamint a tudáselemek rendszerbe szervezésének, a különböző forrásokból származó tudás integrálásának módjait, a tantárgy (műveltségi terület) tanításának nemzetközi tendenciáit. Ismeri és használni tudja a műveltségterülethez kapcsolódó, a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti szaktárgyi rendszert, helyi tantervek, oktatási programok készítésének szakmai, pedagógiai elveit, módszereit.
- Ismeri a tantárgy (műveltségi terület) által közvetített fogalmakat, tartalmuk fejlődési sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét, az azokkal kapcsolatos elő-fogalmakat, tapasztalati fogalmakat és a tévképzetek problémáit, a fogalmi váltás nehézségeit. Ismeri a tantárgy (műveltségi terület) eredményes tanulásához szükséges készség- és képességbeli előfeltételeket, a tananyag által fejlesztendő specifikus készségeket, képességeket, attitűdök és elkötelezettségek sajátosságait. Képes a tantárgyban elsajátított tudás alkalmazására, a problémamegoldó képesség fejlesztésére. Felismeri a hatékony tanulási környezet megteremtésének módjait. Ismeri és alkalmazza a tantárgyhoz, műveltségi területhez kapcsolódó mérési, értékelési módokat.
- Rendelkezik a tantárgy (műveltségi terület) tanításában alkalmazható módszerek széles körű ismeretével, a megfelelő módszerek kiválasztásának képességével, különös tekintettel a differenciálásra, a tanulók személyére szabott oktatásra, az integrált oktatás és tehetségfejlesztés igényeire. Képes a tanulási idő differenciált kezelésére. Tudatában van a tantárgy és a tananyag sajátosságainak megfelelő, változatos tananyag-elrendezési (koncentrikus, lineáris, spirális) és időszervezési (folyamatos, epochális) megoldásokkal, azok alkalmazásával. Ismeri a tantárgyhoz kapcsolódó tankönyveket, taneszközöket. Az oktatást segítő médiumok szakszerűen értékeli. Képes azokból a tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztására.

Attitűd tekintetében jellemzi

- A szakmai, szakmódszertani tudásának fejlesztése, fejlesztő programokban, kísérleti munkákban való önálló, gyakorlati szakemberként, partnerként való részvétel, a hazai és nemzetközi felmérésekben vagy kutató, képző intézményekhez kapcsolódóan a folyamatos tanulási tevékenység, az eredmények értelmezéséhez, az új ismereteknek a tanítási-nevelési gyakorlatban való felhasználásához szükséges tudás folyamatos fejlesztése.
- A tanult művészeti és művészettörténeti ismeretek átadásának képessége.
- Jó együttműködő, motiváló és kommunikációs képesség.
- Kreativitás, a képzőművészet és a társművészetek iránti elkötelezettség.
- Képzőművészeti teoretikus érdeklődés és alkotói gyakorlat.

4.2.2. A képzőművésztanár szakon a szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeret a tanári szaknak megfeleltethető nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó képzőművészeti tudást foglalja magában, amely a tanári szakképzettség tekintetében a vizuális és környezetkultúra tanár szakterületi ismereteivel azonos tudás megszerzését is biztosítja, valamint az általános köznevelési művészettörténeti és művészettörténet tanári ismereteken túl megismerteti:

- az egyetemes képzőművészet kifejezési eszközeit, lehetőségeit;

- a különböző térábrázolási rendszereket, konvenciókat és azok történetét;
- a képzőművészetben használható anyagokat és technikákat;
- a képzőművészeti technikákkal, anyagokkal és színekkel elérhető hatásokat;
- az összehasonlító elemzési módszereket, eszközöket.

5. *A képzőművésztanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

A művészettörténet oktatás és műelemzés szakmódszertani ismeretein túl

- a képzőművészet-oktatás történeti háttere, nevelésfilozófiai sajátosságai;
- a művészeti nevelés pedagógiai alapelvei és általános módszerei;
- a művészeti képzés elméleti és gyakorlati, szakmódszertani ismeretanyaga;
- a vizuális technikai médiumok és azok alkotói és oktatási lehetőségei;
- az audio-vizuális szemléltető eszközök és azok módszertani lehetőségei;
- az oktatási célú kutatás, anyaggyűjtés és alkotás sajátos követelményei a vizuális kultúra területén;
- a mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása;
- a művészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési, oktatási feladatainak, valamint a korszerű kutatások fényében;
- a művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata, valamint a képzőművészet oktatásban és nevelésben történő alkalmazási lehetőségei, módszerei;
- felkészülés a tehetséggondozásra, a tanulók professzionális képzőművészi pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

V. Színház- és filmművészet szakmai terület

1. Színházművészeti tanár szakképzettség

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles színházművészeti tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Theater Arts

2.[2] Az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben a képzési idő 2 félév.

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásbant a színházművészet szakmai tárgyainak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[4] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

4.2.1. A színházművészeti tanár szakterületi tudása, készségei, képességei

a színházművészeti tanár

- képes a tanult művészeti ismeretek átadására;

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 29. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 29. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 29. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 30. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

- jó együttműködő és kommunikációs képességgel rendelkezik,
- írói és/vagy színpadi gyakorlati tapasztalattal bír;
- ismeri a színpadi munkát, az előadás készítés gyakorlatát;
- képes a tanórán kívüli tanulói csoportok szervezésére és irányítására,
- felkészült a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésére, ismeri a művészeti tevékenység tanulást támogató, a személyiség fejlesztést segítő pedagógiai módszereit, alkalmazási lehetőségeit;
- ismeri az előadó-művészet összetett folyamatában a stresszkezelés, a jelenségét és leküzdésének stratégiáit.

4.2.2. A színházművészeti tanár szakképzettség szempontjából meghatározó szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeret a színházművészeti tanár szaknak megfeleltethető színművész, színházi dramaturg színházrendező nem tanári osztatlan szakok valamelyikén szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó színművészeti tudást foglalja magában.

5. *A színházművészeti tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- A színházművészeti nevelés pedagógiai alapelvei és általános módszerei.
- A színházművészeti oktatás történeti háttere, nevelésfilozófiai sajátosságai.
- A mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása.
- A színházművészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei, a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési, oktatási feladatai, a korszerű kutatások fényében.
- A művészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata.
- A színházművészet alkalmazása más curriculum területek oktatásában.
- Felkészülés a tehetséggondozásra, a tanulók professzionális színházművészi pályára történő előkészítésére, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

2. Filmművészeti tanár szakképzettség

1.[1] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles filmművészeti tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Moving Images

2.[2] Az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben a képzési idő 2 félév.

3.[3] A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában, az alapfokú művészetoktatásban a filmművészet szakmai tárgyainak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1.[4] a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b) és c)* pontja tekintetében:

a *2. mellékletben* meghatározott tudás, készség, képesség az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, a szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében

---

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 31. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 31. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 31. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 32. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

4.2.1. A filmművészeti tanár szakterületi tudása, készségei, képességei a filmművészeti tanár

- képes a tanult művészeti ismeretek átadására;
- jó együttműködő és kommunikációs képességgel rendelkezik;
- ismeri mozgóképkészítés gyakorlatát;
- képes a tanórán kívüli hallgatói csoportok szervezésére és irányítására
- felkészült a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésére, ismeri a művészeti tevékenység tanulást támogató, a személyiség fejlesztést segítő pedagógiai módszereit, alkalmazási lehetőségeit;
- ismeri a filmkészítés összetett folyamatában a stresszkezelés, a jelenségét és leküzdésének stratégiáit

4.2.2. A filmművészeti tanár szakon a szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeret a filmművészeti tanár szaknak megfeleltethető nem tanári, a filmdramaturg osztatlan, a filmoperatőr művész, a filmrendező művész,a dokumentumfilm-rendező művész, és a filmmaking mester szakok valamelyikén szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó színművészeti tudást foglalja magában.

5. *A filmművészeti tanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei*

- A filmművészeti nevelés pedagógiai alapelvei és általános módszerei.
- A filmművészeti oktatás helye a művészeti oktatásban.
- A mesterképzésben elsajátított szakterületi ismeretek pedagógiai alkalmazása.
- A filmművészeti oktatás és nevelés helye, szerepe, módszerei, a Nemzeti alaptanterv művészetek műveltségi terület nevelési, oktatási feladatai, a korszerű kutatások fényében.
- A filmművészeti nevelés és a személyiségfejlesztés kapcsolata.
- A filmművészet alkalmazása más curriculum területek oktatásában.
- Felkészülés a tehetséggondozásra, a tanulók professzionális filmművészi pályára történő előkészítésre, valamint a kiemelkedő művészi tehetségek egyéni kibontakoztatásának feladataira.

V.[1] Cirkuszművészet szakmai terület

1.[2] Cirkuszművésztanár szakképzettség

1.[3] Az *1. melléklet* 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles cirkuszművésztanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Circus Art

2.[4] A képzési idő

- az 1. § *b)* pontja szerinti képzésben 4 félév;
- az 1. § *c)* pontja szerinti képzésben 2 félév.

3.[5] A képzés célja az alapfokú művészetoktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, a szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában a cirkuszművészeti szaktárgyak oktatására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, valamint amatőr és hivatásos együttesekben a cirkuszművészeti pedagógiai munka ellátására, továbbá tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4.[6] Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

1 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 33. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 32. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 33. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 32. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 33. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
6 Beiktatta: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (5), 5. melléklet 33. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás):
a *2. mellékletben* meghatározott ismeret, képesség, attitűd az alapfokú művészeti iskola, a művészeti szakgimnázium, szakiskola pedagógiai feladataira tekintettel alkalmazva.
4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében
4.2.1. A cirkuszművésztanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
b) képességei
− Képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
− Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
− Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
− Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, a pályaorientáció segítésére.
− Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni.
− Képes a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
c) attitűdje
− Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
− Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók problémáira.
− Törekszik az egyén és a közösség harmóniájának megteremtésére, megtartására.
A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
− Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
− Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
− Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
b) képességei
− Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését. Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket a szaktárgyi oktatás keretében és a szabadidős tevékenységek során is.

– Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.
– Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását.
– Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
– Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.
– Megosztja tapasztalatait szakmai közösségével, így segítve a csoporttagok fejlődését.
c) attitűdje
– Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt.
– Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére.
– Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.
A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
– Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület, művészeti terület ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más területekkel.
– Ismeri a különböző művészeti területek közötti összefüggéseket.
– Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
– Ismeri a művészetek társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének segítésében.
– Ismeri a szakgimnáziumok programkövetelményei alapján készített kerettanterveit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.
– Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat.
b) képességei
– Képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
– Képes az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
– A megszerzett ismereteket kreatív, innovatív módon alkalmazza és bővíti, azt képes a társterületekkel integráltan használni.
– Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára.
– Képes a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző színtereken.
c) attitűdje
– Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
– Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét.
– Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
– Ismeri a pedagógiai tevékenységét meghatározó dokumentumokat.

– Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.
– Ismeri a tananyagkiválasztás és a rendszerezés pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
– Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.
b) képességei
– Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére.
– Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására, a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
– Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.
– Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokban gondolkodni, tudatos döntést hozni.
– Képes a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére.
c) attitűdje
– Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
– A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén
a) tudása
– Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
– Rendelkezik a tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
– Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
b) képessége
– Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére.
– Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.
– Képes a hagyományos és az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
– Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.
c) attitűdje
– Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosodását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá nyitott az egész életen át tartó tanulásra.
– Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
– Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására.
– Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása

- Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- *b)* képességei
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére.
- *c)* attitűdje
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a)* tudása
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Szakterületének megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban képes kommunikálni anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- Képes a saját és társai fizikális, szellemi és pszichés állapotának megítélésére, a saját és mások határainak felmérésére, a társakkal való alkotó együttműködésre.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- *b)* képességei
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban.
- Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára.
- *c)* attitűdje
- Képes érvényesíteni tanári tevékenységének feltételrendszerére, megfelelő körülményeire vonatkozó önálló elvárásait; ennek érdekében hatékonyan, meggyőzően kommunikálni.
- Nyitott a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve, hogy megoldás érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.
- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.
- Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*

− Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
− A szakmáját megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Nyitott a cirkuszművészet területén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére és elfogadására, alkalmazására, képes kísérletezni.
− Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
− Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
− Felelősséggel vallja és képviseli a cirkuszművészeti szakma értékrendjét, képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit, nyitottan fogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket.
− Munkájában elkötelezett a saját és mások biztonsága és egészségmegőrzése mellett.
4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek
4.2.2.1. Szakterületi (művészeti) ismeretek
A talaj-akrobatika, eszközös-akrobatika, függő-akrobatika, ügyesség bohóc ágazatokba sorolt zsánerek és rutinok az alapfokú művészetoktatási intézmény alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programjában meghatározott, a cirkuszművészet speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező szakmai tantárgyainak, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakiskolában az Artista I. és Artista II. tanterv cirkuszművészeti szakmai tantárgyainak ismeretei
- Artista II.: Akrobatika, Függőszer, Ügyesség, Artista munkavédelem, Artista életmód, Akrobata fő szak, Légtornász fő szak, Zsonglőr fő szak, Egyensúly fő szak, Társulati artista fő szak, Bohóc fő szak.
- Artista I.: Akrobata produkció, Egyensúlyozó produkció, Légtornász produkció.
Szakterületi ismeretkörök
- A cirkuszművészeti tevékenység gyakorlásához nélkülözhetetlen biztonsági, baleset- és életvédelmi ismeretek.
- A cirkuszművészeti tevékenység tárgyi és eszközrendszerének, azok biztonságos használatának ismerete.
- A Talajakrobatika, Eszközös akrobatika, Függő akrobatika, az Ügyesség és a Bohóc ágazatokba sorolt zsánerek és rutinok mindegyikének alapszintű ismerete.
- A cirkuszművészet legalább két - vagy több, - más-más ágazatba tartozó zsánerének, illetve rutinjának magasfokú ismerete.
- Az alapvető motoros képességek fejlesztésének módszertana.
- A testi és szellemi kondíció, koordináció, izoláció, tér-, idő-, dinamikai orientáció alapvető sajátosságai.
- A cirkuszművészet képzéshez szükséges kulturális, cirkusztörténeti és általános művészettörténeti, társadalomtudományi, valamint anatómiai és egészségtudományi ismeretek.
- Alapvető szakelméleti (szaktörténet, szakesztétika, tervezéselméleti, designelméleti, szakos műszaki) ismeretek.
- Általános- és társművészeti kulturális ismeretek, irányzatok.
- Pályaépítési ismeretek.
- Az online és offline kommunikáció működése, gyakorlata.
- A cirkuszművészeti tevékenység etikai normái.
4.2.2.2. Szakmódszertani (művészeti és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek
- A cirkuszművészeti nevelés pedagógiai alapelvei és általános módszerei.
- A művészeti tevékenység tanulást támogató, a személyiség fejlesztést segítő pedagógiai módszerek.
- A cirkuszművészeti zsánerek, rutinok tökéletesítéséhez szükséges módszertani ismeretek.

- Új rutinok, zsánerek, számok létrehozásához szükséges módszerek.
- A kreatív problémamegoldás módszerei.
- A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése.
- Csoporton belüli differenciált munkaszervezés használata.
- A tehetséggondozás, a tanulók professzionális cirkuszművészi pályára történő előkészítése, a művészi tehetség egyéni kibontakoztatása.
- A szakterület specializált ismeretei és módszerei az esszéírás, a kreatív írás, a prezentáció készítés, a prezentálás területein, az online és offline kommunikációval kapcsolatos módszerek.
- A cirkuszművészetre vonatkozó etikai szabályok.

6. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez[1]

A)[2] *A HITÉLETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI*

1.[3] Hitoktatási területen tanári szakképzettség:
- az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan képzésben, tanárszakon vagy
- az 1. § *a)* pontja szerint közismereti tanárszakkal szakpáros képzésben, osztatlan tanárszakon vagy
- az 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon hitéleti mesterképzési szakkal vagy hitéleti osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon

szerezhető.

2.[4] A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti szakterületi képzés képzési ideje és az összegyűjtendő kreditek száma
- osztatlan képzésben a képzési idő 10 félév, az összegyűjtendő szakterületi kreditek száma: 180-200 kredit,
- közismereti tanárszakkal szakpáros képzésben a képzési idő 10 félév, az összegyűjtendő szakterületi kreditek száma hittanár-nevelőtanár szakképzettséghez legfeljebb 105 kredit.

3.[5] Az *1. melléklet* 4. pont 4.1.2. alpont *b)* pontja tekintetében a szakmódszertani ismeretek minimális kreditértéke:
- osztatlan (egyszakos) képzésben legalább 12 kredit,
- közismereti tanárszakkal szakpáros képzésben legalább 8 kredit.

4.[6] Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű hitéleti tanári szakképzettséget követően, a tanári mesterszakon a képzési idő 2 félév, 60 kredit.

5.[7] Az *1. melléklet* 4.4. pontjára, az újabb oklevelet adó tanárképzésben foglaltakra is tekintettel a katekéta-lelkipásztori munkatárs, a kántor és a buddhista tanító hitéleti alapképzési szakot követően felvett hittanár-nevelőtanár szakon a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdésében meghatározott tanulmányi időre és az összegyűjtendő kreditekre is figyelemmel kell lenni. Hitéleti alapképzési szakot követően a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti ismeretek tekintetében a hitéleti ismeretek elismerésére a kreditelismerés általános szabályai az irányadók.

1 Beiktatta: 79/2013. (XII. 19.) EMMI rendelet 4. §, Melléklet. Hatályos: 2013. XII. 20-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
4 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
5 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
6 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
7 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

6.[1] A tanító, az óvodapedagógus, a szakoktató szakot követően az *1. melléklet* 4. pont 4.4.1. alpont *a)-c)* pontjára figyelemmel az újabb oklevelet adó hittanár-nevelőtanár szakon a képzési idő 4 félév, 120 kredit. A gyógypedagógus vagy az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy - a 4. pontban foglaltak kivételével - főiskolai szintű vagy mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően a képzési idő 4 félév, 120 kredit. A képzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *ba)* pontja szerinti pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek beszámítandók.

B) A HITÉLETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

I. Hitoktatási terület

Hittanár-nevelőtanár

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ... hittanár - nevelőtanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of ... Religious Education

A szakképzettség oklevélben történő megnevezésére - belső egyházi szabály vagy hagyomány alapján, az egyházra, vallásfelekezetre, vallási közösségre való utalással - használható egyedi elnevezés is. Egyedi elnevezés használata esetén a szak nyilvántartásba vételét a felsőoktatási intézmény a választott elnevezéssel kezdeményezi.

2.[2] A képzési idő:

- az 1. § *a)* pontja szerint osztatlan képzésben, tanárszakon vagy
- az 1. § *a)* pontja szerint közismereti tanárszakkal szakpáros képzésben, osztatlan tanárszakon

10 félév;

- 1. § *c)* pontja szerinti tanári mesterszakon hitéleti mesterképzési szakkal vagy hitéleti osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon 2 félév.

3. A képzés célja: a hitoktatás, hitre nevelés különböző színterein (iskolai nevelés-oktatás, plébánia, felnőttoktatás) a hitéleti tantárgy oktatására, az iskola pedagógiai, a kollégiumi nevelés feladatainak ellátására képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *b)-c)* pontja tekintetében:

a 2. mellékletben meghatározott tanári tudás, készség, képesség.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés *a)* pontja tekintetében:

az egyházi jogi személy fenntartó által meghatározott tudás, készség, képesség, melyek leírását saját, valamint az általa fenntartott felsőoktatási intézmény honlapján teszi közzé.

5. A hittanár-nevelőtanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei:

az egyházi jogi személy fenntartó által meghatározott ismeretek, melyek leírását saját, valamint az általa fenntartott felsőoktatási intézmény honlapján teszi közzé.

7. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez[3]

SZAKTANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 1. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
2 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (6), 6. melléklet 2. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.
3 Megállapította: 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelet 7. § (7), 7. melléklet. Hatályos: 2021. XII. 30-tól.

1. Magyar nyelv és irodalom szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár, okleveles magyartanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a magyar nyelv és irodalom tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretek 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyat fakultációban, az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplináris szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről.

b) képességei
- Képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés újabb kutatási eredményeinek, módszereinek folyamatos elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Nyomon követi a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket a legújabb szakirodalom alapján.

b) képességei
- Képes értelmezni és elemezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő aktualitások megértésére, elemzésére.

c) attitűdje
- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási, műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei
- Képes a szaktudományi, továbbá a pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások elemzésére.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Felkészült a magyar nyelvi és irodalmi fakultációk, érettségi vizsgára felkészítők irányítására.
- Törekszik arra, hogy folyamatosan fejlessze szakmódszertani és a szaktárgyi tudását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

b) képességei
- Munkája során rendszerszemléletű megközelítésre képes.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására.

- Képes a magyar nyelv és irodalom tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.
- *c) attitűdje*
- A tervezés során épít a szakirodalom legújabb eredményeire, a tervezési folyamatban önálló kutatómunkára képes.
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri, értelmezi az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- *b) képességei*
- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák megismerésére, kiválasztására.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.
- *A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat, azokról folyamatosan tájékozódik a hazai és nemzetközi szakirodalomból.
- Rendelkezik az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- *b) képességei*
- Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére, elemzésére.
- Képes önmaga is összeállítani szaktárgyához mérőeszközöket.
- Ismeri a közép- és emelt szintű érettségi értékelési stratégiáját, elvárásait, ennek megfelelően képes felkészíteni a tanulókat a vizsgára, előmenetelüket folyamatosan értékeli, értékeléseivel a tanulók fejlődését segíti.
- *c) attitűdje*
- A mestertanár elkötelezett a mérési, értékelési eszközök folyamatos fejlesztése mellett.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a) tudása*
- Képes kezdeményezni az együttműködést a pedagógiai munkát segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel, társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel.
- *b) képességei*
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli szakemberekkel.
- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát.

- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, azokat értőn elemezni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Részt vállal a magyar nyelv és irodalom tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységekben.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tudatosan vállalja a folyamatos fejlődést, innovációkban való részvételt.

b) képességei

- Képes a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására, a neveléstudományi kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására, saját munkájának tudományosan megalapozott eszközöket használó értékelésére.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában, elemzésében.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt. Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának motiváló bemutatására. Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát és adaptív beépítésére.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

a) Nyelvtudományi ismeretkörök: 24-26 kredit

- Grammatikai ismeretek: alaktani- és mondattani elemzések.
- Szöveg és stílus (szövegtípusok, digitális és médiaszövegek elemzése, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéselméleti és interakciós megközelítése).
- Kommunikáció és retorika (a kommunikáció nyelvi eszközei és formái, retorikai eszközök, érvelési típusok).
- A pragmatikai, a jelentésbeli és a nyelvtani szintek, diskurzuselemzés.
- A nyelvészet külső kapcsolatai és alkalmazásai (a nyelvészet és más tudományok, tantárgyközi kapcsolódások, alkalmazott nyelvészeti kérdések és lehetőségek, számítógépes nyelvészet, pszicholingvisztikai ismeretek a beszédprodukció és -percepció folyamataitól az anyanyelv-elsajátításon keresztül a kétnyelvűségig).
- Nyelvtörténet (legfontosabb nyelvemlékeink komplex elemzése, a szó-, a névkincs és a frazeológia története, a nyelvújítás, nyelvtörténet és irodalom, nyelvtörténet és művelődés, napjaink nyelvi változásai, a nyelvtörténet mint magyarázó elv).

- Nyelv és társadalom (a nyelv és használói, a nyelvközösség helyzete és a nyelvhasználat, a nyelvi norma kérdései, nyelvi változók és változatok, szaknyelvek, a szókincs és a névhasználat változatossága, nyelvi tájkép, nyelvi hátrány, nyelvi szocializáció, kétnyelvűség és kettősnyelvűség, nyelv és identitás. a nyelvi változatosság az iskolában, az Európai Unió nyelvpolitikája).
- Az emelt szintű szóbeli érettségi nyelvtani témakörei.

b) Irodalomtudományi ismeretkörök: 24-26 kredit

- Műfajtörténet.
- Eszme- és hatástörténet.
- Intézménytörténet (folyóiratok, írócsoportok, könyvkiadás, irodalmi műhelyek, és ezekkel kapcsolatos viták).
- Az interpretáció gyakorlata, a műelemzési módszerei.
- Pályaképek: az életmű kutatásának lehetősége.
- Világirodalom (stílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi és klasszikus magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Modern és kortárs magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Határon túli magyar irodalom.
- Irodalom és társművészetek.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Az anyanyelvi és irodalmi műveltségi terület a Nemzeti alaptantervben, valamint a kerettantervekben az emelt szintű anyanyelvi és irodalmi ismeretek bővítésének eljárásai.
- Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása a középiskola fakultációs óráin. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek (szavak, kifejezések szószerkezetek szövegbeli vagy mai jelentése, a jelentés értelmezése, retorikai-stilisztikai alakzatok és szóképek szerepe a szövegértelem kialakításában művek nyelvhasználata, stílussajátságai) közvetítése a középiskola fakultációs óráin.
- A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai a középiskolai emelt szintű anyanyelvi és irodalmi nevelésben. Tehetséggondozás és versenyfelkészítés a fakultációs órákon.
- Módszerek a magyarórán (történetmesélés, drámapedagógia, kreatív írás, gamification, kommunikációs gyakorlatok, digitális kompetencia fejlesztése, projektmódszerek).
- Az emelt szintű magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, típusfeladatai, értékelése.
- Felkészítés az emelt szintű írásbeli vizsgára: a vizsgálandó szöveg műfaji, tematikus, nyelvi, grammatikai, retorikai, stilisztikai, poétikai, szövegtani, helyesírási jellemzői; kapcsolódó nyelvi-irodalmi problémák; összehasonlító szövegelemzések módszerei
- Az emelt szintű érettségi szövegalkotási feladatai - értékelése: tartalmi minőség - szövegszerkezet, felépítés - nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) szerint.

2. Angol nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles angol nyelv és kultúra tanára, okleveles angol nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű angol nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű angol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az angol idegen nyelvi tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon az angol idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az angol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

b) képességei
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes ilyen irányú szakmai ismereteit kollégái számára elérhetővé tenni.
- Képes az angol nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáira egyéni sajátosságaiknak megfelelően reagáljon.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait. Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.

b) képességei
- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.
- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- C2 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik. Képes az angol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, választékos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri az általa tanított és több angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során pontosan és világosan, a kontextushoz illően alkalmazni. Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját. Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális hátterű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét, képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, alapjait; tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri az alkalmazott nyelvészet releváns területeit (szociolingvisztika, pszicholingvisztika, pragmatika, fordítástudomány, az angol mint lingua franca, World Englishes), képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Ismeri a többnyelvűség elméleteit és kutatását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.

- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit az angol nyelv tantárgy keretein belül.
- Ismeri a szaknyelv tanításának és a tartalomalapú nyelvtanításnak a módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelvtanítás és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a szótárhasználat tanításának elveit és gyakorlatát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket (emelt szintű érettségi, nyelvvizsga), képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, értelmező módon áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Képes emelt szintű érettségin vizsgáztatói feladatokat ellátni, a vizsga kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes a Közös Európai Referenciakeretet tanítási gyakorlatában alkalmazni.
- Képes ismereteit értelmező módon alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg az angol nyelv szerepét mind az iskolán kívüli világban, mind pedig az oktatásban.
- Fontosnak tartja az egyéni többnyelvűség megvalósítását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri az önreflexiós technikákat és segédanyagokat (reflektív napló, különböző óratervezési sablonok kipróbálása).

b) képességei

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, tervezésére, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására, illetve megújítására.
- A pedagógiai folyamat minden szakaszában képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

c) attitűdje

- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri a fontosabb motivációs elméleteket, és az angol nyelv oktatása során használható motivációs módszereket.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Ismeri az angol nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.

b) képességei
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja, hogy tanítványait felkészítse az egész életen át tartó tanulásra.
- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására.

b) képességei
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus, fejlesztő, szummatív) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeri a kommunikáció általános, és az osztálytermi, illetve szakmai kommunikáció jellemzőit.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó szakmai szervezeteket és információs forrásokat.

b) képességei
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes és részt vesz a helyi tanterv, a tanmenet ki- illetve átdolgozásában.

- Részt vesz szakmai csoportok munkájában, állandóan frissített ismereteit és tapasztalatait szakmai fórumokon megosztja.
- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- *c) attitűdje*
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a tanulói és tanári autonómia fogalmát.
- Ismeri a tanári pályával járó szakmai és pedagógiai kötelezettségeket.
- *b) képességei*
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes és törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes arra, hogy segítse tanítványai autonóm nyelvtanulóvá válását.
- Képes önálló pedagógiai kutatás tervezésére, kivitelezésére és gyakorlati alkalmazására.
- *c) attitűdje*
- Szakmai felkészültségének folyamatos javításával törekszik autonómiája fejlesztésére.
- Törekszik arra, hogy döntései szakmailag megalapozottak legyenek, és az adott tanulócsoport sajátos és aktuális tanulási és nevelési igényeit szolgálják.
- Fontosnak tartja, hogy tapasztalatait kollégáival megossza.
- Törekszik arra, hogy mások tapasztalatszerzését nyomon kövesse, és az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlatokat megossza.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvfejlesztés; szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése), minimum 10 kredit.
- Középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához, illetve az emelt szintű érettségihez kapcsolódó ismeretek és kompetenciák, minimum 10 kredit.
- Angol nyelvű irodalmak és kultúrák, minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek, minimum 10 kredit.

3. Német nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles német nyelv és kultúra tanára, okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára, okleveles német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű német nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a német idegen nyelv, német nyelv és irodalom, német népismeret tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a német idegen nyelvet, német nyelv és irodalmat, német népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A német nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei
- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt.
- Szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei
- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásában betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét/eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.
- *c) attitűdje*
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- *A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- *b) képességei*
- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.
- *c) attitűdje*
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök
- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, német nyelv fejlődési tendenciái, kognitív nyelvészet.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.
- Nemzetiségismereti ismeretek: a Kárpát-medence német irodalma, német népcsoportok Európában, interkulturalitás, forráselemzés, projektmunka.

Szakmódszertani ismeretkörök
- Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

4. Bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a bolgár idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi vizsga követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az órater szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.

- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

5. Finn nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles finn nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Finnish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles finn nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a finn idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretei 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a finn idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finn nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a finn nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei
- Képes a finn nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a finn nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a finn nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott finn nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a finn nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a finn kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott a finn nyelv tanításának helyzetéről a világban, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a finn nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott finn nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára pedagógiai tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a finn kultúra értékeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a finn nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a finn nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettanterv szerinti finn szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a finn nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.
- *b) képességei*
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a finn nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- *b) képességei*
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.

- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.
- *c) attitűdje*
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- *A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- *b) képességei*
- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.
- *c) attitűdje*
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, a finn nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, kognitív nyelvészet, a finn nyelv fejlődési tendenciái.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.

Szakmódszertani ismeretkörök
- Idegennyelv-didaktikai ismeretek finn nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan, a finn mint idegen nyelv oktatásának aktuális kérdései.

6. Francia nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles francia nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű francia nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű francia nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a francia idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a francia idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A francia nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik francia modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a francia nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok francia nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a francia nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, kerettanterveit és vizsgakövetelményeit, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumoka.,
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.
- Ismeri a francia nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a francia nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.
- *b) képességei*
- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.
- *c) attitűdje*
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Francia irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai francia nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, történettudományi, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szakmódszertani ismeretkörök

- A franciatanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei francia nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

7. Holland nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles holland nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a holland idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a holland idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. **Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**

A holland nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri és alkalmazza a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit, különös tekintettel az emelt szintű érettségi követelményrendszerére.
- Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgy tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, a tárgy nyújtotta lehetőségekkel, beleértve a tárgy emelt szintű (fakultáció, növelt óraszám) oktatását is.

b) képességei
- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, a lehetőségekhez mérten hatékonyan fejleszteni és őket szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítani.
- Képes a holland nyelv oktatása révén a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a folyamatos szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására és alkalmazására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- *A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri és - szükség szerint - alkalmazza a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri és alkalmazza a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri alkalmazza a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.
- *b) képességei*
- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat egyetemes, nemzeti és helyi emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes felismerni, értelmezni és szükség esetén a gyakorlatban reflektálni azokra a társadalmi-kulturális jelenségekre, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megismerésében és megértésében segíteni a tanulókat.
- *c) attitűdje*
- Elkötelezett az egyetemes és nemzeti értékek iránt, szociális segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti az egyetemes és nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.
- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a képzettségének megfelelő szintű vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland nyelv és kultúra szaktárgyi követelményeket (különös tekintettel a fakultáció és az emelt szintű érettségi követelményeire), az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásához alkalmazható hagyományos és digitális taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy emelt szintű tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásában alkalmazható differenciálisi módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- *b) képességei*
- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismeretek nyelvtanulás során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók nyitottá váljanak az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző (hagyományos és digitális) feladatbankokat és -gyűjteményeket illetően, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel és módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzületi, lelkületi kommunikációra.

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárása, illetve megoldása érdekében, ha kell szakmai segítséget kér és használ fel.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan fejlődni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia (C1+).
- Kulturális ismeretek.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek.
- Nyelvészeti ismeretek.
- Digitális kompetenciák.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek holland nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

8. Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára**,** az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű horvát nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a horvát idegennyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a horvát nyelvet, horvát nyelv és irodalmat, a horvát népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
- *b) képességei*
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a horvát nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, digitális, illetve könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.
- *b) képességei*
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.
- *c) attitűdje*
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a horvát idegen nyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- *b) képességei*

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- *b) képességei*
- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- *c) attitűdje*
- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.
- *b) képességei*
- Képes együttműködni az horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

- *Szakterületi ismeretkörök*
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.
- *Szakmódszertani ismeretkörök*

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

9. Japán nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles japán nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a japán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a japán idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A japán nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei
- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét vagy sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az idevonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.
Szakterületi ismeretkörök
- japán nyelvfejlesztés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél-formulák, protokoll- nyelv);
- japán kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek (interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális - művészeti, néprajzi, vallási - ismeretek).

Szakmódszertani ismeretek
Idegennyelv-didaktikai ismeretek japán nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek az ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

10. Kínai nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kínai idegen nyelv tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a kínait idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kínai nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.

- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapjaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, aNemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.
- *b) képességei*
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógiai folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- *b) képességei*
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- *c) attitűdje*
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- *A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását. Képes arra, hogy reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- kínai nyelvfejlesztés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél formulák, protokoll-nyelv);
- kínai kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek [interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális (művészeti, néprajzi, vallási) ismeretek].

Szakmódszertani ismeretek

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek kínai nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeret ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

11. A latin nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles latin nyelv és kultúra tanára, 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű latin nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a latin nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban 11.-12. évfolyamon a latin nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A latin nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a latin nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségihez szükséges speciális, az önálló nyelvi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje
- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.
- Tanári munkája motiváló hatással van a latin nyelv tantárgy magas szintű tanulására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Segíti a közösség kialakítását, fejlődését, ismeri az ezt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek elsajátítását.
- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
c) attitűdje
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén
a) tudása
- Rendelkezik a tárgy magas szintű oktatásához szükséges tárgyi és módszertani ismeretekkel.
- Fejleszti tudását és tájékozottságát a szakma és a módszertan friss szakmai eredményei terén.
- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a latin és más tantárgyak (történelem, irodalom, nyelvtan) között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- A latin nyelvet használó kultúrákról átfogó ismeretekkel rendelkezik.
b) képességei
- Képes a diákok latin nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy felhasználja a didaktika legkorszerűbb felismeréseit.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális összefüggésekben elhelyezni.
- Képes a latin nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
c) attitűdje
- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
A pedagógiai folyamat tervezése területén
a) tudása
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, illetve a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
b) képességei
- Képes a latin nyelv tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.
c) attitűdje
- Pedagógiai munkáját nagyfokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.
A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
b) képességei

- Magas szinten képes a latin nyelv szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.
- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók további motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésének szolgálatába állítani.
- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a nyelvi és kulturális ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Felkészült a kultúratudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, szakterülete legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait.
- Ismeri a latintanítás nemzetközi irányzatait, és képes a számára használható modellek kiválasztani, szükség esetén alkalmazni.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.

- Önállóan képes választani a latin nyelv tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.
c) attitűdje
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.
Szakterületi ismeretkörök
- A latin nyelvismeret fejlesztése, elmélyítése.
- Auctorolvasás.
- A latin nyelvű kultúrák vallási, művészeti életének, illetve általános kulturális viszonyrendszereinek a megismerése.
- A latin nyelvű kultúrákat hordozó társadalmak viszonyrendszerének tükröződése a latin nyelvű szövegekben.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.
Szakmódszertani ismeretkörök
- A latintanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- Szöveginterpretációs eljárások a tanórán.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

12. Lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit.
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit

- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a lengyel idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.

- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.
- *b) képességei*
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.
- *c) attitűdje*
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- *b) képességei*
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.

- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.
- *b) képességei*
- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

13. Olasz nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű olasz nyelv és irodalom szakos tanár, olasz nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az olasz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon az olasz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
Az olasz nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
b) képességei
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik olasz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az olasz nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Rendelkezik a hatékony nyelvtanítást megerősítő nyelvészeti ismeretekkel: alkalmazott pragmatikai, nyelvpolitikai és az interkulturális kommunikáció körébe tartozó ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a diákok olasz nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az olasz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait, ismeri az emelt szintű érettségi vizsga mérési-értékelési paramétereit.
- Ismeri az olasz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az olasz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Olasz irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai olasz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, történettudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szakmódszertani ismeretkörök

- A szakmódszertani ismeretek bővítése, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményeinek ismerete.
- Az olasztanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei olasz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

14. Orosz nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű orosz nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az orosz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a 11.-12. évfolyamon az orosz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az orosz nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei
- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.
- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik orosz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az orosz civilizációt és kultúrát illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- *b) képességei*
- Képes a diákok orosz nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az orosz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
- *c) attitűdje*
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- *b) képességei*
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.
- *c) attitűdje*
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.
- Ismeri az orosz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- *b) képességei*
- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az orosz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei
- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

Szakterületi ismeretkörök
- Nyelvfejlesztés és szaknyelvi ismeretek.
- Fordítási gyakorlatok.

- Szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai orosz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek bővítése és elmélyítése.
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek bővítése.
- Digitális bölcsészeti ismeretek.
Szakmódszertani ismeretek
- Az orosztanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei orosz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

15. Portugál nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles portugál nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a portugál idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a portugál idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A portugál nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik portugál modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a portugál nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok portugál nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.

- Képes a portugál nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a portugál nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei
- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.
Szakterületi ismeretkörök
- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Portugál modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

Szakmódszertani ismeretkörök
- A portugáltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései portugál nyelven.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

16. Román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű román nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a román idegen nyelv, a román nyelv és irodalom, a román népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a román idegennyelvet, a román nyelvet és irodalmat, a román népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a román nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik román modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a román nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok román nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a román nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén
a) tudása
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei
- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a román nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje
- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei
- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek
A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.
Szakterületi ismeretkörök
- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Román modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.
Szakmódszertani ismeretkörök
- A román nyelv tanítási gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

17. Spanyol nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanára, az 1993.évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű spanyol nyelv és irodalom szakos tanár, spanyol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a spanyol idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamon a spanyol idegennyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

a spanyol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Rendelkezik modernkori hispán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a spanyol nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok spanyol nyelvtudását - a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva - úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a spanyol nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Modern hispán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A spanyol nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.

- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.
- *Szakmódszertani ismeretkörök*
- A spanyoltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatásmódszertan.

18. Szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:
okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szerb idegen nyelv, a szerb nyelv és irodalom, a szerb népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a szerb nyelvet, a szerb nyelv és irodalmat, a szerb népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.

- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvek, és az arra épülő kerettantervek, a szerb nyelv, a szerb nyelv és irodalom emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére, a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.

- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök:

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődés, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

19. Szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovák nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, szlovák népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamon a szlovák idegennyelvet, szlovák nyelvet és irodalmat, szlovák népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a szlovák és a nemzetiségi szlovák emelt szintű érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- *c) attitűdje*
- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.
- *b) képességei*
- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar- szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

20. Szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovén nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11-12. évfolyamain a szlovén idegennyelvet, szlovén népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokféleségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokféleségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovén nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvet és az arra épülő szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret kerettanterveit, emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az órater szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.

- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.
- *Az autonómia és a felelősségvállalás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.
- *b) képességei*
- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: szóbeli és írásbeli nyelvhelyességet fejlesztő feladatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

21. Ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture.

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű ukrán nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév.

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit.

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119.

7. A képzés célja A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamain a ukrán nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
b) képességei
- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.
- *c) attitűdje*
- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- *A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.
- *b) képességei*
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.
- *c) attitűdje*
- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- *A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri a hatályos emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.
- *b) képességei*
- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.
- *c) attitűdje*
- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök
- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

Szakmódszertani ismeretkörök
- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglosszia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

22. Matematika szaktanár

1. **A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematika szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles matematikatanár, okleveles matematikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű matematika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit
- a matematika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.-12. évfolyamain a matematika tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A matematika szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a matematikából tehetséges tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével.

c) attitűdje

- Vállalja a kiemelkedő eredmények elérésére képes tanulók motiválását.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén

a) tudása

- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő emelt szintű érettségire való felkészítés, matematika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes digitális eszközök bevonásával változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórákon.

c) attitűdje

- Elkötelezett aziránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás kutatási módszertanát.
- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.

b) képességei

- Képes az emelt szintű matematikatanítás során problémamegoldó technikák átadására.
- Képes az emelt szintű matematika és más természettudományok tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes az emelt szintű matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre, esetleges doktori képzésben való részvételre.
- Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes meghatározni az emelt szintű matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes az emelt szintű matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.

c) attitűdje

- Tisztában van az emelt szintű felkészítés felelősségével, tervező munkáját igényesség jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van az emelt szintű matematika szóbeli és írásbeli kifejezőkészség követelményeivel, annak alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel.

b) képességei

- Képes a tanulókban az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes az emelt szintű matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Ösztönzi az informatikai ismereteknek az emelt szintű matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.
- Ismeri az érvényes emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanításával, versenyek szervezésével foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.

b) képességei

- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a kereszttantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- Az emelt szintű matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, megyei és országos szakmai fórumokkal, versenyszervező munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

Szakterületi ismeretkörök

A matematika szaktanár szakon az alábbi ismeretkörökből összegyűjtendő kreditek minimális száma:

- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): 3 kredit;
- algebra és számelmélet: 5 kredit;
- analízis: 10 kredit;
- geometria: 5 kredit;
- valószínűségszámítás és statisztika: 3 kredit;
- elemi matematika: 4 kredit;
- matematika szaktanári szakmódszertan: 4 kredit;
- projektmunka: 10 kredit.

Diszkrét matematika (*kombinatorika*, *gráfok*)

Összeszámlálási eljárások, módszerek.

Alapvető extremális kérdések a gráfelméletben. Algoritmikus és bonyolultsági kérdések a gráfelméletben.

Algebra és számelmélet

Fejezetek az absztrakt algebrából. Prímszámok tulajdonságai.

Valós számok racionális számokkal való approximálhatósága. Lánctörtek.
További lehetséges témák:
- Faktorstruktúrák, homomorfia tétel.
- Számelmélet gyűrűkben.
- Az algebrai számelmélet alapjai.
- Számelméleti függvények. Möbius-transzformált.

Analízis

Többváltozós függvények folytonossága és határértéke. Többváltozós differenciál- és integrálszámítás. Szélsőérték-feladatok, fizikai alkalmazások, szemléltetés digitális eszközökkel.
További lehetséges témák:
- Komplex függvénytan: komplex differenciálhatóság következményei, alkalmazások.
- Differenciálegyenletek: az analízis alkalmazása időben változó folyamatok modellezésére, leírására.
- Mértékelmélet: a terület, térfogat és az integrál fogalmának általánosítása, fraktálok.
- Közelítő módszerek: egyenletek és egyenletrendszerek közelítő megoldása, differenciál- és integrálszámítás közelítő módszerei és ezek számítógépes megvalósítása.

Geometria

Görbék és felületek differenciálgeometriai vizsgálata. Görbék görbülete és torziója, felületek Gauss-görbülete. Szemléltetés digitális eszközökkel.
További lehetséges témák:
- Görbék és felületek topológiája
- Konvex és kombinatorikus geometria
- Ábrázoló geometria

Fejezetek a valószínűségszámításból és a statisztikából

A korábban tanult ismeretek elmélyítése és ezek alkalmazása összetett valószínűségi és statisztikai modellekben, gyakorlati problémák megoldására.
További lehetséges témák:
- Összefüggések valószínűségi és statisztikai modellezése, például korreláció- és regressziószámítás.
- Diszkrét idejű véletlen folyamatok vizsgálata, például véletlen bolyongás.
- Egy valószínűségszámítási vagy statisztikai kísérlet/projekt kidolgozása, kipróbálása a gyakorlatban és a tapasztalatok kiértékelése.

Elemi matematika

A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, magyar és külföldi középiskolai matematikaversenyek, valamint az emelt szintű érettségi kitűzött feladatainak megoldása. Tanári „feladatbank” közös összeállítása az egyes témakörök emelt szinten (emelt szintű érettségire, versenyekre történő felkészítés) történő tanításához.

Matematika szaktanári szakmódszertan

Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez és a tehetséggondozáshoz szükséges témakörök felépítésnek, tanítási lehetőségeinek bemutatása, elemzése. A tanítási- tanulási folyamatot segítő digitális lehetőségek (szoftverek, internetes források) bemutatása.
Javasolt témakörök:
- A tételek és bizonyítások tanítása.
- Az analízis elemeinek tanítása.
- A kombinatorika és gráfelmélet elemeinek tanítása.
- A valószínűségszámítás és statisztika elemeinek tanítása.
- Vektorok a szintetikus geometriában, a koordinátageometriában és a trigonometriában.
- A matematikai logika elemeinek tanítása.

Projektmunka

A matematika középiskolai emelt szintű oktatásához, illetve a tehetséggondozáshoz szorosan kapcsolódó, részletesen dokumentált projektmunka, amelyet egy egyetemi oktató felügyeletével és támogatásával a hallgató önállóan, a képzés teljes időtartama alatt folytat. Ez lehet például:
- a középiskolai tanításban tehetséggondozó, versenyfelkészítő tematika és tanítási segédanyag kidolgozása és kipróbálása, amely megvalósulhat szakköri formában, kiscsoportos felkészítés formájában vagy egyéni fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása formájában,
- emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés tematikájának vagy egy adott témakör tárgyalásának részletes kidolgozása, a tanulást támogató segédanyag kidolgozása és alkalmazása,
- segédanyag kidolgozása és megosztása az emelt szintű érettségire való egyéni felkészülés online támogatására,
- matematikából tehetséges tanuló(k) mellett mentori tevékenység végzése, a kettős különlegességű tanulók gyenge oldalainak fejlesztésére és erős oldalainak támogatására önállóan kidolgozott program alapján,
- önálló szakmódszertani kutatás elvégzése.

23. Történelem szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelem szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles történelemtanár, okleveles történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű történelem szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a történelem tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a történelem tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A történelem szaktanár
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a motiváció működését és főbb összetevőit, valamint megteremtésének, alkalmazásának módszereit.
- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségihez szükséges speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.

b) képességei

- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a tanulókat a történelem és állampolgári ismeretek tárgy magasabb szintű tanulása, illetve az ehhez kapcsolódó önfejlesztés érdekében motiválni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a különböző történelmi folyamatok speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulására, fejlesztésére, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságait figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.
- Tanári munkája motiváló hatású a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy magas szintű tanulása és a történettudomány eredményeinek megismerése szempontjából.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkiben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.
- Ismeri a különböző szociokulturális hátterű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.

- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történeti és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történeti és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történeti-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulókban.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulókban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulókban. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméleteket, szakirodalmat.
- Ismeri a történettudomány és a történelemtanítás múltját.
- Ismeri a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciákat, azok fejlesztésének és mérésének módszereit és eszközeit.
- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a történelem és más tantárgyak között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelességeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom és tankönyvek értelmezésére és elemzésére.
- Képes a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek több szempontból való értelmezése, az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerése.

- Képes az aktuális események, politikai történések, jogszabályok történeti szempontú elemzésére és értelmezésére.
- Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történeti jelenségeket európai kontextusban értelmezni.
- *c) attitűdje*
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Elkötelezett a történelmi gondolkodás, saját történelmi narratíva kialakítása és tudatos formálása iránt.
- Elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét, és elkötelezett ezek előmozdítása iránt.
- *A pedagógiai folyamat tervezése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a történelemtanári pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit.
- Ismeri a történelem tantárgy emelt szintű érettségi vizsgájának vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását.
- Ismeri a történelem tananyag kiválasztásának és a rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, és szakmódszertani szempontjait.
- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek, nevelési céljainak érvényesítésére.
- *b) képességei*
- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának tervezésében képes a rendszerszemléletű megközelítésre.
- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.
- Képes a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére a köznevelés és a felnőttoktatás keretében is.
- A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra képes.
- *c) attitűdje*
- Pedagógiai munkáját nagy fokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.
- *A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén*
- *a) tudása*
- Szaktárgya ismeretanyagából és módszertanából magas szintű tudással rendelkezik.
- Ismeri a pedagógiai folyamat tervezésének azon elemeit, amelyek révén képes diákjait megtanítani a történeti megismerés, a történeti adatgyűjtés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló munka módszereinek önálló alkalmazására.
- *b) képességei*
- Képes a történeti problémák önálló megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika önálló végzését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Magas szinten képes a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.
- *c) attitűdje*

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- *A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tárgyhoz kapcsolódó értékelés funkcióit, folyamatát, formáit és módszereit.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- *b) képességei*
- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésnek szolgálatába állítani.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes a történelem tudás mérésére alkalmas mérőeszköz összeállítására.
- Képes a történelem tárgy tanítása során értékelési gyakorlatát az emelt szintű érettségi tartalmi és formai követelményeihez igazítani.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.
- *c) attitűdje*
- Elkötelezett az értékelés fejlesztő szerepe iránt.
- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.
- *A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén*
- *a) tudása*
- Ismeri a történettudomány és szaktudományai által felhalmozott tudás főbb elemeit, struktúráját, alapvető tudományos módszereit, a történelem forrásfajtái tudományos feldolgozásának módjait.
- Ismeri a közgyűjtemények (könyvtár, múzeum, levéltár) és a történelem, forrástudományok összefüggéseit.
- Ismeri a közgyűjtemények speciális kutatásának alapvető módszereit; szakszerűen tájékozódik a közgyűjteményekben őrzött történeti forrásokban és tudományos feldolgozásokban, digitális és egyéb adatbázisaiban, tartalmaiban.
- Ismeri a média társadalmi sajátosságait és hatásait, korlátait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a történeti ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Tájékozott a tudományos és az oktatással kapcsolatos szakmai szervezetek működését és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.
- *b) képességei*
- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.

- Képes a történelem írásos, tárgyi, képi és egyéb forrásainak elemzésére, az egyetemes és magyar történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes történeti narratívák elemzésére, valamint saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, ezek szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére, publikálására.
- Képes tudományos jellegű szövegek, esszék, ismeretterjesztő írások, előadások, prezentációk létrehozására, történeti jellegű írások, prezentációk szerkesztésére.
- Képes a történelem és rokontudományai összefüggéseinek felismerésére, interpretálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a történettudomány és a szaktárgyi módszertan újabb vívmányainak, módszereinek és tudáselemeinek megismerése iránt.
- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.
- Attitűdje értelmiségi, érdeklődik a világban zajló társadalmi, politikai és kulturális folyamatok, jelenségek iránt.
- Tájékozódik az egyetemes és magyar irodalom, a művészetek alkotásai iránt.
- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajáttól eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek megismerésében és elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.
- Elkötelezi magát a társadalmi és gazdasági fejlődés fenntartható formáinak elfogadása és megteremtése mellett.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait: források és feldolgozások megkülönböztetését, forráskritika alkalmazását.
- Ismeri a közgyűjteményekben, a segéd- és kézikönyvekben, a digitális adatbázisokban, valamint egyéb információforrásokban való önálló tájékozódás módszereit.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi tartalmi követelményeinek önálló közvetítési módjait.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Önállóan képes választani a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.
- Képes a folyamatos megújulásra, nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.
- Képes önállóan kiválasztani azokat a történeti problémákat, kérdéseket, amelyeken keresztül a diákok számára feltárulnak a jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális viszonyai és a múlt közötti kapcsolódási pontok, összefüggések.
- Az emelt szintű érettségi követelményeit és a tudomány aktuális trendjeit figyelembe véve, szükséges mozgásteret élvezve képes önállóan kialakítani a fakultáción feldolgozandó kérdésköröket, meghatározni a források minél színesebb palettáját.

c) attitűdje

- Folyamatosan követi a történettudomány és a tantárgy pedagógiájának aktuális trendjeit.

- Törekszik arra, hogy az emelt szintű érettségi feladattípusait megismertesse a diákokkal.
- Hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulók képesek legyenek történeti eseményekről, folyamatokról, személyekről, jelenségekről forrásokra támaszkodva saját narratívát kialakítani és azt megfelelő igényességgel írásban és verbálisan prezentálni.
- Elkötelezett az önálló, autonóm munkavégzés iránt.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

- kutatásmódszertani ismeretek,
- tudományos írásművekhez kapcsolódó stílusgyakorlat,
- szintetizáló, korszakokon átnyúló, komparatív történettudományi ismeretek,
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az emelt szintű érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő diszciplináris ismeretek,
- helytörténet és honismeret,
- társadalom- és életmódtörténet,
- történeti demográfia,
- családtörténet, genealógia,
- történeti statisztikai ismeretek,
- állampolgári ismeretek és ezek történeti perspektívája,
- állam- és kormányzattörténet,
- a modern demokráciák működése,
- politikai intézmények, eszmék, ideológiák,
- nemzetközi konfliktusok és együttműködés,
- gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra,
- művelődés-, kultúr- és művészettörténet,
- mitológiai, vallás- és egyháztörténeti ismeretek
- a Kárpát-medence népeinek története, a határon kívül élő magyarság,
- esszéírás (kreatív írás és szerkesztés), történettudományi írásművek műfajismerete.

Szakmódszertani ismeretkörök

- a diszciplináris korszakos ismeretek köznevelési tanítását támogató ismeretek,
- forrásközpontú, az emelt szintű érettségi követelményeihez igazodó tananyagfejlesztés,
- emelt szintű óratervezés és tartás, tananyagfejlesztés, feladatállítás, kérdéskultúra és mérés-értékelés,
- a történettudomány és történelemtanítás története és kapcsolatuk a történelem és állampolgári ismeretek tanításával,
- a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméletek,
- a történettudomány és a történelemtanítás története, kapcsolata,
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei,
- a külső és a belső koncentráció lehetőségei történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításában, ezek szerepe és lehetőségei a képességfejlesztésben,
- az élményközpontú, kutatásalapú tanulás módszertana.

24. Biológia szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológia szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles biológiatanár, okleveles biológiatanár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű biológia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a biológia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a biológia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák
A biológia szaktanár
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén
a) tudása
- Ismeri a tehetség felismerésének, összetevői és típusai meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit, érti a tehetségmodellek lényegét.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.

b) képességei
- Felismeri a biológia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.
- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje
- A biológiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Felkészült az emelt szintű biológia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára biológia szakkör tartására.

- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit, a regionális és országos tehetséggondozó programokat.
- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a biológia ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen fölkészíteni az emelt szintű biológia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos biológia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulóinak anyagát.
- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képessége:

- Képes az emelt szintű biológiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv biológia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a biológia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.
- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve a digitális világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos biológiai tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdeket alkalmazó, objektív értékelésére.
- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű biológia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos biológia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a biológia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak.

c) attitűdje

- Elkötelezett a biológia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes a tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik, ezzel példát állítva tanítványai elé.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.
Szakterületi ismeretkörök
Az emelt szintű érettségihez kapcsolódó biológiai ismeretkörök áttekintése, szintetizálása, az egyes tudományterületek legújabb eredményei és módszerei
- Sejttan. Biokémia. Biotechnológia. Genetika.
- Bioinformatika. Rendszerbiológia.
- Mikrobiológia.
- Növénybiológia.
- Evolúcióbiológia. Ökológia. Természetvédelmi biológia. A természet- és környezetvédelem kapcsolata.
- Az állati szervezetek törzsfejlődése és funkcionális anatómiája.
- Az emberi szervezet törzs- és egyedfejlődése. Az emberi test felépítése és működése, szabályozási folyamatai, egészségtana.

Szakmódszertani ismeretkörök
Biológiai feladatok, tanórai kísérletek, terepgyakorlatok módszertana:
Az aktuális emelt szintű biológia érettségi vizsga követelményei, annak rendszere. A biológia fakultáció, középiskolai biológiai versenyek, emelt szintű érettségi feladatok összeállításának, és megoldásának módszertana. Kísérletek és terepgyakorlatok a biológia emelt szintű ismeretanyagának tanításához. A kutató módszer alkalmazása, a korszerű biológia laboratórium és szertár. Tehetséggondozás a tanórán és azon kívül.

25. Kémia szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése
- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémia szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles kémiatanár, kémiatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű kémia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kémia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a kémia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kémia szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tehetség definiálásának, összetevői és típusai meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit. Tudja, hogy a teljesítmény létrejöttében a különféle komponensek interakciójára van szükség.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.
- Tisztában van azzal, hogy a sikerélmény és a dicséret motiváló hatású.

b) képessége:

- Felismeri a kémia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.
- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje

- A kémiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítését, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült az emelt szintű kémia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára kémia szakkör tartására; továbbá kémiai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére és kivitelezésére,
- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes a csoportdinamika elvei alapján a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen felkészíteni az emelt szintű kémia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.
- Fakultációs és szakköri csoportjaiban alkalmazza a legjobb eredményt ígérő kooperatív, illetve kompetitív módszereket.

- Képes a tudomány legújabb eredményeit a tehetséges diákjai számára is megérthető és befogadható módon interpretálni.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos kémia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulóinak anyagát.
- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az emelt szintű kémiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Ismeri a kémia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kémia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a kémia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.
- Képes olyan saját, különböző típusú feladatokat megalkotni, melyekkel segíti diákjai felkészülését a tanulmányi versenyekre, közép- és emelt szintű érettségire.
- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tehetséges tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos kémia tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdeket alkalmazó, objektív értékelésére.

- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kémia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, fórumokat, folyóiratokat, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Átlátja a tehetséggondozással foglalkozó kémiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos kémia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a kémia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Képes tanítványainak pályaválasztási tanácsokat adni.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak, tehetséges diákjait ösztönzi és bátorítja a tanári pálya választására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kémia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Kiáll a tehetséges tanítványai érdekeiért, érdemeik elismerésért.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

Elméleti kémia és alkalmazása minimum 2 kredit

A kvantummechanika alapelvei és modellrendszerei. A független részecske modell, atompályák, molekulapályák. Atomok, molekulák elektronszerkezete MO és VB elmélet alapján. Hückel-modell és alkalmazásai. Kristálytér és ligandumtér elmélet. Molekulaspektroszkópia, mágneses spektroszkópiák, diffrakciós módszerek alapjai. Mindezek szemléletes interpretálása a köznevelésben.

Szervetlen kémia és ásványtan minimum 4 kredit

A szervetlen kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

Gyakorlati szempontból jelentős, speciális tulajdonságokkal rendelkező anyagok. A komplex vegyületek tulajdonságai, reakcióik. Klaszterek. Elemorganikus vegyületek (fontosabb képviselők, reakciók, alkalmazások). A kémiai evolúció, a bioelemmé válás kritériumai, a fémtartalmú biokomplexek kialakulása, működésük mechanizmusa, jelentőségük (példák, táplálkozástudományi és orvostudományi vonatkozások).

Kristály-, ásvány és kőzettani alapismeretek. Az ásványok keletkezése, jellemzése, rendszerezése, a legfontosabb (kőzetalkotó) ásványok. A kőzetek keletkezése, jellemzése, genetikai osztályozása. Magyarország geológiai felépítése. Az elemek eloszlása a Földön, a globális differenciálódás folyamata és meghatározó paraméterei.

Fizikai kémia minimum 2 kredit

A fizikai kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

Alapvető fogalmak és alkalmazásuk a statisztikus termodinamika területéről. Összetett reakciórendszerek kinetikája. Aktiválási elméletek. Fotokémia.

Szerves kémia és biokémia minimum 4 kredit

A szerves kémiai ismereteinek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.

A legfontosabb funkciós csoportok kialakítására és interkonverziójukra szolgáló módszerek. Legfontosabb védőcsoportok és alkalmazásuk. Retroszintetikus analízis és alkalmazása. Fontosabb biokémiai reakciók szerves kémiai leírása. A biomakromolekulák szerkezete, információhordozó és -tároló kapacitásuk, a szerkezet és a funkció kapcsolata. Biopolimerek kémiai előállítása.

A gyógyszerkémia fejlődésének története. A magyar gyógyszeripar kialakulása. A farmakológia legfontosabb alapfogalmai. A szerves vegyületek legfontosabb gyakorlati alkalmazásai (gyógyszerhatóanyagok, kábítószerek, peszticidek, robbanószerek, vegyi fegyverek, feromonok, festékek).

Sejtek szerkezete és az azokat felépítő vegyületek legfontosabb funkciói. Fehérjék, DNS, lipidek, szénhidrátok biológiai funkciója. Metabolizmus.

Analitikai kémia minimum 2 kredit

Az analitikai kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben. Minőségbiztosítási alapfogalmak. Tömegspektrometria. Elektroforetikus technikák. Jelöléses analitikai módszerek. Bioanalitikai módszerek. Lab-on-a-chip. Szenzorok. Diagnosztikai módszerek. Az élelmiszeranalitika alapvető jellemzői, korszerű élelmiszeranalitikai módszerek. A korszerű környezetanalitikai módszerek.

Anyagtudomány, nanotechnológia, kémiai technológia minimum 2 kredit

A kémiai technológia alapjai. A vegyipar fő nyersanyagai. A szervetlen kémiai ipar fontosabb eljárásai. A szerves kémiai ipar és termékei. A biotechnológia alapjai és termékei.

Fémek, kerámiák, polimerek és kompozitok szerkezete, előállítási folyamata, gyakorlati jelentősége. A szerkezet és a makroszkopikus tulajdonságok közötti kapcsolat vizsgálata. A nanotechnológia alapjai. A nano mérettartomány szerkezetvizsgálati módszerei. Intelligens anyagok.

Kémiatanítás laboratóriumban minimum 4 kredit

Emelt szintű érettségi kísérletek bemutatása és magyarázata. Versenyek gyakorlati fordulóinak a feladatai. Kísérleteket is magukba foglaló projektek tervezése, kivitelezése iskolai körülmények között. Különféle kísérleti technikák gyakorlása.

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit

Emelt szintű érettségi- és versenyfeladatok megoldása és készítése.

Emelt szintű érettségire való felkészítés és vizsgáztatás minimum 4 kredit

Az emelt szintű érettségi vizsga szabályzata. Az aktuális emelt szintű érettségi követelményrendszer. Az írásbeli és a szóbeli vizsga feladattípusai, feladatsorok megoldása és szakszerű javítása. A szóbeli vizsgáztatás alapelvei.

26. Fizika szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizika szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles fizikatanár, okleveles fizikatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű fizika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a fizika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.-12. évfolyamain a fizika közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe étele területén
a) tudása
- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható problémaelemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei
- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje
- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.
- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén
a) tudása
- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei
- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje
- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása
- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei
- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.
- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projektmódszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.
- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni diákjaival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni diákjait.

c) attitűdje
- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik diákjaiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása
- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi hátteret, kerettanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei
- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.

- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeteinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Diákjaiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása
- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei
- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje
- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

Emelt szintű matematika

Differenciál- és integrálszámítás. Lineáris algebra, mátrixok. Valószínűségszámítás, statisztika. Differenciálegyenletek.

Informatika

Mérés vezérlés és kiértékelés eszközei. Számítógépes modellalkotás és szimulációk.

A fizika szintézise minimum 6 kredit

A fizika deduktív és induktív felépítési módja, az elméleti fizikai megközelítés. A mechanika elvei, a newtoni és a hamiltoni szemlélet összehasonlítása, a fázistér. A hamiltoni mechanikára alapozott kvantummechanika: a fizikai mennyiség és állapot. Az állapotfüggvény, az időfüggetlen Schrödinger-egyenlet (egyszerű példákkal). Spin, Pauli-elv, a Hidrogén-atom, periódusos rendszer, az atom- molekula. A határozatlansági reláció, alagúteffektus. Megmaradási tételek. A termodinamikai állapot és irreverzibilitás. Klasszikus statisztikus fizika. Az ekvipartíció tétel. Klasszikus térelméletek: a Maxwell-egyenletek és a fenomenologikus elméletek (hidrodinamika, elektrodinamika anyagban). Hullámok (mechanikai, optikai, anyaghullámok), hullámjelenségek. Hullámok és részecskék (Planck- törvény, fényelektromos jelenség, de Broglie-hullám). A speciális és általános relativitás alapjai. A részecske- és magfizika elemei.

A fizika kritikus fogalmainak elemzése minimum 5 kredit

A mechanika alaptörvényei, megmaradási tételek, az energiafogalom, az erőterek és az energia kapcsolata. Korpuszkuláris és folytonos anyag. Belső energia, az entrópia makro- és mikroszkopikus fogalma. Első és második főtétel. A feszültség fogalma. Az indukció jelensége és törvénye. Geometriai optikai és a hullámoptikai jelenségek kapcsolata. Hullámok, hullámfüggvény.

A fizika szakterületi kapcsolatai minimum 5 kredit

Fizika a kémiában (például részecskék jellemzői, kötések, termodinamika és kémiai reakciók, elektrokémia, az energia fogalma és fajtái, anyagok tulajdonságainak és szerkezetének kapcsolata). Fizika a biológiában (például fizikai törvények megvalósulása élőlények mozgásában, érzékelésében, látásában, hallásában, fények, színek, hangok, élőlények kommunikációja, elektromágneses és radioaktív sugárzások élettani hatása). Fizika a természetföldrajzban (például felszínformáló erők, a víz szerepe és tulajdonságai, áramlások).

Emelt szintű fizikafeladatok tervezése és megoldása minimum 10 kredit

Érettségi szerkezete és alapjai. Érettségi feladatok megoldása. Elméleti és kísérleti versenyfeladatok megoldása. A tehetséggondozás színterei. Összetett fizikai problémák megoldásánál használatos módszerek. A tehetséggondozás, a tanulók fizika versenyekre történő felkészítésének módszerei. Összetett problémaelemzések elvégzése, amelyekben a fizika különböző területei egyidejűleg jelenhetnek meg. Az önálló feladatkitűzés lépései, a feladatkészítés módszerei. Emelt szintű mérések tervezése és kiértékelése.

Fizikai alkalmazások és kutatások minimum 5 kredit

A fizika alkalmazási területei, mint például csillagászat és kozmológia, anyagtudomány, műszaki tudományok, orvosi és ipari alkalmazások, környezet és egészség. A fizikai kutatások jelenlegi főbb irányai. Kitekintés a fizika új eredményeire.

27. Földrajz szaktanár

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajz szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles földrajztanár, okleveles földrajztanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti földrajz szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a földrajz tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11−12. évfolyamain a földrajz közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A földrajz szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe vétele területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a sikeres és célorientált földrajzi tudásbővítés pszichológiai, pedagógiai és szakmódszertani tényezőit, módszereit.
- Ismeri a tehetségek felismerésének és gondozásának módszereit a földrajztanításban.

b) képességei

- Képes a földrajzi környezet megóvását és észszerű hasznosítását előtérbe helyező, a földrajzi-környezeti tudás és kompetenciák alkalmazását igénylő, a fenntarthatóság szempontjait érvényesíteni képes szemlélet kialakítására a tanulókban.
- Képes a tanulók céljaihoz, személyiségéhez igazodó differenciált felkészítő foglalkozások szervezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók földrajz tantárggyal összefüggő továbbtanulási céljainak támogatásában, az azzal összefüggő egyéni tanulási utak kialakításában.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tantárgy közösségi, társadalmi felelősségvállalással kapcsolatba hozható tartalmait, tisztában van azok tanításának-tanulásának jelentőségével.

b) képességei

- Képes a közösségi, társadalmi felelősségvállalást előtérbe helyező hagyományos és online módszerek alkalmazására a földrajztanítás során.
- Képes a különböző előzetes tudással rendelkező tanulók tudásbővítésének és kompetenciafejlesztésének összehangolására, a csoportkohézió megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különféle kollaborációs terek változatos használatára, a tanulók együttműködésen alapuló tudásépítésének támogatására a földrajztanulási folyamat és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Biztos, naprakész szaktudományi és szakmódszertani ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri és tudatosan, célszerűen alkalmazza földrajztanári munkájában a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes a szaktudományos elméletek, tények és a mindennapi tapasztalatok közötti összefüggések megteremtésére, a tanulók életkori sajátosságainak és tanulási céljainak megfelelő, problémaközpontú megközelítésére.
- Képes adaptívan irányítani a konstruktív földrajztanulási folyamatot.
- Képes a földrajz tantárgyban képviselt tudományok tartalmai közötti kapcsolatteremtésre, és törekszik a tartalmak szintézisben való megközelítésére, az integráló és szintetizáló látásmód tanítványokkal való elsajátíttatására.
- Képes a földrajzi tanítási-tanulási folyamatot mérlegelő forráselemzésre építeni, tanítványait problémamegoldó gondolkodásra nevelni.
- Rendelkezik a földrajztanítási-tanulási folyamat hatékony és eredményes megszervezéséhez, irányításához szükséges digitális kompetenciákkal.
- Képes alkalmazni az oktatástechnikai innovációkat, a tanulási-tanítási folyamat céljaihoz igazodó digitális tartalmakat.
- Jártas a földrajztanulási folyamatot támogató digitális tartalmak létrehozásában, a már meglévő tartalmak alkotó felhasználásában, adaptálásában a tanulók igényeinek és céljainak megfelelően.

c) attitűdje

- Törekszik a földrajztanulási folyamat gyakorlati problémák köré szervezésére és a földrajzi-környezeti jelenségek gyakorlati jelentőségének megértetésével való feldolgozására.
- Törekszik a földrajz integráló és szintetizáló szerepének érzékeltetésére az ismeretszerzés és az ellenőrzés folyamatában egyaránt.
- Elkötelezett az online oktatási környezetek és módszerek használata iránt.
- Törekszik a tanítási-tanulási folyamatot támogató digitális tartalom- és eszközfejlesztésekben való részvételre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a földrajztanításhoz kapcsolódó jogszabályi hátteret, a tanterveket, a különböző céloknak megfelelő tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, az érettségi vizsgakövetelményeket, az országos tanulmányi versenyek koncepcióit és tartalmát.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására, fejlesztési igényeire és tanulási céljaira építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és módszereket a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés során.
- Képes elemezni és a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés folyamatában felhasználandó nyomtatott, digitális, online forrásanyagokat, taneszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve tehetséggondozási, fejlesztési és érettségi vizsgára való felkészítési terv készítésére.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és társadalomtudományos megismerési folyamat lépéseivel, a földrajztanulási folyamatban betöltött szerepével.
- Ismeri a tanulók egymást támogató szervezeti formáinak, tanulási módjainak kiemelt jelentőségét a tudás építésében, és tudatosan alkalmazza azt földrajztanítási gyakorlatában.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamatot akár online együttműködési keretekben is megszervezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók önszabályozó és önfejlesztő, valamint társtámogatáson alapuló tanulási folyamata iránt.

A pedagógiai folyamatok tervezése és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz aktuális kutatási eredményeit, trendjeit és ezek tananyagba való beépítésének lehetőségeit.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg, digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a földrajzi tudásszerzést és ellenőrzést támogató módszertárakban, feladattárakban, feladatgyűjteményekben.
- Tájékozott a földrajzi tanulmányi versenyek céljaiban, tartalmában és a felkészítés módszereiben.

b) képességei

- Képes a tudás elmélyítését és ellenőrzését szolgáló mérőeszközök kiválasztására, feladatsorok összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a fejlesztési céloknak és a vizsgakövetelményeknek megfelelően.
- Képes megtervezni a tanulói eredmények értékelése alapján a célnak megfelelő, egyénre szabott tudásfejlesztő stratégiákat és megvalósítani azokat.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tantervi és a vizsgakövetelményeket, valamint az egyéni fejlődési utakat, a tanulók pályaorientációs elképzeléseit és céljait.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a szakmai kommunikáció és együttműködések hagyományos és online platformjait, formáit.

b) képességei

- Képes kollégáival együttműködni a földrajz tantárgyat érintő tantárgyközi ismeretek hatékony és eredményes közvetítése, az azokkal összefüggő készségek sikeres fejlesztése érdekében a tehetséggondozás és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgy fejlesztését célzó szakmai együttműködésekben való részvételre, a szakmai szervezetekkel és közösségekkel való folyamatos kapcsolattartásra.

Elkötelezettség és felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a folyamatos szaktudományi és szakmódszertani megújulást, tudásbővítést, pedagógusi kompetenciák fejlődését támogató lehetőségeket.

b) képességei

- Képes elemezni és reálisan értékelni saját fejlesztő és felkészítő földrajztanári tevékenységét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és informatikai fejlődés iránt.
- Elkötelezett a 21. századi képességekre és a munkavállalói igényekre való felkészítés iránt, szem előtt tartja azt a földrajztanítás-tanulás folyamatában.
- Elkötelezett a tanulók földrajzi, föld- és környezettudományokkal kapcsolatos pályaorientációjának támogatásában.
- Elkötelezett a földrajz mint tudomány és mint tantárgy társadalmi presztízsének emelése iránt.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök (minimum 42 kredit)

Adatgyűjtési, elemzési, vizualizációs technikák és technológiák (minimum 12 kredit)

- A földrajzoktatásban alkalmazható tér- és számítástudományi ismeretek, térinformatikai és statisztikai eszközök és módszerek, valamint térszemléletű digitális vizualizációs technikák és technológiák.
- A legkorszerűbb geoinformatikai, adatgyűjtési, geostatisztikai és távérzékelési eljárások, technológiák oktatási és tanulási szempontú szintézise.

Szintetizáló szaktudományi ismeretek és azok közvetítésének lehetőségei a köznevelési rendszerben (minimum 28 kredit)

- A geoszférák kölcsönhatásainak kapcsolatrendszere, megnyilvánulásai a mindennapi életben.
- Természeti és antropogén veszélyek, környezeti kockázatok és alkalmazkodási stratégiák.
- A globális gazdasági-társadalmi fejlődésből adódó problémák földrajzi megjelenési formái (egyenlőtlenségek kiéleződése, erőforrások kimerülése, kulturális és társadalmi szokások keveredése) és megoldási stratégiái.
- Természet- és környezetvédelem, a fenntarthatóság földrajzi kapcsolatrendszere.
- A tájföldrajzi elemzés és felhasználásának lehetőségei a szintézisteremtésben a földrajzoktatásban. A tájföldrajzi és a regionális szemlélet átalakulása, szerepe a prognózisalkotásban és a térbeli tervezésben.
- Magyarország és a Kárpát-medence földrajzához kapcsolódó komplex esettanulmányok problémacentrikus megközelítése.

A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományainak történeti fejlődése és aktualitása (minimum 2 kredit)

- A földrajzi gondolat története és fejlődési tendenciái.
- A földrajz rokon- és segédtudományainak egyedi kutatásmódszertana és felhasználásuk lehetőségei a földrajztudományban.
- A földrajz rokon- és segédtudományai kapcsolatának jelentősége köznapi példákon.

- A földrajzi kutatások főbb irányai, kitekintés a földrajztudomány új eredményeire. Az új szaktudományi ismeretek beépítésének lehetőségei az iskolai földrajztanításba.
- *Szakmódszertani ismeretkörök (maximum 8 kredit)*
- *A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában*
- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata a tehetséggondozás és a vizsgáztatás szemszögéből.
- A földrajz tantárgy keretében oktatott tudományok fejlődésének, eredményeinek, gyakorlati alkalmazásainak beépítése a tananyagba és feldolgozási módszereibe.
- *A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében*
- A tudáskép és az érettségi vizsgakövetelmények időbeli változása a szaktudományi, társadalmi, pedagógiai és szakmódszertani elvárásoknak megfelelően.
- A földrajz tantervi követelmények és az érettségi vizsgakövetelmények eltérő értelmezése, érvényessége.
- *Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében*
- A komplex gondolkodás és a földrajzi-környezeti szintézisteremtés módszertana.
- A földrajzi tehetséggondozás elvei, szempontjai és segédanyagai.
- A természet- és a társadalomföldrajz eltérő megismerési módszereinek értelmezése, a szintetizáló szemlélet fejlesztése.
- A földrajzi tudás ellenőrzésének, értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, alkalmazásuk módszertani kihívásai. A mérésmetodikai elvek érvényesítése a vizsgafeladatok összeállításában.
- A középszintű és az emelt szintű földrajz érettségi vizsga eltérő szerepe, szemléletének és tartalmának értelmezése.
- Az írásbeli és a szóbeli érettségi vizsgára való felkészítés módszertana. A különböző vizsgaelemek céljának, funkciójának, szemléletének és módszereinek értelmezése.
- A tudásmérés pedagógiai-pszichológiai szempontjai, a vizsgáztatás módszertana.
- A mérő és fejlesztő feladatok eltérő szerepe, jelentősége a tanulási-tanítási folyamatban. Az érettségi feladattípusok metodikai elemzése.
- A technológiával támogatott mérés-értékelés módszertana, lehetőségei a földrajztanítás-tanulásban. A digitális eszközökkel és módszerekkel megvalósított vizsgáztatás kihívásai az alkalmazásképes földrajzi tudás mérése, értékelése szempontjából.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak probléma- és gyakorlatközpontú megközelítése a gondolkodásfejlesztés és a vizsgakövetelmények szempontjából.
- A digitális tartalomhasználat és -fejlesztés módszertana, az információ- és adathasználat alapú földrajzi tudásszerzés.
- Földrajzi tények, folyamatok, összefüggések bemutatása információtechnológiai források segítségével, a mesterséges intelligencia, az intelligens technológiák alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban.
- A földrajzi tudásépítés, kompetenciafejlesztés és ellenőrzés-értékelés lehetőségei, módszerei az online tanulási környezetekben, a használatukkal összefüggő kihívások.
- A személyes találkozást nélkülöző földrajztanítási-tanulási folyamat pedagógiai és szakmódszertani kihívásai.
- Felkészülés a földrajzi érettségi vizsgára való felkészítési folyamatra (éves és tematikus tervezés, foglalkozástervezés, a tanulási folyamat ellenőrzési és értékelési rendszere).

28. Informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára), okleveles informatikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű számítástechnikai szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit
- a digitális kultúra emelt szintű érettségi vizsgatárgy követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11-12. évfolyamain a digitális kultúra közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása
- Tudja, hogy a szaktárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a szaktárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a szaktárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.

b) képességei
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére alkalmazott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.
- Képes az átlagtól eltérő - tehetséges vagy sajátos nevelési igényű - tanulók felismerésére és differenciált bánásmód kialakítására.

c) attitűdje
- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Ösztönzi a tanulók önálló véleményalkotását, különös tekintettel az informatika alkalmazásainak veszélyeire.
- Figyel a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.
- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a szaktárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkörműködtetésére.
- Alkalmas informatikai tehetséggondozásra és versenyfelkészítésre.
- Kiemelt feladatként felkészült hátrányos helyzetűek informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.
- Ismeri a különleges szükségletű tanulói csoportokat és azok fejlesztésének lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri az informatika és a számítógép-tudomány ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát a természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen fölkészíteni az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsgára, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.
- Ismeri a szaktárgy alapvető kutatási módszertanát.
- Képes - elsősorban a természettudományokkal, a matematikával - a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Ismeri a szaktárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Alkalmas problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Ismeri az új tantervelmélet koncepciójának leképzését (a tantárgyak szorosabb integrációja, és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítása és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozása).
- Ismeri a digitális tanulás-tanítás taxonómiáját, a blended learning stratégiát.
- Tudja a kognitív tudományok és szaktárgy kapcsolatait, ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján.
- Ismeri a digitális kultúra tanításának nemzetközi trendjeit, és a komparativitás alapjait.

- Ismeri az IKT eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka hatékonyságának növelésében, illetve megkönnyítésében.
- Tudja az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.
- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A metakogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.
- Ismeri a megváltozott (globális világ sajátosságai, internet, kortárs segítés) tanulási környezetet.
- Ismeri a tanulási nehézségek és zavarok területeit, speciális szükségletű tanulói csoportokat (magatartászavar, figyelemzavar, diszfunkcionális tanulási képességek, kiemelten tehetséges) és az informatika tanításában rejlő lehetőségeket.
- Ismeri a tanulást támogató szoftvereket.

b) képességei

- Képes a szaktárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók szaktárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv digitális kultúra fakultációról szóló részének adaptálásában.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikai oktatási eszközeit, a távoktatási tananyagokat, képes azokat bevonni az oktatómunkájába.
- Tisztában van az informatikai megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri az informatikai gondolkodásmód kialakulásának, kialakításának alapvető módszereit.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kritikus elemzésére és a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).
- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Alkalmas informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatároló realitásokat.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén
a) tudása
- Ismeri a középszintű és az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsga részletes követelményrendszerét, illetve a korábbi évek informatikai feladatlapjait és javítókulcsait.
- Ismeri a szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Tájékozott az országos, korosztályos tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Felkészült a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére

b) képességei
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Képes a szaktárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint ösztönzésre az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.
- Képes szakterületi vizsgáztatás megtervezésére és lebonyolítására (érettségi, ECDL, OKJ), digitális kultúra érettségi vizsgára és OKTV-re való felkészítésre, ezek lebonyolításában való részvételre.
- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére.

c) attitűdje
- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén
a) tudása
- Együttműködik a szaktárgyát alkalmazó más tárgyak tanáraival.
- Alkalmas együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjainak irányításába más szakos tanárokat is), az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.

b) képességei
- Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését egyeztesse.

c) attitűdje
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), megyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén
a) tudása
- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványok tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei
- Képes az etikus együttműködésre a társas környezettel.

c) attitűdje

- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Elkötelezett a szaktárgya, annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.

8. Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

Szakterületi ismeretkörök

a) szakmai alapozó ismeretek: legalább 15 kredit

Programozási nyelvek, illetve alkalmazásaik a középiskolában és a szakképzésben. Szkriptnyelvek alapvető jellemzői, jellegzetes adatszerkezetei. Logikai programozás jellegzetességei, alkalmazhatósága a matematika tantárgyban. Programozási nyelvek a középiskolában. Az objektumorientált programozás fő jellemzői, eseményvezérelt programozás. Csoportmunkát támogató szoftvereszközök.

Matematika tantárgyhoz kapcsolódó algoritmusok: geometriai algoritmusok, kombinatorikai algoritmusok, kétszemélyes játékok. Algoritmikus gondolkodás fejlesztése, algoritmus- és adatvizualizáció. Modellezési ismeretek. Fejlett adattípusok (prioritási sor, kupac, fa, gráf) és algoritmusai (az adott iskolatípusnak megfelelően).

Modellezés és szimuláció. Számítógépes szimuláció alapjai. A szimulációs programok szerkezete, típusaik. Szimulációk szerepe a tantárgyközi ismeretátadásban, a számítógépes szimulációk készítésének alapjai. Ügynökvezérlet szimulációs környezetek használata. Valós életből és más szaktárgyakból vett jelenségek modellezése, szimulációja.

Adatbázis-kezelés: Adatbázisokkal kapcsolatos fogalmak (adatmodell, szintek, adatfüggetlenség, view, séma, előfordulás, nyelvek). Az adatbázis-kezelő rendszerek legfontosabb tulajdonságai és ezzel összefüggő fogalmak. Az entitás-kapcsolat modell. Entitásrelációs sémák átalakítása relációs sémákká. Relációs adatmodell, funkcionális függőségek, normálformák. Az SQL, mint a relációs adatbázis-kezelőrendszerek nyelve, beágyazott SQL, tárolt eljárások, ODBC, JDBC, NoSQL adatbázisok.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: legalább 25 kredit

Versenyfeladatok megoldása. Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. Hazai és nemzetközi informatikai versenyek (Országos Grafikus Programozási Verseny, Nemes Tihamér NITV, OKTV, Informatikai diákolimpiák) megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása. Fejlett adatszerkezetek és algoritmusok.

Számítástudományi alapismeretek, algoritmus-kiszámítás-program. Algoritmuselméleti alapok: kiszámíthatóság, számítási modellek, eldöntési problémák, Church-Turing tézis, formális nyelvek, Chomsky-nyelvosztályok, reguláris kifejezések (alkalmazásuk a programozásban), logika és kiszámítás, matematikai gépek.

Mesterséges intelligencia: Állapottér-reprezentáció, megoldás meghatározása kereséssel. Neminformált és informált fa- és gráfkereső algoritmusok. Visszalépéses keresés, mint a kényszer-kielégítés eszköze. Keresés ellenséges környezetben, játékfák, minimax algoritmus.

Operációs rendszerek, hálózatok, osztott rendszerek: Az operációs rendszer céljai és feladatai. Párhuzamosság, folyamatok, ütemezés, memóriakezelés, fájlrendszerek. Operációs rendszerek biztonsági kérdései: titkosság, rendelkezésre állás, integritás. Utasítás és processzorszintű párhuzamosítás, többprocesszoros rendszerek, grid, felhő. Hálózatok OSI modellje, alapvető hálózati protokollok, biztonsági kérdések.

☜*Webprogramozás*: Webprogramozás fogalomköre. Webprogramok osztályozása: kliensoldali, illetve szerveroldali programok. Dinamikus weboldalak. Fontosabb objektumok, események, függvények, ablakok létrehozása, interaktív elemek, űrlapok használata, űrlapmezők ellenőrzése. Szerveroldali webprogram készítésének lehetőségei. Hitelesítés lehetőségei, alapjai, munkamenet definiálása, használata.
☜*A tanulástechnológia informatikai elemei:* Információkeresési stratégiák. A távoktatás eszközeinek, technológiájának, és módszertanának elmélete, célrendszere, és követelményei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Fogalomtérkép, gondolattérkép. Wiki technológia. Kollaboratív munkát segítő eszközök. Korszerű tanulástechnológiai eszközök használata.
☜*Szakmódszertani ismeretkörök*
☜- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek technológia tanulási területe, érettségi követelmények. Tantervfelépítés, tantárgyfelépítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. A digitális kultúra tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.
☜- Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának, számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
☜- Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, fakultációk, ECDL vizsgák, OKJ-s vizsgák. Felkészítés a digitális kultúra érettségire, OKTV-re, nemzetközi versenyekre, szakmai vizsgákra. Az emelt óraszámú informatikai képzés módszertana. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív tábla) integrált alkalmazási lehetőségei.
☜- Fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel, illetve eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiások; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.
☜- Az informatikaoktatás, az iskolai digitális kultúra nemzetközi trendjei.

TARTALOMJEGYZÉK

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 1
a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről 1
1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 6
A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 6
2. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 10
A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI 10
3. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 19
A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 19
B) A TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 20
I. Magyar nyelv és irodalom tanulási terület 20
Magyar nyelv és irodalom szakos tanár 20
II. Idegen nyelv tanulási terület 27
1. Angol nyelv és kultúra tanára 27
2. Német nyelv és kultúra tanára 34
3. Német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára 41
4. Bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára 49
5. Finn nyelv és kultúra tanára 54
6. Francia nyelv és kultúra tanára 61
7. Holland nyelv és kultúra tanára 66
8. Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára 73
9. Japán nyelv és kultúra tanára 78
10. Kínai nyelv és kultúra tanára 84
11. Latin nyelv és kultúra tanára 89
12. Lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára 95
13. A magyar mint idegen nyelv tanára 100
14. Olasz nyelv és kultúra tanára 106
15. Orosz nyelv és kultúra tanára 111
16. Portugál nyelv és kultúra tanára 116
17. Román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára 121
18. Romológiatanár (romani nyelv és kultúra vagy beás nyelv és kultúra tanára) 127
19. Spanyol nyelv és kultúra tanár 134
20. Szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára 139
21. Szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára 144

22. Szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára ... 150
23. Újgörög és nemzetiségi görög nyelv és kultúra tanára ... 155
24. Ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára ... 160
III. Matematika tanulási terület ... 165
1. Matematikatanár ... 165
IV. Történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület ... 175
1. Történelemtanár ... 175
2. Filozófiatanár ... 183
3. Hon- és népismeret szakos tanár ... 185
1. Könyvtárostanár ... 191
V. Etika tanulási terület ... 198
1. Etikatanár ... 198
VI. Természettudomány és földrajz tanulási terület ... 204
1. Biológiatanár ... 204
2. Kémiatanár ... 210
3. Fizikatanár ... 218
4. Természettudomány-környezettan szakos tanár ... 224
5. Földrajztanár ... 231
VII. Technológia tanulási terület ... 238
1. Informatikatanár (digitális kultúra tanára) ... 238
2. Technika- és tervezés-tanár ... 248
VIII. Művészet tanulási terület ... 259
1. Ének-zene tanár ... 259
2. Népzene- és népikultúra-tanár ... 268
3. Mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár ... 274
4. Vizuáliskultúra-tanár ... 280
5. Művészettörténettörténet-tanár ... 287
6. Dráma- és színházismeret-tanár ... 294
IX. Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület ... 298
1. Testnevelő tanár ... 298
2. Gyógytestnevelő tanár ... 306
X. Honvédelmi alapismeretek tanára ... 311
4. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez ... 315
A) A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI ... 315
B) A SZAKMAI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI ... 316
1. Műszaki szakmai terület ... 316
1. Mérnöktanár szakképzettségek ... 316
II. Közgazdasági szakmai terület ... 319

1. Közgazdásztanár szakképzettség 319
III. Agrár szakmai terület 321
1. Agrármérnöktanár szakképzettség 321
IV. Gyógypedagógiai szakmai terület 324
1. Gyógypedagógia-tanár szakképzettség 325
IV/A. Konduktor szakmai terület 327
1. Konduktortanár szakképzettség 327
V. Egészségügy szakmai terület 329
1. Egészségügyi tanár szakképzettség 329
VI. Neveléstudomány szakmai terület 331
1. Pedagógiatanár 331
VII. Szociális szakmai terület 333
1. Szociális ismeretek tanára szakképzettség 333
5. melléklet a 8/2013. (1.30.) EMMI rendelethez 339
A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 339
1. Zeneművészeti szakmai terület 339
2. Táncművészeti szakmai terület 341
3. Ipar-, építő-, film- és videóművészet, multimédia 342
4. Képzőművészet 342
5. Cirkuszművészet szakmai terület 343
B) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 344
I. Zeneművészet szakmai terület 344
1. Zenetanár szakképzettségek 344
2. Zeneművésztanár szakképzettségek 349
3. Népi hangszeres, népi énekes művésztanár, népzeneelmélet-tanár szakképzettségek 356
II. Táncművészet szakmai terület 360
1. Tánctanár szakképzettségek 360
2. Táncművésztanár szakképzettségek 363
III. Ipar-, építő-, film- és videóművészet, multimédia szakmai terület 365
1. Design- és vizuálisművészet-tanár szakképzettség 365
IV. Képzőművészet szakmai terület 367
1. Képzőművésztanár szakképzettség 367
V. Színház- és filmművészet szakmai terület 369
1. Színházművészeti tanár szakképzettség 369
2. Filmművészeti tanár szakképzettség 370
V. Cirkuszművészet szakmai terület 371
1. Cirkuszművésztanár szakképzettség 371
6. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez 377
A) A HITÉLETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI 377

B) A HITÉLETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI ---- 378
7. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez ---- 378
SZAKTANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI ---- 378
1. Magyar nyelv és irodalom szaktanár ---- 379
2. Angol nyelv és kultúra szaktanára ---- 383
3. Német nyelv és kultúra szaktanára ---- 388
4. Bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára ---- 395
5. Finn nyelv és kultúra szaktanára ---- 399
6. Francia nyelv és kultúra szaktanára ---- 406
7. Holland nyelv és kultúra szaktanára ---- 409
8. Horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára ---- 415
9. Japán nyelv és kultúra szaktanára ---- 420
10. Kínai nyelv és kultúra szaktanára ---- 425
11. A latin nyelv és kultúra szaktanára ---- 430
12. Lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára ---- 434
13. Olasz nyelv és kultúra szaktanára ---- 439
14. Orosz nyelv és kultúra szaktanára ---- 442
15. Portugál nyelv és kultúra szaktanára ---- 446
16. Román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára ---- 449
17. Spanyol nyelv és kultúra szaktanára ---- 453
18. Szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára ---- 457
19. Szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára ---- 461
20. Szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára ---- 466
21. Ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára ---- 471
22. Matematika szaktanár ---- 475
23. Történelem szaktanár ---- 480
24. Biológia szaktanár ---- 486
25. Kémia szaktanár ---- 490
26. Fizika szaktanár ---- 494
27. Földrajz szaktanár ---- 499
28. Informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára) ---- 503